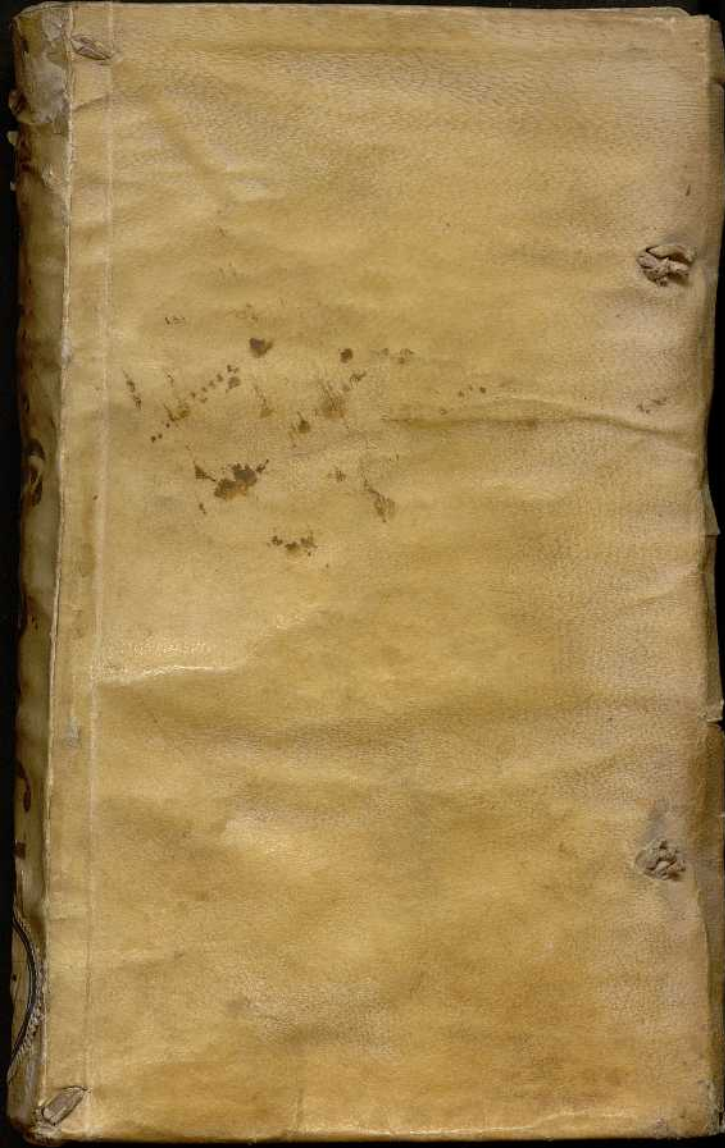


Handwritten text in a cursive script, likely a name or title, written vertically on aged, stained paper. The text is difficult to decipher due to fading and bleed-through from the reverse side of the page.

No A
1-361



Handwritten form with a purple border. The text inside includes:

- Top left: "Bibit." (partially obscured)
- Top right: "A. 10/18"
- Center: "A" and "1" (partially obscured)
- Bottom right: "361"

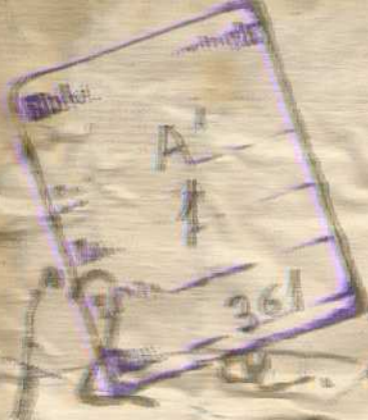
Handwritten scribbles and numbers, including a large "2" and "361" written in black ink.

Large handwritten number "14" with a large 'X' drawn over it.

60094



1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15



~~14~~

Auto 9/4





R. 1585

MEDITATIONES
MANVALE,
ALIAQVE

ASCETICA,
Del Colloquio de la Corp. de Jhu de Granada
DIVI AVGVSTINI nomine, male hactenus vulgata; Nunc primum S. ANSELMO vindicata, & quam plurimis eiusdem S. Patris foetibus antehac ineditis cumlata:

Ad Aumento del Arxobispo de Lione
EX NOVISSIMA S. ANSELMI OPERUM RECENSIONE,
PER R. P. THEOPHILUM RAYNAVDVM
SOCIETATIS IESV THEOLOGVM.



LVGDVNI,
Sump. LAVRENTII DVRAND.

M. DC. XXXI.
Permissu Superiorum.

MANVALE
ALMAOVE

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.



BY APPOINTMENT
TO HIS MAJESTY THE KING

ALBERTUS
MAGNUS



*Admodum Reuerendo, Nobilissimoque
Domino,*

D. NICOLAO CHANDON
CONSILIARIO ET ELEEMO-
SYNARIO REGIO, ECCLESIAE
S. Viēcentij apud Matisconenses Decano,
Priori de Ratenaille, & Domino de
Dauayé & Chardonay, &c.

notus bonpens. P.

A MAT, quid dubitem
Vir admodum Reueren-
de, amat Matisconensi
Ecclesiae lumina Sancti
Spiritus (vt eum Angliae Reginae
Mathildis appellat, alumnus Can-
tuariensis Archipraesul Anselmus
Prodierat ille vix in publicum me-
eductus opera, absterfisque squal-
lore, quo tantum non obrutus for-

ã 3 deba

debat, postliminio suis, & Matisco-
 nensis Episcopi clarus Infulis eni-
 tebat, cum nouum mihi indicere
 pensum visa Pietas hac ex postula-
 tione operam meam implorauit.
 Ergone (inquit illa) eruditis tantum
 Bibliothecis ad laboras, doctæque
 in seruis sublimium ingeniorum Rei-
 publicæ, quin etiam aliquid indul-
 ges piæ humilium disciplinæ? De-
 beant hoc tibi literæ quod ab inte-
 ritu scientiarum Antistitem vin-
 dicaris; edideris opus quod potiori
 iure quam Hermetis libri *immorta-*
litate pharmacum dici possit; sint
 in hoc volumine ut in Delphini
 Burdegalensis libris Paulinus lau-
 dat *spiritualia condimenta, que diuino*
quodam sapientie sale spargantur, &
saporem Apostolica doctrina redoleant,
 vel certe ut in Augustini opusculis
 Seuerus suauissime demiratur *fauis*
nectaris pleni delitieque anime, quid
 iuuant pharmaca nisi sint ad ma-
 num

num, quid delitiæ nisi earum fiat copia, quid mella nisi ex alueis eximantur, atque è cera fauus nectaris excernatur? Præstitem si forte desideras qui sua authoritate restitutum parenti foetum tueatur, en tibi in Matisconensi Ecclesia alius ab Episcopo Decanus qui meo nomine tibi id officij conferat meas ille sedulus res procurat, quamuis enim variis de causis illum sibi cœli filia germanæ Virtutes adoptarint, mihi tamen peculiari quadam deuotione addictus religiosum dixit sacramentum. Testes vos mihi depono aræ, quas pretioso instructu, atque elegantia decorauit; testes totius pæne diœceseos fideles; quot enim vbique ad reconduendum Christianum manna hierothecas, augustæque Eucharistiæ loculamenta procurauit, quot diuinissimi Sacramenti custodias, & (vt vetus innouem verbum) Tur-

EPISTOLA.

res sua liberalitate construxit? Illius munificentiae est quod caeli Dominus in terris hospes passim honorificentius habitet, illius diligentiae quod decentius in templis magnum pietatis mysterium habeatur. Fac itaque ut hanc tibi habeam gratiam, imò & illi, qui iam diu de me bene mereri pergat, ut per vos quod mihi olim consecravit Anselmus, nunc commodè ad mei studiosos Therapeutas perveniat, meliorique apud homines sit loco religiosa numinis veneratio. Impius sim nisi Pietati morem geram maximè cum *assumptio religiosi nominis, ex Saluiani suffragio, sit sp̄sio deuotionis*: quamobrem excipe ea quâ soles hospites tuos benignitate pium ad te venientem hospitem, boniq; consule eam, quam in illius cultu, ductuq; nauau operam. Maius est Anselmi nomen quam ut mea commendatione aliquid

EPISTOLA.

quid illi splendoris conciliare pos-
 sim, de illo tamen, illiusque quod
 in manibus est opere illud idem
 dicere me posse contendo quod
 Ephremo spectatæ sanctitatis Anti-
 stiti ijsdem claris ornamentis Gre-
 gorius Nyssenus laudi dedit, illum
 nimirum docuisse falsum esse pro-
 uerbiū *Lapidi misericordiam per-
 suades*: quis enim ille est corde tam
 faxeo, tamque adamantino pecto-
 re, qui non pijs illius lectis operibus
 moueatur? Melius de Durando
 Abbate Casæ-Dei sentio quam ut
 in illius ludens nomine illi duri-
 tiem affingam, aliud vitæ ratio, vi-
 tæque corona dignitas persuadent.
 Hic tamen datâ ad nostrum An-
 selmum epistolâ tenero animi af-
 fectu emollitum se ad meditatio-
 nis illius, quam de humanæ vitæ
 miseria scripssisset, ingenuè profite-
 tur. *Scriptum hoc, & præter hoc, in-
 quit, alia de contrito spiritu tuo, & de*

EPISTOLA.

*pietate contriti cordis tui edita, & scri-
 pta pias præstant nobis lacrymas tuas
 legere, nostras edere. Ita ut utrumque
 miremur, & in corde tuo redundare
 tanta rorem benedictionis, & sine su-
 surro descendere inde riuum in cordibus
 nostris. Nam ita est, vere pietas scriptæ
 tuæ orationis excitat in nobis pietatem
 sopita cõpunctionis, adeo ut quasi men-
 te profiliendo congaudeamus ea dili-
 gendo in te, vel potius in eis te, seu per
 ea Deum, & te. Spes est pari felicitate
 cessuram plerisq; huius operis usu-
 ram, quos insuper tui nominis au-
 thoritas ad legendum adducet.
 Tuum est istud opus, quandoqui-
 dem illud verax pietas tuâ tibi ven-
 dicat, ex cuius sensu utinam intel-
 ligerent homines quantum sit de
 Deo Opt. Max. qui diues est in mi-
 sericordia, & miserationibus, sed in
 Eucharistia specie pauperi mereri
 quam optimè. Magnum equidem
 tuæ*

tuæ gloriæ decus erat quod Auunculum nactus olim electum totius Galliæ Cancellarium tu tanti nominis dignus heres, publicis regni Comitij Cleri nomine aliquando interfueris, quod magnis probe defunctus honoribus omnium ordinum beneuolentiam liberali studio tibi demerueris, sed laudem omnem superat in excipiendo orbis Imperatore studiosa liberalitas, tu Regis Regum hospitij nobilis metator, parum est, tu Domini dominantium hospes, & vero etiam mundi Conditoris Architectus. Quid ad gloriam illustrius, aut ad felicitatem in huius vitæ discriminibus securius dici potest? nihil omnino. Perge igitur vt facis his officijs tibi mansiones in cœlo æternas præparare; quin imo has potius curas permitte pietati, interea dum illius studia accurabis.

EPISTOLA.

Vadem pro illius gratia habes di-
uinam veritatem, à qua tibi salu-
tem exoptat.

Admodum R. D. T.

Addictissimus seruus in Christo,

THEOPHILVS RAYNAVÐVS
è Societate IESV.

Lectori



Lectori Beneuolo,

THEOPHILVS

RAYNAVDVS SOC. IESV,

Theologus.



PELLA quam damus, segmentum est spissioris voluminis, quo omnia D. ANSELMI opera nuper exhibuimus, aucta, & quadripartito digesta, in Didactica, Ascetica, Parænetica, & Notha. Ex illo secundo ordine decerpere & seorsim e-
dere visum est, nonnulla incendenda Christiana pietati aptiora; ut hoc brevioris formæ illectamentum, vsui de more lenocinaretur, & lectissimum (mea quidem sententiâ) religioso aduersus numen studij instrumentum, quo tractari ac versari facilius posset, eo lubentius frequentiùsque vsurparetur. Solliciti porro non fuimus quascunque
huius

EPISTOLA

huiusmodi lucubrationes S. Anselmi, hic representare, ne moles voluminis ultra quàm consilium nostrum ferebat, excresceret. Itaque libauimus duntaxat, quæ visa in hoc genere sapidiora.

EIVSMODI imprimis sunt, quæ titulo Meditationum & Manualis S. Augustini, hæctenus sunt edita, errore non aliunde, quantum arbitror, profecto, ut alibi quoque monere memini, quàm ex titulis huiusmodi libellorum, compendio expressis. Dum enim festinus Librarius, expassum S. Anselmi nomen his lucubrationibus prefixum, cogit in vnius maiusculæ arctum, hac compendiaria ratione quæ etiamnum in antiquioribus quibusdam exemplaribus cernitur Meditationes S. Anselmi Episcopi; aut Manuale S. A. facile fucus factus est imperitis, ut partus extraneos S. Augustino supponerent. Ut ut verò res se habuerit Codd. M. M. SS. Vaticani ex quibus exscribi bonam

AD LECTOREM.

bonam huius laboris portionem curavimus, & unus optima nota quem Collegium Viennense Societatis IESU submisit, hos libellos adscribunt S. Anselmo Cantuariensi Praesuli. Et stylus in quo velut in sobolis facie, parentis species refertur, Anselmo hac adiudicat, Augustino autem abiudicat. Quid quod Henricus Sommalius, cuius labore pars horum libellorum, nitidior prodijt ante annos aliquot, Meditationum partem sanè non exiguam quam D. Augustino adscripserat, mox B. Anselmi titulo prænотat; semel eam, iterúmque Lectori tanquam diversorum, intra idem nobis exigua volumen representans? Quare pro S. Anselmo pronunciandum est, isque verus libellorum praedictorum parens agnoscendus, uti iam constitutum à nobis est, in Syntaxi partis secundae Opusculorum S. Anselmi.

IISDEM libellis adiunximus sacrarum commentationum uberem vim, eodem autore S. Anselmo, quae magnam partem,

partem, proximè primum in plena nostra S. Anselmi operum editione lucem vidit: nunc tamen novis etiam auctariis cumulat a prodit, ex aliis M. M. CC. quorum exemplū LEO ALLATIVS nota eruditionis Sacerdos, Roma transmisit; restatus eam quoque metaphrasim in Psalmum 50. omni pietatis sensu refertam, quæ Urbani quarti Romani Pontificis nomen præfert in utrâq; veterum Patrum Bibliotheca, inibi Sancto Anselmo adscriptam legi. Sed aliqua cum germanis S. Anselmi partibus dissimilitudo, & consensus omnium retrò indicum in ea Metaphrasi Urbano Pontifici tribuenda, quominus manus confereremus, & hic S. Anselmi nomine lucubrationem illam redderemus, inhibuit. Quod si aliqua posthac rationis vel auctoritatis machina, eidem, (ut meus quidem gustus fert,) FAVISÆ PIETATIS, inter germana S. Anselmi opera, sedem euincat, non obfirmabimus in ea excludenda ab hoc loco,

AD LECTOREM.

loco, quo istiusmodi lecta & copiosa sensorum pietatis promptuaria, auide conquirimus, si modo S. Anselmi nomen non e mentito titulo praferant: cuiusmodi nonnulla in angulum cum quisquiliis coniecimus, in ea Sancti Patris operum digestionem quam nuper moliti sumus.

QUANDO vero aliqua hic se occasio dat, & nothorum S. Anselmi lucubrationum incidit mentio, non ce labo Lectorem, quod mihi post nuperam huius Patris editionem, omnia alia querenti, auspicio obtigerit, circa parentes vnius & alterius opusculorum illorum, quae à germanis S. Anselmi faetibus seponenda pronuntiabam, necdum tamen comperto vero autore. Prior est, autor Elucidarij. Posterior, autor Commentariorum in Mattheum, S. Anselmi nomen praferentium. Autorem Elucidarij indices Anglicani peruetusti à Lelando, Gesnero, aliisque expressi, exhibent Gulielmum Couentriensem, Ordinis

EPISTOLA

dinis Carmelitarum, à curuatis crucibus & lafa coxendice, dictum, Claudum Conuersum; de cuius in scribendo præclaris dotibus, fusè Pithæus de illustr. Angl. Scriptor. etate 14. num. 600. ubi eius obitus consignatur anno Christi 1360. & in more illi positum refertur, sine patre, sine matre, sine genealogia, fætus suos luci dare, nulli è plurimis quos edidit, præfixo parentis nomine; Vnde illorum in extraneos transcriptio exorta. Inter varios autem ab eo conscriptos libros qui ibi recensentur, annotatis singulorum initiis, secundus hoc titulo exhibetur. Elucidarium fidei, liber vnus. Voces item initiales, hæc adscribuntur. Sæpiùs rogato à condiscipulis; quod est ipsissimum initium Elucidarij D. Anselmo tributi. Itaque non est quod ultra de vero Elucidarij auctore ambigatur.

IN IISDEM Anglicanorum Scriptorum tabulis num. 462. adscriptus legitur Petrus Babion. Hunc Pithæus,

cum

AD LECTOREM.

cum in politiore literatura, tum in sacris
 disciplinis, exhibet aeo suo, hoc est anno
 Christi 1317. in paucis præstantem.
 Primum opus quod ex eo memorat Bo-
 stonus Buriensis, hunc præfert titulum.
 In Euangelium S. Matthæi, liber
 vnus. Initium verò libri, hoc fuisse
 prodit idemet Autor, Dominus ac
 redemptor. Omnia bellissimè cadunt
 in commentarium Matthæi, hætenus S.
 Anselmo adscriptum. Nam & unico
 libro continetur, & initium propositum
 præfert in præfatione qua ab eodem Cõ-
 mentario passim exulat; à nobis autem
 representata est, in calce syntaxeos ope-
 rum S. Anselmi, ex M. S. Cod. Collegij
 Lugdunensis Societatis IESV, ubi
 præfatio cuius initium est quod dixi,
 Commentario illi præponitur. Quare
 citra ambiguitatem omnem, tenemus
 autorem operis prædicti, hunc ipsum
 Petrum Babionem. Nam quod initium
 præfationis in editione nostra est,
 Christus ac redemptor noster, ma-
 nifesto

UNIVERSITARIA

CANADA

EPISTOLA

nifesto Librarij inter exscribendum
 cœcutientis errore factum est; cum co-
 dex M. S. disertè habeat, Dominus ac
 redemptor noster, suamque siue nsci-
 tantiam, siue indiligentiam in exscri-
 bendo, Librarius non grauatiè recogno-
 uit. Et satis liquet, duo illa attribu-
 ta, Christi ac redemptoris nostri,
 minus aptè consociari, eo quod I E S V S,
 non sit Christus noster, sed Christus Dei,
 & vnctus Domini: sit autem verissimè
 ac exacta ad omnem rigorem locutione,
 Dominus ac redemptor noster. Sed
 impedit librarius ad vocem initialem
 Dominus tribus maiusculis elementis
 nonnihil præter morem configuratis
 compendio expressam, ita vt minus at-
 tendens legerit Christus; quæ itidem
 vox, admodum affini trium duntaxat
 literarum conformatione, in eodem
 M. S. Codice, sæpè exprimitur. Sic re-
 stituta & præfationi voce initiali quam
 dixi, habemus perspicuè Autorem
 operis cui præfatione illa proluditur,
 esse

esse Petrum Babionem, non S. Anselmum, quem vulgatus ad hanc ferè diem titulus eumentebatur. Sed hac obiter, tametsi per aliquam occasionem, nec omninò inopportunè.

QVOD desiderari à me hoc loco posse video, ut in opella huius commendationem, attexam aliqua, superuacuum planè duce. Introspectentibus enim, lectio & eam consequens fructus, illex relegendi erit omni encomio superior. Quanti certè iam olim fecerint piique, asceticas S. Anselmi scriptiones, docet epistola Durandi Abbatis, Case Dei, ad ipsum S. Anselmum exarata; qua odorem sanctimonie B. Præfulis, hinc maximè disseminatum confirmat. Docent teste Edinero lib. I. crebra eiusdem, per varios exquisita pietatis viros, interpellationes, ut aliquam ab eo meditationem vel orationem exciperent, incendenda fouendaque pietati. Docet Vincentij Bellouacensis, S. Antonini, & aliorum anteriorum studium, ijs purissimis

EPIST. AD LECT.

*mis laticibus in suas areolas deriuandis
 impensum. Docet verò presertim opti-
 mus magister usus, qui cussis toties, recu-
 sisque, ijs quæ extabant huius opellæ
 partibus, uberrimum ex ea in Lectorum
 animis extitisse pietatis sensum, perspi-
 cuè prodit: nec parciozem ex factis per
 nos accessionibus extitutum, idem ea-
 rum sapor, spem luculentam osten-
 tat.*

INDEX

I N D E X
MEDITATIONVM
S. ANSELMI.

- M E D. **D**E Dei in nobis imagine, qua
I. expenditur conditio homi-
nis Pag. 2
- II. De terrore iudicij ad incutiendum ti-
morem qua alias inscribitur de
miseria hominis. 30
- III. Deploratio amissa virginitatis. 35
- IV. De redemptione humana seu de veri-
tate saluationis. 42
- V. Unde uiuant anima & unde uiuat
caro & de gloria bona anima, &
de infelicitate mala in exitu de
corpore. 53
- VI. Excitatio anima peccatricis ad corri-
gendum & dimittendum peccata.
58
- VII. Ad roborandum spiritum ne despere-
mus, quia si veram poenitentiam
agimus veram misericordiam sine
dubio de peccatis nostris inuenie-
mus. 65
- VIII. De humanitate Christi. 75
- IX.

I N D E X.

IX.	<i>Stimulus amoris vel speculum Evangelici sermonis.</i>	81
X.	<i>De diuinitate Christi.</i>	103
	<i>Manuale de salute anima.</i>	116
	<i>De Triplici ordine beneficiorum Dei, siue de præteritorum beneficiorum (Christi memoria, de presentium experientia & expectatione futurorum.</i>	128
	<i>De passione Christi.</i>	156
	<i>Excitatio anima ad quarendum & inueniendum Deum.</i>	169
	<i>Meditationes de contritione cordis & confusione peccatoris, siue sagitta potentis acute in corda inimicorum Regis.</i>	179
	<i>Alloquia cœlestia seu facula piorum affectuum erga Deum, Christum Dominum, Deiparam, & cœlites complures.</i>	244

PROLO



PROLOGVS
BEATI ANSELMI

in Librum Meditationum vel
Orationum suarum.

MEDITATIONES siue
orationes quae subscriptae sunt,
quoniam ad excitandam le-
gentis mentem ad Dei amo-
rem vel timorem, seu ad sui-
met discussionem editae sunt, non sunt legenda
in tumultu, sed in quiete; nec etiam velociter,
sed paulatim, cum intenta & morosa medita-
tione. Nec debet intendere lector, ut quamli-
bet illarum totam perlegat; sed quantum sen-
tit Deo adiuvante sibi valere, ad accendendum
affectum orandi, vel quantum illum delectat.
Nec necesse habet aliquam semper à princi-
pio incipere, sed ubi magis illi placet. Ad hoc
enim paraphis sunt distinctae, ut ubi elegerit,
incipiat vel desinat; ne prolixitas aut frequens
eiusdem loci repetitio generet fastidium, sed
potius aliquem inde colligat lector, propter
quod factae sunt, pietatis affectum.

2

LIBER DECEM MEDITATIONVM.

MEDITATIO I.

*Qua expenditur conditio hominis ; secta in
14. capita. Quod ad imaginem & simi-
litudinem Dei facti sumus.*

VIGILA anima mea, euigila,
exerce spiritum tuum, excita
sensum, expelle socordiam le-
thiferi torporis tui, apprehende
solicitudinem tuæ salutis. Inutilium cogita-
tionum effugetur vagatio, recedat ignauia, di-
ligentia teneatur. Meditationibus sacris in-
siste, adhære diuinis bonis. Intende sempiter-
nis, temporalibus derelictis. Quid igitur uti-
lius, quid salubrius, in tam diuino mentis exer-
cizio poteris cogitare, quàm immensa be-
neficia conditoris dulcissima cogitatione re-
colere? Considera igitur in ipso creationis
exordio quid sublimitatis, quid dignitatis ti-
bi contulerit; & perpende quo amore; qua
veneratione colendus sit. Certè cùm vniuer-
sitate rerum visibilium & inuisibiliũ creans
& ordinans, humanam naturam facere dispo-
suisset, summo consilio de tuæ conditionis
dignitate tractauit, utpote quam cæteris crea-
turis

turis quæ in mundo sunt, altiùs honorare disposuit.

2 Vide igitur sublimitatem tuæ creationis, & retracta debitum reddendi amoris. Faciamus (ait Deus) hominem ad imaginem & similitudinem nostram. Si ad hoc dictum tui conditoris non expergisceris, si in tam ineffabili benignitate erga te dignationis eius in amorem illius tota non exardescis, si ad eius desiderium totis medullis non inflammaris, quid dicam? Dormientem te, an potiùs mortuam reputem? Attende igitur diligenter quid sit ad imaginem & similitudinem Dei te esse creatam. Habes dulce pignus piæ meditationis, ubi cogitationes tuas exerceas. Agnosce ergo aliud esse similitudinem, aliud imaginem, v. g. potest habere similitudinem quandam cum homine equus, bos, & cæteræ similes creaturæ: imaginem verò hominis non habet nisi alter homo. Manducat homo, manducat & equus. Ecce quædam similitudo, ac communitas inter naturas diuersas: imaginem verò hominis non imitatur nisi alter homo, eiusdem naturæ cuius imago est. Dignior igitur est imago, quàm similitudo.

3 Similitudinem itaque ad Deum hoc modo habere poterimus, si eum bonum esse considerantes, nos boni esse studuerimus; si eum iustum esse cognoscentes, nos iusti esse contendamus: si misericordem contemplantes, nos misericordiæ operam demus. Quomodo autem ad imaginem suam? Attende. Deus

semper meminit sui, intelligit se, amat se. Et tu ergo, si pro modulo tuo, infatigabiliter memor fueris Dei, intellexeris Deum, amaueris Deum, eris ad imaginem eius, quia hoc facere niteris quod semper facit Deus, ad memorandum & intelligendum, atque amandum summum bonum, totum debet homo referre quod viuit. Ad hoc omnis cogitatio, omnis volutatio cordis retorqueatur, acuatur, conformetur, vt infatigabili affectu memor sis Dei, intelligas Deum, ames Deum, & tuæ creationis dignitatem qua ad imaginem Dei creata es, salubriter exprimas. Quid dico, ad imaginem Dei te esse creatam, cum teste Apostolo, ipsa Dei imago sis? *Vir*, inquit Apostolus, *non debet velare caput suum, cum sit imago & gloria Dei.*

*Quod ad hoc facti sumus, vt Deum sine
sine laudemus.*

II.

SVfficiuntne tibi hæc tam immensa beneficia conditoris ad iuges gratiarum actiones reddendas, & debitum continui amoris; cum de nihilo, vel potius de luto, te consideras eius bonitate ad tantam celsitudinem in ipso conditionis exordio sublimate? Sanctorum igitur sententiam in tuam conuerte vitam, & de sancto quid dicatur attende. *Quæ est igitur laus sancti? De omni corde suo laudauit Dominum. Ecce ad quod creata*
es;

es; ecce opus famulatus tui. Vt quid enim te Deus tam præclaro conditionis priuilegio sublimaret, nisi te suis laudibus indefinenter intendere vellet? Ad laudandum igitur conditoreni tuum creata es, vt eius laudibus vacans, & hîc iustitiæ merito in illum semper proficias, & in futuro benè viuas. Laus enim eius, & hîc iustitiam, & ibi beatitudinem tribuit. Sed si laudas, ex toto corde lauda, diligendo lauda. Hæc est enim sanctis laudandi proposita regula. *De omni corde suo laudauit Dominum, & dilexit Deum qui fecit illum.*

2. Lauda ergo, & ex toto corde lauda, & quem laudas dilige; quia ad hoc facta es, vt laudes & diligas. Laudat namque, sed ex toto corde non laudat, quem ad benedicendum Deum prospera demulcent; sed à benedicendi munere aduersa restringunt. Laudat quoque, sed non diligit, qui in Dei laudibus aliud quàm ipsum laudando requirit. Lauda igitur, & dignè lauda, vt nulla in te cura, nulla intentio, nulla cogitatio, nulla sollicitudo mentis, in quantum tibi virtus suppetit, à laude Dei sit vacua. Ab eius laude nulla te vitæ huius prosperitas reuocet, nulla compescat aduersitas. Sic enim ex toto corde laudabis Dominum. Sed cùm ex toto corde eum laudaueris, & diligens laudaueris, nihil ab eo aliud quàm ipsum expetes; vt ipse sit finis desiderij tui, ipse præmium laboris, ipse solatium huius umbratilis vitæ, ipse possessio illius beatæ vitæ.

3 Ad hoc itaque facta es, ut eum sine fine collaudes, quod tunc utique intelliges plenius, cum eius beata visione sublimata, videbis te sola & gratuita bonitate illius, cum non esses, de nihilo tam beatam, & ad tam ineffabilem beatitudinem creatam, vocatam, iustificatam, glorificatam. Talis namque contemplatio infatigabilem tibi amorem dabit, eum sine fine laudandi, ex quo, & per quem, & in quo, tantis & tam immutabilibus bonis te beatificatam gaudebis.

Quod ubicunque sumus, in illo viuimus, mouemur, & sumus, dum ipsum intra nos habemus.

III.

1 **S**ed ab illa foelicitate futura, contemplationis intuitu paululum etiam magnitudinem gratiae, qua te in hac etiam vita fugaci ditauit, considera. Ipse qui in Coelis habitat, qui in Angelis regnat, cui coelum & terra cum omnibus quae in eis sunt inclinatur, se tibi habitaculum praebuit, suam tibi praesentiam paratam fecit: docente enim Apostolo Paulo, *in illo viuimus, mouemur, & sumus*. Dulcis vita, motus amabilis, optabile esse. Quid enim dulcius, quam in illo vitam habere, qui est ipsa vita beata? Quid amabilius, quam omnem voluntatis, vel actionis nostrae motum ad illum & in illo dirigere, qui nos perpetua confirmet stabilitate? Quid optabilius, quam
voto

voto & conuersatione iugiter in illo esse, in quo solo, vel potiùs qui solus est verum esse, sine quo nulli potest bene esse? *Ego, ait, sum qui sum.* Et pulchrè. Ipse enim verè solus est, cuius immutabile est esse.

2. Ille itaque cuius esse tam excellens, tam singulare est, vt solum verè sit; in cuius comparatione omne esse nihil est; cum te ad celsitudinem creauerit, vt tuæ gloriam dignitatis nec intelligere possis, vbi te esse constituit? Quem tibi mansionis locum præparauit? Attende ipsam, suis in Euangelio dicentem: *Minete in me, & ego in vobis.* O inæstimabilis dignatio, ô beata mansio, ô gloriosa vicissitudo! Quanta dignatio creatoris, vt in se suam velit habitare creaturam? Quàm incomprehensibilis beatitudo creaturæ, in suo manere creatore? Quanta rationalis creaturæ est gloria, tam foelici vicissitudine, creatori sociari, vt ipse in ea, & ipsa in eo teneat mansionem? Tam excellenter ergo creatos, in se nos manere misericorditer voluit; super omnia sicut omnium gubernator sine sollicitudine existens; omnia velut omnium fundamentum sine labore sustinens; omnia sicut omnibus rebus excellentior sine superbia excedens; omnia velut vniuersa quæ continet, sine diffusionem circumplectens; omnia sicut omnium plenitudo, sine sui angustia complens. Hic ergo cum nusquam desit, delectabile intra nos sibi regnum elegit, Euangelio demonstrante, vbi dicitur: *regnum Dei intra vos est.* Sed si re-

gnum Dei intra nos est: & Deus in suo regno habitat, nonne ipse in nobis manet, cuius intra nos regnum est?

3. Ita planè: si enim Deus sapientia est, & anima iusti sedes est sapientie, qui verè iustus est, Deum in se manentem habet. *Templum enim Dei sanctum est, quod estis vos*, ait Apostolus. Et tu igitur sanctitatis studio infatigabiliter insiste, ne templum Dei desinas esse. Ipse de suis dicit, *Inhabitabo in illis, & inambulabo*. Nec dubites, vbi cumque animæ sanctæ fuerint, eum in illis esse. Si enim & tu in omnibus membris quæ viuificas, vbi que tota es, quanto magis Deus vbi que totus est, qui te ipsam, & corpus creauit? Summa igitur diligentia considerandum est, cum quanta ratione & reuerentia sensus nostros & membra corporis nostri mouere debemus, quibus diuinitas ipsa præsidet. Demus igitur, vt dignum est, tanto inhabitatori omne imperium cordis nostri, vt nihil ei repugnet in nobis, sed omnes cogitationes & voluntatum motus, omnia verba, & vniuersa opera nostra, illius nutum attendant, eius voluntati deseruiant, ad rectitudinis eius regulam dirigantur. Sic enim verè regnum eius erimus, & ipse in nobis manebit, & nos in illo manentes, benè viuemus.

Quòd

Quòd omnes qui in Christo baptizati sumus,
Christum induimus.

I V.

EXcita quæso te anima mea, & exarde-
scat ignis superni amoris in intimis
tuis, & decorem à Domino Deo tuo tibi
collatum, prudenter intellige, intelligens dili-
ge, diligens sanctæ conuersationis obsequiis
venerare. Nonne ipse tibi in seipso tribuit
mansionem, & in te dignatus est habitare, se-
ipso vestit te, munit & ornat? Quotquot, ait
Apostolus, in Christo baptizati estis, Christum in-
duistis.

2 Quid igitur laudis, quid gratiarû actio-
nis ei condignè tribues, qui te tanto vesti-
uit decore, tanto sublimauit honore, vt iu-
cundissimo cordis iubilo dicere possis: *Induit
me Dominus vestimento salutis, & indumento
letitiæ circumdedit me*! Angelis Dei summum
gaudium est, Christum contemplari; & ecce
immensa dignatione sua se tibi tantum incli-
nat, vt seipso te velit vestiri. Quali vestimen-
to, nisi eo de quo gloriatur Apostolus dicens:
*Christus factus est nobis à Deo sapientia, & ius-
titia, & sanctificatio*? Quibus vestimentorum
insigniis te magis ornaret, quàm vt te splen-
didam redderet amictu sapientiæ, ornamento
iustitiæ, satisfactionis decore?

Quòd corpus Christi sumus.

V.

1 **E**T quid dicam, quia se tibi Christus vestimentum fecit, cum se tantum uniuert, ut in unitate Ecclesie de carne sua te esse voluerit? Audi Apostolum Scripturae testimonium exponentem: *Et erunt duo in carne una, Ego autem, inquit, dico in Christo & in Ecclesia.* Super hoc quoque, quanta te unione copulauerit, contemplare. Corpus Christi te Apostolus esse confirmat. *Vos estis, ait, corpus Christi, & membra de membris.*

2 Serua igitur corpus & membra, ea dignitate qua decet, ne si ea quolibet leuitatis studio iniuriose tractaueris, quanto potiori premio coronareris si ea digne tractasses, tanto maiori supplicio subiiciaris, si eis indigne abusus fueris. Oculi tui, oculi Christi sunt. Non igitur licet tibi, oculos Christi ad aliquas vanitates conspiciendas dirigere, quia Christus est veritas, cui omnis vanitas contraria est. Os tuum, os Christi est. Non debes, non dico ad detractiones, non dico ad mendacia, sed nec ad otiosos sermones, os aperire, quod ad solas laudes Dei, & ad edificationem proximi, debes patulum habere. Sic de ceteris Christi membris, tuae custodiae commissis intellige.

Quòd

Quòd unum in Christo sumus, & cum ipso
unus Christus sumus.

VI.

1 Sed adhuc altiùs agnosce, quanta illi so-
cietate iungaris. Ipsum Dominum au-
di, pro suis Patrem exorantem. *Vo'o, ait, ut si-
cut ego, & tu, unum sumus, sic & isti in nobis
unum sint.* Sum ego filius tuus per naturam,
sint & illi filij tui, & fratres mei per gratiam.
Quanta celsitudo est, Christianum hominem
sic in Christo proficere, ut & ipse quodam-
modo Christus dicatur? Quod ille verè fide-
lis dispensator Ecclesiasticæ familiæ sensit,
qui dixit; *Omnes Christiani, in Christo, unus
Christus sumus.* Nec mirum, cum ipse sit caput,
& nos corpus eius, ipse sponsus, ipse sponsa.
Sponsus in se, sponsa in animabus sanctis,
quas sibi æterni amoris vinculo sociavit.
*Sicut sponso, inquit, imposuit mihi mitram, & si-
cut sponsam ornavit me ornamento.*

2 Hic igitur anima mea, hic erga te reuol-
ue beneficia eius, accendere in dilectione
eius, exardesce in desideria beatæ contempla-
tionis eius. Exclama ergo fortiter ardentis-
simo illo intimi amoris affectu, & tota in eius
desiderium liquefacta, in vocem sponsæ fide-
lis erumpe: *Osculetur me osculo oris sui.* Rece-
dat ab animo meo omnis delectatio, quæ ex-
tra illum est; nullus præsentis vitæ affectus,
nullum mihi solatium blandiatur, dum mihi

eius præsentia beata denegatur. Ipse me charitatis brachiis amplectatur, ipse me ore supernæ illius suauitatis osculetur, ipse me eloquio illo ineffabili, quo Angelis sua secreta manifestat, alloquatur. Hæc sit sponsi ad sponsam vicaria sermonum vicissitudo, vt ego illi totum cor meum expandam, & ipse mihi suæ dulcedinis secreta reuelet.

3 His itaque anima & huiusmodi meditationibus vegetata, pleno sancti desiderij affectu, sponsum tuum sequi contende, & dic ei: *Trabe me post te, curremus in odorem unguentorum tuorum.* Sed dic, & fideliter dic, non transitorio sono, sed infatigabili desiderio. Sic dic, vt audiaris, sic attrahi concupisce, vt sequi possis. Dic ergo redemptori & saluatori tuo: *Trabe me post te.* Non trahat dulcedo sæculi, sed trahat me suauitas beatissimi amoris tui. Traxit me aliquando vanitas mea, sed iam trahat me totam post se veritas tua. Trahe quia traxisti, retine quia apprehendisti. Traxisti redimendo, trahe saluando. Traxisti miserando, trahe beatificando. Apprehendisti inter homines apparens pro nobis homo factus, retinens cælo præsidens super Angelos exaltatus. Tuus sermo, tua promissio est. Promisisti dicens: *Et ego si exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipsum.* Trahe igitur iam potenter exaltatus, quem attraxisti misericorditer exaltatus.

4 Ascendisti, sentiam; super omnia regnas, agnoscam. Nunquid te regnare non agnosco?

Agnosco

Agnosco certè, & gratias ago. Sed agnoscam perfectè amando, quod agnosco piè de te sentiendo. Agnoscam videndo, quod agnosco credendo. Liga tecum indissolubilibus amoris vinculis desideria cordis mei, vbi tecum sunt primitiæ spiritus mei. Societ nos vni-tas charitatis, quos copulauit charitas redemptio-nis. Dilexisti enim me, & tradidisti tēmet ipsum pro me. Sit itaque tecum in cœ-lo iugiter intentio mea, sit mecum in terra continuè protectio tua. Adiuua tui amoris desiderio æstantem, qui dilexisti contem-nentem. Da quærenti, qui te dedisti nescien-ti. Suscipe redeuntem, qui reuocasti fugien-tem. Diligam vt diligar: imò quia diligor, ma-gis ac magis diligam, vt magis diligar. Vnia-tur tecum cogitatio mea, vna & singularis sit tecum intentio mea, vbi tecum à te mise-ricorditer suscepta, beata iam regnat substan-tia nostra. Adhæream tibi inseparabiliter, adorem te infatigabiliter, seruiam tibi perse-ueranter, quæram te fideliter, inueniam te foeliciter, possideam te æternaliter. His ser-monibus, ô anima mea, Deum interpel-lando accendere, inflammare, exardesce, & tota in eius desiderio ignea effici con-tende.

Retra-

Retractatio peccatorum nostrorum, de quibus nos conscientia nostra plus remordet, per quæ perdidimus hæc omnia.

VII.

1 **C**VM autem consideras ad quæ & quanta bona per eius gratiam profecisti, retracta etiam quæ & quanta bona per tuam culpam perdidisti, & in quæ mala culpis grauata corruisti. Reuolue suspirando, mala quæ nequiter fecisti, & recogita gemendo, bona quæ propter eadem mala miserabiliter amisisti. Quid enim non boni præstantissimus tuus creator sua tibi contulit bonitate? Et quid non mali tu ei rependisti, execrabili vegetata iniquitate. Bona perdens, mala meruisti; imò bona proiciens, mala elegisti, & amissa, vel potius abiecta gratia conditoris, iram eius miserabiliter incurristi. Non est vnde te probes innocentem, cum malorum tuorum caterua te velut exercitus immensus circumdet, hinc prauorum operum probra obiiciens, illinc inutilium, & quod damnabilius est, perniciosorum verborum immensam congeriem proferens; inde malarum cogitationum molem infinitam ostentans.

2 Hæc sunt propter quæ bona inæstimabilia perdidisti, propter hæc conditoris gratia caruisti. Hæc recogita gemendo; geme eis abrenuntiando, abrenuntia damnando,
damna

damna ea, vitam in melius commutando. Luctare tecum in animo tuo, ne amodò vel ad momentum alicui vanitati seu corde, seu lingua, siue quod summæ damnationis est, opere assensum præbeas. Sit quotidiana, imò continuò in anima tua rixa, ne quodlibet cum vitiis foedus retineas. Districtè temetipsam semper examina, secreta discute, & quicquid in te reprobrum inueneris, rigida animaduersione percutere, prosterne, contere, extirpa, proiice, & ad nihilum redige. Non tibi parcas, non tibi blandiaris, sed *in matutino*, id est, in contemplatione extremi iudicij, quod nocti præsentis vitæ tanquam lux matutina succedit, *interfice omnes peccatores terræ*, id est, delicta atque peccata conuersationis terrenæ, *ut disperdas de ciuitate Domini*, quam in temetipsa illi ædificare debes, *omnes operantes iniquitatem*, id est, diabolicas suggestiones, odibiles Deo delectationes, mortiferos consensus, & opera peruersa. Ab omnibus iis tanquam ciuitas Dei debes emundari, vt placitam in te mansionem sibi creator inueniat, obtineat, possideat. Noli esse de illis quorum pertinaciam Deus ipse videtur plangere, dicens: *Non est qui recogitet in corde suo, & dicat, quid feci?* Si reprobantur illi, quia pro transactis malis erubescere & se reprehendere noluerunt, tunc vt in electorum numerum curras, temetipsam conuenire, diiudicare, ac seuera disciplina corrigere negliges?

3 Reuolue igitur sedulo cogitatu immensa beneficia

beneficia conditoris, quibus te nullis intercurrentibus meritis sublimauit, & ad memoriam reuoca mala innumera, quibus eiusdem beneficiis tua iniquitas indignè respondit, & magnum dolorem parturiens, clama. Quid feci? Deum exacerbavi, creatorem meum ad iracundiam prouocaui, beneficiis eius immensis innumera mala rependi. Quid feci? Sed hæc dicens, cor tuum acerbè contere, gemitus emitte, lacrymas funde. Si enim hîc non ploras, quando plorabis? Si te ad compunctionem non excitat auersio vultus Dei à te, quam tua peccata fecerunt, confringat duritiam tuam vel enormitas infernaliû suppliciorum, quam super te eadem peccata prouocauerunt. Redi ergo, redi præuaricatrix ad cor, & pedem ab inferis extrahe, vt debita mala euadere, & amissa bona quibus iustè priuaris, possis recuperare. Si enim ad mala tua respicias, omnia bona quæ tibi sunt ab eo collata, perdidisti. Oportet te igitur ad ea, & maximè de quibus te conscientia grauius accusat, semper oculos retorquere, vt ille oculos suos auertat. Nam si tu peccata tua digna satisfactionis intentione auertis, ille ab eis intuitum ultionis auertit. Si tu obliuisceris, ille recordatur.

Retra-

Retractatio dominica Incarnationis, per quam recuperauimus hæc omnia.

VIII.

1. **V**T igitur inde libereris, miserationes erga te tui redemptoris attende. Certè originalis peccati merito cœcata eras, sublimitatem tui conditoris videre non poteras. Peccatorum nubibus circumsepta in obscura tendebas, & ad æternas tenebras rapidis fluctibus vitiorum agitata, festinabas. Et ecce redemptor tuus cœcatis luminibus collyrium suæ Incarnationis apposuit, vt quæ Deum in secreto maiestatis fulgentem videre non poteras, Deum in hominem apparentem aspiceres, aspiciendo agnosceres, agnoscendo diligeres, diligens summo studio ad eius gloriam peruenire satageres. Incarnatus est, vt te ad spiritualia reuocaret. Mutabilitatis tuæ particeps factus est, vt te suæ incommutabilitatis participem faceret. Inclinauit se ad humilia tua, vt te sublimaret ad excelsa sua.

2. De virginitatis integritate natus est, vt præuaricatricis naturæ corrupta sanaret. Circumcisus est, vt omnia peccatorum vitiorumque superflua, hominem abscindere à se debere doceret. Oblatus est in templo, & à sancta vidua susceptus, vt fideles suos domû Dei frequentare, & vt eum mereantur suscipere, studio sanctitatis intendere moneret. A Simeone sene susceptus, atque laudatus est,

vt vitæ grauitatem & morum maturitatem
 se diligere patefaceret. Baptizatus est, vt no-
 stri baptismatis Sacramenta sanctificaret. In
 Iordane sub manu Ioannis se ad baptismum
 inclinans, paternam vocem audiuit, & Spiri-
 tus sancti in columba aduentum suscepit; vt
 nos doceret in humilitate mentis (quæ per
 Iordanem notatur; Iordanis enim, descensio
 eorum interpretatur) debere consistere, ibi-
 que superni Patris honorari colloquio, de
 quo dicitur, *quia cum simplicibus sermocinatio*
eius, & Spiritus sancti præsentia sublimari,
 qui super humiles requiescit. Et hoc sub
 manu Ioannis, qui Dei gratia dicitur, vt ei-
 dem gratiæ, quicquid à Deo percipimus, non
 nostris meritis adscribamus. Quadraginta
 dierum completo ieiunio, diabolum cum suis
 tentamentis superans, Angelico est ministe-
 rio glorificatus; edocens nos, toto vitæ præ-
 sentis tempore delectationes rerum tempo-
 ralium declinando, mundum cum suo prin-
 cipe pedibus nostris substernere, & sic Ange-
 licis præsiidiis communiri. Regnum Dei præ-
 dicando, diebus cum populo commoratur, &
 confluentes turbas miraculis & verbis ædifi-
 cat: noctibus montem frequentans orationi-
 bus vacat; admonens nos pro congruentia
 temporis, nunc proximis inter quos viuimus,
 verbis & exemplis pro modulo nostro vitæ
 viam demonstrare, nunc solitudinem mentis
 adeuntes & virtutum montem ascendentes,
 dulcedini supernæ contemplationis inhiare,
 & inten

& intentionem nostram infatigabili affectu in superna dirigere. In monte coram Petro & Iacobo & Ioanne transfiguratur; insinuans nobis quod si tanquam Petrus (qui agnoscens interpretatur) nostram infirmitatem humiliter agnoscere, si vitiorum supplantatores (quod Iacobus sonat) fieri, si Dei gratiæ (quæ per Ioannis nomen innuitur) fideliter nos submittere studuerimus; ad Iesu gloriam contemplandam illum cœlestem montem, eodem rege nostro duce, fœliciter conscendamus. In Bethania (quod domus obedientiæ interpretatur) Lazarum suscitavit; ostendens omnes qui bonæ voluntatis studio huic mundo morientes, in sinu obedientiæ requiescunt, in vitam æternam ab eo resuscitandos. Corpus & sanguinem suum discipulis suis in cœna mystica tradens, eorum pedes humiliter lauit; docens sacrosancta ministeria, mundis operibus & pia mentis humilitate celebranda. Resurrectionis sacræ gloria sublimandus, ludibria perfidorum, asperitatem verborum, crucis opprobriû, fellis amaritudinem, & ad vltimum mortem sustinuit; admonens suos, vt si post mortem ad gloriam peruenire contendunt, vitæ præsentis angustias & labores, prauorûmque oppressiones, non solùm æquo animo tolerant, sed omnia huius mundi aspera, pro præmiis æternis ament, appetant & gratanter suscipiant.

3 Hæc itaque tam præclara, tam immensa

tui

tui conditoris erga te beneficia, si dignè cogitare, si deuotè amplecti, si feruida charitate imitari studueris, non modò bona per primum parentem amissa recuperabis, sed multò potiora, per ineffabilem Saluatoris tui gratiam, æternaliter possidebis. Ipse namque Deus tuus, per Incarnationis mysterium factus frater tuus, quid tibi inenarrabilis gaudij causauerit, dum naturam tuam super omnem creaturam videris in eo exaltatam?

Quod orandum sit, vt de lacu miseriæ eripiaris, & de luto facis.

IX.

1 **Q**uid ergo iam restat, nisi vt iis omnibus dignè consideratis, modis omnibus ad hæreditatem tantorum bonorum, mentem succendas, ipsumque qui te ad talia possidenda creauit, continua supplicatione deposcas, vt *de lacu miseriæ, & de luto facis eripiat*, & tantæ beatitudinis possessorem efficiat? Quid est autem *lacus miseriæ*, nisi profunditas cupiditatis mundanæ? Et quid est *lutum facis*, nisi foetor carnalis voluptatis? Hæc enim sunt duo retinacula, quibus humanum genus ne ad beatam supernæ contemplationis tendat libertatem, flenda contritione præpeditur; cupiditas scilicet & voluptas. Verè enim *lacus miseriæ* est cupiditas mundana, quæ mentem quam suo dominio subiicit, per innumera desideria, velut quibusdam

dam vinculis in profundum vitiorum trahit, nec eam requiem vllam habere permittit. Mens námque hominis, cupiditatis oppressa iugo, amore rerum visibilium extra se spargitur, & per diuersas animi passiones raptatur. Deuastant illam labor in acquirendo, anxietas in multiplicando, gaudium in possidendo, timor amittendi, dolor cum amiserit, nec in quantis periculis sit, omnino eam videre permittunt.

2 Hic est lacus miserix, quem tantis malis mundana cupiditas non desinit implere. De hoc lacu beatus David se gratulabatur ereptum, cum gratias agens loqueretur, & diceret: *Eduxit me de lacu miserix, & de luto facis.* Quid est *lutum facis*? Delectatio immundæ voluptatis. Exclama ergo fortiter cum beato David, & dic creatori tuo: *Eripe me de luto, vt non infigar.* Terge cor tuum ab omni inquinamento carnalis delectationis, cogitationes immundas ab animo tuo exclude, si huius luti sordes cupis euadere. Sed cum pœnitendo, confitendo, flendo, & sanctas cogitationes cordi tuo sedulè ingerendo, euaseris, inde ne recidas, sed totis præcordiis ante Deum suspira, eius clementiam deprecans, vt statuatur supra petram pedes tuos, id est, affectiones cordis tui, Christi virtutibus solidet; vt collocet se mens tua supra firmamentum iustitiæ, constanter Christo adhærens, de quo dicitur, quod *factus est nobis sapientia à Deo, & iustitia, & sanctificatio.* Ora etiam vt dirigat gressus tuos

tuos ne reflectantur in vitia, sed in præceptis cœlestibus inflexibili statu proficiant, & ad beatam Angelorum patriam tota intentione festinent.

3 Sed tali directione sublimatus, noli esse piger in laude creatoris, sed eius clementiam supplica, vt immittat in os tuum canticum nouum, vt digna deuotione carmen Deo nostro decantes. Dignum est enim, vt per vitæ nouitatem Deo sociata, canticum in eius laudibus resonet nouum, contemptis temporalibus, sola æterna desiderans, nec iam timore pœnæ, sed amore iustitiæ, diuinæ legi obtemperans. Hoc est enim canticum nouum Deo cantare, veteris hominis studia contere-re, & noui hominis vias quas filius Dei mundo demonstrauit, toto conatu cordis, solo desiderio vitæ permanentis incedere. Carmen quoque decantat, qui gaudia illa patriæ cœlestis in memoria puræ mentis retentat, & ad eadem, conscientia sanctæ vitæ suffultus, & supernæ gratiæ dono subnixus, satagit peruenire.

Consideratio miseriarum huius vitæ.

X.

1 **I**Nter hæc autem miserias vitæ præsentis perpende, & cum quanta cautela in ea tibi viuendum sit peruiligi corde reuolue. Considera te de illius esse consortio, de quo Scriptura dicit, *viro cuius abscondita est via, &*
circum

circumdedit eum Dominus tenebris. Verè enim profunda ignorantix cæcitate circumdaris, qui nescis quomodo Deus penset opera tua, & qualem finem sis habiturus, ignoras. *Nescit homo, ait Salomon, verùm odio, an amore dignus sit, sed omnia seruantur vsque in finem incerta.*

2. Pone in animo tuo te videre aliquam vallem profundam, tenebrosam, omne genus tormentorum in fundo habentem. Cogita desuper pontem vnum, longo spatio extensum, in latitudine tantùm vnus pedis mensuram tenentem. Hunc igitur tam strictum, tam altum, tam periculosum pontem si quilibet transire cogeretur; cuius oculi ligarentur ne gressus videret; cuius manus retrò constringerentur, ne vel baculo iter suum palpando regere posset; quid timoris, quidve angustix putas in animo gereret? Essetne illi aliquis locus lætitix, iucunditatis, siue lasciuix? Non puto. Auferretur omnis superbia, vana gloria fugaretur, solius mortis in mente tenebrosa caligo versaretur. Adhuc cogita crudelium auium monstra circa pontem volitantia, & in profundum transeuntem pertrahere cupientia, nõne timor augebitur? Quid si eo transeunte, semper à talo tabulæ subtrahantur? Nunquid non transeunti maior sollicitudo incutietur?

3. Sed exemplum tale, quid sibi velit, agnosce, & mentem tuam diuino tempore sollicitus astringe. Vallem profundam & tenebrosam,

fam, infernum intellige, sine mensura profundum, & tenebrosa caligine horribiliter obscurum. Ibi omne genus tormentorum confluit. Ibi omne quod demulcet, abest, & omne quod terret & cruciat, & quod angustias inferre potest, præstò est. Pons periculosus, de quo qui malè transit, inferiùs præcipitatur, vita præsens est, in qua qui malè viuit, ab illa cadens, ad inferna descendit. Tabulæ quæ post transeuntes subtrahuntur; singuli sunt dies vitæ nostræ, qui sic prætereunt, vt nunquam reuertantur, sed diminutione sui, nos semper vrgent ad finem, & ad terminum festinare compellunt. Aues circa pontem volitantes, & transeuntibus insidiantes, maligni spiritus sunt, quorum omne studium est, homines à rectæ viæ statu deiicere, & ad profunda inferni præcipitare. Nos ipsi transeuntes sumus, ignorantia caligine cæci, & difficultate bene operandi velut graui catena ligati, ne liberos ad Deum sanctæ vitæ gressus dirigere possimus.

4 Attende igitur si non summo studio in tanto discrimine tibi ad creatorem tuum clamandum sit, quo eius munita præsidio inter aduersariorum turmas fiducialiter cantes: *Dominus illuminatio mea, & salus mea, quem timebo?* Illuminatio videlicet contra cæcitatem, salus contra difficultatem. Hæc enim duo mala sunt, in quibus primus parens nos deiicit, ignorantia & difficultas, vt nec quò tendimus, nec quid agendum sit, videamus: &
cùm

cùm ex aliqua parte viderimus, difficultate, præpediti, nec ipsum quod rectè novimus, implere possimus. Hæc meditare anima mea, hæc cogita, in iis quotidie se mens tua exer- ceat. Iis intenta à rerum inutilium curis & cogitationibus se auocet, & totam se ad hæc mala fugienda, & ad æterna bona capeffen- da, sancti timoris & beati amoris igne suc- cendat.

De corporibus spiritibus viduatis.

XI.

x **A**D te iam redeo, dulcissime creator, & benignissimè redemptor, formator & reformator meus, votis supplicibus tuam im- plorans pietatem, vt doceas cor meum vitali timore, & salutari tremore considerare, quàm foetida & quàm lugubri conditione caro mea post obitum, spiritu quo ad præsens vegeta- tur viduata, putredini & vermibus tradatur consumenda. Vbi tunc erit, si qua modo est, de qua superbit, pulchritudo eius; exquisitæ quibus nunc defluit deliciæ illius; delicati artus? Nõne tunc verè implebitur in ea il- lud propheticum. *Omnis caro fœnum, & omnis gloria eius tanquam flos fœni?* Claudentur ocu- li ad interiora capitis reflexi, quorum sæpè vanis & perniciosis vagationibus delecta- bar. Iacebunt horrendis tenebris obducti, qui modò pro luce vanitates gaudent hauri- re. Patebunt aures, vermibus mox replendæ,

quæ nunc detractionis voces, & sæculares rumores, damnabili iucunditate suscipiunt. Stringentur dentes miserabiliter obserati, quos soluit edacitas. Putrescent nares, quæ nunc variis odoribus delectantur. Squallore foetido labia horrebunt, quæ stulto cachinno frequenter dissolui gaudebant. Ligabitur lingua tabida sanie, quæ sæpè inanes fabulas proferebat. Arctabitur guttur, & venter saturabitur vermibus, qui variis escis crebrò distenti sunt.

2 Quid commemorem singula? Tota illa composito corporis, cuius sanitati, cuius comoditati, cuius voluptati omnis penè cura inuigilat, in putredinem, in vermem, postremò in abiectissimum puluerem dissoluetur. Vbi cervix erecta? Vbi iactantia verborum, ornatus vestium, varietas deliciarum? Velut somnium euanuerunt, omnia vterius non reditura transierunt, & amatorem sui, miserimum reliquerunt.

De animabus corporibus exutis.

XII.

1 **D**Eus bone quid est quod intueor? Ecce occurrit timor timori, dolor dolori. Post separationem sui à corpore, nonne anima à multitudine occurrentium dæmonum, qui eius accusationes exaggerent, circumfundetur, & vsque ad minimam negligentiam de omnibus exquiretur? Veniet princeps mundi huius

huius cum satellitibus suis, furore rabidus, callidus ad circumueniendum, ad mentiendum pronus, maleuolus ad accusandum, quæcunque potest contra eam vera ex perpetratis malis proferens, multa falsa confingens. O tremenda hora, ò examen horridum. Hinc iudex districtus ad iudicandum, inde aduersarij procaces ad accusandum. Stabit anima sola sine consolatore, inde solatium solum capiens, si eam bonorum operum conscientia defendit.

2 Sed in tanta districtione vbi omnia nuda apparebunt, *quis gloriabitur castum se habere cor? Si iustus vix saluabitur, peccator & impius vbi parebunt?* Tunc laudantium labia cessabunt, adulatorum lingua non proderit, vana gloria seductrix probabitur fuisse. Fugiet inepta lætitia, dignitatum pompa fugabitur, honoris ambitio plena deceptionis fuisse videbitur. Beata illa anima, quam in tali discrimine, innocentia conscientia protegit, sanctitatis memoria defendit, Quam adhuc in carne positam piæ compunctionis vnda sæpiùs abluit, confessionis diligentia decorauit, sacræ legis meditatio illuminauit. Quam humilitas mitem, tranquillam patientiam, obedientiam à propria voluntate vacuam reddidit, & charitas ad omnis virtutis exercitium feruidam fecit. Talis anima tremendam illam horam non formidabit, *nec confundetur cum loquetur inimicis suis in porta.* Sociabitur enim illis, de quibus Scriptura

dicit: *Cùm dederit dilectis suis somnum, ecce hæreditas Domini.*

Retractatio diei iudicij, vbi hædi ad sinistram constituentur.

XIII.

1 **I**Am verò de terrore illo extremi iudicij quis dicere aliquid valeat, vbi oues ad dexteram, hædi ad sinistram statuentur? Quis tremor erit, vbi virtutes cœlorum mouebuntur? Quæ rerum confusio, qui gemitus, qui clamores violantium, cùm vox illa terribilis negligentibus opponetur, *Discedite à me maledicti in ignem æternum.*

2 Verè dies iræ dies illa, dies tribulationis & angustix, dies nebulæ & turbinis, dies tubæ & clangoris. Verè tunc vox diei amara, tribulabitur ibi fortis. Quia qui mente superba diuinam voluntatem contemnentes modò de prosecutione propriæ voluntatis gloriantur, tunc perpetuus ignis inuoluet, qui nunquam extinguetur; & vermis depascet qui non morietur; & ascendet fumus tormenti eorum, in sæcula sæculorum.

*Retractatio gaudij, ubi oves ad dexteram
statuentur.*

XIV.

I **H**is autem lugentibus, & præ angustia spiritus diros cordis rugitus emittentibus; quid putas gaudij & exultationis erit beatis illis, qui ad dexteram Dei constituti, vocem illam foelicissimam audituri sunt, qua dicetur illis, *Venite benedicti Patris mei, possidete regnum quod vobis paratum est ab origine mundi?* Tunc verè vox exultationis, & salutis, morabitur in tabernaculo iustorum. Tunc Dominus humilium eriget caput, qui modò pro eo viles & abiecti esse non dedignantur. Medebitur contritis corde, & perpetuis gaudiis consolabitur pro suo desiderio in hac peregrinatione lugentes. Apparebit ineffabile præmium eorù, qui pro sui conditoris amore, proprias se lætabuntur abiectis voluntates.

2 In illa die obedientium capita corona cœlestis circumdabit, & patientium gloria inerrabili splendore fulgebit. Ibi charitas milites suos Angelorum societate ditabit; & cordis puritas amatores suos conditoris foelicissima visione beatificabit. Tunc ostendet se Deus omnibus dilectoribus suis, & æterna securitate in perpetuum sublimabit. Tunc verè ab electis omnibus cantabitur: *Beati qui habitant in domo tua Domine, in secula seculorum laudabunt te.* Cuius laudis particeps

nos facere dignetur, qui cum Patre & Spiritu sancto viuit & regnat Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

MEDITATIO II.

*De terrore iudicij ad incutiendum timorem,
qua aliàs inscribitur liber de
miseria hominis.*

TERRET me vita mea. Namque diligenter discussa, apparet mihi peccatum, aut sterilitas ferè tota vita mea: & si quid fructus in ea videtur, sic est aut simulatum, aut imperfectum, aut aliquo modo corruptum: vt possit aut non placere, aut displicere Deo. Ergo ô peccator, vita tua iam ferè tota, aut in peccato est, aut damnabilis, aut infructuosa, & contemptibilis. Sed quid separo infructuosam à damnabili? Vtique, si est infructuosa, est & damnabilis. Constat enim & verum esse, quod Veritas Dei dixit: *Omnis arbor, quæ non fuerit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur.* Denique si quid ago vtile, prorsus nullatenus illud compenso alimentis corporis, quibus abutor. Sed quis pascit pecus, quod nec tantum prodest, quantum consumit? & tamen tu benignus Deus, tu nutris, & expectas tuum vilem vermem, & foetentem peccatis. Quam tolera

tolerabilius canis putridus, foetet hominibus, quam anima peccatrix Deo; quam infortunius ista Deo, quam ille hominibus! Heu non hominem, sed opprobrium hominis, vilius pecore, peius cadauere. Tædet animam meam vitæ meæ, viuere erubesco, mori pertimesco. Quid ergo restat tibi ô peccator, nisi vt in tua tota vita plores vitam tuam, vt ipsa tota se ploret totam?

2 Sed est in hoc quoque anima mea miserabiliter mirabilis, & mirabiliter miserabilis: quia non tantum dolet, quantum se noscit: sed sic secura torpet, velut quid patiatur ignoret. Anima sterilis, quid agis, quid torpes anima peccatrix? Dies iudicij venit, iuxta est dies Domini magnus, iuxta & velox nimis dies iræ, dies illa, dies tribulationis & angustia, dies calamitatis & miseria, dies tenebrarum & caliginis, dies nebulæ & turbinis, dies tubæ & clangoris. O vox diei Domini amara. Quid dormitas anima tepida & digna euomi? quid dormitas? qui non expergiscitur, qui non tremit ad tantum tonitruum, non dormit, sed mortuus est. Arbor infructuosa, vbi sunt fructus tui? arbor digna securi & igne, digna succidi & succendi, qui sunt fructus tui? Vtrique spinæ pungentes & amara peccata, quæ vtinam sic te poenitendo pungerent, vt confringerentur: sic amarescerent, vt euanescerent.

Forſan paruum quid putas peccatum aliquod? vtinam diſtriſtus iudex paruum exiſtimaret

maret aliquod peccatum. Sed heu me; nonne omne peccatum per præuaricationem Deum exhonorat? Quod ergo peccatum peccator audebit dicere paruum? Deum enim exhonorare, quando est paruum? O lignum aridum & inutile, æternis ignibus dignum, quid respondebis in illa die, cum exigetur à te vsque ad iectum oculi omne tempus viuendi tibi impensum, qualiter fuerit à te expensum? Tunc quippe condemnabitur quicquid fuerit inuentum in te operis, vel otiosi sermonis & silentij vsque ad minimam cogitationem: etiam quod vixisti, si non fuerit ad Dei voluntatem directum. Væ quot peccata ibi proruent ex improviso, quasi ex insidiis, quæ modò non vides? Certè plura, & fortassis terribiliora his quæ nunc vides. Et quæ non esse mala putas, & quæ nunc esse bona credis, nudata facie, apparebunt ibi nigerrima peccata: Ibi proculdubio recipies prout gessisti in corpore; tunc cum iam non erit tempus misericordiæ, tunc cum pœnitentia non recipietur, tunc cum emendatio non permittetur.

3 Hic cogita quid gessisti, quid oporteat te recipere. Si multa bona, pauca mala, multum gaude, si multa mala, pauca bona, multum luge. O inutilis peccator; an non sufficiunt tibi hæc ad immanem rugitum? an non sufficiunt ad eliciendum sanguinem, & medullas in lacrymas? Væ mirabilis duritia, ad quam confringendam leues sunt tam graues mallei.

lei. O insensibilis torpor, ad quem concitandum sunt obtusi tam acuti aculei. Proh lethalis sopor, ad quem excitandum raucum est tam terrificum tonitruum. Peccator inutilis, satis hæc tibi debent esse ad continuandum luctum: sufficere tibi possunt ad sorbendas iuges lacrymas. Sed cur debeo de grauedine, & de magnitudine imminentis miseræ quicquam dissimulando, tacere, & oculis animæ meæ furari lacrymas? An ut improuise irruant repentini dolores, & subito ingruat intolerabilis tempestas? Certè non sic expedit peccatori. Si enim dixero, quicquid poterò excogitare, non ad id quod res est, poterit comparari. Igitur deducant oculi mei lacrymas per diem & noctem, & non taceant. Auge ergo peccator, auge superioribus ærumnis pondus, adde terrorem super terrorem, vlulatum super vlulatum: ipse te iudicabit, ad cuius contumeliam spectat, quicquid inobediens Deo, aut præuaricator peccat: qui mihi bonum pro malo reddidit, cui ego malum pro bono: qui nunc patientissimus, tunc districtissimus, clementissimus nunc, iustissimus tunc.

4 Heu me, heu me, cui peccaui, Deum inhonorauit, omnipotentem prouocaui. Peccator quid feci? cui feci? quam malè feci? Væ, væ; ô ira omnipotentis ne irruas super me. Ira omnipotentis ubi poteris capi in me? Non est quò te possit tolerare, in toto me, ô angustia; hinc erunt accusantia peccata, inde

terrens iustitia, subtus patens horridum chaos inferni, desuper iratus iudex, intus vrens conscientia, foris ardens mundus. Iustus vix saluabitur, peccator sic deprehensus in quam partem declinabit? se premet? Constrictus vbi latebo, quomodo apparebo? Latere erit impossibile, apparere intolerabile. Illud desiderabile, & nusquam erit; istud timebo & terribiliter erit; istud execrabor, & semper erit. Quidquid tunc, quid erit tunc; quis eruet me de manibus Dei? vnde mihi consilium? vnde salus? Quis est, qui dicitur magni consilij Angelus: qui dicitur saluator, vt nomen eius vociferer? Iam ipse est, iam ipse est Iesus, ipse idem est iudex, inter cuius manus tremo.

5 Respira iam ô peccator, respira, ne desperes, spera in eo quem times. Confuge ad eum à quo aufugisti: Inuoca importunè, quem superbè prouocasti: Iesu, Iesu, propter hoc nomen tuum, fac mihi secundum nomen tuum. Iesu, Iesu, obliuiscere superbum prouocantem, & respice miserum inuocantem. Nomen dilectum, nomen delectabile, nomen confortans peccatorem, & beatæ spei. Quid enim est Iesus, nisi Saluator? Ergo Iesu, propter temetipsum esto mihi Iesus, qui me creasti, non perimas: qui me redemisti, ne condemnes: qui me creasti tua bonitate, ne perimas opus tuum mea iniquitate. Rogo piissime, ne perdat mea iniquitas quod fecit tua omnipotens bonitas. Recognosce benignissime

sime, quod tuum est, & absterge quod alienum est. Iesu, Iesu miserere, dum tempus est miserendi; ne damnes in tempore iudicandi. Quæ namque tibi utilitas in sanguine meo, si descendero in æternam corruptionem? *Neque enim mortui laudabunt te Domine, neque omnes qui descendunt in infernum.* Si me admiseris intra latissimum tuæ misericordiæ sinum, non eris angustiior propter me Domine. Admitte ergo ô desideratissime Iesu, admitte me intra numerum electorum tuorum: ut cum illis te laudem, te perfruar, & gloriæ in te inter omnes qui diligunt nomen tuum. Qui cum Deo Patre & Spiritu sancto gloriaris per interminata sæcula. Amen.

MEDITATIO III.

Deploratio amissæ virginitatis.

I **A**NIMA mea, anima ærumnosa, anima, inquam, misera miseri homunculi: excute torporem tuum, & discute peccatum tuum, & concute mentem tuam, reduc ad cor, enorme delictum, & produc de corde immanem rugitum. Intende infelix, intende sceleris tui horrorem, & protende horrificum terrorem, & terrificum dolorem. Tu inquam, quæ quondam candida cœlesti lauacro, dotata Spiritu sancto, in Christiana professione iurata, virgo fuisti Christo desponsata. O unde memini. O quem

nominavi; utique non tam benignum spon-
sum virginitatis meæ, quàm terribilem iudi-
cem immunditiæ meæ. Heu memoria perdi-
tæ iucunditatis, cur sic superaggrauas pressu-
ram possidentis infoelicitatis? quàm misera
fors, flagitiosi hominis, cui & bonū & malum
pariter sunt in tormentum? Torquet enim
me mala conscientia, & cruciatus eius in qui-
bus timeo me arsurum: torquet me bonæ
conscientiæ & præmiorum eius memoria,
quæ scio me perdidisse, nec amplius recupe-
raturum. Væ miserum perdere, dolendum
perdere id perdere irrecuperabiliter, quod
seruari debuit interminabiliter. Heu incon-
solabile perdere, illud perdere quod non so-
lum est, damnosum bonorum, sed insuper est
lucrosus tormentorum.

2 O virginitas iam non dilecta mea, sed
perdita mea: iam non iucunda mea, sed sordi-
da mea, quò deuenisti? in quàm foetido, in
quàm amaro coeno me dereliquisti? O for-
nicatio sordidatrix mentis meæ, perditrix
animæ meæ; vnde misero subrepsisti, de quàm
nitido, de quàm iucundo statu me præcipi-
tasti? Hinc vis me ô amare mæror, quia il-
lud est amissum: hinc angis me ô grauis do-
lor, & timor magnus, quia istud est admissū.
Hinc est damnum inconsolabile, hinc tor-
mentum intolerabile. Væ hinc, & væ illinc.
Sic sic pariter bonum & malum; sic utique
iam iustè punitis adhuc viuentem miserum
malum. Dignè, certè dignè. Tu namque anima
mea

mea perfida Deo, periura Dei, adultera Christi, libenter de virginitatis sublimitate, miserabiliter es demissa in barathrum fornicationis. Tu illa olim desponsata regi caelorum, audenter facta es scortum tortoris tartarorum. Heu abiecta à Deo, projecta diabolo: imò abiiciens Deum, amplectens diabolum. Tu enim, tu miseria mea, meretrix obstinata, fornicatrix impudens; tu prior amanti & creatori tuo Deo, repudium obtulisti, & ad insidiatorem & perditorem tuum dæmonem, te sponte contulisti. O miserrima, & plusquam miserrima commutatio.

3 Heu de quàm sublimi cecidisti, in quàm profundum corruisti. Væ quàm benignum contempsisti: quàm maligno te iunxisti. Quid fecisti ò mentis amentia, amens spurcitia, spurca nequitia, quid fecisti? In cælo dereliquisti castum amatorem tuum, & in infernum sequuta es odiosum corruptorem tuum: & in barathro parasti non thalamum, sed prostibulum tuum. Horror mirabilis, quàm peruersa voluntas? Miraculum horribile, quàm voluntaria peruersitas? Vnde mihi Deus tantæ prauitatis corruptio? vnde tibi Deus tanti sceleris satisfactio? Præcipitare miser homuncio in tenebrosum profundum immoderate mœstitiæ, qui sponte præcipitatus es in barathrum horrendæ nequitiae. Obruere mole nequitiae. Obruere infelix mole terribilis doloris, qui corruisti libens in cœnum infernalis fœtoris. Obuolucere arumnose
horridis.

horridis tenebris inconsolabilis luctus, qui volens prouolutus es in voraginem tam sordidi luxus. Volutare in gurgite amaritudinis, qui delectatus es in volutabro turpitudinis.

4 Terror horribilis, dolor terribilis, moeror inconsolabilis, aggerate vos super me, irrite, obruite, perturbate, obuoluite, pessundate. Iustum est, iustum est. Impudenti audacia contempsi vos, & pudenti delectatione prouocaui vos, imò Deum, non vos, & nunc miserabili poenitentia desidero vos. Torquete reum, vindicate Deum. Præsentiatis fornicator infernalibus tormentis quæ meruit, prægustet quod præparauit, assuescat quod est passurus. Extende, produci, immoderate peccator, luctuosam poenitentiam, qui tam longè produxisti tui sceleris immunditiam. Reuoluere, & reuoluere in eundem turbinem amaritudinum, qui totiens reuolutus es in eandem voraginem libidinum. Consolatio, securitas, lætitia, nolo vos, renuo vos, nisi peccati venia reduxerit vos. Procul estote, procul estote ante mortem, nisi fortè indulgentia reuocaret vos: mihi, vel post mortem, vt continua poenitentia amara comes ætatis meæ; vt acutus dolor insanabilis, tortor vitæ meæ. Sint moeror & acerbus luctus, infatigabiles tribulatores iuuentutis & senectutis meæ. Vtinam, vtinam ita sit, opto, oro, desidero vt ita sit. Si enim non sum dignus oculos ad cælum orando leuare, certè non sum dignus
eos

eos vel plorando cæcare. Si confunditur mens mea orare pudore conscientia, æquum est vt confundatur turbine luctuosi doloris & tristitia. Si timet exhiberi ante conspectum Dei sui, iustum est vt habeat ante conspectum suum tormenta sceleris sui.

5 Cogitet igitur & recogitet cor meum, quid fecit, quid meruit. Descendat, inquam, descendat ad terram tenebrosam & opertam mortis caligine mens mea, & consideret quæ ibi expectent scelerosam animam meam, intendat & contempletur, videat & conturbetur. Quid est Deus, quid est quod animaduerto in terra miseria & tenebrarum? Horror, horror. Quid est quod intueor, vbi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat? Heu confusio vlulantium, tumultus dentibus stridentium, inordinata multitudo gementium, væ, væ, quot & quot væ? Væ ignis sulphureus, flamma tartarea, & caliginosa volumina; quam terrifico rugitu video vos rotari vermes in igne viuentes. Quæ dira auiditas redeundi sic vos accendit, quos ille ignis ignium non incendit. Dæmones coardentes, frementes ardore, frendentes furore, cur sic crudeles estis his qui volatantur inter vos? O immoderata tormenta, iustitia moderata, ad sustinendum immoderata, siccine nullus modus, nullum remedium, nullus finis temperabit vos? Hæcine sunt magne Deus, quæ parata sunt fornicatoribus, & contemptoribus tui, quorum ego vnus sum? Ego, ego utique

que vnus horum sum.

6 Anima mea expauesce, mens mea defice, cor meum scindere. Quò me rapitis exactores sceleris mei? Quò me tradis peccatum meum, quò me trudas Deus meus? Si feci vt essem reus tuus, nunquid potui facere vt non essem creatus tuus? Si mihi castitatem meam ademi, nunquid tibi misericordiam tuam peremi? Domine Domine si ego admisi vnde me damnare potes, tunc amisisti vnde saluare soles? Noli Domine, noli sic attendere malum meum, vt obliuiscaris bonum tuum. Vbi est ò verax, ò verax Deus? Vbi est, viuo ego, nolo mortem peccatoris, sed vt magis conuertatur & viuat? Domine, qui non mentiris; Domine, quid est nolo mortem peccatoris? si tu sepelis in inferno ad te clamantem peccatorem; an detrudere peccatorem in gehennam, est, nolo mortem peccatoris? An hoc est, volo vt conuertatur peccator & viuat? Peccator sum ego Domine, peccator sum ego. Si ergo non vis peccatoris mortem, quis te cogit, qui non vis vt me iradas ad mortem? Si vis vt conuertatur peccator & viuat, quid te prohibet facere quod vis, vt me conuertas, & viuam? An immanitas peccati mei cogit te quod non vis, & prohibet quod vis, cum sis omnipotens Deus? Absit Deus meus. Absit Domine Deus meus, vt preualeat nequitia peccatoris confitentis & dolentis, sententiæ omnipotentis.


7 Memento iuste, sancte, & benigne Deus:

Me

Memento quia misericors es, & creator & recreator meus. Ne ergo memineris bone Domine, iustitiæ tuæ aduersus peccatorem tuum, sed memor esto benignitatis tuæ erga creaturam tuam: ne memineris iræ aduersus reum, sed memor esto miserationis erga miserum. Verum est, quia conscientia mea meretur damnationem, & pœnitentia mea non sufficit ad satisfactionem. Sed certum est, quia misericordia tua superat omnem offensionem: parce ergo tu bone Domine, cuius est salus, & qui non vis mortem peccatoris; Parce peccatrici animæ meæ. Fugit enim exterrita anima mea à terrente iustitia tua, ad confortantem misericordiam tuam, ut quoniam præmium virginitatis corruptæ, ô dolor, est irrecuperabile, saltem supplicium fornicationis pœnitenti non sit inuitabile: quia non est impossibile omnipotentia tuæ, nec indecens iustitiæ tuæ, nec insolitum misericordia tuæ, quoniam bonus es, & quoniam in æternum misericordia tua, qui es benedictus in sæcula. Amen.

MEDITATIO IV.

De redemptione humana. aliàs de veritate saluationis.

I  NIMA Christiana, anima de graui morte resuscitata, anima de misera seruitute Christi sanguine redempta & liberata, excita mentem tuam, memento resuscitationis tuæ: recogita redemptionem & liberationem tuam: retræcta vbi & quæ sit virtus saluationis tuæ; versare in meditatione eius, delectare in contemplatione eius, excute fastidium tuum, fac vim cordi tuo; intende in hoc mentem tuam, gusta bonitatem Redemptoris tui, accendere in amorem Saluatoris tui: mande fauum verborum, suge plus quàm mellitum saporem, gluti salubrem dulcorem; mande cogitando, suge intelligendo, gluti amando & gaudendo, lætare mandendo, gratulare sugendo, iocundare glutiendo. Vbi ergo & quæ est virtus & fortitudo tuæ Saluationis? Certè Christus te suscitauit: Ille bonus Samaritanus te sanauit. Ille bonus amicus anima sua te liberauit. Christus, inquam. Ergo virtus saluationis tuæ, virtus est Christi. Vbi est virtus Christi? Vtique *cornua in manibus, ibi abscondita est fortitudo eius. Cornua quidem in manibus eius, quia brachiis crucis confixæ sunt manus eius; Quæ autem fortitudo in tanta infirmitate? Quæ altitudo*

altitudo in tanta humilitate? Quid venerabile in tanto contemptu? Sed certè ideo absconditum, quia in infirmitate: & ideò celatam, quia in humilitate. Ideo occultum, quia in contemptu. *O fortitudo abscondita,* hominem in cruce pendentem suspendere mortem æternam, genus humanum prementem: hominem in ligno confixum, defigere mundum perpetuæ morti affixum. *O celata potestas,* hominem damnatum cum latronibus, saluare homines damnatos cum dæmonibus: hominem in patibulo extensum, omnia trahere ad seipsum: ô virtus occulta, vnâ animam emissam in tormento, innumerabiles extrahere de inferno; hominem mortem corporis suscipere, & animarum mortem perimere.

2. Cur bone Domine, pie Redemptor, potens Saluator, cur tantam virtutem operuisti tanta humilitate? An vt falleres diabolum, qui fallendo, hominem deiecit de paradiso: Sed vtique veritas nullum fallit. Qui ignorat, qui non credit veritatem, ipse se fallit. Qui videt veritatem, & odit, & contemnit, ipse se fallit. Veritas itaque nullum fallit. An ideo, vt ipse diabolus se falleret? Sed vtique sicut veritas nullum fallit, ita non intendit vt aliquis se fallat; quamuis hoc dicatur facere cùm permittit. Non enim assumpsisti hominem, vt te notum operires, sed vt ignotum aperires. Verum Deum, verum hominem te dixisti, & operibus ostendisti. Res per se

se occulta fuit, non studio occultata, non sic est facta vt absconderetur, sed vt suo ordine perficeretur, nec vt aliquem deciperet, sed vt quemadmodum oportebat, fieret. Et si dicitur occultata, non est aliud quàm quod non est omnibus reuelata. Nam etsi veritas non omnibus se manifestat, nulli tamen se negat.

3 Ergo Domine, nec vt falleres, nec vt aliquis se falleret, sic fecisti, sed vt faceres quod & quomodo faciendum erat, per omnia in veritate perfecisti. Qui ergo se fefellit in tua veritate, non de te, sed de propria queratur falsitate. An diabolus habebat aliquid iustè aduersus Deum, vel aduersus hominem, propter quod Deus prius deberet aduersus eum pro homine hoc modo agere quàm aperta fortitudine, vt dum illectum illum hominem iniustè occideret, iustè potestatem, quam super iniustos habebat, perderet? Sed certè diabolo nec Deus debebat aliquid, nisi pœnam: nec homo, nisi vincere: ita vt quemadmodum ab illo se facilè permisit vinci peccando: ita illum vinceret vsque ad difficultatem mortis, iustitiam integram seruando. Sed & hoc non nisi Deo debebat homo. Nam non peccauit aduersus diabolum, sed aduersus Deum, nec homo diaboli erat, sed & homo & diabolus Dei erant. Sed & quod diabolus vexabat hominem, non hoc faciebat zelo iustitiæ, sed nequitiae; nec iubente Deo, sed permittente: non diaboli potestate, sed Dei iustitia exigente. Nihil ergo erat in diabolo, cur Deus
aduersus

aduersus eum ad saluandum hominem, fortitudinem suam celare aut distrahere deberet.

4 An aliqua necessitas coëgit, vt altissimus sic se humiliaret, & omnipotens ad faciendum aliquid tantum laboraret? Sed omnis necessitas & impossibilitas eius subiacet voluntati. Quippe quod vult necesse est esse; & quod non vult, impossibile est esse. Sola ergo voluntate, & quoniam omnis eius voluntas semper bona est; sola fecit hoc voluntate. Non enim Deus egebat, vt hoc modo hominem saluum faceret: sed humana natura indigebat, vt hoc modo Domino Deo satisfaceret. Non egebat Deus, vt tam laboriosa pareretur: sed indigebat homo, vt sic Deo reconciliaretur, nec egebat Deus, vt sic humiliaretur: sed indigebat homo, vt sic de profundo inferni erueretur. Diuina natura humiliari aut laborare nec eguit, nec potuit, hæc omnia vt ad hoc restitueretur, propter quod facta erat humanam naturam necesse erat facere.

5 Sed nec illa, nec quicquid Deus non est, poterat ad hoc sufficere. Nam homo ad quod institutus est non restituitur, si non ad similitudinem Angelorum, in quibus nullum est peccatum, prouehitur: Quod est impossibile fieri, nisi omni percepta peccatorum remissione, quæ non fit, nisi præcedente integra satisfactione; quam satisfactionem talem oportet esse, vt peccator, aut aliquis pro illo, det aliquid Deo de suo, quod debitum non sit, quod superet omne quod Deus non est. Si enim

enim peccare est Deum exhonore, & hoc homo facere non deberet; etiamsi necesse esset, quicquid est quod Deus non est, perire: utique veritas immutabilis, & aperta ratio exigit, ut qui peccat, reddat aliquid Deo pro honore ablato maius, quam sit hoc, pro quo illum exhonore non debuit. Quod quoniam humana natura sola non habebat, nec sine debita satisfactione reconciliari poterat; sic nec illa, nec quicquid Deus non est ad hoc sufficeret.

6 Ne ergo iustitia Dei in regno suo peccatum inordinatum relinqueret, subuenit bonitas Dei, & eam in suam personam assumpsit Filius Dei: ut in ea persona esset homo Deus, qui haberet quod superaret, non solum omnem essentiam, quæ Deus non est, sed & omne debitum, quod soluere peccatores debent; & hoc cum nihil pro se deberet, solueret pro aliis, qui quod debebant reddere non habebant. Pretiosior est namque vita hominis illius, quam omne quod Deus non est, & superat omne debitum, quod debent peccatores pro satisfactione. Si enim illius interfectio superat omnem multitudinem & magnitudinem peccatorum, quæ cogitari possunt extra personam Dei, palam est, quia vita eius magis est bona, quam omnia peccata sint mala, quæ sunt extra personam Dei. Hanc vitam homo ille cum ex debito mori non deberet; quoniam peccator non erat, sponte dedit de suo ad honorem Patris; cum eam sibi auferri propter

propter iustitiam permisit, ut exemplum hominibus aliis daret, iustitiam Dei ab illis non esse deserendam propter mortem, quam ex necessitate aliquando soluere debent: cum iste, qui eam non debebat, & seruata iustitia vitare posset; eam sibi illatam propter iustitiam sponte sustineret. Dedit itaque humana natura Deo in illo homine sponte, non ex debito quod suum erat, ut redimeret se in aliis, in quibus quod ex debito exigebatur, reddere non habebat. In omnibus his diuina natura non est humiliata, sed humana est exaltata, nec est illa imminuta, sed ista misericorditer est adiuta.

7 Nec humana natura in isto homine passa est aliquid vlla necessitate, sed sola libera voluntate. Nec alicui violentiæ succubuit, sed spontanea voluntate ad honorem Dei, & vtilitatem aliorum hominum, quæ illi mala voluntate sunt illata, laudabiliter & misericorditer sustinuit. Nec vlla cogente obedientia, sed potenti disponente sapientia. Non enim illi homini Pater ut moreretur cogendo præcepit, sed ille quod Patri placitum, & hominibus profuturum intellexit, hoc sponte fecit. Non enim ad hoc eum cogere potuit Pater, quod ab eo exigere non debuit: nec Patri tantus honor potuit non placere, quem tam bona voluntate Filius sponte obtulit. Sic itaque Patri liberam obedientiam exhibuit, cum hoc, quod Patri placitum sciuit, sponte facere voluit. Denique quoniam

niam Pater illi hanc voluntatem bonam dedit, quamuis liberam : non immeritò dicitur, quia eam velut præceptum Patris accepit.

8 Hoc itaque modo *obediens* fuit Patri *vsque ad mortem*. Et sicut *mandatum dedit illi Pater* : sic *fecit*. Et *calicem quem dedit illi Pater*, bibit. Hæc est enim perfecta & liberrima humanæ naturæ obedientia, cum voluntatem suam liberam sponte voluntati Dei subdit, & cum acceptam bonam voluntatem sine omni exactione, spontanea liberalitate opere perficit. Sic homo ille redemit omnes alios; cum hoc, quod sponte dedit Deo, computat pro debito, quod illi debebant. Quo pretio non semel tantum à culpis homo redimitur, sed etiam quotiens cum digna pœnitentia redierit, recipitur. Quæ tamen pœnitentia peccati non promittitur. Quod quoniam in cruce factum est, per crucem noster Christus nos redemit. Qui ergo ad hanc gratiam volunt cum digno affectu accedere, saluantur. Qui verò illam contempnunt; quia debitum quod debent non reddunt, iustè damnantur.

9 Ecce anima Christiana, hæc est virtus saluationis tuæ, hæc est causa liberationis tuæ; hoc est pretium redemptionis tuæ. Captiua eras, sed hoc modo es redempta. Ancilla eras, & sic es liberata. Sic es exul reduc-ta, perdita, restituta, & mortua resuscitata. Hoc mandat homo, hoc ruminet, hoc fugat, hoc glutiat cor tuum, cum eiusdem Redemptoris tui carnem & sanguinem accipit os
tuum:

uum : hoc fac in hac vita quotidianum panem, & victum, & viaticum tuum : quia per hoc, & non nisi per hoc, & tu manebis in Christo, & Christus in te, & in futura vita erit plenum gaudium tuum.

10 Sed ô tu Domine, tu qui ut ego viverem, mortem suscepisti. Quomodo lator de libertate mea, quæ non est nisi de vinculis tuis? Qualiter gratulabor de salute mea? cum non sit nisi de doloribus tuis? Quomodo gaudebo de vita mea, quæ non est nisi de morte tua? An gaudebo de his quæ passus es, & de crudelitate illorum, qui ea tibi fecerunt? Quoniam nisi illi fecissent, tu passus non esses: Et si tu passus non esses, hæc mea bona non essent. Aut si de illis dolebo, quomodo de istis propter quæ illa fuerunt, & quæ non essent, nisi illa fuissent, gaudebo? Sed certè illorum nequitia nihil facere potuit, nisi quia tu sponte permisisti: nec tu passus es, nisi quia piè voluisti. Illorum itaque debeo crudelitatem execrari, mortem & labores tuos compatiendo imitari: piam voluntatem tuam gratias agendo amare, ac sic securè de bonis mihi collatis exultare.

11 Ergo homuncio, illorum crudelitatem dimitte Dei iudicio, & tracta de his, quæ debes Salvatore tuo. Considera quid tibi erat, & quid tibi factum sit, & pensa, qui hoc tibi fecit, quo amore dignus sit. Intuere necessitatem tuam, & benignitatem eius, & vide quas gratias reddas, & quantum debeas amo-

ri eius. In tenebris, in lubrico, in descensu subter irremeabile chaos inferni, eras immerfus, & quasi plumbeum pondus pendens à collo tuo te deorsum trahebat. Onus importabile desuper te premebat, hostes inuisibiles te toto conatu impellebant. Sic eras sine omni auxilio, & nesciebas, quia sic conceptus & natus eras. O quid tibi tunc erat, & quo te ista rapiebant! expauesce memorando: contremisce cogitando.

12 O bone Domine Iesu Christe, sic posito nec petenti, nec opinanti ut sol mihi illuxisti, & quomodo eram ostendisti. Abiecisti plumbeum quod deorsum me trahebat, remouisti onus quod desuper me premebat, impellentes me repulisti, ac illis te pro me opposuisti. Vocasti me nomine nouo, quod mihi de tuo nomine dedisti, & incuruatum ad aspectum tuum erexisti, dicens: Confide, ego te redemi, animam meam pro te dedi. Si adhæres mihi, & mala, in quibus eras, euades, & in profundum, quo properabas, non cades: sed perducam te ad regnum meum, & faciam te hæredem Dei & cohæredem meum. Exinde accepisti me in tuitionem tuam, ut nihil noceret animæ meæ contra voluntatem suam. Et ecce licet adhuc non adhæserim tibi sicut consuluisti: nondum tamen in infernum me cadere permisisti, sed adhuc expectas, ut adhæream, & facias quod promisisti.

13 Certè Domine sic eram, & hoc fecisti mihi. In tenebris eram, quia nihil, nec me-
ipsum

ipsum sciebam: in lubrico, quia imbecillis & fragilis ad lapsum peccati eram: In descensu super chaos inferni, quia in primis parentibus descenderam de iustitia Dei ad iniustitiam, per quam descenditur ad infernum; & de beatitudine ad temporalem miseriam, de qua caditur in æternum. Pondus originalis peccati, deorsum me trahebat: & onus importabile iudicij Dei me premebat, & inimici mei demones, vt me aliis peccatis damnabiliorem facerent, quantum in ipsis erat, vehementer insistebant. Sic destituito omni auxilio, illuxisti mihi, & quomodò erā ostendisti. Quia & cum ego nondum hoc noscere poteram, alios, qui pro me essent, & postea me ipsum, antequam postularem, hæc me omnia docuisti, plumbum trahens, & onus grauens, & hostes impellentes reiecisti. Quia peccatum, in quo natus & conceptus eram, & dominationem eius amouisti, & malignos spiritus ne vim animæ meæ facerent, prohibuisti. Christianum me fecisti vocari de nomine tuo, per quod & ego confiteor, & tu cognoscis me inter redemptos tuos; & erexisti & eleuasti me ad notitiam & amorem tuum: fecisti me confidere de salute animæ meæ, pro qua dedisti animam tuam, & mihi si te sequerer, promissisti gloriam tuam. Et ecce cū nondum sequar te sicut consuluisti, sed insuper multa peccata fecerim, quæ tu prohibuisti, adhuc expectas, vt te sequar, & dones quod promissisti.

14 Considera anima mea, intendite omnia intima mea, quantum illi debeat tota substantia mea. Certè Domine, quia me fecisti, debeo amori tuo me ipsum totum; quia me redemisti, debeo me ipsum totum: quia tanta promittis, debeo me ipsum totum. Immò tantum debeo amori tuo, plus quam me ipsum, quantum tu es maior me, pro quo dedisti te ipsum, & cui promittis te ipsum. Fac precor Domine me gustare per amorem, quod gusto per cognitionem. Sentiam per affectum, quod sentio per intellectum: plus debeo quam me ipsum totum, sed nec plus habeo, nec hoc ipsum possum per me reddere totum. Trahe me Domine in amorem tuum, uti hoc ipsum totum. Totum quod sum, tuum est conditione; fac totum tuum, dilectione. Ecce Domine coram te est cor meum; conatur, sed per se non potest: fac tu quod ipsum non potest. Admitte me intra cubiculum amoris tui, peto, quero, pulso. Qui me facis petere, fac & accipere. Das quærere, da inuenire. Doces pulsare, aperi pulsanti. Cui das, si negas petenti? Quis inuenit, si quærrens frustratur? Cui aperis, si pulsanti claudis? Quid das non oranti, si amorem tuum negas oranti? A te habeo desiderare; à te habeam impetrare. Adhære illi, adhære importunè anima mea. Bone Domine, pie Domine, ne reicias eam, fame amoris tui languet, refocilla eam; satiet eam dilectio tua; impinguet eam affectus tuus, impleat eam amor tuus: occupet me

totum

totum & possideat me totum: quia tu es cum
Patre & Spiritu sancto Deus solus benedictus
in sæcula sæculorum. Amen.

MEDITATIO V.

*Unde uiuant anima, & unde uiuat caro, &
de gloria bona anima, & de infelicitate
male anima, quando exeunt
de corpore.*

I **D**VM anima hominis manet in
corpore, uiuit homo secundum
carnem. Qua carnem deserente,
moritur secundum eandem carnem. Sed sicut
anima vitam carni tribuit, dum ipsa manet in
carne, sic ipsa caro vitam tribuit animæ, dum
ipsa caro facit opera iustitiæ. Ergo hoc modo
sibi inuicem videntur tribuere, & anima car-
ni, & caro animæ; & sic anima cū carne ope-
rante, acquirunt sibi inuicem vitam perpetuæ
vitæ. Sed illam vitā mox percipit anima exuta
carne, quam caro cum anima perceptura est
in resurrectione in nouissimo die. Ergo anima
mea, & caro exultantes in Deum uiuum ac-
cedite ad Deum creatorem vestrum, accedite
& illuminamini, & iam amplius non faciatis
vnde erubescatis, sed semper agere studete,
vnde in perpetuū gaudeatis. Hortor vos, mo-
neo vos, ne in vacuum modò gratiam Dei re-
cipiatis, qui etsi modò multa patitur fieri à
C 3 vobis,

vobis, quæ multùm displiceant illi, non semper eum ita pati putetis. Est enim sine dubio patiens redditor, & diligens cordis & renum scrutator. Patitur modò multa, expectans correctionem velut mansuetissimus; sed si modò nos non corrigimus, damnabit nos sicut iustissimus; & qui modò tam dulcis est nobis, vt nos suos fratres vocet & amicos, tunc in extrema discussione ignoratos, & non sibi per bona opera notos, veluti inimicos suos, reputabit nos.

2. Anima mea, & caro mea, iam tandem euigiletis, semper & vbique cogitantes de nouissimis vestris. Forsitan si hoc facitis, non facilè peccabitis. Si modò sicut moneo facitis, securæ sitis: quia cùm multi dolebunt, qui modò miserè rident & gaudent, vos lætitia inenarrabili exultabitis & gaudebitis. In ipsis operibus vestris nunc diligenter attendite. Si recta sunt & Deo placita, gaudeate. Si praua & Deo non accepta, citiùs corrigite. Non dormitent oculi vestri, non dormiant palpebræ vestræ. Aperta est fouea perditionis, facilè illuc labitur, qui modò cautè se non custodit. Peccatum & iniquitas, stultum & vanum facilè modò illuc impellunt, in quo semel immerfi iam non resurgunt in perpetuum. Sicut praua & mala semper facientibus apertus est æternus interitus, sic bonis & in bonis operibus præseuerantibus, apertus est paradisi introitus, in quo quis semel susceptus, semper & in perpetuum manebit

nebit gaudens & lætus. Hoc modo & bona opera bonum eleuant sursum in excelsum, & mala opera malum demergunt in profundum deorsum.

3 Sed iam uunc diligenter videamus si possumus, quo ordine bona opera animam illius qui benè vixit ducant in cœlum, & mala opera animam peccatoris trahant in infernum. Anima pura mox vt discedit à corpore, videt omnia opera sua, & quia omnia bona videt, gaudet inenarrabili lætitia. Mox accipit eam Angelus, qui oculos eius tenuit ne viderent vanitatem; amplectitur eum, qui obturauit aures eius ne audirent iniquitatem; protegit eam qui custodiuit os eius ne loqueretur mendacium; aggaudet ei, qui eam protexit ne peccaret in sensu olfaciendi siue tangendi; & sic eam ex omni parte lætus & hilarius circumdat, & ante thronum claritatis diuinæ, vbi sine fine gaudeat, locat. Occurrunt ei alij Angeli & alij Sancti, qui ibi assistunt ante conspectum diuinæ maiestatis, & quam sociam sibi per bona opera & amicam noscunt, in brachijs sincerissimæ charitatis gaudenter excipiunt, talitèrque affantes, quasi singula gaudia omnium ibi cohabitantium ei ostendunt. Ecce amica nostra, ecce socia nostra, quia fideliter Deo seruisti, eiusque præcepta faciendo, viriliter laborasti, iam tandem à labore quiesce, & æternis gaudiis amodò & vsque in sempiternum nobiscum fruire.

4 At contrà anima peccatoris cùm cogitur de corpore exire, mox excipiunt eam Angeli Satanae, quam igneis catenis fortiter constringentes, fortiùsque ex omni parte propellentes, ad tormenta inferni rapiunt, vbi ipse Satanasmersus in profundum, iacet deorsum. Ibi est fletus & stridor dentium; ibi ignis, laqueus, spiritus procellarum, pars calicis peccatorum. Tunc ipse Satanas rapiens eam ad se, expuensque in eam plenam putorem, iubet à suis ministris eam ex omni parte arctari, & sic arctatam in ipsis tormentis proijci, vbi sine fine cum illis tormentetur, & sine fine in ipsis doloribus indeficiens moriatur. Tunc infœlix anima in ipsis pœnis tormentata, ipsis furis infernalibus vndique coangustata, tandem ad se reducta, cernens omnia mala quæ fecit, infœliciter proclamat. Heu misera, misera, cur vnquam in vitam veni misera? Vermes, vermes, qui tam crudeliter me corroditis, pareite quæso, parcite mihi misera, tot & tam immania alia tormenta patienti. Heu misera, misera, misera, & mori cupio, & tamen moriens mori nequeo. Nunc misera recipio quicquid peccaui per visum, per gustum, per auditum, per odoratum, per tactum. Non tamen valet infœlicis animæ tam miserè dolenti, tam serò poenitenti, tam infœliciter proclamanti, quod tunc tanta tristitia se afficit. Sed quod dum in vita fuit promeruit, nunc ipsa in doloribus inferni, misera & peccatrix recipit.

5 Ecce anima mea & caro mea diligenter intendite, intendentes autem verum iudiciū iudicate, & quid sit melius, quid vtilius sequendum discernite. Benè facere & bona recipere, an mala agere & mala percipere? Nisi insanum sapiatis, nihil aliud respondebitis, nisi benè facere & bonum habere. Ergo facite bonum, vt illud possitis habere bonum, à quo est omne bonum; scilicet omnis boni bonum, quod non potest esse nisi bonum. Multa bona creator noster dedit nobis, multa in potestate nostra tradidit, sed nullum bonum est tam pretiosum, tam ab omni sapiente expetendum, quàm illud bonum, ad quod non potest accedere vllum malum. Hoc bonum est ipse creator noster, qui nunquam nisi bonus est. Quod bonum si eius gratia largiente habere poteritis, omnia alia bona in illo habebitis. Si verò alia bona habentes, illum solum non habetis, in vanum laboratis, ventumque stultissimè sequentes, in extremis non veritatem, sed vanitatem inuenietis.

6 Est autem sicut videtis, si rectè consideratis, præsens gloria quasi vesica vento plena; quæ dum sic plena tenetur in manibus, conspicitur speciosa & clara, cui si fortuitò punctus permodicus imprimatur, non claritas, sed inanitas, & ventus remanet in manibus. Animaduerte ergo, & sicut in principio huius meditationis vos monui, de nouissimis vestris semper cogitetis, quia sic cogitantes, semper-

que de exitu vestro metuentes, facile non peccabitis, & sic usque in extremum viuentes, finita temporali lætitia, quæ dum sic timebatis, circa oculos vestros quasi ventus volabat, non vanitatem, sed veritatem, quæ Christus est, inuenietis, ad quam vos perducatur qui vos creauit. Amen.

MEDITATIO VI.

*Excitatio anima peccatricis ad corrigendum
& dimittendum peccata.*

ANIMA mea, anima misera & foeda, diligenter recollige ad te intrinsecus omnes sensus corporis, diligentiusque intuere & vide quam grauer intus vulnerata atque prostrata sis. Dum enim adhuc immensa creatoris tui bonitas tibi vitam præstat, dum eius ineffabilis misericordia tuam correctionem & satisfactionem congruam patienter & cum magna mansuetudine expectat, non sis pigra & tarda ad curanda vulnera tua; ad corrigenda peccata tua; ad reconciliandum tibi creatorem tuum quem offendisti; ad repacificandum tibi omnes Sanctos eius, quos in offendendo suum creatorem & tuum, suum Dominum & tuum, tibi aduersarios fecisti. Si recta & munda, sicuti te creator tuus rectam & mundam creauit, semper stares, eiusque voluntati sicuti bene posses si voluisses, indeficiens adhæsissem, nunc
lata

læta & foelix, lætam & foelicem vitam præsentem transcurreres. Qua transcurfa & finita, læta & foelix cum illius adiutorio qui te creauit, vitam & foelicitatem quæ finem non habet, possideres. Nunc verò quia voluntatem creatoris tui, in foelix & misera, postposuisti; si studiosè & cum magna diligentia, non te palpans, nec tibi parcens, quantis malis & iniquitatibus inuoluta sis, inspicias, inspiciens & pœnitens ad satisfactionem & emendationem redire disponis; hoc prius proiice, & ab interioribus tuis expelle; scilicet voluntatem peccandi, & ea amplectere, & fac, quæ creatori tuo per omnia placere intelligis.

2 Sed fortassis apud temetipsam dicis, inspiciens enormitatem scelerum tuorum, & desperans de indulgentia & remissione, propter assiduas foeditates iniquitatum tuarum: Quomodo me emendare iam amplius valeo, quæ ferè in omni vita mea contra Dei voluntatem facio, omni malitiæ, omnibusque malis desiderijs & malis operibus semper intenta existo, & quasi lapis quem nec ferrum incidere, nec ignis emollire potest, sic indurata in peccatis iaceo? Dum itaq; iustitiam creatoris mei diligentius inspicio, & iniustitias & mala quæ semper operata sum, non minori diligentia intueor, cum ipse vnique redditurus sit secundum opera sua, tormenta & pœnas quas mala opera merentur, me recipere scio: Verum est quod asseris, quas

Deus iudex iustus, diligens æquitatem, malis operibus & peccatis tormenta irrogat; sed tamen secundum eandem iustitiam qua perseverantes in malitia punit, resipiscentes à malis, bonaque opera facientes, æterna mercede remuneratur. Propter hoc superius te admonui, vt diligentius omnia interiora tua, & ea quæ coram Deo agis, inspicias, & ad quem finem quæque prouentura sunt, non minori diligentia videas. Et credo quia si hoc assidue facis, horumque recordationibus quasi ferreis malleis duritiam pectoris tui assidue contundis, nisi insana sis ea facies, vnde foelicitatem & gaudia recipies, ea verò dimittes, vnde tormenta & tristitiam merebaris.

3 Præter hoc iterum atque iterum te admoneo, vt sine intermissione recorderis, quàm dulcis & quàm bonus sit erga te creator tuus, quanta bonitas eius fuerit, quod te cum non esses creauit, & quod te non pecus aut creaturam insensibilem, sed eam creaturam fecit, quæ eum posses intelligere, amare, & cum eo suam æternitatem æterna & foelix possidere: & quod in tantum te dilexit, vt cum te multa contra suam voluntatem acturam sciret, noluit te non facere, sed te voluit facere, & esse: & quod te cum tanta mansuetudine, vt pius ac misericors adhuc patitur, expectans tuam emendationem. Expectat verò creator tuus, expectat, sicut dixi, tuam correctionem: quia cui placuit te cum non esses

esses facere, nullo modo aliquando te cupit perdere, sed ad suam piissima misericordiam redire, & tibi per veram pœnitentiam purgata & emendata, æternæ vitæ foelicitatem, quam per peccatum amiseras, reddet.

4 Cogita ergo & recogita tantam erga te tui creatoris benignitatē, & erige te, sicut rectum est, & omnes sensus tuos ad eius ineffabilem dilectionem. Amor verò illius nullam patitur vitiorum foeditatem, nullam consentit secum esse carnalium desideriorum voluptatem. Vbi amor eius conuersatur, ibi est summa pax, summa tranquillitas, & magna foelicitas, omnia illa faciendi & cogitandi quibus acquiratur æterna foelicitas. In omnibus actionibus tuis scias pro certo semper duos esse præsentem, vnum amicum, & alterum inimicum tuum. Amicus tuus est creator tuus, qui de tuis bonis operibus gaudet. Inimicus autem tuus diabolus, qui de eisdem tuis bonis operibus luget. E contrario diabolus tibi semper insidians, lætatur si te viderit mala opera facere, vanis cogitationibus & stultis operam dare, vnde valeat ante supernum iudicem accusare, accusatam & damnatam secum ad perditionem trahere. Diabolus de perditione fidelium semper cupidus, non solùm illos de malis operibus quæ faciunt accusat, sed & ipsorum benefacta, beneque cogitata, iniuste accusando maculare tentat. Tu verò contra eius subtiles fallacias, contraque eius versutias multis deceptio-

nibus

nibus plenas, esto cauta, esto sollicita, tuusque creatorem & dulcissimum Dominum inuoca, ne eius fallaciis & deceptionibus te seduci permittat. Fuge sub umbra alarum eius à facie impiorum qui te affligunt, qui te afflictam & supplantatam, ad mortem & ad interitum pertrahere satagunt. Creator tuus, & Dominus tuus, plus est pius & misericors quam dici vel etiam excogitari possit: unde nullum nisi sua magna culpa suaque magna iniquitate perdit.

5 Pater & mater carnales, solent magnam pietatem habere de illis quos genuerunt: at si aliquos illorum aliquo dolore vel aliqua corporali tristitia affici conspiciunt, se suasque res, si ita ratio exigit, pro eorum recuperanda sospitate libenter impendunt. Multa etiam animalia pro foetibus suis saepius mortem excipere non metunt, & ut ipsi foetus sui mortem euadant, mortem ipsa incurrunt. Unde verò, unde est illa naturalis pietas, nisi ab illo qui fons est pietatis, qui non vult vllum perire, nec letatur in perditione morientium? Creator igitur noster, fons pietatis, fons misericordiae, super omnia dulcis & amabilis, cum nos conspicit creaturam suam aliquo contagio peccati maculatos, vel etiam magnis multisque vulneribus criminum ferè usque ad mortem laesos, multò magis maioremque diligentiam adhibet circa nos, curandi peccata nostra, sanandi infirmitatem nostram, mundandi lepram, & sordes criminum nostrorum.

nostrorum, vanitates & puluerem cogitationum nostrarum; quam pater carnalis, vel paterculus adhibeat circa curam filiorum, vel foetuum suorum. Nec sufficit ei tantummodo sanare infirmitatem nostram, & sic nos dimittere, sed sanatos familiarissimos sibi nos faciens, dulciter quasi charissimos filios suos postea amplectitur; amplectens & osculans de omni languore & lepra peccati, quam per stultitiam incurrimus, mitigat & consolatur; & omnium iniuriarum quas ei fecimus, eum in suis præceptis spernentes, omninò obliuiscitur.

6 Honorat nos in præsentì vita, coronat nos in futura, facit nos reges, facit animam nostram reginam; vnde nos reges iam factos; admonet in Psalmo : *Et nunc reges intelligite, erudimini qui iudicatis terram.* Tunc verè reges sumus, si nostros motus inordinatos regimus, eosque ad rationem & ad voluntatem nostri creatoris reuocamus. Erudimur verò, cum terram iudicamus, id est, cum cor nostrum si terram desiderare conspiciamus, terrena contemnere, & cœlestia amare compellimus. Sic anima nostra Regina, quæ variis vestibus induta, id est, variis virtutum donis decorata, Christo sponso suo qui in cœlis est, perenni mente, actu & habitu interim dum in terris conuersatur, est copulata. Non satis fuit creatori nostro nos creare, creatos gubernare, & Angelos suos, quoties nobis opus erat, ad defensionem nostram mittere, sed ipse

ipse per semetipsum, assumpta forma nostra, assumpta natura nostra, habens pietatem de creatura sua, ad nos descendit, vulnera nostra & mortem diligenter inspexit, inspiciens palpauit, tetigit, pietate motus super miseriam quam nos habere vidit, condolendo ingemuit. Et post hæc, de ipsa carne sua quam pro nobis assumpserat, quasi emplastrum faciens, nostrisque doloribus apponens, totam ex integro infirmitatem nostram sanauit. Et ut in hoc ostenderet quantum nos diligeret, ipsam carnem quam pro nobis susceperat, nobis ad manducandum dedit, & adhuc in sacrificio sui altaris, ministrare non desinit.

7 Tu verò anima mea horum omnium dulci recordatione animata, & consolata, ora Dominum tuum, ora creatorem tuum, inuoca omnes Sanctos eius, ut tibi sint in auxilium, quatenus per eorum intercessionem adiuta & consolata, sic tibi in præsentis conuersatione qui te fecit concedat viuere, tuasque iniquitates per veram pœnitentiam & confessionem mundare, ut finito temporali cursu, ad æterna gaudia merearis ascendere, præstante eo qui viuit & regnat Deus per æterna sæcula. Amen.

MEDITATIO VI.

*Ad roborandum spiritum ne desperemus,
quia si veram pœnitentiam agimus, ve-
ram misericordiam sine dubio
de omnibus peccatis no-
stris inueniemus.*

I **C**UM ad peccata quæ feci respicio,
& pœnas & tormenta intelligo,
quæ pro iis pati debeo, non par-
uum timorem habeo. Itaque multum anxius
& multum timidus de perditione mea, si for-
tè alicubi aliquam consolationem inueniam
requiro. Sed heu miser, nullam inuenio, quia
non solùm creatorem meum, sed & illum &
omnem creaturam eius à me offensam certus
existo. Creator itaque meus, cum omni crea-
tura sua, peccatis meis grauiter offensus, me
damnat: mea conscientia certa de suis malis
operibus, ex omni parte me accusat. Et ita
nullam consolationem inuenio, nec ab alio
facile me puto habere. Quid ergo faciam?
quò me conuertam sic desolatus; sic pecca-
torum meorum malitiis inuolutus? Si ad il-
lum qui me rectum fecit redire volo, eiusque
ineffabilem pietatem vt de me misericor-
diam habeat deprecor, non parum timeo ne
pro tanta temeritate magis eum moueam ad
iracundiam aduersum me, & pro hoc grauius
se vindicet de sceleribus meis, quibus non
timui

timui eius mansuetudinem exasperare. Quid ergo? Remanebo quasi desperatus sine consilio, sine adiutorio? Adhuc creator meus me patitur viuere. Adhuc non dimittit mihi ea quæ sunt necessaria ad sustentationem huius vitæ ministrare. Et sicut rebus ipsis experior, peccatis meis non possum eius bonitatem vincere, vt adhuc me velit sicut iam promerui confundere, & ex toto destruere. Certissimum est ergo, illum esse pium erga me, qui tanta bona mihi largitur, nec adhuc de meis iniquitatibus se quærit vindicare.

2. Audiui, & sicut ipsi attestantur qui experti sunt, verum est quod audiui, quia ipse fons misericordiæ, qui ab initio mundi currere cœpit, adhuc currit. Fuit autem multùm (vt aiunt) misericors & pius erga primum parentem nostrum Adam, quando illud peccatum de fructu vetito commisit, quòd non statim eum sicut promeruerat, æterna perditione damnauit: sed emendationem eius patienter expectauit, & vt ad gratiam eius quem offenderat redire posset, misericorditer adiuuit. Misit verò ad hoc opus, illi & omnibus illis qui ex illo exorti sunt, sapiens suos Angelos, monens vt redirent, & pœnitentiam pro suis iniquitatibus agerent, quia ipse eos adhuc libenter reciperet, si de peccatis suis ex toto corde pœniterent. Sed ipsi adhuc in peccatis suis perdurantes, eiusque monita spernentes, addiderunt peccata peccatis, &

quasi

quasi insani & abominabiles in suis iniquitatibus facti, cum in honore facti essent propter similitudinem Dei, cœperunt mores bestiarum contra naturam imitari.

3 Misit præterea Patriarchas, misit Prophetas, sed nec sic illi voluerunt relinquere vias suas tortas & peruersas: sed quosdam illorum qui eis monita salutis dabant, interficiebant; alios variis & inauditis tormentis cruciabant. Castigabat tamen eos aliquando, vt misericors pater, non vt irritatus malis operibus illorum se de contumeliis quas ei faciebant vindicaret; sed vt correcti ad illius misericordiam redirent, qui nullo modo vult illorum quos bonitate sua creauit, perditionem. Sed cum nec admonitione, nec correctione sæpiùs ab eo visitati reuerterentur, non se potuit fons pietatis vltra retinere, sed de sinu Patris descendens, assumpta vera humanitate, assumpta peccatorum similitudine, cœpit eos dulciter monere, vt saltem tunc de peccatis suis pœnitentiam agerent, & ipsum esse filium Dei cognoscerent. Pro illorum enim salute venerat, & propter hoc non desperarent, sed certissimè adhuc de omnibus peccatis suis veniam habere se crederent, sed tantùm illa dimitterent, & pœnitentiam agerent. Nullum enim tam graue peccatum quod non possit per pœnitentiam aboleri, ita vt nec iam ampliùs vel ipse diabolus de eo valeat reminisci. Cernentes ergo peccatores tantam dulcedinem creatoris sui, cœperunt

perunt & ipsi certatim ad fontem currere misericordiæ, ad fontem pietatis, & peccata sua in eo lauare. Cœpit autem & ipse fons pietatis cum peccatoribus conuetsci, cœpit eis aperire Sacramenta confessionis sanctæ, per quam alleuiatur omne onus peccati; quia in vera confessione mundatur omnis macula delicti.

4 Post hæc appropinquante tempore, quo pati deberet pro redemptione peccatorum, Iudæi ex quorum stirpe secundum carnem ortus est, ducti inuidia, illum pro eo quia erat pius & misericors, crucifixerunt. Qui tamen & in ipsa morte, non immemor pietatis suæ, pro interfecto-ribus suis Patrem suum rogabat: ut dimitteret illis hoc peccatum. *Non enim sciunt, inquit, quid faciunt.* Excusat illos dulcissima Domini pietas, *qui non vult mortem peccatoris, sed ut conuertatur, & uiuat.* Cuius ergo cor tam durum, tamque lapideum, non emollire possit tanta mansuetudo creatoris nostri? Quem cum in multis creatura sua, quam ad suam similitudinem de nihilo creauit, dehonestaret, non se vindicauit: sed dehonestatus, & multis malis operibus illorum irritatus, patienter tulit, & ut ad illum sine hæsitatione redirent, dulciter admonuit. Pius ergo & dulcis Dominus noster Iesus Christus, sicut per Prophetam dicitur, *non vult mortem peccatoris, sed ut relinquat vias suas malas, & sic pœnitentiam agens de iniquitatibus suis, reuertatur ad gratiam sui creatoris.*

ris. Quàm misericors etiam sit erga peccatricem animam, dicit per alium Prophetam, exhortans eam, vt etiam post peccatum reuertatur ad eum, & inueniat misericordiam. *Tu autem, inquit, fornicata es cum amatoribus multis; id est, tu quæ in baptisate mihi fidem promiseras, tuam castitatem cum amatoribus multis commaculans violasti. Tamen poenitentiam age, & reuerte ad me & suscipiam te.*

5 Nullus ergo peccator desperet, quando fornicata cum multis amatoribus recipitur, quia fons pietatis & misericordiæ Iesus Christus, nullis iniquitatibus exhauritur, nullis sceleribus polluitur, sed semper purus & abundans, gratia dulcedinis omnes ad se reuertentes infirmos & peccatores recipit, & quibuscunque peccatis sunt maculati, abluat. Et vt certi sint omnes peccatores & iniqui, se veniam peccatorum suorum accipere, si ipsa peccata sua curant dimittere, & poenitentiam agere, ipse fons pietatis, pro amore quem erga nos habebat, eandem carnem quam pro eis sumpsit, sicut superius exposui, pertulit crucifigi: vt qui erant peccatis mortui, nec aliter ad vitam redire poterant nisi pretio sanguinis eius redempti, nullo modo desperarent, cernentes pretium quod esset datum pro peccatis suis.

6 Cùm itaque videam tantam pietatem Domini mei Iesu Christi, totque peccatores & iniquos currere ad fontem pietatis, nullum
excludi,

èò cludi, omnésque recipi, debeo ego solus
desperate quòd ipse fons pietatis qui alios
abluit, mea peccata non possit abluere? Scio,
certè scio, & verè credo, quia qui alios abluit,
me quoque potest abluere, & mihi si vult,
quia potentissimus est, omnia peccata mea
dimittere. Sed inter peccatorem & pecca-
torem est magna differentia, id est, inter illum
qui plus peccat, & eum qui minùs peccat.
Vnde ego considerans quantum peccaui,
quantisque iniquitatibus infoelix anima mea
polluta sit; intelligo me non solùm æqualem
cum aliis peccatoribus, sed plusquam vllum
peccatorem, & ultra omnes peccatores, esse
peccatorem. Plures enim peccauerunt, & tunc
cessauerunt. Quidam etsi sæpiùs peccaue-
rint, tamen aliquando suis malitiis finem
imposuerunt. Item alij qui multa mala fece-
runt, multa etiã bona facere non omiserunt,
quibus vel vt ex toto ipsa mala dimitterent
promeruerunt, vel vt tolerabiliorem ipsam
pœnam gehennæ haberent, sibi acquisierunt.
Ego autem miser, & super omnes miseros &
peccatores, peccator & miser; intelligens &
sciens ad quantam perditionem me traheret
peccatum, & peccati delectatio, à peccatis &
malefactis nunquam cessare curavi, sed sem-
per auxi peccata peccatis, & ita totum libens
& volens in perditionem peccati me infœ-
lix immerfi, & nisi immensa Domini bonitas
me adhuc pateretur, iam diu est, quòd ab ipsa
gehenna debuiffem esse deuoratus. Qui ergo
taliter

taliter vixi, qui tanta mala commisi, qui tantis iniquitatibus meis me inuolui, quomodo audebo cum aliis peccatoribus qui tanta mala non fecerunt, currere ad fontem misericordiae, ne propter foetorem scelerum meorum, nolit sicut alios peccatores, quorum foetor tolerabilior est, abluere? Adiuua ergo Domine Iesu Christe, adiuua creaturam tuam, etsi magnitudine peccatorum obrutam, à te tamen videns creatam, adiuua ne desperet; quia, sicut credimus, nulla enormitas scelerum te vincere potest, si tantum peccator de tua misericordia non desperet.

7 Patere ergo me Domine Iesu Christe, patere tuam ineffabilem pietatem inspicere, & quam dulcis & bonis sis erga peccatores & miseros enarrare. Hoc idem superius dixi. Sed multum me delectat quoties occasio apta se offert, reminisci quanta sit erga peccatores gratia tuae dulcedinis. Pro amore enim & redemptione peccatorum, non solum illorum qui minus vel plus peccant, sed etiam illorum qui ultra modum peccant, si tantummodo poeniteant, de sinu Patris descendisti, Virginis uterum intrasti, carnem ex ea veram assumpsisti, in mundo conuersans omnes peccatores ad poenitentiam vocasti, ad vltimum crucis patibulum pro illis pertulisti, & sic mortuus secundum carnem, vitam quam iuste pro suis peccatis perdiderant, illis reddidisti. Itaque cum respicio ad mala opera quae
operatus

operatus sum, si me iudicare vis secundum quod merui, certus sum de perditione mea. Cum verò respicio ad mortem tuam, quam pro redemptione peccatorum passus es, non despero de misericordia tua. Latro verò ille qui pro suis sceleribus tecum crucifixus est, usque ad ipsius animæ singultum semper in peccatis fuit, sed tamen in ipsa hora suæ expirationis, quia sua mala confessus est, & culpam clamauit, misericordiam inuenit, & tecum ipso die in paradiso fuit. Cernens ergo te pro redemptione peccatorum esse mortuum, manus tuas & pedes clauis confixos, latus tuum lancea militis apertum, vnam sanguinis & aquæ de eodem tuo latere currentem, desperare debeo?

8 Vnum tantummodò est quod vis, sine quo nullus peccator potest saluari; scilicet vt de malis nostris pœniteamus, & in quantum possumus emendare curemus? Hoc si fecerimus, securi sumus; quia si nos sic facientes inuenerit dies vltimus, (quandoquidem & exemplum latronis, qui sic in vltima hora meruit saluari, habemus;) confidentes de ineffabili pietate Domini nostri Iesu Christi, accusationem inimici, aut parum, aut nihil omnino timere possumus. Habentes ergo ante oculos nostros pretium nostræ redemptionis, mortem videlicet & sanguinem redemptoris nostri, qui in remissionem effectus est pro peccatis nostris; habentes etiam exemplum latronis, & multorum qui multis & magnis

magnis peccatis erant inuoluti, quos ipse fons pietatis Iesus Christus misericorditer absoluit, non desperemus, sed curramus securi de remissione peccatorum ad ipsum fontem pietatis; in quo iam tot, & tam magnos peccatores ablutos, & videmus, & agnoscimus, & certi sumus nos similiter abluendos ab eodem fonte misericordiae, si abstineamus à malitiis & à peccatis nostris, & in quantum possumus curemus deinceps bona operari. Ut verò à malis abstineamus, & bona faciamus, hoc nostra virtute sine illius adiutorio facere non possumus.

9 Illius ergo ineffabile misericordiam deprecemur, cui cura fuit nos facere cum non essemus, ut nobis sic concedat in hac vita antequam hinc exeamus, nostra peccata emendare, & sic assiduis compunctionibus mundare, quatenus ista finita, recto cursu, nullo impediendo ad eum valeamus peruenire, ut cum illo simus in perpetua claritate iuncti Angelicis choris, & omnibus Sanctis, qui iam illa fruuntur gaudentes sine fine.

MEDITATIO VIII.

De humanitate Christi.

I **I**NCUNDATE, pietate, utilitate redundat plenè sanctissima natiuitas & infantia nostri Saluatoris. Incunditate
D quantum

quantum ad exultationem, pietate quantum ad passionem, vtilitate quantum ad significationem. Quid enim magis iucundum quàm ipsum videre hominem, quem esse constat hominis conditoré? Quid iterum eidem homini magis debet videri piú, quàm claro videre oculo, quod in hoc mediatore Dei & hominum Domino nostro Iesu Christo, miro quodam & ineffabili modo, æternitas incipit, sublimitas humiliatur? Concipitur in vtero matris, qui sempiternus est in sinu Patris. Natus ab æterno de Patre sine matre, nascitur in tempore de matre sine Patre. Pannis est inuolutus, qui stirpibus & arboribus terrá vestiuit, luminaribus cælum ornauit, mare piscibus impleuit. Quem cœli cœlorum capere non possunt, præsepis angustia continetur, lacte materno nutritur. Proficit sapientia, cuius sapientia non incipit, nec desinit, qui & Dei patris sapientia existit: ætate, cuius æternitas finit non proficit in maius, sic nec deficit in minus: gratiâ, totius ipse gratiæ auctor & conseruator & remunerator. Parentibus subditur quem adorat omnis creatura, cui & omne genu curuatur. Addamus si placet, quia baptizatur, & quidem Dominus à seruo, Deus ab homine, & à milite Rex. Tentatur à diabolo, cui ministrant Angeli. Esurit cibus, sitit fons, lassatur via, deprimitur altitudo, virtus infirmatur, debilitatur fortitudo, iniuriatur gloria, moeret lætitia, gaudium dolet, & humiliatur maiestas, & moritur vita.

2. Iesu bone, quàm dulcis es in corde cogitantis de te, & diligentis te! Et certè nescio, quia nec plenè comprehendere valeo, vnde hoc est quòd longè dulcior es in corde diligentis te, in eo quòd caro es, quàm in eo quòd verbum; dulcior in eo quòd humilis, quàm in eo quòd sublimis. Siquidem longè dulcius est memoriæ diligentis te, videre te ex matre virgine in tempore natum, quàm in splendoribus ante luciferum à Patre genitum, temeripsum exinaniuisse, seruiq; formam accepisse, quàm in forma Dei æqualem te Deo esse. Dulcius te videre coram Iudæis mori in ligno, quàm dominari super Angelos in cœlo. Intueri te inter omnia subiectum, quàm super omnia prælatum; hominem humana pertulisse, quàm diuina Deum gessisse, redemptorem esse pereantium, quàm conditorem esse non existentium.

3. O quàm dulce est bone Iesu, in secreto cordis ad memoriã reuocare; te pro nobis in virgine absq; pollutione conceptum, absq; læsione virginitatis eius natum, pannis inuolutum, in præsepio reclinatum, sustentem conuicia, tacentem ad opprobria, pedes discipulorum latantem, linteo tergentem, de nocte prolixiùs orantem, sudorem sanguinis emittentem, triginta argenteis venditum, osculo traditum, cum gladiis & fustibus captum, ligatum, iudicatum, flagello damnatum; ad occisionem vt agnus innocens ductùs; os tuum cum malè tractareris non apertentem;

tem ; cùm accusereris in multis non respondentem, colaphizatum, a lapas patientem, flagellis cæsum, plagis lividum, sputis illitum, chlamide coccinea indutū, spinis coronatū, in derisum adoratum, arundine capite percussum, in veste alba illusum, ad mortem condemnatum, crucem tuam baiulantem, & in ea affixum pro crucifixoribus orantem, acetopotatum, felle cibatum, à latrone conuitiatum, sanguinem tuum per quinque vulnera corporis tui effundentem, caput inclinantem, spiritum emittentem, dilectam animam tuam in manus Patris commendantem, & hæc omnia pro nobis sustinentem. Hæc omnia formant & adaugēt magis ac magis exultationē, fiduciam, & consolationē, amorē & desideriū.

4 Quis enim non lætetur & exultet, quis non supra modum iucundetur & gratuletur, videns conditorem suum non solum pro se hominem esse, sed tam dura, tamque indigna sustinuisse? Quid in mente suavius ruminatur? quis dulcius gustatur? quid lætius cogitatur? Quis mihi aufert locum in regno, ubi is omnipotens est, qui frater & caro mea est? Quis mihi euentus aliquam ingeret desolationem, cui spes tanta tantam confert certitudinem? Quomodo aliquem in eo potest habere locum aliqua tristitia, in quo indefinenter versatur cogitatio ista? Nec minorem in eo fiduciam parit, cum ipsa in conditorem suum diligenter accenditur. Secura certè per omnem modum, & in nullo temeraria præsumptio

præsumptio quam formauit in mente, consideratio humanitatis ih̄ Christo. Quomodo non sperem me ad electorum pertingere sortem, cum pro me videam mortuum ipsum vniuersorum conditorem? Effudit pro me de latere suo sanguinem; quomodo non præsumam me redemptum, cum datum pro me non ignorem tantum talisque pretium? Effudit & pro me aquam; quomodo non me confidam ab omnibus inquinamentis meis mundatum, quem constat aqua quæ de visceribus Christi confluit, mundatum? Effusus est inquam ille; effusa est illa; ille ad redemptionem, ista ad redempti ablutionem; ille vt me redimeret captiuum, ista vt ablueret immundum. Traditus est pro me seruo filius, vt morte sua mihi emeret hæreditatem, quomodo me non credam hæredem; & quidem hæredem Dei, cohæredem autem Christi? Cum inimicus essem, reconciliatus sum Deo per mortem filij sui, quomodo iustificatus nunc in sanguine eius, non saluus ero ab ira per ipsum? Proprio filio suo non pepercit pius pater, sed pro me tradidit illum, quomodo etiam non omnia mihi donauit cum illo? Quis accusabit aduersum me, cum charitas eius operiat multitudinem peccatorum? Clamat sanguis eius de terra, melius quam Abel, & non mouebit cor patris, tanti talisque sonus clamoris?

5 Absit semel, & iterum absit, vt compassionis visceribus caream, intuens te ô bone

Iesu mori pro me. Ante oculos meos crucifigeris, & nulla tanget motio cor meum? Apparet mihi gladius tuus, & non pertransibit animam meam? Dulcis Iesu, quid mihi ut compatiar tibi? Sed non minus utile. Quomodo minus utile, cum constet, si verum cernit ille & sentit, in quo tu loquebaris, quia *si compatimur, & coregnabimus? Et alibi, si commortui sumus, & conuiuemus.* Ut autem hæc, de qua loquimur, compassio in mente vigeat, necesse est ut ardens in ea fuerit dilectio, quia quem amore feruenti complectimur, eius nimirum & aduersitati compatimur, & prosperitati congratulamur. Iesu, nec mens mea capere, nec lingua sufficit exprimere, quam sis dignus amari à me, qui tantum dignatus es amare me.

6 Dilexisti me, & lauasti me à peccatis meis in sanguine tuo. Nam si diligo multum te, tu certè & antè dilexisti me, & plus. *In hoc enim charitas Dei apparet, ait Apostolus, non quasi dilexerimus Deum, sed quia prior dilexit nos.* Dilexit quando non dilexi, quia & nisi non diligentem diligeres, diligentem quoque non efficeres. Diligo te super omnia, ô dulcissime Iesu, sed nimis parum, quia longè minus quam dignus es dilectissime, ac proinde minus quam debeo. Et quis hoc posset? Diligere te potest aliquis te donante quantum valet, sed nunquam quantum debet. Quis tibi reddet innoxium sanguinem tuum, cuius non gutta, sed vnda, per quinque corporis tui partes

partes profuxit? Creasti me cùm non essem, redemisti me cùm perditus essem. Sed conditionis quidem meæ & redemptionis causa sola fuit dilectio tua. Quid ergo ô dulcedo vitæ meæ Iesu, quid in me vidisti pro quo tantum pretium dares? Nihil profus, nisi quia sic fuit placitum ante te. Multum quidem contulisti creator, sed longè plus redemptor. O quàm decorus es Domine Iesu, & quàm suavis! Decorus, sed videntibus te; suavis, sed gustantibus te. Nescitis, nisi videaris. Non sis dulcis, nisi gusteris. Fac me quærere te, quæsitum inuenire te, tentum possidere, vt tu solus dulcescas mihi, sapias, & placeas. Fac me agnoscere te, timere, amare, desiderare. In amorem temporalium labi ne sinas me. Heu mi Domine, quia incessanter non possum gustare, quàm suavis & dulcis sis.

7 Peccator sum ô misericordissime Iesu. Miserere mei qui non venisti vocare iustos, sed peccatores. Fons patens domui David, appare, & effundere, & abluere me. Patens es enim omnibus sitientibus te, & omnes omnium verè poenitentium sordes abluis; reddens eis, ô dulcissime Iesu, bonum pro malo, donum pro iniquitate, meritum pro delicto, pro facinore iustitiam, & gratiam pro culpa. Expertus est hoc Rex David, qui poenitens & nuntio tuo audiuit, *Dominus transfudit peccatum tuum à te, non morieris.* In te namque lotus est à lacrymis poenitentiae, & mundatus est à maculis

maculis grauis culpa. Tua siquidem in eo munditia crimen lauit adulterij, & pietas crudelitatem exterfit homicidij. In te purgatus est ille princeps Apostolorum, qui amarè fletit quod timidè negauit. In te etiam illa famosa peccatrix, ô fons purissime & dulcissime, dealbata, tanta meruit familiaritate donari, vt ipsis Apostolis nouam tuæ resurrectionis gloriam, & prior videret, & eis eam annunciaret. In te quoque ille mundatus est, qui iuxta te in cruce pendens, dum & se digna factis recepisse recognouit, & te in tuo regno sibi habere memoriam petiit, statim à te audire moruit: *Amen dico tibi, hodie mecum eris in paradiso.* Et quot in te pie Iesu quotidie illustrantur & abluuntur, de tenebris ad lucem, & de fordibus ad munditiam? Suscipe ita me, diu exultantem à te.

8 Dulcedo vitæ, & sanitas non fallax ô bone Iesu; si in carne seminaui, quid de carne metam nisi corruptionem? Et si mundum dilexi, quem ex eo capiam fructum? Triplex Domine Deus solebam regi Babylonico persolvere tributum, in nefando eius obsequio. Obsequium eius quid est nisi peccatum? Tributum verò est triplex, delectatio, consensus, consuetudo. Et soluebatur hoc tributum, de corde, ore, & opere. Ecce quibus ardoribus hæc erat olla succensa, cuius facies à facie, aquilonis, cuius prunas ardere fecit suggestio hostis, qui mentis meæ cogitatus exussit. Ecce misericors Deus, ecce funiculus triplex, mentem

tem, linguam, corpus ferociter stringens. Nunquam erat in me sanitas, à planta pedis vsque ad verticem. *Sana ergo animam meam, quia peccavi tibi.* Fac ergo opus tuum pie Iesu, & salua me. Vocaris enim Iesus, non ob aliud, nisi quia tu saluum facies populum tuum à peccatis eorum: qui cum Patre, & Spiritu sancto, viuis & regnas in sæcula sæculorum. Amen.

MEDITATIO IX.

Item de humanitate Christi; Aliàs inscribitur stimulus amoris, vel speculum Evangelici sermonis.

I **I**ESUM Nazarenum à Iudæis innocenter condemnatum: à gentibus cruci affixum: nos Christiani diuini honoremus obsequiis. Saluatoris nostri infirma nos, qui Christi sumus, reuerenter venerari, amanter amplecti, fortiter imitari dignum est & salubre & honorificum. Hæc enim sunt instrumenta fortissima, quibus omnipotens virtus & inuestigabilis sapientia Dei restorationem mundi potenter ac mirificè operata est, & vsque modo operatur. Christus Dominus minoratus est ab Angelis, vt nos æquaret Angelis, & quis propter Christum se non humiliet? Christus Dominus pro peccatis nostris crucifixus est; & crucis ama-

ra suis amatoribus dulcorauit. Mortuus est, & mortem enecauit, vt viueremus per illum. Et quis non amet Christum Dominum? Quis non patiatur pro ipso? Christus per crucis ignominiam ad supernæ claritatis gloriam transiuit, & data est ei pro sua reuerentia à Deo Patre omnis potestas in cælo, & in terra, vt adorent eum omnes Angeli Dei, & in nomine Iesu omne genu flectatur, cælestium, terrestrium, & inferorum.

2 Vbi est ergo gloriatio tua Christiane, nisi in nomine crucifixi Domini tui Iesu Christi? In nomine, quod est super omne nomen, in quo qui benedictus est super terram benedicetur in cælis. Gloriamini in nomine sancto eius filij redemptionis, date honorem Saluatori vestro: qui magna fecit in vobis, & magnificate nomen eius mecum, dicentes: Adoramus te Iesu Christe Rex Israel: lux gentium, princeps regum terræ: Domine sabbaoth, virtus Dei omnipotentis fortissima. Adoramus te pretiosum redemptionis nostræ pretium: hostia pacifica, quæ sola odoris tui inæstimabili suauitate, Patrem, qui in altis habitat, ad respiciendum humilia inclinasti, & filiis iræ placabilem reddidisti. Tuas Iesu Christe miserationes prædicamus, tuæ suauitatis memoriam cum abundantia eructamus, tibi Christe sacrificium laudis immolamus pro multitudine bonitatis tuæ, quam ostendisti nobis, semini nequam, filiis scele-ratis & perditis.

3 Cum enim adhuc essemus inimici tui Domine, & mors antiqua in omnem carnem iniquum exerceret dominium: cui omne semen Adam lege primordialis culpæ obnoxium erat, recordatus es vberriam misericordiam tuam, & prospexisti de sublimi habitatione tua in hanc vallem plorationis miseriam. Vidisti Domine afflictionem populi tui, & tactus dulcore charitatis intrinsecus, apposuisti cogitare super nos cogitationes pacis & redemptionis. Et quidem cum esses Filius Dei, verus Deus, Deo Patri, sanctoque Spiritui cœternis & consubstantialis, *lucem habitans inaccessibilem, portansque omnia verbo virtutis tue,* nō despexisti in hoc nostræ mortalitatis ergastulum altitudinem tuam inclinare, vbi nostram & gustares & absorberes miseriam, nosque reparares ad gloriam. Parum enim fuit charitati tuæ ad consummandum opus nostræ salutis, Cherubim, aut Seraphim, aut vnum ex Angelis destinare, ipse ad nos venire dignatus est per mandatum Patris: cuius nimiam charitatem experti sumus in te. Venisti, inquam, non locum mutando: sed præsentiam tuam nobis per carnem exhibendo. Descendisti à regali folio sublimis gloriæ tuæ in humilem & abiectam in oculis suis puellam, primo virginalis continentiam voto sigillatam. In cuius sacrosancto utero solus Spiritus sancti inenarrabilis virtus & te concipere fecit, & nasci in vera humanitatis natura: ita vt nec maiestatem diuinitatis in te,

nec integritatem virginitatis in matre violaret natiuitatis occasio.

4 O amanda, ô admiranda dignatio! Deus immensæ gloriæ, vermis contemptibilis fieri non despexisti, Dominus omnium conseruus seruorum apparere voluisti. Parum tibi visum est patrem te nobis esse, etiam Domine frater noster esse dignatus es. Et tu Domine vniuersorum, qui nullam habens indigentiam, inter ipsa natiuitatis tuæ initia non horruisti abiectissimæ paupertatis degustare incommoda. Ut enim ait Scriptura, tibi cum nascereris *non erat locus in diuersorio*, neque cunabula, quæ teneritudinem tuam exciperent habuisti, sed tu in vili præsepio sordentis stabuli: tu, qui terram palmo concludis, inuolutus panniculis reclinatus es, & hoc ipsum à brutis animalibus mater tua mutuo accepit.

5 Consolamini, consolamini, qui in sordibus paupertatis enutrimini: quia vobiscum est Deus in paupertate, non cubat in deliciis splendidi cubilis: *nec enim inuenitur in terra suauiter viuentium*. Quid ultra gloriatis, ô diues, in re lutea, in volutabro lecti picti & delicati, cum rex regum suo recubitu stramenta pauperum honestare maluerit? Quid dura strata detestaris, cum tener infantulus, in cuius manu sunt omnia, tuis sericis, tuis plumis duras iumentorum stipulas præelegerit? Sed & tenella hæc tua Christe infantia à persecutorum gladiis tuta non fuit. Adhuc

huc enim inter dulcia matris vbera sugens dependebas, quando apparuit Angelus in somnis Ioseph, dicens : Surge, & accipe puerum, & matrem eius, & fuge in Ægyptum, & esto ibi usque dum dicam tibi, futurum est enim, ut Herodes querat puerum ad perdendum eum. Iam extunc bone Iesu pati cœpisti. Non solum autem illam infantia tuæ vexationem in te ipso pertulisti, sed & mortem in pusillis tuis, quorum multa millia inter mamillas matrum pro te Herodis trucidauit immanitas.

6 Infantia verò teneriori decursa, dilcendæ humilitatis nobis exemplum præbuisse. Non enim sedisti cum consilio vanitatis : sed in medio Doctorem, interrogans & audiens illos : cum tamen Dominus scientiarum tu esses, atque ipsa Dei Patris sapientia. Sed & obedientia nobis formam præstitisti : dum parentum imperio tu imperator mundi humiliter subditus extitisti. At verò ubi robustioris ætatis plenitudo aduenit, missurus manus ad fortia, egressus es in salutem populi tui, ut gigas fortis ad currendum viam totius nostræ miseriæ. Et primum quidem ut per omnia te fratribus assimilares, seruum tuum baptizantem peccatores in poenitentiam, tanquam peccator adiisti ; baptizare quoque te postulasti innocens agne Dei : quem nulla peccati stilla vel contagio vnquam maculauit. Baptizatus es, non te in aquis, sed aquas in te sanctificans, ut per eas sanctificares nos. De baptismo in desertum in spiritu fortitudinis

dinis egressus es, vt & vitæ solitariæ in te non
 deesset exemplum. Solitudinem ac ieiunium
 quadraginta dierum, famis acerbitatem, ten-
 tamenta illusoris spiritus æquanimiter tole-
 rasti, vt omnia hæc nobis tolerabilia efficeres.
 Demum venisti ad oues quæ perierant do-
 mus Israëli, diuini verbi lampadem palam ex-
 tollens, ad illuminationem orbis terræ, & re-
 gnum Dei annuncians cunctis obtemperan-
 tibus verbo tuo, sermonem sequentibus fi-
 gnis confirmasti: virtutem diuinitatis tuæ
 ostendisti in cunctis malè habentibus: omnia
 omnibus gratis exhibens, quæ saluti eorum
 congruerent, vt omnes lucrificares. Sed ob-
 scuratum est insipiens cor eorum Domine, &
 proiecerunt sermones tuos retrorsum; neque
 attenderunt ad omnia mirabilia, quæ opera-
 tus es in eis: exceptis perpaucis nobilibus
 athleticis, quos inter infima & abiecta mundi
 elegisti, vt per ipsos alta & fortia magnificè
 expugnares. Nec solùm ingrati gratuitis tuis
 beneficiis extiterunt, sed & contumeliis affe-
 cerunt te Dominum dominantium, & fece-
 runt in te quæcunquæ voluerunt. Te enim
 faciente in eis opera Dei, quæ nemo alius fe-
 cit, dixerunt: *Non est hic homo à Deo: in prin-
 cipe demoniorum eicit demonia: demonium
 habet: seducit turbas: vorax est & potator vini:
 amicus publicanorum & peccatorum.*

7 Quid fles? quid suspiras ô homo Dei,
 dum sustines verborum iniurias? Non audis
 quanta propter te in Dominum Iesum ceci-
 derunt

derunt opprobria? *Si patrem familias Beelzebub vocauerunt, quantò magis domesticos eius?* Et hæc quidem & similia blasphemantes, & aliquotiens lapidibus te impetentes, Iesu bone patienter sustinuisti, & factus es coram eis quasi homo non audiens, & non habens in ore suo redargutiones. Nouissimè autem & iustum sanguinem tuum bone Iesu in discipulo tuo, filio perditionis triginta argenteis appretiati sunt, vt præcipitarent animam tuam in mortem sine causa. Et te quidem perditissimi traditoris tui perfidia non latebat, quando in cœna ablutionis etiam coram ipso genu flexo procumbens, maledictos pedes eius veloces ad effundendum sanguinem tuum, sanctissimis manibus tuis atrectare, lauare & extergere dignatus es. Et intento collo adhuc ambulas ô terra & cinis: adhuc superbia te supra te eleuat, adhuc impatientia te exagitat. Intuere humilitatis & mansuetudinis speculum Dominum Iesum Christum, vniuersæ creaturæ factorem, tremendum iudicem viuorum, atque mortuorum ante pedes hominis traditoris sui genua incuruantem. *Disce quia mitis est, & humilis corde, & confundere in superbia tua, erubescere in impatientia tua.*

8 Hoc quoque erat mansuetudinis tuæ Domine Iesu, quod perfidum illum in coetu fratrum palam detegere & confundere noluisti, sed leniter admonitum accelerare iussisti quod parabat. In omnibus his non est auersus

auerfus furor eius à te, sed egressus foras satagebat circa frequens maleficium: *Quomodo cecidisti de caelo Lucifer, qui mane oriebaris in deliciis paradisi?* Gloriosus apparuisti, ciuium coeli socius, & uerbi diuini conuiuia. Quomodo ergo reputatus es inter filios tenebrarum, qui nutriebaris in croceis? quomodo amplexatus es stercora? Tunc clarificata est familia tua Christe in modum societatis Angelicæ, tunc demum diuinissimi eloquij uerberima inundatione foelix conuentus ille sacer ex ore tuo potatus est. Siquidem corruptus ille uerè foras missus fuerat, quem huius limpidissimi liquoris infusione sciebas indignum.

9 Dato autem charitatis & patientiæ salutari mandato, & disposito fratribus regno Patris tui, ad locum traditori tuo notum cum illis diuertisti, sciens omnia quæ uentura erant super te. Ibi animæ tuæ tristitiam, quam ex imminente passione sponte assumpsisti: sicut & cætera, quæ passus es, in auribus fratrum profiteri non erubuisti, dicens: *Tristis est anima mea usque ad mortem.* Positis itaque genibus procidisti in faciem tuam, orans in agonia & dicens: *Abba Pater, mi Pater, si possibile est, transeat à me calix iste.* Et angustias quidem cordis tui certissimè indicabat sudor ille sanguineus, qui orationis tempore de sanctissima carne tua guttatim decurrebat in terram. Dominator Domine Iesu Christe, unde animæ tuæ hæc tam uehe-

mens tristitia? vnde tanta sudoris anxietas, & tam anxia supplicatio? Nonne voluntarium omnino Patri sacrificium obtulisti, & nihil inuitus pertulisti? Vtique Domine. Arbitramur autem, quòd & hoc quoque ad consolationem infirmorum membrorù tuorum assumpsisti, ne fortè desperet quis, si caro infirma remurmuret: vbi ad passionem promptus est spiritus. Nimirum vt & maioris erga te amoris & gratitudinis stimulos haberemus naturalem carnis infirmitatem: huiusmodi iudiciis in te expressisti, quibus doceremur, quia verò languores nostros ipse portasti, & non absque sensu doloris, passionum sentes percurristi. Vox enim illa, vox carnis fuisse videtur, non spiritus; ex eo quo subiunxisti: *Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma*: quàm promptus enim fuerit spiritus tuus, bone Iesu, ad passionem, euidenter ostendisti, quando venientibus vnà cum proditore tuo viris sanguinum, quærentibus animam tuam cum laternis, facibus, & armis per noctem, vltro occurristi, & signo dato, quod acceperant à duce flagitij te ipsum manifestasti. Nam accedentem ad osculum sanctissimi oris tui cruentam bestiam auersatus non es, sed os, in quo dolus inuentus non est, ori, quod abundauit malitia, dulciter applicuisti.

10 O innocens Agne Dei, quid tibi & lupo illi? *Quæ conuentio Christi ad Belial?* Sed & hoc benignitatis tuæ erat Domine: vt omnia

omnia illi exhiberes, quæ pravi cordis pertinaciam emollire potuissent. Nam & veteris amicitix illum commonuisti, dicens: *Amice ad quid venisti?* Et horrore sceleris sui cor impij ferire voluisti, cum dicebas? *Iuda, osculo filium hominis tradis?* Et ecce *Philistym super te Samson.* Non illos abs te terruit, quod in hora comprehensionis tuæ omnipotenti brachio terræ eos allisisti, non quidem defensionis causa, sed ut cognosceret humana præsumptio, nihil se posse aduersum te, nisi quantum permetteretur à te: & quis audiat sine gemitu qualiter in illa hora homicidas manus tibi iniecerunt, & innocentes manus tuas bone Iesu vinculis constringentes, agnum mansuetissimum nihil loquentem ad instar latronis contumeliosè traxerunt ad victimam? Sed nec tunc misericordiam tuam super inimicos tuos distillare fauus dulcedinis tuæ Christe cessauit. Nam & mutilatam ab ipso discipulo tuo auriculam inimici tangens sanasti, & defensoris tui zelum à læsione trahentium te compescuisti. *Maledictus furor eorum, quia pertinax:* quem nec maiestas miraculi: nec pietas beneficij constringere potuit.

II Concilio malignantium aduersus te Pontificum præsentatus, & veritatem es prout docuisti confessus: quasi de blasphemia adiudicatus es morti. Amantissime Domine Iesu, quanta illic indigna opprobria à propria gente pertulisti? Vultum tuum honorabilem, in quem desiderant Angeli prospicere: qui

qui omnes cœlos adimplet lætitiâ: quem deprecantur omnes diuites plebis, polluti labij sui sputis inquinauerunt, sacrilegis manibus cæciderunt, velo operuerunt in derisionem, & te Dominum vniuersæ creaturæ tanquam seruum contemptibilem colaphizarunt. Adhuc autem & animam tuam incircumciso cani deglutiendam tradiderunt. Vincitum siquidem ante faciem Pilati te perduxerunt, postulantes supplicio crucis interimere te, qui peccatum non noveras, & virum homicidam donari sibi: agnum lupo, aurum luto postponentes. O indignum & infœlix concambium. Et quidem non ignorabat impius ille per inuidiam hoc fieri in te: nec tamen abstinuit temerarias à te manus, sed repleuit amaritudine animam tuam sine causa. Illudendum Herodi te misit: illudum recepit: nudum in conspectu irrisorum astare te iussit: nec pepercit amarissimis verberibus virginæam carnem tuam diuellere, plagas plagis, liuores liuoribus crudeliter infligens.

12 Dilecte puer Domini Dei mei, quid tanta amaritudine, quid tanta confusione dignum commiseras? prorsus nihil: ego homo perditus totius contritionis, totius confusionis tuæ tibi causa extiti. *Ego uuam acerbam comedi, & dentes tui obstupuerunt, quia quæ non rapuisti tunc exoluebas.* In omnibus his non est perfidorum Iudæorum sanata impietas. Nouissimè autem in manus incircumcisorum militum deuolutus es, morte turpissima consumendus.

sumendus. Parum erat sacrilegis istis crucifigere te, nisi prius & ipsi repleuissent illusionibus animam tuam. Quid enim de illis ait Scriptura? *Et congregauerunt ad eum uniuersam cohortem in Prætorium, & exuentes eum vestimentis suis, induerunt eum tunica purpurea, & chlamydem coccineam circumdederunt ei, & plectentes coronam de spinis, imposuerunt capiti eius, & arundinem in dextera eius, & genu flexo illudebant ei, dicentes; Ave Rex Iudæorum, & dabant ei alapas, & expuentes in eum accipiebant arundinem, & percutiebant caput eius.*

Et postquam illuserunt ei, induerunt eum vestimentis suis, & duxerunt ut crucifigeretur baiulantem sibi crucem. Et perduxerunt eum in Golgotha, & dabant ei vinum myrrhatum cum felle mixtum bibere, & cum gustasse, noluit bibere. Tunc crucifixerunt eum, & duos latrones cum eo, hinc & hinc, medium autem Iesum. Iesus autem dicebat: Pater dimitte illis, quia nesciunt quid faciunt. Postea sciens Iesus, quia omnia consummata erant, ut Scriptura consummaretur, dixit: Sitio. Et currens unus ex eis acceptam spongiam impleuit aceto, & imposuit arundini, & dabat ei bibere. Cum ergo accepisset acetum, dixit: Consummatum est. Et clamans voce magna dixit: Pater in manus tuas commendo spiritum meum: & inclinato capite emisit spiritum. Tunc unus militum lancea latus eius aperuit, & continuo exiuit sanguis & aqua.

13 Expergiscere nunc anima mea, & excutere de puluere, & contemplare attentius
virum

virum hunc memorabilem: quem ecce in speculo Euangelici Sermonis quasi præsentem intueris. Attende anima mea quis est iste, qui ingreditur, habens imaginem quasi Regis, & nihilominus serui despectissimi confusione repletus. Coronatus insedit, sed ipsa eius corona cruciatus est illi, & mille puncturis speciosum eius verticem diuulnerat. Regali purpura induitur, sed potius in ea despicitur, quàm honoratur. Sceptrum in manu gestat, sed eo ipso caput eius reuerendum feritur. Adorant coram ipso positus in terræ genibus, Regem conclamant, & continuò ad conspuendum amabiles genas eius subsiliunt, maxillas palmis concutiunt, & honorabile collum exhonorant. Vide anima mea, quomodo per omnia vir iste coarctatur & spernitur. Sub crucis onere dorsum incuruare iubetur, & suam ipsius portare ignominiam. Ad locum deductus supplicij myrrha potatur & felle. In crucem subleuatur, & dicit: *Pater dimitte illis, quia nesciunt quid faciunt.*

14 Qualis est hic, qui in omnibus pressuris suis nec semel os suum aperuit, ut aut querelæ, aut excusationis, aut comminationis, aut maledictionis verbum aduersus maledictos canes istos proferret? Et nouissimè verbum benedictionis, quale à seculo non est auditum, super inimicos suos effudit. Quid hoc viro mansuetius? quid benignius anima mea vidisti? Adhuc autem intentius illum intuere, quia & grandi admiratione & tenerrima
compassione

compassione dignus apparet. Vide nudum & verberibus laceratum, in medio latronum cruci ignominiosè ferreis clavis affixum, aceto in cruce potatum, & post mortem lancea in latere vulneratum, & copiosos sanguinis riuos ex quinque vulneribus manuum, pedum & lateris effudentem. Fletum deducite oculi mei, & liquefce anima mea igne compassionis super contritione amabilis viri illius, quem in tanta mansuetudine tantis vides afflictorum doloribus.

15 Et iam quidem infirma eius anima mea vidisti, & miserta es, nunc & maiestatem eius attende, & amplius miraberis. Quid enim ait Scriptura? *A sexta autem hora tenebræ factæ sunt super vniuersum terram, usque ad horam nonam, & obscuratus est sol, & velum templi scissum est à summo usque deorsum, & terra mota est, & petra scissæ sunt: & monumenta aperta sunt, & multa corpora sanctorum, qui dormierant, surrexerunt. Qualis est hic, quia cœlum & terra compatiuntur ei, cuius mors mortuos viuificat? Cognosce anima mea, cognosce, hic est Dominus Iesus Christus Saluator tuus, vnigenitus Dei Filius, verus Deus, verus homo, qui solus sub sole sine macula inuentus est. Et ecce quomodo cum sceleratis reputatus est, & quasi vir leprosus, & nouissimus virorum estimatus est. Et tanquam abortiuum, quod præicitur à vulua: sic præiectus est ab utero matris sue infelicis synagogæ. Iste formosus præ filiis hominum: quam deformis præ filiis hominum factus*

factus est? Siquidem *vulneratus est propter iniquitates nostras, & attritus est propter scelera nostra.* Et factus est holocaustum suauissimi odoris in conspectu tuo Pater æternæ gloriæ: vt auerteret indignationem tuam à nobis, & confedere nos sibi faceret in cœlestibus.

16 *Respice Domine sancte Pater de sanctuario tuo, & de excelso cœlorum habitaculo, & intuere hanc sacrosanctam hostiam, quam tibi offert magnus Pontifex noster sanctus puer tuus Dominus Iesus Christus pro peccatis fratrum suorum, & esto placibilis super multitudinem malitiæ nostræ. Ecce vox sanguinis fratris nostri Iesu clamat ad te de cruce. Quid enim est Domine quod pendet in ea? Pendet, inquam, quia præterita quasi præsentia coram te sunt. Cognosce Pater, tunica filij tui veri Ioseph hæc est, fera pessima deuorauit eum: & conculcauit in furore suo vestimentum eius, & omnem decorem illius reliquiis cruoris inquinauit. Et ecce quinque scissuras lamentabiles in eo dereliquit. Vide Domine pallium quod in manu adulteræ generationis, id est, Ægyptiæ meretricis, pudicus ille adolescens reliquit, meliorem æstimans iacturam vestimenti quàm innocentia sanctæ, magisque eligens spoliatus à carnis pallio in carcerem mortis descendere, quàm pro mundi gloria adulterinæ voci acquiescere. Illi, inquam, voci, qua dictum est: *Hæc omnia tibi dabo, si procidens adoraueris me:*
quod*

quod utriusque esset dormire cum adultera. Et nunc Domine Pater, scimus quia *viuit Filius tuus, & ipse dominatur in tota terra Ægypti*, imò in omni loco dominationis tuæ: Eductus enim ad imperium tuum de carcere mortis & inferorum, & attonsus mortalitatis commam mutata veste carnis in immortalitatis decore reffloruit, & cum gloria suscepisti eum. Subneruauit diri Pharaonis imperium, & cum triumpho nobili virtute propria coelos penetrauit. Et ecce gloria & honore coronatus, in dextera maiestatis tuæ assistit vultui tuo pro nobis. *Frater enim & caro nostra est.*

17 *Respice Domine in faciem christi tui, qui tibi usque ad mortem obediens factus est, nec recedant ab oculis tuis cicatrices vulnerum eius in perpetuum, ut memineris quantam satisfactionem pro peccatis nostris ab eo susceperis. Utinam Domine appendas in statera peccata nostra, quibus iram meruimus, & calamitatem, quam passus est pro nobis innocens Filius tuus. Certè Domine hæc grauior apparebit & magis digna, ut per ipsam effundas misericordiam suam super nos, quam sint illa, ut pro peccatis nostris contineas in ira misericordias tuas. Gratias tibi, Domine Pater, referat omnis lingua de superabundantia pietatis tuæ, qui vnico Filio cordis tui non pepercisti: sed pro nobis illum tradidisti in mortem, ut tantum tamq; fidelem aduocatum haberemus in coelis coram te.*

18 Et tibi, Domine Iesu, fortissime zelotes, quid gratiarum, quid retributionis dignè retribuam ego homo pulvis & cinis & vile figmentum? Quid enim pro salute mea facere debuisti, & non fecisti? Ab imo pedis usque ad summum verticis totum in aquas passionum te demersisti, ut me totum de illis extraheres, & *intrauerunt aquæ usque ad animam tuam.* Nam & animam tuam in mortem perdidisti, ut animam meam perditam mihi redderes. Et ecce duplici debito me obligasti. Nam & pro eo quod dedisti, & pro eo quid mei causa perdidisti, debitor tibi sum. Et pro mea quidem vita bis à te mihi data, semel in creatione, semel in redemptione: quid magis iustè tibi reddam, quàm ipsam, non habeo; pro tua autem pretiosa anima ita contribulata, quid ab homine dignè rependi possit, non inuenio. Nam si cœlum, & terram, & omnem ornatum eorum pro ea rependere possem, certè nec sic usque ad mensuram debiti vllatenus attingerem. Ut autem id ipsum, & quod debeo, & mihi possibile est tibi Domine retribuam, tui muneris est. Diligendus mihi es *toto corde, tota anima, tota mente, tota virtute,* & tua mihi sequèda vestigia, qui mori dignatus es pro me. Et quomodo fiet istud in me nisi per te? Adhæreat anima mea post te, quia tota virtus eius dependet ex te.

19 Et nunc Domine Iesu Redemptor meus, te ut verum Deum adoro, in te credo, in te spero, & quibus possum desideriiis ad te su-

spiro. Adiuua imperfectionem meam, ad tuæ passionis gloriosa insignia, in quibus salutem meam operatus es totum me inclino. Tuæ victoriosæ crucis regale vexillum in nomine tuo Christe adoro, tuum spineum diadema, tuo rubentes sanguine clauos, tuo sancto lateri impressam immensam lanceam, tua vulnera, tuum sanguinem, tuam mortem, tuam sepulturam, tuam victoriosam resurrectionem & glorificationem Christe supplex adoro & glorifico. Odor enim vitæ mihi spirat in omnibus his. Horum viuifico odore spiritum meum Domine à peccati morte resuscita. Horum virtute ab astutiis Satanæ me custodi, meque conforta, vt & iugum mandatorum tuorum suaue mihi fiat, & onus crucis, quod post te baiulare me iubes, humeris animæ meæ leue sit atque portabile. Quæ est enim fortitudo mea, vt iuxta præceptum tuum mundi pressuras tam multiplices animo inuicto sustineam? Nunquid pedes mei tanquam ceruorum, vt te velociter currentem per spinas & confraga passionum consequi valeam?

20 Sed audi quæso vocem meam, & inclina super me famulum tuum suaue illam crucem, quæ lignum vitæ est his, qui apprehenderit eam, vt & spiritu curram alacriter. Portabo infatigabiliter eam, quæ ab inimicis est, crucem post te. Illam, inquam, diuinissimam crucem humeris meis impone, cuius latitudo est charitas, super omnem creaturam
se exten

se extendens : cuius longitudo æternitas, cuius sublimitas omnipotentia, cuius profunditas inscrutabilis sapientia est. Confige illi manus meas, & pedes meos, & totam formam passionis tuæ me famulum tuum indue. Da mihi obsecro continere ab operibus carnis, quæ odisti ; & facere iustitiam, quam dilexisti : & in utroque tuam quærens gloriam , & sinistram quidem meam clauo temperantiæ, dexteram verò clauo iustitiæ in illa sublimi cruce confixam arbitrabor. Da menti meæ iugiter meditari in lege tua , & omnem cogitatum meum iactare in te , & dexterum pedem meum eidem ligno vitæ prudentiæ clauo affige. Da vt ministram spiritus mei sensualitatem nec eneruet præsentis vitæ infœlix foelicitas , nec conturbet perennis vitæ præmia foelix infœlicitas ; & sinister quoque pes meus fortitudinis clauo in cruce tenebitur.

21 Vt autem & spinarum capitis tui aliqua in me similitudo appareat , detur obsecro menti meæ & salubris pœnitentiæ compunctio, & alienæ miseriæ compassio , & stimulus zeli æmulantis , quod rectum est coram te , & ad te conuertar in ærumna mea, dum triplex mihi configitur spina. Libet vt & spongiam per arundinem ori meo porrigas , & aceti amaritudinem gustui meo adhibeas. Libet vt per scripturas tuas rationi meæ conferas gustare & videre , quomodo florens hic mundus tanquam spongia inanis

est, & omnis concupiscentia eius aceto amarior. Ita Pater in me fiat, vt calix iste Babylonis aureus inebrians omnem terram, nec inani me splendore seducat, nec falsa dulcedine inebriet, quemadmodum eos, qui tenebras lucem, & lucem tenebras; amarum dulce, & dulce amarum arbitrantur. Vinum myrrhatum cum felle mixtum, suspectum est mihi pro eo, quod tu ex eo bibere noluisti: fortè quia nimiam acerbitatem inuidiæ & nequitiae crucifixorum tuorum indicabat.

22 Tuæ quoque viuificæ morti famulum tuum configura, faciens in me vt moriar quidem peccato secundùm carnem; viuam autem iustitiæ secundùm spiritum. Vt autem integram crucifixi imaginem portare me glorier, illud quoque, quod post mortem tuam insatiabilis malitia Iudæorum impiorum in te exercuit, hanc in me similitudinem exprime. Vulneret cor meum viuus & efficax sermo tuus, & penetrabilior omni lancea acutissima, & pertingens vsque ad interiora animæ meæ, producat ex ea tanquam à dextro latere meo, vicæ sanguinis & aquæ, amorem tuum Domine & fratrum meorum. Postremò & munda sindone primæ stolæ spiritum meum inuolue, in qua requiescam, ingrediens ad te in locum tabernaculi admirabilis, & abscondas me, donec pertranseat furor tuus.

23 Die autem tertio post diem laboris, post diem simplicis gloriæ, & mane prima
Sabbati

Sabbati perpetui inter filios tuos me indignum resuscita, vt in carne mea videam claritatem tuam, & adimplear lætitia vultus tui. O Saluator meus, ô Deus meus, veniat, veniat, oro, tempus, vt quod nunc credo, reuelatis tandem oculis aspiciam; quod nunc spero, & à longè saluto, apprehendam; quod nunc pro viribus meis desidero, vlnis animæ meæ amplectar ac deosculer, & in amoris tui abyfso totus absorbear. O Saluator meus & Deus meus. Sed nunc interim benedic anima mea Saluatorem tuum, & magnifica nomen eius, quod est sanctum, & sanctissimis deliciis plenum.

24 O quàm bonus & suavis es Domine I E S V animæ quærenti te: Iesu redemptor captiuorum, Saluator perditorum, spes exulium, laborantium fortitudo, angustiati spiritus latitudo, animæ lacrymosæ, & post te in sudore currentis, dulce solatium & suaue refrigerium, corona triumphantium, vnica merces & lætitia omnium supernorum ciuium, vberrime fons omnium gratiarum, inclyta proles summi Dei. Summe Deus, te benedicant omnia quæ in cœlo sunt sursum, & quæ in terra deorsum, quia magnus es tu, & magnum nomen tuum. O immarcescibilis decor Dei excelsi, & purissima claritas lucis æternæ, vita omnem vitam viuificans, lux omne lumen illuminans & conseruans in perpetuo splendore, mille millena millia luminum fulgentia ante thronum diuinitatis

tux à primæuo diluculo. O æternum, & incessabile, clarum & dulce profluum fontis absconditi ab oculis nostris, qui solus ortum nescit, fundo caret, circumscriptionis terminum non habet, nihil perturbationis admittit. Eruçtauit te cor Dei altissimi de suæ profunditatis impenetrabili abyſſo, vita vitâ, lux lucem, Deus Deum, æternus æternum, immensus immensum ac per omnia sibi coæqualem, & de plenitudine tua omnes accepimus. Te enim, largissime fons omnis boni septemplicis gratiæ pretiosum lumen: Te, inquam, piissime spiritus deprecor, vt si qua pro fragilitate mea in veritate maiestatis tuæ minus intellexi, & in præceptis dominicis intellecta per lasciuiam carnis neglexi, tua me visitatione illustrare digneris: quibus ea decenter & mihi necessariè corrigam, meique erroris per te misericordiam consequar, vt per te, quem in periculoso huius vitæ pelago in auxilium aduocaui, sine naufragio ad portum perennis requiei perducar.

25 Te itaque, Pater clementissime, peto, vt qui me primitus creasti, per passionem vni-geniti tui recreasti, quicquid ad laudē tuam pertinet, me cogitare facias & amare. Sed quia fragilis sum, nec possum perficere, sedula tamen confessione concedas me studere, vt redemptionis ac saluationis tuæ gratiam consequar. Et quicquid deinceps operis agam, ex tua, & per tuam, & in tuâ gratia ad laudem tuam totum peruenire facias, meque
deinceps

deinceps tuere à peccatis, & in bonis operibus validiorem esse præcipias, & vt quamdiu in hoc corpore viuam, aliquid feruitij tibi semper exhibeam. Post exitum verò animæ meæ à corpore veniam omnium peccatorum consequi, & vitam æternam me percipere concedas. Per eum, qui tecum viuit & regnat per omnia sæcula sæculorum. Amen.

MEDITATIO X.

De diuinitate Christi.

I **V**ERBUM secretum nihil est ad te Domine mi, rex sæculorum Christe Iesu. Ansu charitatis alloqui te præsumit factura manus tuæ, concupiscens decorem tuum, & audire te gestiens. Desiderate cordis mei, vsquequò infine. o absentiam tuam? vsquequò ingemiscam, & stillabit post te oculus meus? Amabilis Domine, vbi habitas? Vbi est diuersorium tuum, in quo lætus recumbis inter charissimos tuos, & satias eos manifestatione gloriæ tuæ? Quàm foelix, quàm illustris, quàm sanctus, quanta appetendus auiditate, locus ille deificæ voluptatis, locus perennium deliciarum? Non accessit oculus meus, neque appropinquauit cor meum, vsque ad multitudinem dulcedinis tuæ, quam intrinsecùs abscondisti filiis tuis. Solo eius odore foris vtcunque sustentor. Spiramentum suauitatis tuæ de

longinquo venit ad me, quæ est mihi super odorem balsami & fragrantiam thuris ac myrrhæ, omnisque generis suauia odoramenta. Concupiscentias mundas parit in me, quarum est adustio dulcis, vix portabilis tamen. Quid enim mihi est in cælo? quis est thesaurus meus in illa cœlica cella? quæ est hæreditas mea in terra viuientium? Nonne Christus Dominus meus, vnica salus mea, totum bonum meum, plenum gaudium meum? Et quomodo potero continere cor meum Domine, vt non amet te? Si non amauero te, quid amabo? Si transtulero amoré meum à te, vbi ipsum dignè collocabo?

2. Desiderabilis Domine, vbi extra te requiescerent desideria mea? Si vsquam extra te pedem extendat amor meus, pollutus erit: si à te declinauerint desideria mea, vana erunt. Nonne tu amabilis & desiderabilis es, super omnia quæ amari possunt & desiderari? Abs te habet quicquid habet omnis creatura decoris & pretij. Et quid mirum si omnia solus præcellis? Tu inter astra excellenti solem claritate vestisti, & clarior sole tu es. Imò quid est sol, quid est omnis creata lux ad tui comparisonem nisi tenebræ? Ornasti cœlum sideribus, empyreum Angelis, aëra volucris, aquas piscibus, terras, herbis, floribus, virgulta. Sed non est species vltra, neque decor omnibus iis, in tui comparatione, ô fons vniuersæ pulchritudinis Domine Iesu. Mellis dulcedinem suam præstitisti, & dulcior melle tu es.

es. Oleo suauitatem suauitatis suam dedi-
sti, & suauior oleo tu es. Aromatibus cunctis
odores suos tribuisti, & est \hat{o} Iesu odor tuus
super omnia aromata suauis & gratus. Au-
rum inter omnia metalla pretiosum & pul-
chrum, in singulari excellentia à te conditum
est. Et hoc quid est, comparatum impre-
cibili Domino, & immensæ claritati, in quam
desiderant Angeli prospicere? Opus manuum
tuarum est omnis lapis pretiosus, & desidera-
bilis ad videndum, sardius, topazius, iaspis,
chrysolitus, onyx, beryllus, amethystus, sap-
phirus, carbunculus, & smaragdus. Et hæc
quid sunt nisi festuæ ad tui comparatio-
nem, \hat{o} Rex decorus nimis & multum aman-
de? Tuæ operationis sunt gemmæ viuæ &
immortales, quibus \hat{o} sapiens architecte in
exordio sæculorum aulam superætheream
pulchrè distinxisti, ad laudem & gloriâ Patris.

3 Per te millia millium ad complenda Pa-
tris mysteria, alacri discursu iugiter meant
inter cœlum & terram, quasi apes negotiosæ
inter aluearia & flores, disponentes omnia
suauiter: populus accinctus, nesciens labem
vel inobedienciæ morâ. Per te centena decies
millies millena assistunt in sanctuario vranici
templi, intendentes in vultum maiestatis
claro & inflexibili visu, ac personantes har-
moniam incessabilis hymni, in gloriam trinæ
& simplæ diuinitatis. Per te Seraphim ar-
det, per te Cherubim lucet, per te Throni
iudicant.

4 Tu Dominus noster, ignis es innocuè ardens, & à tuæ diuinitatis immediata approximatione, totus charitate ignitus, & flamma coruscatione vestitur sacer ordo Seraphim, qui & sui suavis incendij exuberantiam spargit in cæteras tibi militantes phalanges, de quarum plenitudine gustamus & nos. Tu Deus noster, vera lux es, & suscipiunt montes populo tuo lucem, dum thesauros sapientiæ & scientiæ in te reconditos, ad intuentes te è vicino oculos Cherubim, per te ipsum largè effundis, & deriuari facis ad illuminandas subordinatas illis electas lampades admirabilis tabernaculi tui, quæ ante faciem tuam, Domine, inextinguibiliter lucent. Tu Rex Regum, & Iudex Iudicum magne & metuende, excelsos insides thronos, solam super se habentes celsitudinem tuam: sedes viuas, & suaves, pacatissimas, summæque tranquillitatis vniformitate compactas, per te discernentes vias veritatis, per te iudicantes iudicia æquitatis.

5 Dominator Domine, te dominationum sublimitas sancta adorat, singulari liberalitate animam in diuina extendens, atque inter prænobiles aulæ tuæ heroes, per te primatum agens alti domini sine altitudine fastus. Nobile decus principum; per te Domine Deus meus celsus ordo principatum, sine inuidiosa præcellentiâ principatur super militiam cœli, cui ad explenda diuina mysteria, iuxta perceptam intrinsecus cordis tui dispositionem,

positionem , dulcis magisterij præbet ducatum. Tua est potentia potestatum Domine, prementium in flammeo celo colla tartaricorum principum; & te in illis metuunt, ne quantum volunt, valeant perficere malum ob perniciem nostram. Tua est ô virtus Patris, omnis mirificentia beatarum virtutum, quarum agitur ministerio, vt te miretur omne sæculum, & obmutescens in mirabilibus tuis, exclamet & dicat: *Omnia quaecunque voluit Dominus, fecit in cælo & in terra, in mari & in omnibus abyssis.* Tua est ô dulcis Iesu magnificentia Archangelorum, in quibus multæ dignationis opus operatur benignitas tua, dum tam gloriosos palatij tui Satrapas destinare non spernis in hæc mundi infima, ad suffragandum paruitati nostræ, qui comparati sumus luto, & assimilati fauillæ & cineri. Per hos quippe tuo iussu, summa nostræ salutis administrantur negotia, summæque superni consilij ad nos deferuntur arcana: per hos sanitates mortalium procreantur, per hos consistunt regna & imperia mundi. Inter quos præcipuum nouimus tuum Michaëlem, signiferum nobilem, cœli ciuem, qui stat pro acie Dei viuentis, extendens romphæam propugnationis, ac voce terrificam intonans, *quis vt Deus?* super eos qui ex aduerso sunt. Sed & illa foelicium Angelorum amabilis innocentia, nonne pretiosum opus digitorum tuorum est, ô Dei sapientia? Vnde exornasti eos quasi incorruptibili vestitura in die qua condidisti

eos, in opus sacri ministerij tui. Hi sunt viua
 fydera superioris coeli, lilia interioris para-
 dis, rosæ plantatæ super aquam Siloë, quæ
 sicut cum silentio, tibi mentium radicibus
 immobiliter hærent. O flumen pacis, ô deli-
 ciarum agri odor, ô sapientia sola gyrum
 cœli circuiens, ex te lucent, candent, rubent,
 in sapientia multa, in castitate virginea, in
 charitatis ardoribus sempiternis. Florida hæc
 iuuentus Domine, fideliter tibi in nostra in-
 firmitate deseruit, dum in his tenebris mun-
 di, gressus nostros pædagogica manu-ductio-
 ne dirigit, dum hostiles incursus à nobis re-
 pellit, dum voluntatis tuæ secreta nobis nun-
 tiat, dum ad bona quæque mentes dissolutas
 roborat, dum orationum nostrarum thymia-
 mata ad aram auream transfert, & faciem pij
 Patris pro nobis semper exorat.

6 Ita pie Pater, de nobis longè adhuc a-
 gentibus aliquã tibi cura est. Et si quid pre-
 tij habet drachma decima, olim à sinu tuo
 elapsa, & nunc tandem in laboribus tuis re-
 quisita, hoc tui bone Iesu pij est muneris. Si
 quid dulcisonæ vocis habet hæc decima chor-
 da diuinæ laudationis, hoc tuus in ea suavis
 contactus operatur, dum in psalterio deca-
 chordo psallis gloriam Patris. Psalle vt psal-
 lis Domine, modulare dulce melos Patri, ve-
 locibus articulis multiformium gratiarum.
 Tange nouem illas purissimas chordas in cœ-
 lo, quæ nihil triste vnquam sonuerunt. Tange
 & istam decimam graué, cuius superior qui-
 dem

dem portio iam pertracta ad te lætitiā sonat inferior adhuc terræ astricta, mœstos nouit reboare sonos.

7 Cuncta virtutis tuæ opera, ô Dei vnigenite, dum attentam mentem considero, stupens expauesco, quia multum per omnem modum in eis gloriosus appares. Magna enim pulchra, & bona sunt valdè, sed ad tuam comparationem, quasi nihilum & inane reputantur. Cœli & terra, & omnis ornatus eorum, te auctore & gubernatore subsistunt, & te potentem & metuendum, sapientem & pulchrum, bonum & amabilem, omnia prædicant; & quantum lux tenebras, tantum cuncta solus præcedis. Et tu in cœlo seruatus es Deus meus, merces serui tui, ipse dator & donum salutis, quam à te expectat anima mea. *Et à te quid volui super terram? Quid voluor de cœlo in centrum? Quid melius, quid amabilius te existimaui super terram, vt abstraherem cor meum à te, ad concupiscendum quidquam in mundo absque te? Cur amari, quare concupiui in omni vita mea quicquam, præter te Iesum Deum meum? Quare distuli, cur intermisi vlllo tempore, te Iesu versare in corde, te tota mente amplecti, & delectari in tua dulcedine omnia interiora spiritus mei? Vbi eram quando tecum mente non eram? Quò defluerunt, quando te non solum habuerunt desideria mea?*

8 Deus vitæ meæ quàm vanè consumpta sunt, quàm infructuosè elapsa sunt tempora
mea

mea quæ dedisti mihi, vt facerem voluntatem tuam in eis, & non feci? Quanti anni, quot dies, quot hora perierunt apud me, in quibus sine fructu vixi coram te? Et quomodo subsistam? Quomodo leuare poterò oculos meos in faciem tuam, in illo magno examine tuo, si rememorari iusseris omnia peccata mea, vel tempora mea, & fructum requisieris singulorum? Patientissime Pater, non fiat hoc, sed sint in obliuione coram te, quæ perdidit tempora, heu multa nimis. Et si quæ te iuuant vtiliter seruaui, quorum ô Domine numerus breuis est, in memoria æterna fac permanere: fiat amande pater, saltem hoc residuum temporis mei, fructuosum & sanctificatum in gratia tua, vt in diebus æternitatis inueniat locum, & computabile sit ante te. Iam ex hoc nunc omnia desideria mea incallescite, & effluite in Dominum Iesum; currite, satis hæctenus tardastis, properate quò pergitis, quærite quem quæritis. Iesum quæritis Nazarenum crucifixum. Ascendit in cælum, non est hic. Non est vbi erat. Non est vbi nobile caput suum reclinare non poterat. Non est vbi ambulauit in medio tribulationis, repletus despectione. Non est vbi stetit iudicandus ante faciem Pilati. Non est vbi stetit spretus & illusus coram Herode. Non est vbi pependit consputus, cæsus, vulneratus, & cruore perfusus in medio sceleratorum. Non est vbi iacuit lapide clausus, & gentium militia custoditus.

9 Vbi verò est? Amantissimus Domini habitat confidenter, & flagellum non appropinquat tabernaculo eius. Super altitudinem cœlorum, super omnem excellentiam Angelorum, propria virtute ascendit; super solium singularis gloriæ in dextra Petris, cui coæternus & consubstantialis sedet, & diuino amictus lumine, coronatus gloria & honore, vt decet vnigenitum Dei, serenus in lætitia, plenus omni potentatu, Dominus in cœlo & in terra. Ibi adorant eum omnes Angeli Dei, & vniuersa multitudo ciuium cœlestis Sion. In ipso vnanimiter lætantur omnium corda, in eius desiderabili facie pascuntur omnium oculi bonorum. In ipsum vndique confluunt desideria omnium sanctorum, ipsi iubilat, ipsi applaudit, ipsum magnificat tota vranica ciuitas, gloriosa per omnem modum in splendoribus eius.

10 *Exulta & lauda habitatio Sion, quia magnus in medio tui sanctus Israël.* Exultate in nobili filio vestro vos illustres Patriarchæ, quia impleta est in eo omnis expectatio vestra, & ipse sublimis est valde, & benedicentur in ipso, vestro videlicet semine, omnes gentes, sic enim pollicitus est sermo diuinus. Gaude te in Iesu Propheta magno, vos Propheta viri veraces, quia mirificè & gloriose impleta videtis omnia, quæ de ipso annuntiastis in Spiritu sancto, & fideles inuenti estis per ipsum in cunctis sermonibus vestris. Gaudete in Domino Iesu magistro vestro, vos inclyti pro-
ceres

ceres cœli, beati Apostoli, gaudete in ipso, & iterum dico, gaudete cum Christo familiari lætitia. Ecce enim quem vidistis in medio vestri esurientem & sitientem, fatigatum, & iis similia carnis infirma tolerantem ab omnibus reprobari, & cum sceleratis reputari, quomodo vicit? quomodo regnat? quomodo ei omnia sub pedibus sunt? Quàm gloriosus in suo dominio, lumine fulget, & sui gaudij, suæque ineffabili gloriæ nunc vos socios habet, qui olim permanistis cum ipso in tentationibus suis, & vexationum eius consortes fuistis. Adorate nunc dulcia illa genua, quæ se curuauerunt ante vos vsque ad terram, sedentibus vobis ad sanctissimam cœnam. Adorate nunc sacrosanctas illas manus, quibus puluerem pedum vestrorum Rex Regum lauare & extergere dignatus est. Gaudete in Iesu principe militiæ vestræ, vos martyres victoriosi, quia ipsum pro quo tradidistis in mortem animas vestras, ipsum inquam Iesum, filium Dei, possidetis præmium certaminis vestri. Gaudete in Iesu summo doctore veritatis, ô venerandi Confessores & Doctores, quia quem olim doctrinis sacris & operibus iustis confessi estis coram hominibus, nunc confitetur vos coram Patre suo & sanctis Angelis eius. Gaudete in Iesu virgine & virginû sanctificatore, vos paradisi colæ virgines, vos Angelis similes; quia ecce quem amastis, quem optastis, quem ardentibus desiderijs expetistis, pro cuius amore terrenos

sponso

sponſos & omnem ornatum ſæculi contempſiſtis, ſummi Regis filium nunc videtis, nunc tenetis, nunc in eius caſſis amplexibus quiet ſciris, & diuelli à vobis nulla inſidiatoris fraudulentia poteſt.

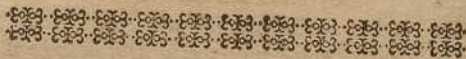
11 Verùm inter omnes cœlicolas vberri-
mum tibi gaudium ſit ô Maria, Virginum vir-
go ſingularis, roſa cœlicæ amœnitatis, præ-
lucidû ſyduſ inter primæuas lucernas, diuini
luminis ſuſceptiuas. In tuo Ieſu filio dulciſ-
ſimo, ſola præ omnibus gaude gaudio ma-
gno, quia quem vt hominem peperiſti, & pro-
priis vberibus enutriſti, ipſum cum Angelis
& vniuerſis ciuibus cœli, adoras vt Deum vi-
uum & verum. Gaude fœlix mater, quia quem
vidiſti in ligno crucis pendentem, vides in
cœlo regnantem cum gloria magna, vides
omnem altitudinem cœleſtium, terreſtrium,
& infernorum maieltati eius inclinatam, &
omne robur inimicorum eius attritum. Gau-
dia gaudiorum ſunt tibi, omnis plenitudo
Sanctorum. Beata Hieruſalem mater noſtra
quæ ſurſum eſ, feſtiuitatem age lætabundam,
& indefinentem, in viſione pacifica tui Ieſu,
libertatis tuæ auctoris.

12 Et tu nunc ruruſum eleuare anima mea,
quali poteſ conatu, & ſanctis teingere milli-
bus lætantium in Domino Ieſu. Illuc fidei &
ſpei vehiculo perge, ibi per charitatis ardo-
rem conuerſare, vbi Chriſtus eſt in dextera
Dei ſedens. Intende mentis oculum in lumi-
ne vultus eius. Luſtra ac deoſculare gratu-
labunda

labunda deuotione singula loca foelicitum
 plagarum eius, de quibus egressi sunt pretiosi
 illi liquores sanguinis sancti, quo te appretia-
 uit vnigenitus Dei, & sanctificauit in vitam
 æternam. Iesu, qui non amat te, anathema sit.
 Qui te non amat, amaritudinibus repleatur.
 Castus est amor tuus Domine, & nihil impu-
 ritatis admittit. Sobrius est sapor amoris
 tui, & nullam mentem alienat à recto. Sua-
 uis est amor tuus, & nihil habet amari: nam
 & quæ amara sunt mundi, indulcat; & dulcia
 eius, reddit amara. Inter angustias non co-
 arctatur, inter pressuras non comprimitur,
 non petit sub inopia, non moerore contrahi-
 tur. In laboribus manuum æquanimis, inter
 minas securus, inter blandimenta incorru-
 ptus, inter tormenta perseuerat inuictus. In
 morte semper est viuus. Sicut in thesauro
 cupidus gaudet, & sicut in amore vnici filij
 delectatur mater; ita gaudium & delectatio
 est grata in charitate tua dulcis Iesu animæ
 amanti te. Dulcedo mellis, suauitas lactis,
 vini inebrians sapor, cunctæque deliciae, non
 sic oblectant fauces gustantium se, vt tuus
 amor mentes diligentium te.

13 O dulcis Iesu, viue panis nimis concu-
 piscibilis, botre suauis, oleum mixtum, mitis
 agne, fortis leo, formosa panthera, simplex co-
 lumba, velox aquila, stella matutina, sol æter-
 ne, Angele pacis, fontale lumen sempiterno-
 rum luminum, te amet, in te delectetur, te ad-
 miretur omnis sensus bonus, tuæ conueniens
 laudi

faudi. Deus cordis mei, & pars mea Christe Iesu, deficiat cor meum spiritu suo, & caro à concupiscentiis suis, & viuas tu in me, & concalescat in spiritu meo viuus carbo amoris tui, & excrescat in ignem perfectum. Foueat & enutriat illum in me gratia tua, vt ardeat iugiter in ara cordis mei: ferueat in medullis meis, flagrèt in absconditis animæ, in die consummationis meæ consummatus inueniatur apud te. In die qua erui me videbis à tunica ista mortali quam nunc circumfero, circumdet me dilectio, tua sit animæ meæ quasi vestimentum decoris, vt non nuda, sed vestita inueniatur, & habeat vnde abscondantur infirma eius ab oculis tuis. Ignem alienum, ignem qui per aduersarios tuos ardeat, dilectionis tuæ feruor elonget à me. Animam meam ad te creatorem suum attollat, & quantum satis est, tuo diuino lumine eam immergat. Domine Iesu, omnes qui te diligunt, repleantur benedictionibus tuis. Accedentes ad te, in cœlo scribantur, vt sit pax eis in velamento alarum tuarum per æuum. Tibi autem vnice Dei, sit cum æterno Patre & sancto Spiritu laus indeficiens, inuiolabile decus, & solidum regnum, permanens in sæcula sæculorum Amen.



LIBER

MEDITATIONVM

B. ANSELMI, DE SALVTE
animæ, qui & enchyridion, siue
manuale dici potest. Aliàs in-
scribitur, libellus de contempla-
tione Christi, siue de verbo Dei,
quo sopita cœlestis desiderij me-
moriam renouetur.

PROLOGVS.

QVONIAM in medio laqueorum
positi sumus, facile à cœlesti deside-
rio frigesimus. Quapropter assi-
duo indigemus munimento, ut ex-
pergesacti ad Deum nostrum verum & sum-
mum bonum, cum defluimus, recurramus. Id-
circo nō presumptionis temeritate, sed magna
Dei mei dilectione huic opusculo ad laudem
eius operam dedi, ut ex elegantioribus dictis
sanctorum Patrum, & manuale verbum de
Deo meo mecum semper haberem, ex cuius le-
ctionis igne quoties tepesco, in eius accendar
amorem.

I. Super

I. *Superexcellens perfectio Dei nostri.*

1 **N**UNC adesto mihi Deus meus, quem quero, quem diligo, quem corde & ore, & qua valeo virtute, laudo atque adoro. Mens mea deuota tibi, tui amore succensa, tibi spirans, tibi inhians, te solum videre desiderans, nihil habet dulce, nisi de te loqui, de te audire, de te scribere, de te conferre, tuam gloriam frequenter sub corde reuoluere, vt tui suauis memoria sit inter hos turbines aliqua repausatio mea. Te ergo inuoco desideratissime, ad te clamo clamore magno in toto corde meo. Et cum te inuoco, vtique in meipso inuoco, quoniam omnino non essem, nisi tu esses in me, & nisi ego essem in te, non esses in me. In me es, quoniam in memoria mea manes, ex ea cognoui te, & in ea inuenio te, cum reminiscor tui, & delector in te, de te: ex quo omnia, per quem omnia, & in quo omnia.

2 Tu Domine coelum & terram imples, omnia portans sine onere, omnia implens sine inclusione. Semper agens, semper quietus. Colligens & non egens. Quærens cum nihil desit tibi. Amans, nec æstuas, zelans, & securus es. Pœnitet te, & non doles. Irasceris, & tranquillus es. Opera mutas, sed non mutas consilium. Recipis quod inuenis, & nunquam amisisti. Nunquam inops, & gaudes lucris. Nunquam auarus, & vfuras exigis.

Super

Supererogas cui non debes, vel semper supererogatur tibi, vt debeas. Et quis habet quicquam non tuum? Reddis debita, nulli debens. Donas debita, nihil perdens. Qui vbique es, & vbique totus. Qui sentiri potes, & videri non potes. Qui nusquam dees, & tamen ab iniquorum cogitationibus longè es. Qui nec ibi dees, vbi longè es: quia vbi non es per gratiam, ades per vindictam. Qui vbique præsens es, & vix inueniri potes. Quæstantem sequimur, & apprehendere non valemus. Qui tenes omnia, imples omnia, circumplecteris omnia, superexcedis omnia, sustines omnia. Qui corda fidelium doces sine strepitu verborum. Qui locis non distenderis, nec temporibus variaris, nec habes accessus & recessus. Qui habitas lucem inaccessibilem, quem nullus hominum vidit, nec videre potest. In te manens quietus, vbique circuis totum. Non enim scindi & diuidi potes, quia verè vnus es, nec in partes efficeris, sed totus totum tenes, totum imples, totum illustras & possides.

3 Si totum mundum libri repleant, tua scientia inenarrabilis non potest enarrari. Quoniam verò indiciibilis es, nullo modo scribi poteris, nec concludi. Tu es fons lucis diuinæ, & sol claritatis æternæ. Magnus es sine qualitate, & idèò immensus. Bonus sine qualitate, & idèò verè & summè bonus: & nemo bonus nisi tu solus. Cuius voluntas opus est, cuius velle posse est. Qui omnia quæ ex
nihilò

nihilo creasti, sola voluntate fecisti. Qui omnem creaturam tuam absque indigentia aliqua possides, & sine labore gubernas, & absque tædio regis, & nihil est quod conturbet ordinem imperij tui, vel in summis, vel in imis. Qui in omnibus locis sine loco habetis, & omnia contines sine ambitu, & vbiq; præsens es sine situ & motu. Qui nec mali autor es, quod facere non potes, qui nihil non potes, nec vnquam quicquam te fecisse poenituit. Cuius bonitate facti sumus, & iustitia poenas luimus, & clementia liberamur. Cuius omnipotentia omnia gubernat, regit, & implet quæ creauit. Nec ideò te implere omnia dicimus, vt te contineant, sed ipsa potius à te continentur. Nec particulatim imples omnia, nec vllatenus ita putandum est, vt vnaquæque res pro magnitudine suæ portionis capiat te, id est, maxima maius, minima minus, dum sis potius ipse totus in omnibus, & omnia in te. Cuius omnipotentia omnia concludit, nec euadendi potentiam tuam quis aditum inuenire poterit. Qui enim te non habet placatum, nequaquam euadet iratum.

I I. *Æstus animæ in Deum.*

1 **T**E igitur clementissime Deus, inuoco in animam meam, quam præparas ad capiendum te ex desiderio quod inspiras ei. Intra rogo in eam, & coarcta eam tibi,
 vt

vt possideas illam quam fecisti & refecisti, vt habeam te velut signaculum super cor meū. Quæso piissime, inuocantem te non deferas, quia priusquam te inuocarem, me vocasti & quæstisti, vt ego seruus tuus te quærerem, quærendo inuenirem, & inuentum amarem. Quæsiui & inueni te Domine, & amare desidero. Ange desiderium meum, & da quod peto, quoniam si cuncta quæ fecisti, mihi dederis, non sufficit seruo tuo, nisi te ipsum dederis. Da ergo te ipsum mihi, Deus meus redde te mihi. En amo te, & si parum est, amem validius. Tui ergo amore teneor, tui desiderio flagro, tui dulci memoria delector.

2. Ecce dum tibi mens mea suspirat, & tuam ineffabilem pietatem meditatur, ipsa carnis sarcina minus grauat, cogitationum tumultus cessat, pondus mortalitatis, & miseriarum more solito non hebetat, silent cuncta, tranquilla sunt omnia. Cor ardet, animus gaudet. Memoria viget, intellectus lucet, & totus spiritus ex desiderio visionis tuæ accensus, inuisibilem amore rapi se videt. Assumat spiritus meus pennas vt aquilæ, volet & non deficiat, volet & perueniat vsque ad decorem domus tuæ, & thronum gloriæ tuæ, & ibi super mensam refectionis ciuium supernorum pascatur de oculis tuis in loco pascuæ iuxta fluenta plenissima. Tu esto exultatio nostra, qui es spes nostra, salus atque redemptio. Tu esto nostrum gaudium, qui es futurus præmium. Te semper quærat

rat anima mea, & tu præsta, vt quærendo non deficiat.

III. *Exitium animæ à Deo elongata.*

1 **V**Æ miseræ animæ, quæ Christum non quærit, nec amat, arida manet & misera. Perdit quod viuit, qui te Deum non diligit. Qui curat viuere non propter te Domine, nihil est, & pro nihilo est. Qui tibi viuere recusat, mortuus est. Qui tibi non sapit, desipit. Misericordissime, tibi me commendo, reddo & concedo, per quem sum, uiuo & sapio. In te confido, spero, & totam spem meam pono, per quem resurgam, uiuam, & requiescam. Te cupio, diligo & adoro, cum quo manebo, regnabo, & beatus ero. Anima quæ te non quærit, nec diligit, mundum diligit, peccatis seruit, & vitiis subiecta est, nunquam quiescit, nunquam secura est.

2 Famuletur tibi semper mens mea piissime. Suspiret tibi semper peregrinatio mea, ardeat in amore tui cor meum. Requiescat in te Deus meus anima mea, contempletur te in mentis excessu, cantet laudes tuas in iubilatione, & hæc sit in hoc exilio meo consolatio mei. Confugiat mens mea sub vmbra alarum tuarum, ab æstibus cogitationum sæculi huius. Repaufet in te cor meum, cor mare magnum, tumens fluctibus.

3 O diues omnium bonarum dapum superne satietatis, opulentissime largitor Deus,

F

da lassio

da lasso cibum, collige dispersum, libera captiuum, & redintegra scissum. En stat ad ostium, & pulsat. Obsecro per viscera misericordiae tuae, quibus visitasti nos oriens ex alto, iube pulsanti misero aperiri, vt liberis gressibus ingrediatur ad te, & requiescat in te, & reficiatur de te pane caelesti: tu enim es panis & fons vitae, tu lumen claritatis aeternae, tu omnia ex quibus viuunt recti qui diligunt te.

IV. *Imploratio subsidiorum caelestium.*

1 **D**Eus lumen cordium te videntium, & vita animarum te amantium, & virtus cogitationum te quaerentium, da vt sancto tuo amori inhaeream. Veni rogo in cor meum, & ab vbertate voluptatis tuae inebria illud, vt obliuiscar ista temporalia. Pudet ac piget me talia pati, qualia mundus iste agit. Triste est mihi quod video, graue est omne quod de transitoriis audio. Adiuua me Domine Deus meus, & da laetitia in corde meo, veni ad me vt videam te. Sed angusta est mihi domus animae meae, quousque venias ad eam, & dilatetur à te. Ruinosa est, refice eam. Habet plurima quae offendant oculos tuos, fateor & scio, sed quis mundabit eam, aut cui alteri praeter te clamabo? Ab occultis meis munda me Domine, & ab alienis parce seruo tuo.

2 Fac me dulcis Christe, bone Iesu, fac me rogo,

rogo, amore & desiderio tui deponere onus carnalium desideriorum, & terrenarum concupiscentiarum. Dominetur carni anima, animæ ratio, rationi gratia tua, & tuæ me interius & exterius subde voluntati. Tribue mihi, vt laudet te cor meum, & lingua mea, & omnia ossa mea. Dilata mentem meam, & attolle intuitum cordis mei, vt vel rapida cogitatione spiritus meus attingat te æternam sapientiam super omnia manentem. Dissolue me oro à vinculis, quibus constrictus teneor, vt relinquens omnia ista tibi festinem, tibi soli inhæream, tibi soli intendam.

V. *Felicitas beata anima, ex Dei & Sanctorum societate.*

1 **F**elix anima, quæ terreno resoluta carcere, libera coelum petit, quæ te dulcissimum Dominum facie ad faciem cernit, quæ nullo metu mortis afficitur, sed de incorruptione perpetuæ gloriæ lætatur. Tranquilla est & secura, iam non timet hostem, nec mortem. Habet te pium Dominum, quem diu quæsiuit, semperque amauit, hymnicis sociata choris, melliflua perpetuæ festiuitatis carmina ad laudem gloriæ tuæ, Rex Christe bone Iesu, in æternum concinit. Inebriatur enim ab vbertate domus tuæ, & torrente voluptatis tuæ potas eam.

2 Felix societas supernorum ciuium, & gloriosa solemnitas omnium ad te redeun-

tium ab huius nostræ peregrinationis tristi labore, ad amœnitatem pulchritudinis, ad formositatem totius splendoris, atque dignitatem totius elegantia, ubi te iugiter Domine tui ciues cernunt. Nihil omnino quod conturbet mentem, ibidem auribus datur. Quæ cantica? Quæ organa? Quæ cantilenæ? Quæ melodiæ ibi sine fine decantantur? Sonant ibi semper melliflua hymnorum organa, suauissima Angelorum melodia, cantica canticorum mira, quæ ad laudem & gloriam tuam à supernis ciuibus decantantur. Amaritudo & omnis fellis asperitas in regione tua locum non habent. Non enim est ibi malus neque malitia. Non aduersarius & impugnans, nec est vlla peccati illecebra. Nulla est ibi indigentia, dedecus nullum, rixa nulla, nullum improperium, causatio nulla, nullus timor, nulla inquietudo, nulla pœna, nulla dubietas, nulla violentia, nulla discordia: sed est ibi pax summa, charitas plena, iubilatio & laus Dei æterna, sine fine secunda requies: & gaudium semper in Spiritu sancto.

3 O quàm fortunatus ero, si audiuerò iucundissimas ciuium tuorum cantilenas, carmina melliflua, laudes summæ Trinitati debito honore promentia. Sed & nimium felix, si ego ipse meruero cantare canticum Domino Iesu Christo, de dulcibus canticis Sion.

VI. De eadem felicitàte ex redundantia
omnium bonorum.

1 **O** Vita vitalis, vita sempiterna & sempiternè beata. Vbi gaudiū sine mœrore, requies sine labore, dignitas sine tremore, opes sine amissione, sanitas sine languore, abundantia sine defectione, vita sine morte, perpetuitas sine corruptione, beatitudo sine calamitate: vbi omnia bona in charitate perfecta: vbi species & visio facies ad faciem: vbi plena scientia in omnibus & per omnia: vbi summa Dei bonitas cernitur, & lumen illuminans à sanctis glorificatur: vbi præfens maiestas Dei conspicitur, & hoc vitæ cibo sine defectu mens intuentium satiatur.

2 Vident semper & videre desiderant, sine anxietate desiderant, & sine fastidio satiantur: vbi verus Sol Iustitiæ mira suæ pulchritudinis visione omnes reficit, & ita vniuersos cœlestis patriæ ciues illuminat, vt luceant ipsi, lumen videlicet illuminatum per Deum, lumen illuminans ultra omnem Sôlis nostri splendorem, atque cunctarum stellarum claritatem. Immortali adhærentes deitati, ac per hoc immortales & incorporales facti iuxta promissionem Domini Saluatoris: *Pater quos dedisti mihi, volo vt vbi ego sum, & illi sint mecum, vt videant claritatem meam, vt omnes vnum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, & ipsi in nobis vnum sint.*

V II. *Rursus de eadem felicitate ex
malorum omnium exclusione.*

1 **R**egnum cœlorum, regnum felicissimum, regnum carens morte, & vacans sine, cui nulla tempora succedunt per ævum: vbi continuus sine nocte dies nescit habere tempus, vbi victor miles post laborem donis ineffabilibus cumulatur, nobile perpetua caput amplectente corona. Utinam remissa peccatorum mole, me ultimum servorum Christi iuberet diuina pietas hanc carnis sarcinam deponere, vt in suæ ciuitatis gaudia æterna repausandus transirem, sanctissimis supernorum choris interessem, cum beatissimis spiritibus gloriæ conditoris assisterem, præsentem Dei vultum cernerem, nullo mortis metu tangerer, de perpetuæ immortalitatis incorruptione securus gauderem, & scienti omnia coniunctus, omnem ignorantia cæcitatem amitterem, terrena cuncta paruipenderem, conuallem lacrymarum istam intueri vel reminisci vltius non dignarer, vbi vita laboriosa, vita corruptibilis, vita omni amaritudine plena, vita domina malorum, ancilla infernorum: Quam humores tumidant, dolores extenuant, ardores exsiccant, aëra morbidant, escæ inflant, ieiunia macerant, ioci soluant, tristitiæ consumunt, sollicitudo coarctat, securitas hebetat, diuitiæ iactant, paupertas deiecit, iuuentus extollit, senectus incuruat,

uat, infirmitas frangit, mœror deprimit, diabolus insidiatur, mundus adulatur, caro delibatur, anima excœcatur, totus homo conturbatur. Ex his tot, & tantis malis mors furibunda succedit, vanisque gaudiis ita finem imponit, vt quum esse desierint, nec fuisse putentur.

2 Sed quas laudes, quâsue gratiarû actiones tibi referre valeamus Deus noster, qui nos etiam inter has tantas mortalitatis nostræ ærumnas, non desinis consolari mira visitatione gratiæ tuæ? Ecce me miserum multis mœroribus plenum, dum vitæ meæ finem timeo, dum peccata mea considero, dum iudicium tuum formido, dum mortis horam cogito, dum supplicia tartari horreo, dum opera mea qua districtione & discussione à te pensentur, ignoro, dum quo fine illa clausurus sim, penitus nescio, dumque hæc & alia multa mecum sub corde retracto, consolaturus ades solita pietate Domine Deus, & inter has querelas, nimis que ploratus ac profunda cordis suspiria, assumis mœstâ, & anxiam mentem super alta iuga montium ad areolas usque aromatum, & collocas me in loco pascuæ, secus riuulos dulcium aquarû, vbi præparas in conspectu meo mensam multiplicis apparatus, quæ fatigatum spiritum repaufet, & cor triste lætificet, quibus tandem refocillatus deliciis, multarum miseriarum mearum oblitus, leuatus super altitudinem terræ, in te vera pace quiesco.

MEDITATIO

B. Anselmi scripta ad sororem suam, de triplici ordine beneficiorum Dei, siue de præteritorum beneficiorum Christi memoria, de præsentium experientia, & expectatione futurorum.

PROLOGVS.

ua ad dilectionem Dei excitant, nullum ut audiat tædere debet: legitur autem in Evangelio, quod duæ sorores vehementi amore dilexerunt Dominum; & licet utraque Deum proximūque dilexerit, specialiter tamen circa obsequium proximorum occupabatur Martha; ex diuino verò fonte dilectionis hauriebat Maria. Ad Dei verò dilectionem duo pertinent; affectus mentis, & effectus operis. Et hoc opus, in virtutum exercitatione; affectus verò mentis, in spiritualis gustus dulcedine. Exercitatio virtutum in certo viuendi modo, in ieiuniis, in vigiliis, in opere, in lectione, in oratione, in silentio, in paupertate, & cæteris huiusmodi commendatur, affectus salutari meditatione nutritur. Itaque ut ille dulcissimus amor Iesu in tuo crescat affectu, triplici meditatione opus habes, de præteritis scilicet, præsentibus & futuris, id est, de præteritorum recordatione, de experientia præsentium, de consideratione futurorum. Cum ergo meus tua fueris absque cogitationum tumultu

III, virtutum exercitatione purgata, iam oculos defecatos ad posteriora retorque.

 P R I M A P A R S.

 De præteritorum beneficiorum Christi
 memoria.

I **A**C primùm, cum Beata Maria ingressa cubiculum, libros quibus Virginis partus & Christi prophætatur aduentus enolue. Ibi aduentum Angeli præstolasse, vt videas intrantem, audias salutantem, vt sic repleta stupore & extasi dulcissimam Mariam dominam tuam cum Angelo salutante salutes, clamans & dicens: *Aue Maria*, &c. Hoc crebrius repetens, quæ sit hæc gratiæ plenitudo de qua totus mundus mutuauit gratiam. Quodnam verbum caro factum est contemplare; & admirare Dominum qui terram implet & coelum, intra vnus puellæ viscera claudi, quam Pater sanctificauit, Filius secundauit, Spiritus sanctus obumbravit. O dulcis domina quanta inebriabaris dulcedine, quo amoris igne succendebaris, cum sentires in mente & in ventre tantæ maiestatis præsentiam: cum de tua carne sibi carnem assumeret, & membra in quibus corporaliter omnis plenitudo diuinitatis inhabitaret, de tuis sanctis membris aptaret? Hæc omnia propter te ô Virgo, vt Virginé quam imitari proposuisti, diligas, & Virginis filium cui nupsisti.

2 *Iam nunc cum dulcissima domina tua in montana conscende; sterilis & Virginis inquirere complexum, & salutationis officium, in quo seruulus Dominum, præco iudicem, vox verbum, intus anilia viscera conclusus, in Virginis utero clausum, & agnouit, & indicibili gaudio salutauit. Beati ventres, in quibus totius mundi Saluator exoritur, pulsique tristitiæ tenebris, sempiterna lætitiæ prophætatur. Accurre, quæso, accurre, tantis gaudiis admiscere, prosternere ad pedes vtriusque, in vnius ventre sponsum tuam amplectere, amicum verò eius in alterius utero venerare. Hinc matrem cum omni deuotione in Bethleem prosequere, & in hospitium diuertens cum illa assiste, & obsequere parienti: locatòque in præsepio paruulo, erumpe in vocem exultationis, clamans cum Isaia, *Paruu-
lus natus est nobis, & filius datus est nobis, &* amplectere illud dulce præsepium. Mitiget verècundiam amor, timorem depellat affectus, vt sanctissimis pedibus figas labia, & oscula genibus. Exinde pastorum excubias mente pertracta, Angelorum exercitum admirare, cœlesti melodix tuas interpone preces, simul corde & ore decantans, *Gloria in excelsis Deo.**

3 *Noli in tua meditatione, Magorum munerera præterire, nec fugientem in Ægyptum, relinquere incomitatum. Inspiciat oculus deuotionis, paruulum Iesum dulces mammillas gloriosæ Virginis matris dulciter fugentem,*

tem, & mammas maternas filiali more tractantem, matri arridentem. Quid visu iucundius? Quid delectabilius? Cerne illum qui immensus est paruulis brachiis ad materna colla pendentem, & dicas? foelix sum foeliciórque, dum illum video, quem Reges optauerunt videre, & non viderunt. Dignus est visu, *qui speciosus est forma præ filiis hominum.*

4 Cogita & recogita quo animo, & qua cogitatione tenebatur illa dulcissima mater eius, cum illum Dominum tantum ac tantillum in brachiis suis exultans ac læta teneret: cum ei vt infantulo gestienti, osculis frequentibus congauderet; cum eum lacrymantem super genua sua, quibus potuit modulis consolaretur; cum denique aliis atque aliis studiis ad quæ ipsa materna pietas informabat, eum pro qualitatatum vicissitudinibus sedula blandiretur. Opinare verum esse quod dicitur, eum à latronibus deprehensum in via, & adolescentuli cuiusdam beneficio ereptum. Erat is, vt dicunt, principis latronum filius, qui præda potius, cum paruulum in matris gremio conspexisset, tanta in eius speciosissimo vultu splendoris maiestas apparuit, vt eum supra hominem esse non ambigens, incalescens amore amplexatus sit eum: & ô, inquit, beatissime paruulorum, si aliud se tempus obtulerit mihi miserandi, tunc memento mei, & huius temporis nolî obliuisci. Ferunt hunc fuisse latronem, qui ad dexteram Dei crucifixus alteram bla-

sphemantem corripuit dicens, *Noque tu times Deum,* &c. conuersus verò ad Dominum, eum in illa quæ in paruulo apparuit intuens maiestate pacti sui non immemor, *memento,* inquit, *mei dum veneris in regnum tuum.* Itaque ad incentiuum amoris hac non inuile arbitror vti opinione, remota omni affirmandi temeritate.

5 Præterea nihilne suauitatis æstimes tibi accessurum, si eum apud Nazareth puerum apud pueros contempleris? si obsequentem matri, si operanti nutritio assistentem intuearis? Quid si duodennem cum parentibus Ierosolymam ascendentem, & illis redeuntibus & nescientibus in vrbe manentem, per tri-duum cum matre quæseris? O quanta copia fluent lacrymæ cum audieris matrem, dulci quadam increpatione filium verberantem, *Fili quid fecisti nobis sic?*

6 Si autem sequi sponsum Virginem quocunque ierit, delectet; altiora eius & secretiora scrutare, vt in Iordanis flumine audias in voce patrem, in carne filium, in columba videas Spiritum sanctum. Ibi ad spirituales nuptias inuitata, sponsum suscipis datum à Patre, purgationem à Filio, pignus amoris à Spiritu sancto. Exinde dilectissimus Iesus solitudinis tibi secreta dicauit, & sanctificauit tibi ieiunium subeundum, docens cum callido hoste conflictum. Hæc ibi facta, prò te facta, & quonam modo facta sunt diligenter attendas. Dilige eum à quo facta sunt, & imitare

imitare quæ facta sunt.

7 Occurrat iam nunc memoriæ mulier illa in adulterio deprehensâ ; & Iesus rogatus ad sententiam , quid egerit , quidue dixerit , recordare. In terram oculos iecit , ne fortè accusatam respiciens , nimis confunderet. Cùm enim scribens in terra , terrenos eos , non cœlestes prodidisset , *qui sine peccato est vestrum* , inquit , *primus in illam lapidem mittat*. O mira & inextinguibilis Christi benignitas ! Quâ condemnare iustè potuit , aduerte quàm piè & quàm cautè liberavit. Cùm enim omnes sententia triuisset & expulisset è templo , imaginare quàm pios oculos in illam leauerit , quàm dulci & suauis voce sententiam absolutionis eius protulerit ? Puta quod suspirauit ; quod lacrymatus fuerit , cùm diceres : *Nemo te condemnauit mulier* , &c. Fœlix ut ita dicam hæc adultera mulier , quæ de præteritis absoluitur , *secura efficitur de futuris* , Iesu bonè , te dicente , *nec ego te condemnabo* , quis condemnabit ? *Deus est qui iustificat* , quis est qui condemnet ? Audiatur de cætero vox tua , *Vade* , & iam amplius noli peccare .

8 Iam nunc ingredi domum Pharisei , recumbentem ibi Dominum tuum attende , accede cum beatissima peccatrice ad pedes eius , laua lacrymis , terge capillis , demulce osculis , foue vnguentis . Nonne iam sacro liquoris illius odore perfunderis ? Si tibi adhuc suos negat pedes , insta , ora , & grauidos lacrymis

lacrymis oculos attolle; tuisque suspiriis, inenarrabilibusque gemitibus extorque quod petis. Luctare cum eo sicut Iacob, ut ipse se gaudeat superari. Videbitur tibi aliquando quod auertat oculos, quod aures claudat, quod desideratos pedes abscondat. Tu nihilominus *instā opportunè, importunè; clama, Usquequò clamabo, & non exaudies? Redde mihi Iesu bone letitiam salutaris tui, quia tibi dixit cor meum, quæsiui faciem tuam, faciem tuam requiram.* Certè non negabat pedes suos Virgini, quos osculandos præbuit peccatrici.

9 Sed & domum illam non præteribis, ubi per regulas paralyticus ante pedes eius submittitur, ubi pietas & potestas obuiauerunt sibi, *Fili, inquit, remittuntur tibi peccata tua.* O mira clementia! ô indicibilis misericordia! Accepit foelix remissionem peccatorum suorum quam non petebat, quam non præcesserat confessio, nec meruerat satisfactio, non exigebat contritio. Corporis salutem petebat, non animæ; & salutem corporis & animæ recepit. Verè Domine; vita in voluntate tua, si decreueris saluare nos, nemo poterit prohibere. Si aliud decreueris, non est qui audeat dicere, *cur ita facis?* Pharisæe quid murmuras? *An oculus tuus nequam est, quia ipse bonus est?* Certè misereatur cui voluerit. Ploremus & oremus ut velit. Bonis etiam operibus pinguescat oratio, augeatur deuotio, excitetur dilectio.

Leuentur

Leuentur puræ manus in oratione, quas non sanguis immunditiæ maculauit, tactus illicitus non foedauit, auaritia non exasperauit; leuetur & cor sine ira & disceptatione, quod tranquillitas sedauit, & pax composuit, puritas conscientiae lauit. Sed nihil horum paralyticus iste legitur præmississe, qui tamen legitur remissionem omnium peccatorum meruisse. Hæc est autem ineffabilis misericordiae eius virtus. Cui sicut blasphemum est derogare, ita & hoc sibi præsumere, stultissimum. Potest cuicumque vult, hoc ipsum efficaciter dicere, quod dixit paralytico: *Dimittuntur tibi peccata tua.* Sed quicumque sine suo labore, vel contritione, vel confessione, vel etiã oratione, sibi hoc dicendum expectat, nunquam ei remittuntur peccata.

10 Sed exeundum est hinc, & ad Bethaniam veniendum, vbi sacratissima foedera amicitiae auctoritate Domini consecrantur. Diligebat enim Iesus Martham, Mariam, & Lazarum. Quod ob speciale amicitiae priuilegium, quo illi familiariori adhærebant affectu dictum, nemo est qui ambigat. Testes sunt lacrymæ illæ dulces, quibus collacrymatus est lacrymantibus, quas totus populus interpretabatur amoris iudicium, *videte, inquit, quomodo amabat eum.* Et ecce faciunt ei cenam ibi, & Martha ministrabat: *Lazarus autem vnus erat ex discumbentibus. Maria sumpsit alabastrum unguenti, &c.*
Gaude

Gaude quæso huic interesse conuiuio. Singulorum distingue officia. Martha ministrabat, discumbebat Lazarus, ungit Maria. Hoc vltimum tuum est, frange ibi alabastrum cordis, & quicquid habes deuotionis, quicquid amoris, quicquid desiderij, quicquid affectionis, totum effunde super caput sponsi tui, adorans in homine Deum, & hominem in Deo. Si fremit, si murmurat, si inuidet proditor, si perditionem vocat deuotionem, non sit tibi curæ, *ut quid, ait, perditio hæc? poterat hoc unguentum venundari multo, &c.* Phariseus murmurat inuidens poenitenti; murmurat Iudas inuidens effusioni unguenti. Sed Iudex accusationem non recipit, accusatam absoluit. *Sinite, inquit, illam; bonum enim opus, &c.* Laboret Martha, ministret paruum hospitium peregrino, esurienti cibum, sitienti potum, vestem argenti. Ego solus Mariæ, & illa mihi. Totum præstat quod habet, à me quicquid optat, expectet. Quid enim? Tunc Mariæ consulis, relinquendos pedes, quos dulciter osculatur; auertendos oculos ab illa speciosissima facie, quam contemplatur; amouendum auditum ab eius suauis sermone, quo reficitur?

II Sed iam surgentes eamus hinc. Quò? inquis. Certè vt infidentem a fello, cœli terræque Dominum comiteris, tantaque fieri pro te obstupescens, paruorum laudibus tuas inferas, clamans & dicens; *Osana filio Dauid, &c.*

12 Iam nunc ascende cum eo in coenaculum grande stratum, & salutaris coenae interesse delicijs gratulare. Vincat verecundiam amor, timorem excludat affectus, vt saltem de micis mensae illius eleemosynam praebet mendicanti. Vel à longè sta, & quasi pauper attendens in diuitem, vt aliquid accipias, extendende manum, famem lacrymis prode. Cum autem surgens à coena linteo se praecinxerit, miseritque aquam in peluim, cogita quae maiestas, quae potestas hominum pedes abluit, & extergit, quae benignitas proditoris vestigia sacris manibus tangit. Specta & expecta, & vltimò omnium tuos ei praebe pedes abluendos, quia quem ipse non lauerit non habebit partem cum eo. Quid modò festinas exire? Sustine paululum. Vidésne quisnam ille est, rogo te, qui super pectus eius recubuit, & in sinum eius caput reclinat? Foelix quicumque est ille. O certè ecce iam video, Ioannes est nomen eius. O Ioannes quid tibi dulcedinis, quid gratiae & suauitatis, quid luminis & deuotionis hauriebas ab illo fonte? Ibi certè omnes thesauri sapientiae & scientiae absconditi sunt. Ibi fons misericordiae, ibi domicilium pietatis, ibi fauus aeternae suauitatis. Vnde tibi ô Ioannes omnia ista? Nunquid tu sublimior Petro, Andrea sanctior, aut certè omnibus Apostolis gratiosior? Speciale hoc virginitatis priuilegium, quia virgo es electus à Domino, atque inter ceteros magis dilectus. Iam nunc
exulta

exulta virgo, accede propius, & aliquam huius dulcedinis portionem vendicare non differas: si potiora non potes, dimitte Iohanni pectus, ubi se cum vino lætitiæ in diuinitatis cognitione inebriat, tu currens ad humanitatis vbera lac exprime quo nutriaris. Inter hæc, cum sanctissima illa oratione discipulos commendans Patri dixerit, *Pater serua eos in nomine tuo*, inclina caput tuum, ut merearis audire, *volo ut ubi ego sum, & illi sint mecum.*

13 Bonum est tibi hîc esse, sed exeundum est. Præcedet ipse ad montem Oliueti, tu cum sequere. Et licet assumpto Petro & duobus filiis Zebedæi ad secreta secesserit, vel à longè intuere, quomodo in se nostram transfulerit necessitatem. Vide quomodo ille cuius sunt omnia, pauere cœpit & tædere. *Tristis est*, inquit, *anima mea*, &c. Vnde hoc Deus meus? Ita compateris mihi exhibens hominè, ut quodammodò videaris nescire quòd Deus es. Prostratus in faciem oras, & factus est sudor, &c. Quid stas? accurre, & suauissimas illas guttas lambe, & puluerem pedû illius linge. Noli dormire cum Petro, ne merearis audire: *Sic non potestis vna hora vigilare mecum?*

14 Sed ecce iam proditorem præeuntem, impiorum turba prosequitur, & osculum præbente Iuda manus iniiciunt in Iesum, Dominum suum tenent ligatum, & illas dulces manus vinculis stringunt. Quis ferat? Scio, occupat nunc cor tuum pietas, omnia viscera

viscera tua zelus inflammat. Sine rogo patitur, qui pro te patitur. Quid optas gladium? quid irasceris? quid indignaris? Si instar Petri, cuiuslibet aurem abscideris, si ferro brachium tuleris, si pedem truncaueris, ipse restituet omnia. Qui etiam si quem occideris, absque dubio suscitabit. Sequere potius eum usque ad atrium principis Sacerdotum, & speciosissimam faciem eius quam spatis illinunt, tu lacrymis laua. Intuere quam pijs oculis, quam misericorditer, quam efficaciter tertio negantem respexerit Petrum, quando ille conuersus & in se reuersus, fleuit amarè. Utinam bone Iesu, tuus me dulcis oculus respiciat, qui te toties ad vocem ancillæ procacis, carnis scilicet meæ, pessimis operibus affectibusque negaui.

15 Sed iam manè factò, traditur Pilato, ibi accusatur & tædet, quoniam *tanquam ovis ad occisionem ductus est*: Vide, attende quomodo stat ante præsidem inclinato capite, demissis oculis, vultu placido, sermone raro, paratus ad opprobria, promptus ad verbera. Scio, non poteris vltèrius sustinere, nec dulcissimum dorsum eius flagellis atteri, nec faciem alapis cædi, nec teneram illusi caput spinis coronari, nec dexteram quæ cælum regit & terram, arundine dehonestari, tuis oculis aspicere poteris. Ecce educitur, flagellatur, portans spineam coronam & purpureum vestimentum, & Pilatus dicit, *Eccè homo*. Verè homo est, quis dubitet? Testes sunt plagæ virgarum, liuor

liuor vulnerum, fœditas sputorum. Iam nunc cognosce Zabule, homo est. Verè homo est iste. Sed quid est, quod in tot iniuriis non irascitur vt homo, non mouetur vt homo, non suis indignatur tortoribus vt homo? Ergo plus est quàm homo. Sed quis cognoscit illum? Cognoscitur certè homo impiorum terræ iudicia iustinens, sed cognoscetur Deus iudicia faciens. Serò animaduertisti Zabule. Quid tibi per mulierem agere visum est, vt dimittatur? Tardè locutus es.

16 Sedet pro tribunali index, prolata est sententia. Iam propriam portans crucem ducitur ad mortem. O spectaculum! Vidésne? *Ecce principatus eius super humerum eius.* Hæc est virga æquitatis, virga regni sui. Datur ei vinum felle mixtum, exiit vestimentis, & inter milites diuiduntur. Tunica non scinditur, sed forte transit ad vnum. Dulces manus eius & pedes clavis perforantur, & extensus in cruce inter latrones suspenditur. Mediator Dei & hominum, inter cœlum & terram medius pendens, ima superis vnit, cœlestibus terrena coniungit. Stupet cœlum, terra miseratur. Quid tu? Non mirum si Sole contristato, tu contristaris: si terra contremiscente, tu contremiscis: si scissis saxis, cor tuum scinditur: si flentibus iuxta crucem mulieribus, tu conclamaris. Inde in omnibus iis considera, illud dulcissimum pectus quam tranquillitatem seruauerit pietatis. Non suam attendit iniuriam, non pœnam reputat,

putat, non sentit contumelias. Sed ipsis potius à quibus patitur, ille compatitur, à quibus vulneratur, ille medetur, vitam procurat à quibus occiditur. Cum qua mentis dulcedine, cum qua spiritus deuotione, cum qua charitatis plenitudine clamat, *Pater ignosce illis*? Ecce ego Domine, tuæ maiestatis adorator, non tui corporis interfector; tuæ mortis venerator, non tuæ passionis derisor; tuæ misericordiæ contemplator, non infirmitatis contemptor. Interpellet itaque pro me tua dulcis humanitas, commendet me Patri tuo tua ineffabilis pietas. Dic igitur dulcis Domine: *Pater ignosce illi.*

17 At tu Virgo cui maior est apud Virginiis filium confidentia quàm mulieribus quæ longè stant; cum matre Virgine & discipulo Virgine, accede ad crucem, & perfusum pallore vultum cominus intuere. Quid ergo? Tu sine lacrymis, amantissima, dominæ tuæ lacrymas videbis? Tu siccis manes oculis, & eius animam pertransit gladius doloris? Tu sine singultu audies dicentem matri, *Mulier ecce filius tuus*, & Ioanni, *ecce mater tua*? Similiter, cum discipulo matrem committeret, latroni paradisum promitteret. Tunc vnus ex militibus lancea latus eius perforauit, &c. Festina, ne tardaueris, comede fauum tuum cum melle tuo. Bibe vinum tuum cum lacte tuo. Sanguis tibi in vinum conuertitur, vt inebrieris. In lac aqua mutatur, vt nutriaris. Facta sunt tibi in petra flumina, in membris eius

eius vulnera, & in corporis eius maceria, ca-
uerna. In quibus instar columbæ latitans &
deosculans singula, ex sanguine eius fiant si-
cut vitta coccinea labia tua, & eloquium tuum
dulce.

18 Sed adhuc expecta, donec nobilis ille
decurio veniens extractis clavis manus pe-
dè que dissoluat. Vide quomodo foelicissi-
mis brachiis corpus amplectitur, ac suo
astringit pectori. Tunc potuit vir ille san-
ctissimus dicere, *fasciculus myrrhæ dilectus
meus*, &c. Sequere tu pretiosissimum coeli ter-
ræ que thesaurum, & vel porta pedes, vel ma-
nus, brachiæ que sustenta. Vel certè defluentes
minutatim pretiosissimi sanguinis guttas cu-
riosius collige, & puluerem pedum eius linge.
Cerne præterea quàm dulciter, quàm diligen-
ter, beatissimus Nicodemus sanctissima eius
membra tractat digitis, fouet vnguentis, &
cum S. Ioseph, inuolutum sindone collocat
in sepulchro.

19 Noli præterea Mariæ Magdalena de-
ferre comitatum, sed paratis aromatibus cum
ea dominicum sepulchrum visitare memento.
O sicut illa oculis, tu in spiritu cernere me-
rearis nunc semper lapidem reuolutum ab
ostio monumenti, Angelum residentem, nunc
intra monumentum vnum ad caput, vnum ad
pedes, resurrectionis gloriam prædicantes,
nunc ipsum Christum Mariam fientem & tri-
stem, tam dulci reficientem oculo, tam suavi
voce dicentem, *Maria*. Rumpuntur ad hanc
vocem

vocem omnes capitis cataractæ, ab ipsis medullis eliciuntur lacrymæ, singultus & suspiria ab imis trahuntur visceribus. *Maria.* O beata, quid tibi mentis fuit, quid animi, cum ad hanc vocem te prosternens, & reddens vicem salutanti, clamares, *Raboni?* Quo rogo affectu, quo desiderio, mentisque ardore clamasti, *Raboni?* Nunc plura dicere lacrymæ prohibent, cum vocem excludit affectus, omnesque animæ corporisque sensus nimius amor absorbeat. Sed ô dulcis Iesu, cur à saccratis ac desideratissimis pedibus tuis sic arcet amantem? *Noli*, inquis, *me tangere.* Ut quid Domine? Quare non tangam illa desiderata vestigia tua, pro me perforata clavis, perfusa sanguine, non tangam, nec deosculabor? An inimicitior solito, qui gloriosior? Ecce non dimittam te, nec recedam à te, non parcam lacrymis, pectus singultibus suspiriisque rumpetur nisi tangam. Et ille inquit: *Noli timere.* Non auferetur tibi hoc bonum, si differtur. Vade tamen & nuntia fratribus meis quia surrexi. Cucurrit citò, citò volens redire. Redit, sed cum aliis mulieribus, quibus ipse Iesus occurrens, blanda salutatione deiectas erigit, tristes consolatur. Aduerte, tunc est datum quod fuit ante dilatum. Accesserunt enim & tenuerunt pedes eius. Hic quandiu potes virgo morare. Non has delicias tuus somnus interpellat, nullus exterior tumultus impediat,

20 Verùm quia in hac vita misera nihil stabile,

144 *Meditatio S. Anselmi,*
stabile, nihil æternum est, nec vnquam eodem
statu permanet homo, necesse est vt anima
nostra dum viuimus, quadam varietate pasca-
tur. Vnde à præteritorum recordatione, ad
experientiam præsentium transeamus; vt ex
his quoque quantum à nobis diligendus sit
Deus, intelligamus.

S E C V N D A P A R S.

De præsentibus beneficiis Dei.

1 **N**on paruum æstimo beneficium,
quòd Deus benè vtens malo pa-
rentum nostrorum, creauit nos de
carne illorum, & inspirauit in nobis spiracu-
lum vitæ, discernens nos ab illis, qui vel ab-
ortiuui proiecti sunt ab utero, vel qui inter
materna viscera suffocati, pœnæ videntur
concepti non vitæ. Quòd etiam integra no-
bis & sana membra creauit, ne essemus no-
stris dolori, alienis opprobrio. Magnum est
hoc certè. Sed quomodo illud quantæue bo-
nitatis æstimabimus, quòd eo tempore & in-
ter tales nasci voluit, per quos ad fidem suam
& sacramenta peruenimus? Videmus innu-
merabilibus hominibus hoc negatum, quod
nobis gratulamur esse concessum, cum quibus
vna est & nobis conditio. Illi derelicti sunt
per iustitiam, nos vocati sumus per gratiam.
Procedamus intuentes munus eius fuisse,
quòd educati à parentibus fuimus Christia-
nis.

nis. Quòd nos flamma non læsit, quòd aqua non absorbuit, quòd non vorati à dæmone, quòd non percussi à bestiis, quòd præcipitio non necati, quòd vsque ad congruam ætatem in eius fide & bona voluntate nutriti. Huc vsque ea percurrimus soror, quibus fuit nobis vna conditio, quos idem pater genuit, ac idem venter complexus est, eadem viscera profuderunt.

2 Iam nunc soror in me aduerte quanta fecerit Deus animæ tuæ. Diuisit enim inter me & te, quasi inter lucem & tenebras, sibi te seruans, me mihi relinquens. Deus meus quòd abij? quòd fugi? quòd euasi? Eiectus à facie tua sicut Cain, habitauit in terra vagus & profugus, & quicumque inuenerit me, occidet me. Quid enim ageret miserabilis creatura, à suo derelicta creatore? Quòd iret, quòd ne lateret onis erronea suo destituta pastore? O soror, fera pessima deuorauit fratrem tuum. In me ergo cerne, quantum tibi contulerit, qui te à tali bestia cõseruauit illæsam. Quàm miser ego sum, qui meam pudicitiam perdi, tam beata tu, cuius virginitatem misericordia diuina protexit. Quoties tentata, quoties impetita, tua tibi castitas est seruata cum ego libens in turpia quæque progrediens, coaceruauit mihi materiam ignis quo comburerer, materiam foetoris quo necarer, materiam vermium à quibus corroderer?

3 Recole si placet illas foeditates meas pro quibus plangebās, & corripiebas sæpè

puella paruulum , foemina masculum. Sed non fallit Scriptura quæ ait, *Nemo potest corrigere, quem Deus despexit.* O quàm diligendus est à te, qui cùm me repelleret, te attraxit, & cùm æqua conditio foret vtriusque , tamen me despexerit, te dilexerit. Recole nunc , vt dixi, corruptiones meas, cùm exaltaretur nebula libidinis ex luxuriosa concupiscentia carnis, & non esset qui eriperet, & saluum faceret. Verba enim iniquorum præualuerunt super me, qui in suauis poculo amoris, propinabant mihi venenum luxuriæ. Conuenientes in vnum affectionis suauitas, & cupiditatis impuritas , rapiabant imbecillem adhuc ætatem meam per abrupta vitiorum , atque mergebant gurgite flagitiorum. Venerunt super me ira & indignatio tua Deus , & ego nesciebam. Ibam longiùs à te, & sinebas. Iactabar, & effundebam, & defluebam per immunditias meas, & tacebas.

4 Eia soror, diligenter attende omnia ista turpia & nefanda , in quæ me præcipitavit meum arbitrium , & scito quod in hæc corruisses , si te Christi misericordia non seruasset. Non hæc dico quasi nihil mihi contulerit boni, cùm exceptis iis quæ superiùs diximus vtrisque collata, mira patientia meas sustinuerit iniquitates. Cui debeo quòd terra non me absorbit , nec fulminauit coelum, nec flumina submerferunt ? Quomodo enim sustineret creatura tantam iniuriam creatoris sui, si non impetum eius cohiberet ille ipse
qui

qui condidit, qui non vult mortem peccatoris, sed magis vt conuertatur & viuat? At illud quantæ fuit gratiæ, quòd fugientem persecutus est, metuenti blandiebatur, quòd erexit in spem toties desperatum, quòd suis obruit beneficijs ingratum, quòd gustu interioris dulcedinis, immundis assuetù delectationibus attraxit & illexit, quòd indissolubilia malæ consuetudinis vincula dissoluit, & abstractum sæculo benignè suscepit?

5 Taceo multa & magnæ misericordiæ suæ circa me opera, ne aliquid gloriæ suæ, quæ tota illius est, ad me videatur transire. Ita etiã secundùm hominum æstimationem sibi cohæret gratia dantis & foelicitas recipientis, vt non solùm laudetur, quia solus laudandus esset ille qui dedit, sed etiam ille qui recipit. Quis enim habet aliquid quod non receperit? Si autem gratis accepit, quare laudatur velut promeruerit? Tibi igitur laus Deus meus, tibi gloria, tibi gratiarum actio, mihi autem confusio faciei meæ, qui tot mala feci, & tot bona recepi. Quid igitur (inquis) meministi accepisti? O soror, quia foelicior est ille, cuius nauem plenam mercibus & onustam diuitiis, flatus ventorum integram reuexit ad portum, quàm qui passus naufragium nudus euasit mortem. Tu ergo in his quas tibi diuina gratia conseruauit exultas diuitiis, mihi maximus labor incumbit, vt fracta redintegrem, amissa recuperem, scissa resarciam. Verumtamen & me volo vt æmuleris, valde que

putes erubescendum, si post tot flagitia, in illa vita tibi inuētus fuero æqualis, cum sæpè virginitatis gloriam interuenientia quædam vitia minuant, & veteris conuersationis opprobrium, morum imitatio, & succedentes vitii virtutes obliterent.


6 Sed iam illa in quibus tibi sola conscia es diuinæ bonitatis, inspice nunc munera, quam iucunda facie, abrenuncianti sæculo Christus occurrerit; quibus esurientem deliciis pavit, quas miserationum suarum diuitias ostendit, quos inspirauit affectus, quo te charitatis poculo ebriauit. Nam fugitiuum seruum & rebellem sola sua miseratione reuocatum spiritualium consolationum non reliquit inexpertum, quid dulcedinis crediderim eum virgini contulisse? Si tentabaris, ille sustentabat, si fluctuabas, ille solidabat. Quoties præ timore arescenti, pius consolator astabat? Quoties æstuanti præ amore, ipse se tuis visceribus infundebat? Quoties psallentem, vel legentem spiritualium sensuum lumine illustrabat? Quoties orantem in quodam ineffabile desiderium suum rapiebat? Quoties mentem tuam à terrenis substractam, ad coelestes delicias & paradisi amœnitates transportabat?

7 Hæc omnia reuolue animo, vt in eum tuus totus reuoluatur affectus. Vilescat tibi mundus, omnis amor carnalis sordeat, nescias te esse in mundo hoc, quoniam ad illos qui in coelo sunt, & Deo viuunt, tuum transfuisti.

tulisti propositum. Vbi est thesaurus tuus, ibi sit & cor tuum. Noli cum argenteis simulachris vili marsupio tuo tuum includere animum, quia nunquam cum nummorum pondere poteris tranfluolare ad cœlum. Puta te quotidie morituram, & de crastino non cogitabis. Non te futuri temporis sterilitas terreat, non futuræ famis timor mentem tuam deiciat, sed ex ipso tota fiducia tua pendeat qui aues pascit, lilia vestit. Ipse sit horreum tuum, ipse apotheca, ipse marsupium tuum, ipse diuitiæ, ipse deliciæ tuæ, solus tibi sit omnia in omnibus. Hæc interim de præsentibus satis sint.

T E R T I A P A R S.

De futuris beneficiis Dei.

 **V**i autem præstat suis tanta in præsentibus, quanta illis seruat in futuro? Principium futurorum, & finis præsentium, mors, est. Hanc cuius natura non abhorret? cuius non expauescit affectus? Nam bestię fuga, latibulis, & aliis mille modis mortem cauēt, vitam tuentur. Iam nunc diligenter attende, quid tua tibi respondeat conscientia, quid præsumat fides, quid spes promittat, quid expetat affectus. Si vita tua tibi oneri est, si mundus fastidio, si caro dolori, profectò desiderio mors est tibi, quæ iugum huius oneris deponit, tollit fastidium,

fastidium, corporis dolorem absumit. Hoc vnum dico, omnibus huius mundi præstare deliciis, honoribus, atque diuitiis; si ob conscientia serenitatem, fidei firmitatem, spei certitudinem, mortem non timeas. Quod ille poterit maximè experiri, qui aliquo tempore sub hac seruitute suspirans, in liberiores conscientia auras euasit.

2. Hæc sunt futura beatitudinis tuæ primitiæ salutares, vt morte superueniente naturalem horrorem fides superet, spes temperet, conscientia pura repellat: & inde quomodo mors est principium quietis, laborum meta, peremptoria vitiorum. Sic enim scriptum est: *beati mortui, qui in Domino moriuntur.* Vnde Propheta, reproborum mortem ab electorum morte discernens, omnes (inquit) *Reges dormierunt in gloria, unusquisque in domo sua: tu autem proiectus es de sepulchro tuo, quasi stirps inuitis, pollutus & obuolutus.* Dormiunt quippe in gloria, quorum mortem commendat bona conscientia, quia pretiosa est in conspectu Domini mors Sanctorum eius. Dormiunt sanè in gloria, quorum dormitioni assistunt Angeli; occurrunt Sancti, concini suo præbentes auxilium, & impartientes solatiû, hostibus se opponunt, obsistentes repellunt, refellunt accusantes, & sic vsque ad finem Abrahamæ sanctam animam comitantes, in loco pacis collocant & quietis. Non sic impii, non sic, quos de corpore quasi de foetenti sepulchro, pessimi spiritus cum instrumentis infernalibus

nalibus extrahentes, pollutos libidine, obuolutos cupiditate, iniiciunt ignibus exurendos, auibus lacerandos, æternis foetoribus deputant suffocandos. *Verè expectatio iustorum lætitia, spes autem impiorum peribit.* Sanè qualis sit illa requies, quæ pax illa, quæ iucunditas in sinu Abrahæ, quæ illis quiescentibus promittitur, & expectatur lætitia, quia experientia non docuit, stylus explicare non poterit. Expectant foelices donec impleatur numerus fratrum suorum, ut in die resurrectionis duplici stola, scilicet corporis & animæ perpetua foelicitate fruantur.

3 Iam nunc intueri illius diei terrorem, quando coelorum virtutes mouebuntur, elementa ignis calore soluentur, patebunt inferi, occulta omnia nudabuntur; veniet desuper iratus Iudex, ardens furor eius, & ut tempestas currus eius, ut reddat in ira vindictam & vastitatem in flamma ignis. Beatus est qui paratus est occurrere illi. Quid tunc miseris animabus erit? Quia tunc miseri erunt, quos nunc luxuria foedat, auaritia dissipat, extollit superbia. Exhibunt Angeli, & separabunt malos de medio iustorum, istos à dextris, illos à sinistris statuentes.

4 Cogita te nunc ante tribunal Christi, inter vtramque hanc societatem assistere, & nec dum in alteram partem separatam. Deflecte oculos nunc ad sinistram iudicis, & miserâ illam multitudinem contemplare. Qualis ibi horror, quis pudor, quis foetor, quis timor,

quis dolor? Stant miseri & infœlices, stridentes dentibus, nudo latere palpitantes, aspectu horribiles, vultu deformes, deiecti præ pudore, præ corporis turpitudine & nuditate confusi. Latere volunt, & non datur: fugere tentant, nec permittitur. Si oculos leuant desuper, Iudicis imminet furor: si deponunt, infernalis putei eis ingeritur horror. Non suppetit criminum excusatio, nec de iniquo iudicio erga Deum aliqua poterit esse causatio, cum quicquid decretum fuerit, iustum esse, ipsam eorum conscientiam non latebit. Cerne nunc quam amandus tibi sit, qui te ab hac damnata societate prædestinando discreuit, vocando separauit, iustificando purificauit.

5 Retorque nunc ad dexteram oculos, & quibus te glorificando sit inserturus, aduerte. Quis ibi decor, quis honor, & quæ fœlicitas, & quæ securitas? Alij iudiciaria sede sublimes, alij corona martyrij splendentes, alij flore virginittatis candidi, alij eleemosynarum largitione fœcundi, alij doctrina & eruditione præclari, in vnum charitatis fœdus copulantur. Lucet eis vultus Iesu, non terribilis, sed amabilis; non amarus, sed dulcis; non terrens, sed blandiens.

6 Sta nunc quasi in medio, nesciens quibus te Iudicis sententia deputabit. O dura expectatio! *Timor & tremor venerunt super me, & contexerunt me tenebræ.* Si me sinistris sociauerit, non causabor iniustum: si dextris adscripserit, gratiæ eius hoc non meis meritis est

est imputandum. Verè Domine, *vita in voluntate tua*. Vides ergo quantum in eius amore tuus extendi debeat animus, qui cùm iniustus posset in te prolatam retorquere sententiam, iustus te maluit ad saluandum inferere. Iam te puta sanctæ illi societati coniunctam, vocis illius audire decretum: *Venite benedicti Patris mei, percipite regnum quod vobis paratum est ab origine mundi*. Inde miseris audientibus verbum Domini plenum iræ & furoris: *Discedite à me maledicti in ignem æternum*. Tunc ibunt ij, inquit, *in supplicium æternum, iusti autem in vitam æternam*. O dura separatio! ô miserabilis conditio! Sublatis enim impiis ne videant gloriam Dei, de iustis verò singulis secundum gradum suum & meritum, Angelicis ordinibus insertis, fiet illa gloriosa processio, Christo præcedente capite nostro, omnibusque suis membris sequentibus, & tradetur regnum Deo Patri, vt ipse regnet in eis, & ipsi in eo; regnum illud percipientes quod paratum est illis ab origine mundi; cuius regni status ne cogitari quidem à nobis potest, multo minus dici vel scribi. Hoc scio quod nihil omnino aberit, quod velis adesse.

7 Nullus igitur ibi luctus, nullus fletus, nullus dolor, nullus timor. Non tristitia, non discordia, non inuidia, non tribulatio, non tentatio, non aëris mutatio vel corruptio, non suspicio, non ambitio, non adulatio, non detractio, nō ægritudo, non senectus, non mors, non paupertas, non nox, non tenebræ, non

edendi, vel bibendi, vel dormiendi vlla necessitas, fatigatio nulla. Quid ergo ibi boni est. Vbi neque luctus, neque fletus, neque dolor, nec tristitia, quid potest esse nisi perfecta lætitia? Vbi nulla tentatio, vel tribulatio, nulla temporum mutatio, vel corruptio aëris, æstus vehementior, nec hyems asperior, quid potest esse nisi summa quædam rerum temperies, & mentis & carnis vera & summa tranquillitas? Vbi nihil est quod timeas, quid potest esse nisi summa securitas? Vbi nulla discordia, nulla inuidia, quid potest esse nisi summa & vera dilectio? Vbi nulla deformitas, quid potest esse nisi summa & vera pulchritudo? Vbi nulla paupertas, quid potest esse nisi omnis plenitudo? Vbi nullus labor vel defectio, quid erit nisi summa requies & fortitudo? Vbi nihil est quod grauet vel oneret, quid erit nisi summa foelicitas? Vbi nec senectus expectatur, nec morbus timetur, quid potest esse nisi vera sanitas? Vbi nec nox, nec tenebræ, quid est nisi lux perfecta? Vbi mors & mortalitas omnis absorpta, quid est nisi vita æterna?

8 Quid est ultra quod quæramus? Certè quod iis omnibus excellentius est, scilicet visio, cognitio, & dilectio creatoris. Videbitur in se, videbitur in omnibus creaturis suis: regens omnia sine sollicitudine, sustentans omnia sine labore, impertiens quodammodo se singulis pro sua capacitate, sine diminutione vel diuisione. Videbitur ille vultus amabilis
& desi

& desiderabilis, in quem Angeli desiderant prospicere: de cuius plenitudine, de cuius lumine, de cuius suauitate quis dicet? Videbitur Pater in Filio, & Filius in Patre, Spiritus sanctus in utroque. Videbitur enim sicuti est, impleta eius promissione qua dicit: *qui diligit me, diligetur à Patre meo, & ego diligam eum, & manifestabo ei meipsum.* Ex hac visione illa procedit cognitio, de qua ipse ait: *Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum verum Deum.* Ex his tanta nascetur dilectio; tantus ardor pij amoris, tanta dulcedo charitatis, tanta fruendi copia, tanta desiderij vehementia, ut nec satietas desiderij, nec desiderij satietatē impediatur. Quid est hoc? Certè quod oculus nō vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit quæ præparauit Deus diligentibus se.

9 Hæc tibi soror de præteritorum beneficiorum Christi memoria, de præsentium experientia, de expectatione futurorum, quædam meditationum spiritualium semina profeminare curauit, ex quibus diuini amoris fructus uberius oriatur & crescat: ut meditatio affectum excitet, affectus desiderij pariat, lacrymas desiderij extorqueat: ut tibi sint lacrymæ tuæ panes die ac nocte, donec appareas in conspectu eius, & suscipiaris ab amplexibus eius, dicásq; illud quod in Canticis scriptum est: *Dilectus meus mihi, & ego illi: inter vbera mea cõmorabitur.* Quod ipse tibi præstare dignetur, qui viuit & regnat Deus in sæcula sæculorum. Amen.

MEDITATIO

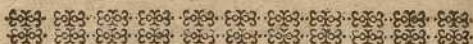
De Passione Christi.

1 **D**ULCIS Iesu in inclinatione capitis, & morte, dulcis in extensione brachiorum, dulcis in apertione lateris, dulcis in cōfixione pedum clauo vno. Dulcis in inclinatione capitis; inclinans enim caput in cruce, quasi dilectæ suæ dicere videtur. O dilecta mea quotiens desiderasti frui osculo oris mei, nuncians mihi per sodales meos, *osculetur me osculo oris sui?* Ego paratus sum, caput inclino, os porrigo; osculare quantum libet, nec dicas in corde tuo; illud osculum non quæro, quod est sine specie, & decore, sed illud gloriosum, quo semper frui desiderant Angelici ciues. Noli sic errare, quia nisi primo osculatum fuerit illud os, ad illud omnino peruenire non poteris. Igitur osculare istud os, quod tibi nunc offero, quoniam etsi sine specie, & decore est, tamen non sine gratia.

2 Dulcis in extensione brachiorum; extendens enim brachia, nobis insinuat, quod amplexus nostros ipse desiderat, & quasi dicere videtur; *ô vos qui laboratis, & onerati estis, venite, & reficimini inter brachia mea, inter amplexus meos.* Videte quia paratus sum intra brachia mea congregare vos, venite ergo omnes; nullus timeat repelli, *quia nolo mortem*

mortem peccatoris, sed ut conuertatur, & uiuat. Delicia enim meae sunt esse cum filiis hominum. Dulcis in apertione lateris; apertio siquidem illa reuelauit nobis diuitias bonitatis suae, charitatem scilicet cordis sui erga nos. Dulcis in confixione pedum clauo vno, quia per hoc nobis quasi ita loquitur. Ecce si putatis quia fugere debeam, & ideò ad me accedere tardatis, scientes quia sum nimis velox, & sicut hinnulus; videte quia pedes mei clauo vno confixi sunt, ita ut omnino non possim fugere vos, quia misericordia me omnino ligatum tenet, nec fugiam vos ut meruerunt peccata vestra, quia manus meae clauis confixae sunt.

3 Benigne Iesu, humilis Domine, pie Domine, dulcis in ore, dulcis in corde, dulcis in aure, inscrutabiliter, & inenarrabiliter amoenus, pius, & misericors, potens, sapiens, benignus, largus, sed non prodigus, valde dulcis, & suauis. Solus es summum bonum, speciosus forma prae filiis hominum, pulcher, & decorus, & electus ex millibus, & totus desiderabilis. Pulchrum pulchra decent. O mi Domine, nunc tota anima mea desiderat in amplexu tuos, & oscula. Nihil quero nisi te ipsum, quamuis nulla merces repromitteretur; licet infernus, & paradysus non essent, tamen propter dulcem bonitatem tuam, propter te ipsum adherere vellem tibi. Tu continua meditatio mea, verbum meum, opus meum. Amen.



MEDITATIONES ERGA DULCEDINEM DIVINÆ

Maiestatis, & de aliis multis.

I. *Stupor de memoria Dei, & hominis obliuione.*

1 **D**VM confidero quid sit Deus, quàm dulcis natura, quàm amabilis, quàm bona, quàm ineffabilis, quàm admirabilis, quantum ab omni creatura veneranda, & adoranda; & iterum video, & intelligo quid sit homo, quem ipse Deus fecit ad imaginem, & similitudinem suam, quemque propterea talem creauit, vt sicut semper in se exprimeret, imaginem creatoris sui, sic semper in memoria haberet voluntatem eius, & dilectionem, quia eum talem creauit: miror multum, & obstupesco, & de inestimabili bonitate creatoris Dei, & de magna miseria creati hominis.

2 De ineffabili bonitate Dei miror, quòd cum sit ipse omnipotentissimus, & iustissimus, patitur hominem vel ad horam viuere, quem propterea voluit tam honorabiliter creare, vt sicut ipse homo honorabilior esset cunctis creaturis, non orabiliùs cæteris creaturis vi-

uetet

ueret semper secundum voluntatem sui creatoris: & ipse miserrimus, & infelicissimus per contrarium agit, quod cum omnes alie creature semper cōcordent cum voluntate creatoris sui, ipse semper ferè, aut semper resistit illius voluntati. De immensa verò miseria hominis miror, quomodo sic sensum perditum habeat, quasi pecus quod sensum non habet, vt vnquam obliuiscatur creatoris sui, qui sui ipsius non potest obliuisci. Puto nisi insanus sit, nunquam sui ipsius erit immemor, vt non intelligat se esse, viuere, & intelligere. Hæc autem omnia homo se intelligens habere, mirandum est, & multum obstupescendum, quomodo vnquam ipsius obliuiscetur, cui complacuit sibi omnia ista dare.

II. *Quantum homo ab homine diligitur, & quare Dominus plus diligitur quam aliquis homo.*

I. **H**omo namque, cui ab alio homine aliquod bonum in hoc sæculo datur sæpiùs feruenter illum solet diligere, quia sibi hoc bonum fecit, sicque iugiter se præsentare in eius obsequiis, vt si causa illius benefactoris sui exigat mortem sæpiùs incurrere, pro illo non metuat mori, & tamen nullum, quod vnquam homo in hoc sæculo possit habere, vel alius alij possit dare, nullus est tam parui sensus, qui non intelligat se non in perpetuum retinere, sed vel antequam finis
ei

ei eueniat, vel si non ante, saltem tunc cum
 finis ei aduenerit, dimittere illud oportebit.

2 At quod Deus homini in hoc sæculo
 dat tale est, quod nunquam amittatur, &
 nunquam ei per vllum auferatur. Tale in-
 quam est, vt etiamsi homo illud perdat, per
 illud tamen prouidere possit, finita præsentis
 vita, vt in æternum sit cum creatore suo in
 beata vita. Dat autem Deus homini sapius
 in hoc sæculo secundum rationem viuere; &
 creatorem suum sicut præcipit, & iustum
 est, diligere; præceptis eius sine vlla contra-
 dictione per omnia obtemperare; & hoc
 bonum nullus hominum, nisi ipse sola sua
 voluntate dimittat, potest auferre. Pecuniam
 temporalem, velit nolit homo necesse
 ei erit dimittere; sed dum eam habet, si lar-
 gitur eam, sicut Deus suis præcepit mem-
 bris, potest sic faciendo ad perpetuam vitam
 peruenire.

3 O immensa creatoris nostri bonitas! ô
 inestimabilis misericordia! Ipse nullo vn-
 quam egens homine, hominem tamen pro
 sola bonitate sua creauit, creando exorna-
 uit, vt felicitatis eius, & æternitatis posset
 esse particeps, & sic cum eo gaudium & læ-
 titiam in perpetuum possideret. Adhuc etiam
 cum homo in multis contrarius ei existat,
 multa, quanquam displiceant, sciens, vo-
 lensque faciat, monet tamen eum, vt re-
 deat, & misericordiam creatoris sui requi-
 rat, nec pro vlllo commisso tametsi graui
 desperare

desperare præsumat. Est enim fons pietatis, & misericordiæ: & omnes, quacumque macula peccati sint foedati, desiderat mundare; mundatis, perennis gloriæ lætitiâ redere.

III. *Quòd omnia bona Deus fecit, & quòd ipse essentialiter bonus sit.*

1 **S**Vauissime, & dulcissime Domine, qui es pius amator hominum, & pius, ac benignissimus redemptor peccatorum, te adoret anima mea; tibi seruiat omnis vita mea, te desiderent omnia interiora mea. Vult piissime Domine, vult misericordia, misera anima cogitare de te, tua mirabilia inspicere, & quâ bonus, & misericors sis erga peccatores intelligere, ne propter mea peccata desperans, à bonitate tua (heu miser) me velim alienare; vt sic cogitans, & tibi, qui veritas es, credens, iam aliquando ab iniquitatibus possim cessare, & ad recta facienda animum meum malis operibus, & peccatis incuruatum, informare.

2 Ecce scio Domine, quia omnia, quæ sunt, de nihilo fecisti. Id est, non erant, & ea fecisti; sed tu ipse, qui ea fecisti, semper fuisti, & nunquam finiëris; fuisti verò semper bonus, semper omnipotens; & propterea omnia quæcumque fecisti bona fecisti. Tu ergo qui semper fuisti, & es, & eris, & qui non de non esse ad esse venisti, sicut tibi semper

per esse fuit, ita tibi semper bonitas, & omnipotentia fuit. Et propter hoc non tibi est aliud essentia, quàm bonitas, & omnipotentia, sed quæ est tibi essentia, eadem est bonitas, & omnipotentia. Et ideò non potes esse nisi bonus, & omnipotens, & omnia illa, quæ similiter de te dicuntur, & creduntur.

4 Tu verò verè es, & non est aliud nisi tu, verum, quia non quod modò es, modò non es, sed quod modò es, semper es. Creaturæ autem, cui non semper esse fuit; sed quæ de non esse ad esse venit, creata à te, cui semper esse fuit, non est eadem essentia, quæ bonitas, & quæ potentia, sed quando bona est, & bona facere potest, à te bona est, & à te bona facere potest, qui essentialiter es bonus, & omnipotens. Fecisti autem omnem creaturam bonam, sed tamen non omni creaturæ, licet sit bona facta à te, dedisti rationem intelligendi te. Et quamvis omnis creatura te laudet, te creatorem suum, & gubernatorem esse redamet; tamen non omnis creatura te intelligit, nisi tantummodò rationalis, quam fecisti ad imaginem, & similitudinem tuam.

IV. Quòd omnis creatura suum laudat creatorem.

1 **L**audat te etiam illa creatura, cui donum intelligentiæ non dedisti, quando rationalis creatura eam à te creatam bonam, pulchrèque ordinatam conspicit; & hoc est.

est ab illa laudari. A rationali creatura scilicet intelligi te eam bonam fecisse, pulchrèque ordinasse. Humanam verò naturam, quam rationalem fecisti, & illam naturam, cui intelligentiæ donum non dedisti, sic distinxisti, vt humana natura, propter quam aliam creaturam fecisti, illam secundùm tuam voluntatem disponeret, & ex ipsa, te concedente, alimentum, vnde se sustentaret, acciperet.

2. Secundùm quod homo ex duabus naturis constat, ex anima scilicet, & carne; alimentum, secundùm carnem, accipit à creatura, vnde verò secundùm animam viuit, accipit à creatore. Viuit autem homo hinc interim secundùm carnem, dum alitur cibus humanis. Viuit verò secundum animam, & voluntatem, & præcepta creatoris sui custodit. Et sicut moritur secundum carnem; si non sustentatur cibus humanis, sic moritur secundùm animam, quando non obtemperat præceptis diuinis. Homo itaque constans ex anima, & carne, faciendo quæ iubet Deus, viuit in carne, & in anima; quia hoc agendo promeretur, vt feliciter viuat cum creatore suo in vita æterna. Si verò ab agendo, quæ iubet creator suus deuiare conatur, & magis appetit secundùm carnis desideria viuere, quod verè non est viuere, sed sibi infeliciter vitam auferre; si quis diligenter intueretur, videret in illo non figuram illius hominis, qui factus est ad imaginem Dei, sed

164 *Meditatio S. Anselmi,*
figuram pecudis, cuius & mores satagit imitari. Et tunc verè potest asseri quòd est mortuus; mortem æternam sine dubio subiturus, si in hoc perseverans finiatur.

V. *In quo similis est homo creatori suo.*

1 **F**ECIT autem Deus creator hominem ad imaginem, & similitudinem suam, quia fecit esse rationalem. Et sicut Deus voluntate bonus est, sic homo ad eius similitudinem factus, voluntate bonus est. In hoc similis est creatori; quia creator voluntate bonus, homo voluntate bonus; sed in hoc differens, quia creator æternaliter à se ipso est bonus, & essentialiter: homo verò ideò est bonus, quia imitatur eum qui æternaliter, & essentialiter à se ipso est bonus. Est autem, sicut dixi, creator voluntate bonus, homo ad similitudinem creatoris factus voluntate bonus; sed in hoc differens, quòd creator non vult, nec potest esse, vel velle aliud, quàm esse bonus; voluntas enim, & potentia est illi essentialia.

2 Homini verò est aliud voluntas, & potentia, quàm essentialia. Si tamen cõcordat cum voluntate Dei, & idem vult quòd Deus vult, exprimit in se imaginè Dei. Et si in hoc vsque in finem maneat, meretur operante miseratione diuina, vt post in æternum voluntati creatoris sui adhæreat, nec iam amplius ab

ea diuelli queat. Et sicut postea, semper erit quod erit, sic semper quodcumque voluerit erit. Et sicut creatori non est aliud voluntas, aliud essentia: sic homini in illa felicitate iam existenti, secundum suum modum tam immutabilis erit dono creatoris sui, voluntas, quam essentia; quæ tam sine dubio poterit quicquid voluerit, quam sine dubio feliciter existens felix essentia erit. Et tunc homo habebit liberum arbitrium, verè ab omni malo liberatum, secundum quod hic interim dum viuit operante Dei gratia, vult quæ Deus præcepit facere, quæ prohibet dimittere.

VI. Quòd homo existat ex duabus naturis, quarum una erigitur ad summa, altera deprimitur ad ima.

CONSTAT autem anima ex duabus naturis, ex natura animæ, & ex natura carnis. Natura autem animæ, quia anima res spiritualis est, naturaliter tendit ad superiora. Natura autem carnis, quia caro ex desiderio in carnales appetitus exit, quasi naturaliter ad infima tendit. Est verò inter has duas naturas, ex quibus homo constat, voluntas quasi media, habens liberum arbitrium. Quo libero arbitrio, si se iunxerit cum anima; voluntas (opitulante tamen diuina gratia) & anima, carnem sursum ad excelsa secum eleuant, & in æterna felicitate sine
fine

fine victuram locant, vt iam amplius non sit inter-carnem, & animam vlla repugnantia, sed semper idem amor, eademque voluntas. Et tunc erit vna voluntas creatoris, & creati hominis, quem creauit ad imaginem, & similitudinem suam, cum Deus omnia in omnibus erit. Si verò eodem libero arbitrio se iunxerit desiderijs carnis, quæ quasi naturaliter ad infima tendit; tunc voluntas malè vtens libero arbitrio, & caro animam super-no auxilio destitutam ad inferiora trahunt, & peccata hominis totum ipsum hominem, scilicet animam, & carnem, in perditionem mergunt, vt iam amplius non habeat, nisi malum, vel quod patiatur, nisi tormentum.

VII. *Hic orat homo Deum, vt non permittat eum malè vti libero arbitrio.*

O Dulcissime Domine Iesu Christe, ô piissime Deus meus, creator meus, salus mea, vita mea, spes, & consolatio mea, refugium meum, per gratiam tuam, & per piissimam misericordiam tuam governa, & sustine liberum arbitrium meum, ne illo malè vtendo, possim offendere te dulcissimum Creatorem meum: & quotiescùmque malum mihi placet, antequam illud opere perficiam, ipsum destrue, & confunde omne malum, desiderium meum. Malo ad te, dulcissime Domine Pater, vel inuitus trahi, vel etiam catenis

tenis ligatus in aliquo angulo domus tuæ proiici, quàm à te separari, vbi etsi non piissimum vultum tuum possim propter peccata mea respicere, saltem lætitiã, & gaudium illorum, qui tibi famulantur, valeam audire.

2 Quis dulcissime Creator omnium potest æstimare ineffabilem bonitatem tuam, quod in tantum humanam naturam dilexisti, vt non solùm eam causares, cum non esset, sed tu ipse Creator eius pro amore eius creatura fieres? Cuius cor tam durum, tam ferreum, sciens, & intelligens tantam dilectionem tuam erga hominem, quem creasti, non potest emolliri, & totum liquefieri in gratiam, & venerationem tuæ dulcedinis? Verè anima mea, verè cor meum, & omnia intima mea, mirum est, si vnquam tantæ charitatis, tantæque pietatis Creatoris vestri potestis obliuisci.

3 Ecce miser homo, quid fecit Creator tuus, quid fecit Dominus tuus. Ipse enim semper esse est, & semper esse fuit, incommutabilis, & inuisibilis, inæstimabilis, & incomprehensibilis numero, & ineffabili modo suum esse non dimittens. Pro te tamè se exinaniuit, quando pro te creatura fieri voluit, vt te qui de nõ esse ad esse venisti, ad se qui non de nõ esse ad esse venit, sed cui semper esse fuit, familiarius reconciliaret, & reconciliatum, ex toto in pristinam dignitatem reformatum, ad suum esse reduceret, ac felix semper, & lætus
in

in æterna sua gloria secum in æternum gauderes.

4 Ecce Deus meus, & Creator meus, ecce vides, quomodo cogitando perueni: & tamen hæc cogitando, quantis adhuc vanitatibus, & stultitiis infelix anima mea subiecta sit. Si aliquando gratia tua respectus, incipio cogitare quid pertineat ad aliquam vtilitatem animæ meæ, instabilis mens mea, & ferè ab omni bono vacua, citò labitur ad inania, & noxia veluti palea, quam leuissimus flatus venti sufflat de area. Cernens ergo Creator meus tantam inconstantiam mentis meæ, tam torpentem, & desidiosam ad cogitandum ea, quæ sunt vtilia, tam feruentem, & studiosam ad ea, quæ sunt noxia; non inspicias ad hoc, quòd peccator sum. Fateor, peccator sum: indignus sum, immundus sum, & tamen non recedo à te, dulcissime Domine Iesu Christe, velis, nolis, non dimitto te, & si infirma manu tenebo te, non recedes à me, donec ab omni contagione peccati absolvas me. Verbera me, emenda me, & corripe me, tandiu castiga seruum tuum Domine, donec per ineffabilem bonitatem tuam perducas me ad gloriam tuæ contemplationis.

MEDITATIO EXCITANS
animam ad quærendum, & in-
ueniendum Deum.

Hæc Meditatio per partes habetur in Profologio. Sed quia ibi multas habet admixtas speculationes; hîc autem sola piorum affectuum incentiua proponuntur, visum est è re p̄ Lectoris esse, hanc è varijs Profologij segmentis contextam faculam, exhibere qualis in M. S. C. continetur. Fructus, dispendium aliquod repetitionis pensat.

I X cap. i. Profologij. Eia nunc homuncio, fuge pauculum occupationes terrenas, absconde te modicum à tumultuosis cogitationibus tuis; abice nunc onerosas curas tuas, & postpone laboriosas dissensiones tuas. Vaca aliquantulum Deo, & requiesce aliquantulum in eo. Intra in cubiculum mentis tuæ; exclude omnia præter Deum, & quæ te iuuant ad quærendum eum, & clauso ostio quære eum, & dic: Nunc totum cor meum do Deo. *Quero vultum tuum, vultum tuum Domine requiram.*

2 Eia nunc ergo Domine Deus meus; Domine Deus doce cor meum, vbi, & quomodo te quæram, vbi, & quomodo te inueniam.

H

Vbi

Vbi Domine es, si hic non es? Vbi te quæram absentem iam præsentem? Sed certè habitas intra lucem inaccessibilem; & vbi est hæc lux inaccessibilis? aut quomodo accedam ad illam lucem inaccessibilem? aut quis me ducet in illam, vt videam eam? Denique quibus signis, qua facie te quæram? Nunquam te vidi Domine Deus meus, non noui faciem tuam. Quid faciet Altissime Domine, quid faciet iste tuus longinquus exul? Quid faciet feruus tuus anxius amore tui, & longè proiectus à facie tua? Anhelat videre te, & nimis abest illi facies tua. Accedere ad te desiderat, & inaccessibilis est habitatio tua. Inuenire te cupit, & nescit locum tuum. Quare te affectat, & ignorat vultum tuum?

3 Domine, Deus meus es, & Dominus meus es, & nunquam te vidi. Tu me fecisti, refecisti, & omnia bona, quæ habeo, tu mihi contulisti, & exhibuisti, & nondum noui te. Denique ad videndum te factus sum. O misera fors hominis cum hoc perdidit homo, ad quod factus est. O durus, ô dirus casus ille. Heu quid perdidit, & quid inuenit! Quid abscessit, & quid remansit! Perdidit beatitudinem, ad quam factus est, & inuenit miseriam, propter quam factus non est. Abscessit sine quo nihil felix est; & remansit quod per se non nisi miserum est. Manducauit tunc homo panem Angelorum, quo nunc esurit; manducat nunc panem dolorum, quem tunc neiciebat.

4 Heu publicus luctus hominum, vniuersalis planctus filiorum Adæ. Ille eructabat saturitatem, nos suspiramus esuriem. Ille abundauit, nos mendicamus: ille feliciter tenebat, & miserè deseruit. Nos infeliciter egemus, & miserabiliter desideramus? & heu vacui remanemus. Cur non nobis custodiu-
uit, cum facile posset, quo tam grauer careremus? Quare sic nobis obserauit lucem, & obduxit nos tenebris? Vt quid nobis abstulit vitam, & induxit mortem? Ærumnosi unde sumus expulsi, quò sumus impulsus? Vnde præcipitati, quò sumus obruti? A patria in exilium. A visione Dei in cæcitatem nostram: A iucunditate immortalitatis in amaritudinem, & horrorem mortis. Misera mutatio! De quanto bono in quantum malum?

5 Graue damnum est, grauis dolor est, graue totum. Sed heu me miserum, vnum de aliis filiis Eux, miseris elongatis à Deo. Quid incepti? quid feci? quò tendebam? quò deueni? ad quid aspirabam? in quibus suspiro? *Quæsiui bona, & ecce turbatio.* Tendebam in Deum, & offendi in me ipsum. Requiem quærebam in secreto meo, & tribulationem, & dolorem inueni in intimis meis. Volebam ridere à gaudio mentis meæ, & cogor rugire à gemitu cordis mei. Sperabatur lætitia, & ecce condensantur suspiria. Et tu Domine vsquequo? *Vsquequo Domine obliuisceris me, vsquequo auertis faciem tuam à me?*

Quando respicies & exaudies me? Quando illuminabis oculos meos, & ostendes mihi faciem tuam? Quando restitues te mihi?

6 Respice Domine, & exaudi me, & illumina me; ostende mihi te ipsum. Restitue mihi te, vt benè sit mihi, sine quo tam malè est mihi. Dirige Domine labores meos, & conatus meos ad te, quia nihil valeo sine te. Inuita me, adiuua me. Obsecro Domine ne desperem impetrando, sed respirem sperando. Obsecro te Domine, amaricatum est cor meum sua desolatione, indulca illud tua consolatione. Obsecro te Domine, esuriens incepti quærere te, nec desistam ieiunus de te; famelicus accessi, ne recedam impastus. Pauper veni ad te diuitem; miser ad misericordem, ne redeam vacuus, & contemptus. Et si antequam comedam suspiro, da mihi post suspiria quod comedam.

7 Domine incuruatus sum, non nisi deorsum aspicere valeo. Erige me, vt possim sursum intendere. *Iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum,* & obuoluerunt me, & sicut onus graue grauant me; euolue me; exonera me; ne vrgeat puteus earum super me os suum. Liceat mihi de longè aspicere lucem tuam, vel de profundo. Doce me quærere te Domine, & ostende te quærenti; quia nec quærere te possum, nisi tu doceas me; nec inuenire te possum, nisi ostendas te mihi. Quæram te desiderando, desiderem te inueniendo. Fateor Domine, & gratias ago tibi, quia tu
creasti

creasti me in hanc imaginem tuam, vt tui memor, te cogitem, te amem. Sed sic abolita est attritione vitiorsu, sic offuscata fumo peccatorum, vt non possit facere ad quod facta est, nisi tu renoues, & informes eam. Non tento Domine penetrare altitudinem tuam, quia nullatenus comparo illi intellectum meum; sed desidero aliquatenus intelligere veritatem tuam, quam credit, & amat cor meum; neque enim quero intelligere, vt credam; sed credere, vt intelligam.

8 *Ex cap. 16. Profology.* Verè Domine hæc lux est inaccessibleis in qua habitas. Verè enim non est aliquid, quod hanc penetret, vt in te videat. Verè hanc non video, quia summa est; & tamen quicquid video per hanc video, sicut infirmus oculus, qui quicquid videt per lucem Solis videt, quia in ipso Sole nequit aspicere. Non potest intellectus, meus ad illam accedere: nimis enim fulget; ideo non capit illam, nec sufficit oculus animæ meæ diu intendere in illam. Reuerberatur fulgore, vincitur amplitudine, obruitur immensitate, confunditur capacitate. O summa, & inaccessibleis lux, ô sancta, & beata vnitas, quæ longè es à me, qui tam propè sum tibi! Quàm remota es à conspectu meo, qui sic præsens sum conspectui tuo, & ad te non possum accedere? Vbique es tota præsens, & non video te. In te moueor, & in te sum. Intra me, & circa me es, & non sentio te.

9 Adhuc lates Domine animam meam in luce, & beatitudine tua, & idcirco versatur illa adhuc in tenebris, & misera sua; conspici-
cit enim, & non videt pulchritudinem tuam. Auscultat, & non audit harmoniam tuam. Olfacit, & non percipit odorem tuum: palpat, & non sentit lenitatem tuam: gustat, & non agnoscit saporem tuum. Habes enim hæc in te Domine Deus meus tuo ineffabili modo: sed obriguerunt, & obstupuerunt, & obtusi sunt sensus animæ meæ vetusto languore peccati. Quid es Dominus, quid es, quid te intelligit os meum? Certè Vita es, Veritas es, Bonitas es, Beatitudo es, Æternitas es, & omne bonum es.

10 *Ex cap. 24. Profologij.* Excita nunc te anima mea, & erige totum intellectum tuum, & cogita quantum, quale, & quod sit illud bonum. Si enim singula bona delectabilia sunt, cogita intentè quàm delectabile sit illud bonum, quod continet omnia bona, & iucunditatem omnium bonorum: non qualem experti sumus in rebus creatis, sed tantò differentem, quantum differt creator à creatura. Si enim bona est vita creata, quàm bona est vita creatoris? Si bona est salus facta, & iucunda, quàm iucunda est salus, quæ fecit omnem salutem? Si amabilis est sapientia in cognitione rerum conditarum, quàm amabilis est sapientia, quæ omnia condidit ex nihilo? Denique si multæ, & magnæ delectationes in rebus delectabilibus sunt, qualis,

lis, & quanta est delectatio in eo, quid fecit delectabilia? O qui hoc bono fruitur, quid illi erit, & quid illi non erit? Certè quidquid volet, erit, & quidquid nolet, non erit; ibi quippe erunt bona corporis, & animæ, qualia nec auris audiuit, nec oculus vidit, nec cor hominis cogitavit.

II Cur ergo per multa vagaris homuncio, quærendo bona animæ tuæ & corporis tui? ama vnum bonum, in quo sunt omnia bona, & sufficit. Desidera simplex bonum, quod est omne bonum & satis est. Quid enim amas caro mea? quid desideras anima mea? ibi est quicquid amatis, quicquid desideratis. Si pulchritudo delectat; fulgebunt iusti sicut sol. Si velocitas, aut fortitudo, aut libertas corporis, cui nihil obfistere possit; *Eritis similes Angelis Dei, quia seminatur corpus animale; & surget corpus spirituale, potestate utriusque, non natura.* Si longa, & salubris vita; ibi est sana æternitas, & æterna fanitas; *quia iusti in perpetuum viuent. Et salus iustorum à Domino.* Si satietas; *satiabuntur cum apparuerit gloria Dei.* Si melodia; ibi Angeli concinunt sine fine Deo. Si ebrietas. *Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ.* Si quælibet non immunda, sed munda voluptas. *De torrente voluptatis tuæ potabis eos Domine.* Si sapientia; ipsa Dei sapientia ostendet eis semetipsam. Si amicitia; diligunt Deum plusquam seipsos; & Deus illos plusquam illi seipsos. Quia illi illum, & se inuicem per illum, & ille sese, & illos

per seipsum. Si concordia; omnibus illis erit una voluntas, quia nulla erit illis, nisi sola Dei voluntas. Si potentia; omnipotentes erunt voluntatis suæ, ut Deus suæ. Nam sicut Deus poterit quod volet per se ipsum, ita illi per illum. Quia sicut non aliud volent quam ille; ita ille volet, quicquid volent illi; & quod ille nolet, non poterit esse. Si honor, & diuitiæ; Deus seruos suos bonos, & fideles super multa constituet. Imò filij Dei, & dii vocabuntur; & ubi erit filius erunt etiam illi, *hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi.* Si vera securitas; certè certi erunt se sua sponte illa non amitturos; nec dilectorum Dominum dilectoribus suis illa ablaturos, nec aliud Deo potentius inuitos Deum, & illos separaturum. Gaudium verò quale, ac quantum est, ubi tale, ac tantum bonum est?

12. *Ex cap. 29. Prologij.* Cor humanum cor indigens, cor expertum ærumnas, immò obnoxium ærumnis, quantum gauderes si iis omnibus abundares? Interroga omnia intima tua; si capere possunt gaudium suum de tanta beatitudine sua. Sed certè, si quis alius, quem omninò sicut teipsum diligeres eandem beatitudinem haberet, duplicaretur gaudium tuum; quia non minùs gauderes pro se, quàm pro te ipso. Si verò duo, vel tres, vel multò plures id ipsum haberent; tantundem pro singulis, quantum pro te ipso gauderes, si singulos sicut temetipsum ama-

res.

res. Ergo in illa perfecta charitate innumera-
bilibus beatorum, Angelorum, & hominum,
vbi nullus alium diligit minus, quam se
ipsum, non aliter gaudebit vnusquisque pro
singulis aliis, quam pro se ipso.

13 Si ergo cor hominis de tanto suo bono
vix capiet gaudium suum; quomodo capax
erit tot, & tantorum gaudiorum? Et vtrique
quantum quisque diligit alium, tantum gau-
debit de suo bono. Sic & in illa perfecta fe-
licitate, vnusquisque plus amabit Deum sine
comparatione, quam se & omnes alios secum.
Itaque plus gaudebit absque æstimatione de
felicitate Dei, quam de sua, & omnium alio-
rum secum. Sed si Deum sic diligent toto
corde, tota mente, tota anima, vt totum cor,
tota mens, tota anima non sufficiant digni-
tati dilectionis; profectò sic gaudebunt iusti
in illa superna felicitate toto corde, tota
mente, tota anima; vt totum cor, tota
mens, tota anima non sufficiant tantæ pleni-
tudini gaudij.

14 *Ex cap. 26. Profologij.* Deus meus, &
Dominus, spes mea, & gaudium cordis mei.
Dic animæ meæ, si hoc est gaudium, de quo
nobis dicis per filium tuum. *Petite, & acci-
pietis, vt gaudium vestrum sit plenum.* Inueni
namque gaudium quoddam plenum, & plus-
quam plenum. Pleno quippe corde, plena
vita, plena anima, pleno toto homine gaudio
illo; & adhuc supererit supra modum gau-
dium. Non enim totum illud gaudium in-

trabit in gaudentes, sed toti gaudentes intrabunt in illud gaudium.

15 Dic Domine, dic seruo tuo intus in corde suo, si hoc est gaudium, in quod intrabunt serui tui, qui intrabunt in gaudium Dei sui, sed gaudium illud certè, quo gaudebunt electi tui; *nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit in hac vita.* Nondum ergo dixi tibi Domine, aut cogitavi quantum gaudebunt illi beati tui. Vtique tantum gaudebunt, tantum amabunt, quantum cognoscent. Quantum te cognoscent, tunc Domine, & quantum amabunt? Certè *nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit in hac vita* quantum te cognoscent, & amabunt in illa vita Sancti tui. Oro te Deus meus, vt cognoscam te, amem te, gaudeámque de te; & si non possum in hac vita ad plenum, vel proficiam in dies, quousque deueniam illic ad plenum. Proficiat hic in me notitia tua, & ibi fiat plena. Crescat híc amor tuus, & ibi fiat plenus; vt híc gaudium sit in spe magnum, & ibi sit in te plenum.

16 Domine per filium tuum iubes, imò consulis petere, & promittis accipere, vt gaudium vestrum sit plenum. Peto Domine quod consulis per admirabilem consiliarium tuum, vt accipiam quod promittis per veritatem tuam, vt gaudium meum plenum sit. Meditetur interim mens mea, loquatur inde lingua mea, amet illud cor meum, sermocinetur

tur de ipso os meum, esuriat illud anima mea, sitiatur caro mea, desideret tota substantia mea, donec intrem in gaudium Domini mei qui est trinus, & vnus Deus, benedictus in sæcula sæculorum. Amen.

MEDITATIONES DE
contritione cordis & confixione
peccatoris, siue, Sagittæ poten-
tis acutæ in corda inimicorum
Regis.

Oratio generalis preparatoria.

I **D**OMINE Deus, omnipotens Pa-
ter, & bone Deus Iesu, miserere
mihi peccatori, & da mihi veniam
peccatorum meorum. Da mihi cauere, & vin-
cere omnes insidias inimicorum meorum, &
tentationes, & delectationes noxias perfectè
mente, & actu vitare, quæ prohibes facere,
Seruire tibi, & amare te quantum scis, & vis
& viuere secundum tuam voluntatem. Da
mihi Domine compunctionem cordis, ex-
ercitium pietatis, virtutem humilitatis; discre-
tam abstinentiam, carnis mortificationem, re-
ctum introitum ad te orandum, & amandum,
meditandum, & laudandum, ad omnem se-
cundum te actum, cogitationem perfectam, so-
briam, & veracem, mentem strenuam, & efficacem.

Da mihi Domine mandatorum tuorum notitiam, & dilectionem, & delectationem: facilitatem, & effectum in custodiendis illis, & iugem perseverantiam ad meliora: cum humilitate proficere, & nunquam deficere. Ne derelinquas me Domine, nec humanæ infirmitatis, vel ignorantiae, nec meritis meis, nec ulli alij rei, nisi tuæ dispositioni. Tu Domine clementer dispone me, & omnes cogitatus, & actus meos in beneplacito tuo, ut fiat à me, & in me, & de me tua solùm semper voluntas. Libera me Domine ab omni malo, & da mihi omne bonum; id est, te ipsum, ut gaudium meum sit in te, qui es vita æterna. Amen.

I. *Quod nihil stabile est in mundo.*

1. **N**ihil certius morte, nihil hora mortis incertius. Cogitemus ergo quàm brevis sit vita nostra, quàm mors certa, quàm hora mortis incerta; quàm via lubrica & periculosa circumdata insidiis inimicorum. Cogitemus quantis amaritudinibus admixtum sit, si quid dulce, aut iucundum, in via huius vitæ, occursum suo nobis alludit. Quàm fallax, ac suspectum, quàm instabile, & transitotium est quicquid amor huius vitæ paravit. Quicquid species, aut pulchritudo temporalis promittit, fallax est, & tota vanitas.

2. Consideremus etiam quæ sit patriæ cælestis suavitas, aut dulcedo, serenitas, & amœnitas:

amœnitas : & attendamus vnde cecidimus , & vbi iaceamus , quid perdimus , & quid inuenimus , vt ex vtroque intelligamus quantum in hoc exilio lugendum fit. Hinc Salomon ait ; *Qui apponit scientiam, apponit & dolorem* , quia quantò magis quis intelligit mala animæ suæ, tantò amplius suspirat , & gemit. Meditatio siquidem parit scientiam, scientia compunctionem, compunctio deuotionem, deuotio orationem commendat. Meditatione assidua homo ad sui cognitionem illuminatur. In compunctione ex consideratione malorum suorum cor interno dolore tangitur.

II. De multiplicibus beneficijs Dei.

Miser ego quantum deberem diligere Dominum meum Iesum Christum, qui me fecit cum non eram , redemit cum perieram. Non eram , & de nihilo me fecit. Inter cæteras alias creaturas ratione carentes, non fecit me , id est , non arborem, non auem, non aliquod de animalibus, sed hominem voluit me esse. Dedit mihi posse viuere, sentire , & discernere : mortalitatem suscepit, passionem sustinuit , mortem vicit , & sic me ad vitam restaurauit, sic gratia eius, & misericordia eius præuenerunt me : de multis namq; periculis liberauit me liberator meus, & Dominus meus Iesus Christus. Quando errabam , reduxit me : quando ignorabam, docuit

docuit me : quando peccabam, corripuit me :
quando tristis eram, consolatus est me : quan-
do desperabam, confortauit me : quando ce-
cidi, erexit me : quando steti, tenuit me :
quando iui, duxit me : quando veni, susce-
pit me.

2 Hæc, & alia multa fecit mihi Dominus
meus Iesus Christus, de quibus est mihi
semper dulce, semper gratias agere sibi sine
intermissione, vt pro omnibus beneficiis suis
possim eum amare, & semper laudare. Pro iis
omnibus quid illi rependam non habeo, nisi
tantum, vt diligam eum ex toto corde meo.
Non enim melius, nec decentius, quam per
dilectionem rependi potest, quod per dile-
ctionem datum est.

III. *Oratio serui Dei se humiliantis.*

SCIO Domine Iesu Christe, scio, & fateor,
quod non sum dignus quem tu diligas,
sed certè tu non es indignus, quem ego dili-
gam. Indignus quidem sum tibi seruire, sed
non es tu indignus seruitio creaturæ tuæ.
Da mihi ergo Domine vnde tu es dignus,
& ero dignus vnde sum indignus. Fac me
Domine quoquo modo vis à peccatis cessare,
vt quo modo debeo, possim tibi seruire. Con-
cede mihi per tuam piissimam misericordiam
sic custodire, regere, & finire vitam meam,
vt in pace dormiam, & requiescam in te.
Præsta mihi Domine vt in fine recipiat ani-
ma

ma mea somnum cum requie , requiem cum saturitate , saturitatem cum æternitate , per Iesum Christum Dominum nostrum. Amen.

IV. *Oratio pœnitentis humiliter postulantis diuinum auxilium.*

1. **D**omine IesuChriste Redemptor meus, misericordia mea, salus mea, consolatio mea, vita mea, te laudo , tibi gratias ago; tua bonitas me creauit, tua misericordia me ab omni originali peccato mundauit; tua præsentia post illam emundationem , me in aliis sordibus voluptatum hæctenus tolerauit, nutriuit , & expectauit. Domine Deus Creator meus, tolerator meus, nutritor meus, & adiutor meus, te sitio, te esurio, te desidero, ad te suspiro, te concupisco. Benignissime, suauissime, serenissime, te volo, te quero , te spero videre.

2. Eia iam Domine appare mihi, & consolatus ero , ostende mihi faciem tuam, & saluus ero, exhibe præsentiam tuam, & implebitur desiderium meum. Reuela gloriam tuam , & perfectum erit gaudium meum. *Sitiuit in te anima mea, quàm multipliciter tibi caro mea, quando uenies ad me consolator meus? O si quando uidebo gaudium meum, quod desidero! O si quando satiabor cum apparuerit gloria eius , quem esurio ! O si inebriabor ab ubertate domus eius, ad quem suspiro!*

suspiro ! O si potabis me torrente voluptatis tuæ , quam sitio ! Da mihi Domine in hoc exilio panem doloris , & lacrymarum , quem esuriô supra omnem copiam deliciarum. Sint interdum interim lacrymæ meæ mihi panes die , ac nocte. Dicatur mihi , ecce Deus tuus , donec audiam , ecce sponsus tuus. Pasce me interim Domine singultibus meis , refocilla me doloribus meis. Amen.

V. Hic respirat homo ad Dominum suum.

2 **R** Espira ergo ô peccator , respira , ne desperes , spera in eo , quem times , & fuge ad eum , à quo fugisti ; inuoca eum importunè , quem superbè prouocasti. Iesu , Iesu , propter hoc nomen tuum Iesu , Iesu , obliuiscere superbum prouocantem , respice miserum inuocantem. Nomen dulce , nomen delectabile , nomen confortans peccatorem , & nomen beatæ spei. Quid est enim Iesus , nisi Saluator ? Ergo Iesus , per te ipsum esto mihi Iesus. Noli Domine , noli sic attendere ad malum meum , vt obliuiscaris bonum tuum. O bone Domine Iesu , si ego commisi vnde damnare potes , tu non amisisti vnde saluare soles. Si mihi charitatem meam ademi , nunquam misericordiam tuam peremi. Verum est , quòd conscientia mea meruit damnationem , & pœnitentia mea non sufficit ad satisfactionem ; sed certum est , quod miseri

miseri cordia tua superat omnem offensio-
nem. Parce ergo tu Domine Iesu, qui es sa-
lus, & qui non vis mortem peccatoris. Mife-
rere precanti animæ meæ; solue vincula eius,
fana vulnera eius.

2 Ecce misericors Domine coram te ex-
hibeo animam meam nervis virtutum disso-
lutam, catenis vitiorum ligatam, pondere
peccatorum aggrauatam, delictorum sordi-
bus foedatam, decidam vulneribus demonum,
putridam, & foetidam vlceribus vitiorum, &
criminum; iis, & aliis grauaminibus, quæ tu
melius me vides, obrutam, oppressam, circum-
datam, obuolutam, bonorum omnium rele-
uamine destitutam. Ecce quanta me coar-
ctat miseria mea; subueni mihi, & succurre
ô immensa misericordia diuinæ Maiestatis.
Heu miser, heu miser, semper, & vbi que mi-
ser. Quanta captiuitas est miseri hominis? Si
malè viuit, aperta est damnatio; si rectè qui-
dem viuere videtur; sed inde gloriatur in-
cautè se custodiens, iterum est misero certa
mors, & æterna damnatio. Isti tres inimici
miseri hominis, superbia, inuidia, & inanis
gloria, quæ infelices homines grauius infe-
stant; & nisi misericordia Dei eum tueatur,
sæpiùs vsque ad mortem vulneratur. Libera
me Domine ab iis hostibus meis, à quibus li-
berare me ego non valeo.

VI. *Hic homo conqueritur de peruersitate cordis sui.*

1 **P**eruersum est enim, & pessimum cor meum ad deplorandum peccata mea perpetrata, lapideum est, & aridum cor meum ad contritionem: labile, & molle, & luteum ad inutilia & noxia tractanda. Velox est, & infatigabile ad omnia nociua: ad cogitanda salubria fastidiosum, & immobile; anima mea distorta, ac deprauata ad bona facienda, ad precipitandum, & volutandum se in vitiis facilis, & prompta, ad reminiscendum salutis, & virtutis, difficilis, & pigra: Longum est enarrare singula opera praua sua; sed hæc quidem pauca, quæ sequuntur enarrare possumus. Videlicet gastrimargiam, & somnolentiam, leuitatem, impatientiam, cenodoxiam, detractionem, inobedientiam, & cætera vniuersalia, quibus facta est inutilis anima mea. Quotidianum ludibrium, quo distrahitur, conculcatur, & perditur.

2 Libera eam Domine, & exonera eam mole peccatorum obrutam, solue delictorum funibus ligatam, & expedi criminibus irretitam. Erige iacentem, sustine nutantem; instrue spiritualibus armis, virtutibus inermem. Doce, & protege pugnantem, expugna impugnantem me, Iesu bone, *Vide humilitatem meam, & laborem meum, & dimitte vniuersa delicta mea. Adiutor meus esto, ne derelinquas*

linquas me, nec deficias; sed doce me, & adiuua me Domine plus benigne, & clemens, quam possum cogitare. Non minus hæc sentiam, quam præsumo sperare facere voluntatem tuam, vt vita mea testetur, quod os, & cor libenter confitentur.

VII. Quare peccator semper debet timere.

PECCATA mea nimis magna estis, nimis multa estis. Si à vobis non absoluar, quid erit mihi? Iudex terribilis, & districtus, & intolerabiliter seuerus, Dominus immoderatè offensus, vehementer iratus; sententia incommutabilis, carcer irremediabilis, tormenta sine fine, sine interuallo, sine temperamento: tortores horribiles, qui nunquam lassescunt, nunquam miserentur. Timor reum me conturbat, conscientia confundit, cogitationes increpant, fugere non valeo. Ecce in quo periculo incessanter confisto. Et quia non semper hoc cogito, eo sum inferior, & miserabilior, quia hoc obliuisci possum. Semper enim Deus videt me, & propter peccata mea, semper minatur mihi districtam sententiam; semper infernus apertus, & tormenta parata; semper inuisibiles insidiatores parati, vt illuc rapiant miseram animam meam. Sic sum positus cum vigilo, sic cum dormio, sic cum iocor, cum superbio, cum detraho, cum irascor, cum iudico, sic, sic cum delicias corporis miserabiliter

biliter amplector. Denique sic sum semper, & vbi que. Heu me miserum, & vbi non sum, qui nescio vbi futurus sim!

2 Vex misero, quid faciam? Heu quanto tempore languet mens mea? quanto stupore induratum est cor meum? quanto tempore obruitur anima mea? Quid est, quod me sic impedit? quid est, quod cervicem meam premit? Vult Domine, vult ad te anima mea erigere faciem suam, & plumbeo pondere curuata grauatur. Conatur se expedire, & ferreis catenis adstringitur; tentat exire, & tunc carcere clauditur. Cupit in te dirigere intuitum suum, & caliginosis tenebris oblectatur. Quæ sunt ista Domine, quæ sic animam meam obtenebrant, & grauant, claudunt, & ligant? Forsan hæc sunt peccata mea. Imò verè hæc sunt peccata mea, certè hæc sunt:

3 Affectus carnalis infatuauit me in amorem spiritualium. Intentio infirmorum incuruauit animam meam ab intuitu superiorum. Amor terrestrium extinxit in me delectationem, & amorem cælestium. Vsu vitiorum euanui in sensu verborum bonorum. Ab illis bonis elongatus sum, in his malis occupatus; seclusus ab illis, inclusus in istis; ab illis deuolutus, in istis obuolutus. Hic est ille carcer, & vincula; hic sunt tenebræ, & pondera. Væ mihi, quia propè est dies iræ: propè est inquam, & incognita, subito veniet; & forsitan hodie erit.

*VIII. Hic reprehendit se peccator de ingrati-
tudine diuinorum beneficiorum.*

1 **A**H, ah, ah Domine Deus, Pater miseri-
cordiarum, audeone venire, & apparere
in conspectu Sanctorum tuorum infelicissi-
mus, & miserrimus; tot & tantorum benefi-
ciorum tam ingratus; donorum tuorum tam
impudens, & tam execrabilis abuser? Qui
totiens, ac tamdiu ipsis beneficiis tuis te im-
pugnare non veritus sum: qui stipendiis tuis
diabolo contra te militare totiens, & tam-
diu non erubui: qui ipsa dona tua in arma
diabolica conuertere non timui: qui me
ipsum tam abominabiliter abuti praesumpsi,
ac me ipsum seruum ausus sum exhibere dia-
bolo, & membra mea eiusdem facere, quibus
te creatorem, auctorem, & membrorum meo-
rum largitorem, impugnaui.

2 Nunquid non ego sum Domine Deus
meus, qui me ipsum totiens exhibui gladium
acutum ingrato diabolo ad deuorandas ani-
mas? Quotiens armaui me contra te in alie-
nam mortem? Linguam meam in arcum
mendacij totiens exhibui, quotiens sagittas
detractionis, ac adulationis in alios misi. Non
sufficio misericordissime, ac dulcissime Pater,
enumerare membrorum meorum nefarias
abusiones, quibus & diabolum armaui, & te
benignissimum, ac clementissimum impu-
gnauit.

IX. *Recognitio peccati.*

1 **E**GO sum ille homo dementissimus, quem de nihilo creasti, & de massa peccati, & perditionis in filium gratiæ tuæ elegisti, & in fratrem, & cohæredem charissimo unigenito filio tuo Deo, & Domino nostro Iesu Christo adoptaueras, & ad honorem, & gloriam regni tui. Et tanta tam indebitæ gratiæ tuæ largitate me impleuisti; qui & abundantiam huius tantæ suauitatis tuæ oblitus sum, & tanta bona mihi tradita à te prospiciens, spreto honore regni cælestis, & gloria tua, me in spurium filium, & degenerem conuersti, & diabolo distrahendo per sterquilina luxuriæ, & spineta auaritiæ, & ad illidendum in scandali fluctibus, & procellis superbiæ me tradidi. Ego sum cæcus mercator, qui pretiosissimis talentorum tuorum diuitiis tantam miserabilis inopiam, & nuditatem, & æterna suspiria mercatus sum. Sterquilinio luxuriæ, & diuitiarum sentibus iucundissimam, ac suauissimam pacem; securissimum portum procella superbiæ; æternam lucem, æternitatis tenebris; æterna gaudia, æternis doloribus; & æternam gloriam, æterno opprobrio; & regnum tuum diabolica seruitute commutauit.

2 Ego sum infirmissimus ille, qui velut signum ad sagittam iaculis peccatorum confodiendum, & vulneribus lacerandum me exposui.

posui. Ego sum ille homo, qui velut cadauer canibus infernalibus, & omnibus volucribus immundis disseçandum, & laniandum, projectus à ciuitate sua sancta, quæ est sanctorum amicorum tuorum, sancta que iucundissima societate sanctorum spirituum superiorum, vitiorum vermibus comedendum me tradidi. Quàm abominabilis appareo coram oculis sanctis tuis, cœno foetidissimo teterrimoque luxuriæ immundus, ac sordidatus: igne iracundiæ, & auaritiæ semiuustus, atque vermibus odij, & inuidiæ oblesfis membris meis: vento superbiæ tumidus; monstruosus totus, vlcerosus, atque confosus, tot, tantorumque peccatorum meorum diabolicæ turpitudinis sigillatus characteribus.

3 Scio miserator Domine, quod meritò, & iustissimè negare me potes, & non me recognoscere, non solùm filium tuum, sed & creaturam tuam, in eo quod talis sum. Nec enim horrenda illa omnigenum turpitudinum monstruosa facies, est creationis, aut re-creationis tuæ: Non est abominatio ista, imago tui, & similitudo æqua. Alteram me creasti. Verè similitudo ista diabolicæ turpitudinis, me ostendit diaboli hæctenus fuisse filium, & tormentorum infidelium hæredem. Hæc est mercatio, & commutatio, quia cæcus, & dementissimus ego tuæ similitudinis gloriam, & honorem abominabilissima, ac vilissima fæditate mataui.

4 Non ideo sancte Pater, pretiosa illa talenta
lenta

lenta tua tradideras mihi, vt pro vsuris, horrendam istam abominationem faceres me tibi reportare. Non ideò mihi tot, ac tantis beneficiis tuis debitis seminasti, vt foetorem, spinas, & tribulos peccatorum de me colligeres. Non ideò tot, & tantis beneficiis me impleuisti, & ditasti, vt in oppugnationem tuam ea conuerterem. Non erat intentio benignitatis tuæ, armare me contra te, nec armare diabolicam auctoritatem donis tuis. Ecce tot hîc vulneribus plagatus sum, nec vlllo sensu doloris torqueor. Tot, & tantis vulneribus confossus non doleo. Video me cæcum, qui tot, & tantas turpitudines meas, & nuditatem non erubesco.

5 Verè insensibilis sum, & stupidus corde, qui tot, & tanta damna mea non doleo, & qui mortem meam lugere non valeo. Verè corde lapideo induratus sum, qui nec imminetia mihi æterna supplicia saltem non timeo. Verè corde congelatissimo, quem beneficiorum incendia admota amore Patris clementissimi calefacere non sufficiunt. Verè largiter me reprehendo, quem nec tuba prædicationis, nec comminationum tuarum tonitrua sufficiunt excitare. Verè dolor penetrabilis, dolor compunctionis, quam totam illam duritiam diabolicam conterere, & diruere deberem, & totum lapidem duritiæ, & obstinationis illius comminuere.

6 Vbi est Deus meus ille, pudor, quo ante oculos tuos, & totius curiæ cælestis confundi deberem?

deberem? Vbi est timor illæ tuæ vindictæ, quo totus ante conspectum tuum contremiscere deberem? Vbi est amor ille, & desiderium pacis, amoris, & gratiæ tuæ recuperandæ, quo inardescere deberem? Vbi est torrens ille lacrymarum, quo spurcitas meas ante te delere deberem? Vbi est deuotio orationis, qua te mihi placatum, & propitium reddere deberem? Quò me vertam misericors, & miserator Pater, qui nihil dignum respectu misericordiæ tuæ offero maiestati tuæ? Quò fugiam piissime Pater, qui sum vacuus omni bono, & tam plenus omni malo appareo ante conspectum Sanctorum tuorum, & sanctarum militiarum exercituum cælestium?

7 Scio Domine Deus, dominator vitæ meæ, quòd omne datum optimum, & omne donum perfectum desurfum est descendens à Patre, & luminum; scio me nihil posse acceptum offerre coram te, & gratum, nisi de fonte bonitatis tuæ illud præhauserim, & hoc utique te illuminante, te docente. Scio hanc arram misericordiæ tuæ me præuenire. Scio dulcissime Pater, quòd bona tua sicut fraude nulla tibi arripere, aut auferre possum, sic nec vllis meritis obtinere me omnia posse quibus ad te reuertar, & complaceam. Quid enim meritis meis deberi potest, nisi mortis æternæ supplicium? Scio, quòd in beneplacito tuo sancto est me disperdere secundum multitudinem flagitiorum, facinororum,

um, & negligentiarum, & omissionum mearum, vel reformare me, vel facere me tibi acceptabilem secundum diuitias inæstimabiles misericordiae tuæ, qui solus es reformator creaturæ, quam solus formasti.

8 Nunc misericors Pater ad te confugio, sciens quod non est mihi fuga à te nisi ad te. Quis me potest liberare de manibus tuis nisi tu solus? Liberare me potest misericordia tua, quam tot, & tantis iniquitatibus meis non solum demerui, sed etiam impugnaui, ab ira iustissima tua, quam infelicissimus, & ingratiſſimus irritaui. Igitur suscipere me dignare, Domine, reuertentem ad te. Auerte, obsecro te, oculos sanctos ab ingratitudebus meis, atque spurcitiis. Ad te ipsum obsecro respice, cui nunquam sine veniæ spe supplicatur. In temetipſo inuenies unde, & propter quod miserearis secundum abundantiam suauitatis tuæ, & immensitatem misericordiae tuæ. Noli obsecro ad me respicere, quia nihil in me inuenies, nisi unde irasci debeas, vel nisi morte æterna dignissimum. Auerte, obsecro te Domine, oculos tuos sanctos à conspectu turpitudinum & abominationum mearum, quas si ego pellucidè, & plenè conspicerem, & viderem, horrore nimio non sustinerem, sed me ipsum horrerem, & fugerem. Auerte, obsecro, nares tuas à foetoribus meis, & ad temetipſum conuerte. Scio Domine misericordiae, quod mundi sunt oculi tui sancti; & horrorem deformitatis meæ
(nisi

(nisi tu dederis mihi bona, quibus placeam tibi, non possunt aspicere. Scio, quod tota tua curia cælestis auertit oculos suos, & aures obturat, abominationes meas ferre non sustinens. Sed tu misericors Pater ad fontem illum misericordiæ conuertero, cuius misericordiæ non est numerus, nec finis: & pio, ac sereno vultu respice me creaturam tuam. Creatura tua ego sum Domine, & opus manuum tuarum.

9 Reforma igitur, obsecro, quod in me fecisti, & destrue quod ego contra mandata tua in me feci. Hoc igitur destrue, quod odisti in me, & quod tu utique non fecisti, sed ego miser. Hoc reforma, & refice, quod tu ipse fecisti, & formasti. Hoc enim est tuum Domine Deus meus; hoc est odisse quod non posse, nihil odisti eorum quæ fecisti. Hoc destrue in me, quod meum est, quod utique tu non fecisti, hoc est turpitudinem abominationum mearum. Ne me destruas. Hanc destrue misericors, & miserator Domine; hanc enim odisti, & hanc ut odisse incipiam mihi largitus es.

X. Elenatio pœnitentis ad Patrem.

1 **R**espice, obsecro sancte Pater omnipotens, æterne Deus, ad illam misericordiæ tuæ exundantissimam abyssum, qua velut diluuium ablutionis charissimi filij tui vnigeniti pretiosissimum, viuificumque in mundi

emundatione exundauit, cuius & morte placuit bonitati tuæ etiam nos viuificare, & eius sanguine lauare. Qui etiam filium tuum charissimum, mundo, scuto bonæ voluntatis tuæ largitus es, quo se ab ira tua protegerent, & mortem, quam metuunt, ipse illam scuto iustitiæ tuæ, & iustissimæ iræ tuæ obiecto exciperet. Vbi quantum per te nobis boni velles, ostendere dignatus es, dum charissimum filium tuum, velut scutum, iræ tuæ opponere dignatus es. Et ipsum placuit misericordiæ tuæ, & iram tuam, & mortem nostram excipere: iram quam merueramus, & mortem. Ipse verò vnigenitus tuus mortem nostram solus portauit.

2 Reminiscere miserationum tuarum Domine, & misericordiarum tuarum, quæ à sæculo sunt, & conanti creaturæ tuæ ad te porrige dexteram. Adiuua infirmitatem conantis ad te: Trahe ipsum, qui scis ipsum non posse ad te venire, nisi tu Pater traxeris eum à tuo amore, & desiderio. Fac me seruum tibi acceptabilem, & placitum, qui scis me non posse aliter tibi placere. Da, obsecro, dona illa sancta, quibus solis tibi placeam, qui das bona grata petentibus te; fac quæso, vt tu solus sis amor meus, & desiderium meum, tu solus sis amor meus, & timor meus. Vindica me totum tibi; qui me totum quod sum, & totum quod in me; imò totum quod sapio, totum quod moueor, debere tibi soli scio. Totum me conuerte in laudem, & gloriam tuam, qui

qui totum me debeo laudi tuæ. Ne tradas, obsecro te Domine, hostibus tuis creaturam tuam: retine eam tibi, cuius est solius plenissimè, & singillatim consumma in me quod coepisti, & confirma quod operatus es.

3 Exaudi obsecro orationem meam, cuius tu largitor, & inspirator es, antequàm inuocarem te. Respice supplicantem tibi, qui me dum orarem, respicere sic dignatus es. Non in vacuum, miserator Domine, orationem istam inspirare dignatus es, non frustra eam largitus es mihi. Ad hoc utique mihi eam largiri dignatus es, ut exaudias me. Ad hoc dedisti mihi, ut supplicarem tibi, ut misereris mihi peccatori, & cui iam arram misericordiæ tuæ tribuisti, largire residuum. Recupera me Domine Deus meus, & erue de manibus inimicorum meorum, quia & ipsi tui sunt, & omnipotentia tuæ subiiciuntur; qui etiam nihil oderunt in me nisi quod dedisti mihi in omnibus bonis actibus. Nihil oderunt in me nisi quod diligo te. Hoc omnibus studiis, & viribus suis, & tota fraude moliuntur, ne diligam te, ne glorificem te, nec omnino quæram te.

4 Ne ergo præualeant aduersum me hostes gloriæ tuæ, sed magis confundantur multitudine misericordiæ tuæ, videntes me conuersum in laudem, & gloriam tuam, totum quærere pacem, & gloriam tuam contra insidiantes, & cuius immutationem intendunt. Ne expleri patiaris obsecro te Domine, tam

iniquam, tam execrabilem voluntatem eorum de me, & contra me. Magnifica ergo Deus meus animam meam ad annuntiandum laudem tuam, & gloriæ tuæ præconia, ut totus de cætero secundum magnitudinem gloriæ tuæ viuam, totaque vita mea te glorificet. Et exemplo meo ad glorificandum te, inuita, & prouoca multos prædestinatos. Abstrahat quæso vilissimos, & immundissimos, abominabilisque spiritus tenebrarum à me, præsentia luminositatis, & suauitatis gloriæ tuæ, quam sustinere non possunt. Dirumpe vincula mea, & educ me de conclusione, & de carcere horrido, & tenebroso, teterrimoque, & de lacu miseræ, & de luto facis, & de profundo mortis, & tenebrarum in libertatem, & lucem tuam admirabilem.

5 Illumina me fide saluberrima tua, lætificame, & confirma spe iucundissima, & certissima tua. Viuifica me dilectione fortissima, & iustissima tua. Deprime me, & humilia, atque custodi me timore fortissimo, securissimo, & inuictoriosissimo tuo. Confunde salubriter me pudore pulcherrimo, & gloriosissimo tuo. Quoties ante oculos tuos aliquid, quod eos offendat affero, torque me, afflige me dolore muliebri, & suauissimo modo compunctionis medicinæ efficacissimæ tuæ, ne recedam à facie misericordiæ tuæ vacuus, & confusus, sed obtineam quicquid te iubente, te largiente, & inspirante petis siue petam; & quicquid te petentibus promissisti.

Sentiam

Sentiam misericors, & miserator Domine quod non in vanum ad misericordiam tuam confugitur, & præstò es te quærentibus ad inueniendum te. Et quod non deficiam apud te fontem misericordiæ tuæ, qui de profundo me eripuisti; & quæ, & quanta, & quot intelligis, contulisti. Eadem quippe facultate omnipotentia, sapientia, & bonitatis tuæ, qua dixisti, & facta sunt omnia, ea felicitate misericordiæ tuæ dicere potes; & informabuntur in me omnia deformata.

6 Ecce omnipotens, & misericors Pater, tot, & tanta beneficia tua quæ recepi, enumeravi; tot, & tanta mala, quæ bonitati tuæ reddidi, recitavi; infelix ego sum, & ingratus, qui post tot, & tanta mala, quæ manent me, & imminent mihi, adhuc gelido, duro, & impudenti, & mortuo, & stupido corde sum coram te, & non erubesco. In tot, & tantis latrociniis deprehensus, & solùm expectans infernale patibulum, nec timore concutior, nec dolore torqueor, nec pudore confundor, nec amore tam placidæ, tam durabilis bonitatis tuæ accendor. An expectas, dulcissime Pater, & differs respicere in me, & misereri mei, quousq; secundùm misericordiam tuam dignus ante te appaream, & dignum aliquid rogatu, & exauditione tua ante te offeram? Ecce cadaver mortuum, & vermibus scatens, & triduanum foetens ad te veniens in te vitæ largitorem, attuli. Ecce cæcum ad illuminandum offero omnipotenti misericordiæ
I 4 tua,

tuæ, & languidum sanandum, & tot, & tantis debitis obligatum ad soluendum; nudissimum, & pauperrimum ad ditandum: in cuius oculis facile est subito honestare pauperem.

7 Non aliquid aliud possum clementissime Deus offerre tibi, nisi memetipsum qualis sum, & ostendere mortem, & vulnera mea, nuditatem, & paupertatem meam, & debita mea, secundum quæ carcerem mortis æternæ timeo. Ostende itaque oculos tuæ misericordiæ, si quomodo conuertatis, & ignoscas, & infundas gratiam beatitudinis tuæ super me. Nec enim conuere me possum ad te tot, & tantis vulneribus, & ægritudinibus, & morte ipsa depressus, & impotens effectus. Sed tu misericors Pater, conuerte me, & conuertar ad te. Conuerte me Domine ad te, & contere, & contribula cor meum, & sensus viuifici doloris immitte. Non enim est fons bonorum præter te. Non est à quo accipiam amorem, & timorem, & dolorem, & pudorem, quibus coram te misericordia dignus inueniar, nisi de prælargâ misericordia tua super me indignissimum gratiam effuderis. Domine si istam mihi concesseris, beatus ero. Si in me flagitia, & facinora mea vindicare secundum iudicium, & iustitiam tuam dignatus fueris, foelix sum; non autem si secundum iram tuam, quæ rebelles, & contumaces misericordiæ tuæ comprehendit in fine.

8 Et hæc est iustitia tua, & iudicium tuum misericors Pater, quod timore, & amore, & pudore, & dolore agitur in cordibus veraciter poenitentium, & redeuntium ad bonitatem tuam, vt misericordiam consequantur. Confige ergo latronem istum timore tuo sancto, & adure apostatam istum igne amoris, & charitatis tuæ. Confige Domine malefactorem istum dolore viuifico, ac saluberrimo tuo, confunde impudentem præuaricatorem istum glorioso tuo pudore. Affige sceleratum istum cruci pœnalis laboris, & acceptabilis misericordiæ tuæ; fac me toto corde esurire & sitire te totis visceribus, totoque desiderio amplecti te. Fac me totis visceribus seruire tibi soli, toto studio quærere quæ beneplacita sunt coram te, cui cum vnigenito tuo, & Domino nostro Iesu Christo, & Spiritu sancto paraclito dono sanctissimo tuo omnis honor, & gloria in in sæcula sæculorum. Amen.

XI. Pro venia impetranda.

1 **S**Vscipiat pietas tua Domine Deus meus humilitatis meæ preces. Ego miserrimus ad te piissime Deus confugio prægrauatus sarcina peccatorum, incuruatus pondere criminum, profundis ignorantie tenebris obuolutus, lacrymabile prostibulum, vile libidinis subsellium. Væ foetor intollera-

bilis horror terribilis. Quid feci homuncio, vermis, & putredo? Quid feci, quid præsumpsi? relinquendo præcepta Dei, in omnibus præuaricator sum. Heu me miserum! Ecce Deus, ecce asto mærens ante faciem pietatis tuæ, & confundor miserrimus, pro abominationibus meis, quibus deformis factus sum, & horribilis Angelis & hominibus; pertimesco iudicium extremæ damnationis.

2 Deprecor itaque te, benignissime conditor, ut à me intollerabili foetore iam pleno faciem tuam non auertas, sed potius aspicias quam graui vlcere percussus sum, & confideres, quali me cœlesti medicamine cures. Non iustitiæ tuæ Domine experiar ultionem, sed lenissimæ clementiæ tuæ sentiam bonitatem, & quotiescunque te anxius inuocauero in angustiis meis, proximam sentiam tuam consolationem. Te rogo consolatorem, te deprecor adiutorem, te expecto per omnia cooperatorem, serenissimo vultu petitionibus meis aurem tuam accommoda; & gratiam sancti Spiritus cordi meo clementer infunde, ut te perfectè diligere, & dignè laudare merear, confirma cor meum in timore tuo; adiuua me peccatorem in infirmitate corporis mei, & animæ laborantem. Ad te Domine faciem meam, ad te oculos cordis mei conuerto, respice ad humilitatem meam, & ostende, quia non derelinquis præsumentes de te. Peccaui Deus, iniuste egi, iniquitatem feci, sed tamen quia pius es, miserere mei.

3 Fons bonitatis, aperi sinum pietatis; subueni quæso miserrimo peccatori; Exaudi deprecationem meam, & conuerte luctû meum in gaudium. Adiuua me Domine, nullum alium habentem auxiliatoré nisi te. Tu enim scis Domine necessitatem meam. Peccaui nimis Domine, peccaui nimis per tota vitæ meæ tempora, enormitate scelerum vitam meam consumpsi, & quod est infelicius, ipsa praua consuetudine in baratrum me damnationis demersi. Te ergo Domine omnium criminum sordibus obuolutus deprecor, vt miserum à pœnis, & aduersitatibus quas pro peccatis meis horribilibus mereor eruas, & à cogitationibus prauis mundes.

4 Cognosco Deus, quia peccaui, veniam peto, quam non mereor, manum mihi porrigere lapso, quia latroni serò confitenti, & Mariæ flenti Paradisi ianuam aperuisti. Tibi corpus, & animam meam commendo, sermones quoque, & cogitationes, actus, & omnem vitam meam. Tu sis custos meus, qui es Deus meus, vt in omnibus actibus meis te habeam cooperatorem quem habui Redemptorem. Quæso non secundum meritum meum exerceas super me vltionem tuam, sed propter magnam misericordiam tuam mihi in finem præites bonam consummationé, vulnera tua sint medicamina mea; mors tua Iesu bone, sit vita mea; resurrectio tua sit sanctificatio & liberatio mea. Effunde super me viscera misericordiæ tuæ, ne perdat aut confodiat me

I 6 nimia

nimia iniquitas mea, ne pereat in me imago,
& plasmatio tua.

5 Vita Angelorum salus miserorum, audi supplices famuli tui preces, respice propitius Domine, & aures tuæ pietatis inclina, vt ineffabilis deleat bonitas, quod egit maxima mea iniquitas. Pie Domine consolatione tua me recrea, vt requiescam in te, resuscita me clamantem ad te, vt lætificer in te. Inclina cor meum Deus ad amorem tuum, vt te ex toto corde, & ex tota mente, & ex omnibus viribus meis diligere valeam, & proximum sicut me ipsum. Tu Domine conscientia meæ vulnera, tu cogitationum mearum occulta nosti, immunditias meas tu solus agnoscis, miserere mei Domine, miserere mei. Tu remedium animæ meæ, tu lux, & lucerna lucens illumina animam meam. Omnes Domine maculas mentis, omnesque sordes corporis, & animæ meæ, qui solus mundus es, absterge. Frange Domine omnes artes diaboli, largire mihi de præteritis veniam, de præsentibus malis indulge continentiam, de futuris cautelam & conuersationem quæ tibi placeat, vt anima mea in te viuat. Fac me Deus priusquam moriar denudari vitiis, & virtutibus ornari.

6 Deus, qui creasti omnia, tu nosti peccata mea, indulge quæso, & miserere mei, quia multum peccaui tibi. Fiat mihi quæso Domine, fides firma in corde, verbum veritatis in ore, voluntas bona in mente, honestas in
actione,

actione, patientia in tribulatione, humilitas in prosperitate, perseverantia usque in finem. Subueni mihi Domine, in omnibus necessitatibus & angustiis meis, & conuerte tribulationem & angustiam meam, in gaudium, & lætitiā exultationis æternæ. Et cum dies extrema, finisque vitæ aduenerit, libera me à Principe tenebrarum & terroribus eius, & suscipe in pace animam meam. Qui uiuis, & regnas in sæcula sæculorum. Amen.

XII. *Pro quotidianis defectibus.*

1 **A**nima mea in angustiis est, & spiritus meus æstuat, cor meum fluctuat, angustia animi possidet me: circumdatus sum malis, obsitus sum miseriis, oppressus angustiis. Vbique iniquitas mea persequitur me. Vtrò enim me miserum antea vitiaui, proprio me prius arbitrio pollui. Bonus eram, spontanea mea voluntate ad peccatum dilapsus sum. Heu me miserum! Infœlix ego, prius occasionem peccandi amplexus sum, nunc peccati usu astrictè teneor. Quæro à lapsu resurgere, nec valeo, malo vsui repugnare, & nequeo, trahor boni amore, sed retrahor malæ consuetudinis lege: ad iustitiam amor me erigit, sed ad peccatum consuetudo constringit. Peccata enim mea consuetudine duruerunt.

2 Cur infœlix anima natus sum, cur in hanc miseram vitam proiectus sum? Nihil
rectum

rectum ago, nihil sanctum, nihil Deo dignum; quotidie pecco, quotidie labor, quotidie præceps in deterius vado. Rapit me furor, extollit superbia, inflammat ira, clamor excitat, commouet indignatio, paratus semper ad iram, supra modum irascens, supra mensuram animo conturbor. Infoelix cui non detra-xisti, cuius non abrosisti vitam? Sterilis, inhumanus, infructuosus; cecidi in concupiscentia sæculi, defluxi in cupiditatibus mundi, congero res perituras; nescit satiari cupiditas mea. Succurre mihi Deus meus, priusquam sine termino crucier; Dele peccata mea, absolue facinora mea, ne differas munda-tionem meam Deus meus. Recipiat salu-tem anima mea, languoribus meis tribue medicinam, spiritum rectum, perseueran-tiam bonam tibi placentem dona mihi Do-mine.

3 Exaudi, piissime Deus, precem humili-tatis meæ, conforta, visita, gubernata, & defen-de, vt mihi noceri nõ præualeat inimicus om-nibus diebus vitæ meæ: sed Spiritus sancti gratia illuminatus, prauarû actionû delecta-tionem valeã euitare, & in sanctæ religionis studio fixus & stabilis valeam perseuerare, & ad claritatem visionis æternæ, foelix te opitu-lante valeam peruenire. Iterum supplex, at-que iterum humili deuotione tuam Deus Pater imploro clementiam, vt mihi misero auxilium mittere digneris de cœlo contra diabolum contra me dimicantem, vt tua mi-
sericordia

fericordia circundatus, tua protectione ubique defensus, tuis sanctis disciplinis eruditus, tibi Deo omnipotenti, & omnibus Sanctis tuis placere merear.

4 Emitte quæso Spiritum sanctum in visceribus meis, qui corpus, & animam meam visitare, & defendere dignetur ubique. Tibi clementissime pater immensas refero grates, qui me ab ipsis infantia rudimentis, per multa defluentem vitia, usque in hanc horam, immensa bonitate tuæ patientiæ ad emendationem expectas. Resuscita ergo pie Domine, mortuum in peccatis, succurre misero, subueni perduto; Iube Domine clausos oculos cordis mei patefieri, ac meum adimplens desiderium, illuminando mentem meam, fac me cognoscere viam veritatis, & pacis. Tu me vigilando, & dormiendo custodi, guberna, protege diebus ac noctibus, horis atque momenti, cunctis diebus vitæ meæ, ut te in omnibus angustiis, & tribulationibus meis merear habere placabilem, tuamque dulcissimam visitationem sentire.

5 Exaudi me Domine miserum peccatorem, orantem pro multiplici corruptione fragilitatis meæ. Tu enim Domine scis miseriam meam, tu scis fragilitatem meam, tu nosti incontinentiam, & inconstantiam meam. Et idcirco Domine ad te venio, ad tuam venerabilem, & immensam pietatem confugios. Ne derelinquas me Deus meus, ne discedas à me Deus meus. Ne me quæso repellas piissime,

fime, quem ad imaginem tuam creare, & pretioso sanguine tuo redimere & sacri Baptismatis vnda ablui voluisti. Suscipe me ad te fugientem, recipe reuertentem, exaudi clamantem.

6 Domine miserere mei, quoniam si me abiaceris, si me repuleris, vbi est clementia tua, vbi erunt misericordiae tuae, quae à saeculo sunt, vbi erunt promissiones tuae, quas Christianis populis in te credentibus promisisti? vbi refugium nostrum? vbi spes nostra? Si autem me dereliqueris, ad quem ibo, ad cuius confugiam auxilium? Quapropter misericordissime subueni mihi antequam moriar, antequam mors me praueuiat, antequam tartara rapiant, antequam flamma me comburat, antequam tenebrae me inuoluant. Succurre mihi Deus meus, priusquam ad tormenta properem, priusquam sine termino crucier. Conuertere piissime, conuertere ad me Domine, & à cunctis malis meis misericorditer libera me. Recipe me Deus, recipe fugitium, suscipe lapsum, porrige nitenti manum. Dic benignissime, dic mihi peccatori, Surge, remissa sunt tibi peccata tua, vade, & noli amplius peccare. Eradica Domine, & remoue à corde meo omnes delectationes, concupiscentias, & desideria carnalia; & da mihi timorem tuum, pariter & amorem, despectum mundi, & voluntariam paupertatem. Repelle à me Domine concupiscentiam gulae, & da mihi virtutem abstinentiae.

tia. Fuga à me Domine spiritum fornicationis, & da mihi ardorem, & amorem castitatis. Cohibe iracundiam meam, & da mihi caritatem tuam. Abscinde à me tristitiam sæculi, & da mihi iuge gaudium spirituale.

7 Noli, noli recipere Domine animam meam, antequam dimittas peccata mea; & omnium vitiorum genera in me mortifices, & in tuo sancto seruitio, ex toto corde, & ex tota intentione, & ex tota voluntate me constituas, & confirmes. Veniam à te, & indulgentiam, Domine Iesu Christe, qui latroni in Cruce pendenti, & Publicano, & Meretrici, confitentibus peccata sua pepercisti; humiliter exposco: Et antequam terra cum Dathan & Abyron me absorbeat, antequam ignis, & ira cælestis cum Sodomis exurat, ad te, qui non vis mortem peccatoris, sed ut conuertatur, & viuat, confugio. Ne confundas piissime faciem meam, sed suscipe me propitius ad te confugientem, & exaudi clamantem. Aperi ergo Deus, aperi ianuam pietatis tuæ, & resuscita mortuum in peccatis, viuifica sepultum in delictis. Tu enim Domine, veniam petentibus promisisti, tu maius gaudium esse in cœlis super vno peccatore pœnitentiam agente, quam super nonaginta iustis, asseruisti.

8 Idcirco Domine de promissionibus tuis gaudens cum tota spe, ac securitate, ad immensam clementiam tuam confugio, parce malis meis, parce peccatis meis, ac sceleribus

bus meis. Maior est enim misericordia tua, quàm miseria mea. Inclina, Deus meus, aurem tuam, & exaudi verba mea. Non sim tibi, Pater amantissime, vilis ad saluandum, qui non fui vilis ad redimendum. Sed parce, mihi, & vniuersis, indulge delictis meis. Succurre mihi quæso misero, quem adoro, quem totis visceribus concupisco, & concede mihi misero, vt in die mortis meæ lætus canam. Ecce venio ad te, quem amaui, quem quæsiui, quem semper optaui; non mihi Domine in illa hora terribili pars iniqua noceat, sed sanctus Angelus tuus inter Sanctos, & Electos tuos tibi me collocet vbi lux permanet, & vita, & vita regnat in sæcula sæculorum. Amen.

XIII. *Deploratio peccatorum, cum obsecratione veniæ.*

TV multum indigne peccator homuncule, tu qui Deum nimis contristasti excita mentem tuam, intende in necessitatem tuam, & inuoca misericordiam, super miseriam. Nimis enim miser est, quem torquet conscientia sua, quam fugere non potest; nimis miserior, quem expectat damnatio, quam vitare non potest. Nimis infœlix, qui ipse sibi est horribilis; nimis infœlicior, cui mors æterna erit similis; nimis criminofus, quem terrent continui de sua fœditate horrores; nimis criminofior, quem torquebunt

bunt æterni pro sua iniquitate dolores. Parce mihi Domine, parce priusquam gehennæ ignibus deuorer, & sine termino crucier. Reus enim timore Iudicii tui, terreor pauore peccati, iram tuam formido, immemor sceleris, examen tuum trepidat conscientia metuens. Si enim iustus vix saluabitur, ego impius vbi parebo? Quid faciam cùm venerit tremendi formido Iudicij? Cùm examen Iudicij venerit, quid respondebo? Quid ero dicturus, cùm ante tribunal Christi fuero præsentatus? Væ diem illum quando peccaui!

2. Væ diem illum, quando transgressus sum! Væ diem illum, quando malum expertus sum! Vtinam non illuxisset mihi; vtinam non fuisset ortus super me; vtinam super me non apparuisset. O dies detestanda, ô dies abominanda, ô dies penitus nec dicenda, quæ me in hoc sæculum protulit, quæ mihi claustra partus aperuit, quæ ortus mei ostia referauit; dies illa ante lucem tenebris permutetur; profunda illam caligo confundat; densissima eam cæcitas obruat. Amittat temporis statum, omnis memoria eius extinguatur; nullis digna sæculis memoretur. Melius mihi fuerat non esse ortum, melius non esse genitum, melius non fuisse procreatum. Flete me cæli, & terræ, lugete me omnis creatura, plorate me omnia elementa ingemiscite super me omne genus, & quo potestis vitæ spiritu super me lamentum effundite.

fundite. Peccaui enim crudeliter, lapsus sum fortiter, cecidi grauiter, corruui miserabiliter.

3 Nullum iuuenitur peccatum, cuius sordibus non sum coinquinatus. Nullus est morbus vitiorum, à quo non traxi contagium; nulla sordium sentina extitit, quæ in me miserum non confluxit. Probrosus, sceleratus, flagitiis cunctis obrutus innumerabiliter frequentauit impudentiam fœditatis. Ut benè viuerem, vtrò promisi; quod pollicitus sum, nunquam seruaui; semper ad peccatum redij, semper delicta mea iterauit, prioribus sceleribus semper deteriora commisi. Nunquam in melius mutauit mores, nunquam à malis factis recessi: Plurimos etiam maculaui, me perdens; plurimos malis moribus, & iniquitatibus peruerti scelere meo, multæ animæ perierunt exemplis vitæ meæ, multi subuersi sunt, ego multis causa mali extiti.

4 Orate pro me ad Dominum viri sancti, obsecrate pro me plebs omnis Sanctorum, implorate pro me omnis chorus iustorum, si fortè miserebitur mihi Deus, si fortè recipiat me, si fortè delebit peccatum meum, si fortè auferet iniquitatem meam, si misericordiam præbeat mihi. Iratus est super me nimis, compleuit furorem suum in me, effudit iram indignationis super me, propter multitudinem iniquitatis meæ, quia creuerunt auersiones, quia multiplicatæ sunt præuercationes. Væ mihi, quia consumptus sum, væ mihi,

mihī, quia defecit anima mea, afflicta mærore, contrita luctu, extenuata gemitu. Quis miserebitur tui, aut quis cōsolabitur te? quis dabit lamentum pro te? Magna est sicut mare contritio tua, afflictio tua sicut pelagus sæuiens, dolor tuus quasi fluctus tumens. Quæ tempestas non venit super te? Quæ procellæ non acciderunt tibi? Omnes moles molestiarum, omnes turbulentissimæ tempestates, super caput tuum intonuerunt. Plena es fluctibus, plena es tempestatibus anima.

5 Vbi es custos hominum? vbi es animarum Redemptor? vbi es Pastor? Cur spreuisti me, cur auertisti faciem tuam à me? Ut quid longè factus es à me, consolator animæ meæ? Reuertere iam Deus meus, non me obliuiscaris in finem, non me in perpetuum deras, non me perdendum in potestate dæmonum derelinquas; licet offensa sit gratia tua, tu tamen clemens, tu pius, tu multæ miserationis. Nullum relinquis, nullum spernis, nullum recusas à misericordia; sed vltro offerens clementiam, peccantes expectas, vt redeant. Quanti enim scelerati, quanti luxuriis dediti, quanti concupiscentiis sæculi saginati, bonitate tua ad indulgentiam peruenerunt? Multis non merentibus gratis peccata donasti. Ostende etiam in me clementiam tuam, pateat & mihi venia, pateat indulgentia. Non ergo abneges vni, quod plurimis donasti.

6 Scelera mea non defendo, peccata mea
non

non abscondo. Displicet mihi quod feci, displicet quod peccaui; errorem meum confiteor, culpam meam agnosco, vocem confessionis aperio. Suscipe quæso clamorem confitentis; attende vocem deprecantis, audi vocem peccatoris clamantis. Peccaui Deus miserere mei; parce malis meis, ignosce peccatis meis, indulge sceleribus meis. Sana animam meam, quia peccaui tibi. Si enim iniquitates recordaberis; quis sustinebit? Ad examen tuum, nec iustitia iusti sancta est. Quis est enim iustus, qui se audeat dicere sine peccato? Quis est, qui præsumat coram te de iustitia? Nullus enim hominum absque peccato, nullus mundus à delicto. Ecce inter Sanctos, nemo immaculatus. Ecce qui seruiunt Deo, non fuerunt stabiles, & in Angelis suis reperta prauitas est. Astra immunda sunt coram Deo. Cœli immundi sunt in conspectu suo; quanto magis ego abominabilis & putredo, filius hominis, & vermis, qui hausi quasi gurgites peccatum, & quasi aquas bibi iniquitatem? Qui commoror in puluere, qui habito in domo lutea? Qui terrenum habeo fundamentum?

7 Memento quæso Domine, quæ sit substantia mea; memento Domine, quia terra sum; memento Domine, quia puluis, & cinis sum, operi manuum tuarum porrigere dexteram. Consule infirmæ materiæ; succurre carnali fragilitati. Patent tibi vulnera mea, coram te est ægrotudo mea. Tu vides, quan-
tum

eum fauciatum sum, & languidus. Medicinam, qua saner tribue, medelam qua curer, impende. Refice infectum vitium, reforma corruptum peccatis, extingue me in flammâ concupiscentiæ, iacula ignita diaboli ultra me non penetrent, non exardescant in me ulterius. Tu enim scis tentationes, quas porto, tu scis fluctus, quos patior, tu nosti tempestates, quas tolero; ubi lapsus sum, ubi defluxus sum, ubi infortunatus demersus sum, tu scis. Incurri enim negligens in ruinam; corruui incautus in turpitudinis foueam; decidi in coeno flagitiorum, descendi in profundum malorum miser. Ejice animam meam captiuam ab inferis, erue me de immanissima abyssu, non me concludat profundum, mihi non deneget exitum. Ecce dies metuendus iam imminet, iam dies vltima venit, instat limes vitæ, nihil superest mihi nisi tumultus, nisi superest nisi sepulchrum. Parce mihi priusquam eam, munda me priusquam ab hac vita egrediar; solue priusquam moriar peccatorum meorum vincula, qui es ante sæcula sæculorum benedictus. Amen.

XIV. *Pro expellendo tadio, & acquirendo sensu spirituali de peccatis.*

Heu quanto tempore languet anima mea, quanto stupore induratur cor meum, quanto pondere obruitur anima mea. Concute Domine, concute spiritum meum, excita

excita cor meum, commoue mentem meam ad affectum secundum necessitatem suam, ut sentiam tuæ miserationis effectum secundum potentiam tuam. Ecce ego, misericors Deus, coram te exhibeo animam meam neruis virtutum desolatam, in catenis vitiorum ligatam, pondere peccatorum aggrauatam, delictorum sordibus foetidam, discissam vulneribus dæmonum; putridam, & foetidam vlceribus criminum. His & aliis malis grauibus (quod melius me vides) obrutam, oppressam, obuolutam, bonorum omnium releuamine, ut cernis destitutam habeo animam. Timor me conturbat, conscientia me confundit, cogitationes increpant: fugere non licet, sisto suspensus ad grauissimam sententiam. Ecce miserum in angusto periculo, in periculosa angustia.

2 En Domine locus pietatis, tempus misericordiæ, occasio caritatis exhibendæ. In hoc namque periculo consisto incessanter. Cur nisi quia non super hoc cogito, & tunc miserior, & miserabilior, cum obliuiscor. Semper enim videt me Deus, & peccata mea. Semper minatur districta iustitia eius, peccatrici animæ meæ; semper infernus apertus, & tormenta eius parata; semper inuisibiles insidiatore parati, ut illuc rapiant miseram animam meam. Sic sum positus cum vigilo, sic sum cum dormio, sic cum rideo, sic cum iocor, sic cum superbio, sic cum detraho, sic cum irascor, sic cum vindico, sic cum delicias corporis

ris miserabiliter amplector; denique, sic sum
semper, & vbiq̄ue. Accelera, pie Deus, pre-
cor, accelera antequam damner, antequam
me rapiant tortores humani generis, ante-
quam me absorbeat tartarus infernalis; prius-
quam me consumant tormenta gehennæ.

3 Sed ô vos peccata mea magna estis ni-
mis, multa estis nimis, vt meritò negetur ani-
mæ meæ venia vestra. Ita est certè, confiteor,
ita est. Sed quanto fors mea infelicioꝝ, quan-
to augustior mea necessitas, tanto miseran-
tior erit indultoris pietas, tanto maior ap-
parebit Redemptoris benignitas. Ecce co-
ram te sunt Deus peccata mea, quæ territant,
quæ sollicitant, quæ grauant miseram ani-
mam meam. O quies, ô beata pax, quàm
longè sum à te? sed quid ero miser? sine af-
fectu, præsumo exprimere affectum Dei, quem
sic grauant pondera carnis, quem affligunt
dolores corruptionis, quem terret conscien-
tia peccatorum, quem sordidant omnium
contagia vitiorum. Dona mihi, Domine,
compunctionem pietatis, lacrymas humilita-
tis, patriæ cœlestis desiderium, terreni exilij
fastidium, pœnitentiæ amaritudinem, æterni
cruciatuꝝ timorem.

4 O fons misericordiæ, laua peccata mea;
propina mihi vnde satietur sitis mea; in-
funde mihi vnde irrigetur ariditas mea. An
pietatem amisisti, dum immortalitatem ac-
quisiisti? Ne despicias mortalem, qui fa-
ctus es mortalis, vt faceres immortales. Do-

mine, si me despicias, quis me respiciet? si auertis faciem tuam à me, quis suam conuerteret ad me? Misericors Deus, ne detesteris ad te reuertentem: Tu, namque, benignus, & misericors es, & præstabilis, super malitia. Ne exardescas in pœnitentem, ne differas exaudire miserum precantem, pius & misericors es; propter te ipsum Redemptor, ne obliuiscaris quid es. Domine, si contines à peccatore auditum tuum, quia iustus es; misero supplicanti, celeri pietate succurre, quia pius es. Benignus & clemens es, plus quàm cogitare possum. Non igitur hæc sentiam, quæ præsumo, spiritualia impartire, cœlestia infunde. Ne expectes exaudire meam importunitatem, quia tu scis ad orandum diu, meam imbecillitatem: velox enim sum ad deficiendum, sed esto tu velocior ad subueniendum. Certè si cor meum contritum fuerit, si viscera mea commota fuerint, si liquefacta fuerit anima mea, si riui diu fluant ab oculis meis, tunc spero, quia ades precibus meis.

§ Vult Domine, vult anima mea ad te erigere faciem suam, sed plumbeo pondere grauiatur curuata. Cupit in te dirigere intuitum suum, & caliginosis tenebris obscuratur. Affectus enim carnalis obruit in me saporem spiritualium, intentio inferiorum incuruauit animam meam ab intuitu superiorum. Amor terrestrium in me extinxit delectationem cœlestium; vltus vitiorum euacauit in me sensus

sum verorum bonorum. Ab illis bonis sum elongatus, in his malis occupatus; seclusus ab illis, inclusus in istis. Ab illis deuolutus, in istis obuolutus. Peccata mea cui me seruastis? cui nisi districto iudici, & tormentis æternis, & vinculis sempiternis? Certè in iis ero obuolutus, si prius à vobis non ero solutus. Vtique propè est dies illa, propè inquam est, & incognita, subitò venit, & forsitan hodie erit. O inaudita insània! Heu peccatum horrendum, res detestabilis, nulli malo comparabilis! Cæcus non videt foueam in quam cadit. Qui autem sponte peccat, videns, & sciens præcipitio se tradit. O homo, quò euauit humanitas tua? Desideras, qui facit peccatum seruus est peccati, & vt tanti mali seruus esses peccatum fecisti. Verè abyssus sunt peccata mea, quia incomprehensibilia sunt pondere, & profunditate, & inæstimabilia sunt numero, & numerositate.

6 O pie Deus, ecce peccata mea coram te non defendo, sed ostendo, non excuso, sed accuso; ego sum reus, ego ipse sum accusator meus. Non accuset me, qui fecit me, solus suffeci ad peccandum, solus sufficiam ad accusandum. Denique si iudex es ad iudicandum reum, es & Dominus ad tuendum seruum tuum, es creator ad seruandum opus tuum, es Deus ad saluandum credentem, & baptizatum tuum; Aut quomodo iudicabis peccatorem, vt contemnentem, qui se de

peccatis miserum fatetur, & pœnitentem? Aut quomodo damnabis vt aduersarium, qui se peccasse dolet, & redit ad te tam potenté, tamque pium? A quo amissa vita recipitur, nisi à quo prius datur? Quis suscitatur, si Deus non suscitatur? Domine Deus meus in te pono spem meam, & committo orationem meam: super te iaceo curam meam, tibi commendo animam meam. Custodi eam cum dormio, serua eam dum vigilo, vide eam cum cogito, tum aliquid autem facio. Qui es benedictus in sæcula sæculorum. Amen.

*XV. Pro spe, siue pro fiducia orandi
pro peccatis.*

I DEUS, cuius bonitas non exhauritur, cuius misericordia non exinanitur, cuius scientia non deficit, cuius potestas, quod vult efficit; vnde potero respirare, qui sic ob peccata mea cogor desperare? Nam si irasceris peccantibus, soles tamen benigne Deus consilium dare pœnitentibus. - Doce me Deus, vnde debeam sperare, vt possim orare. Orare namque te volo, sed nescio propter ignorantiam meam, nec possum propter duritiam meam, & prohibeor sperare propter iniquitatem meam. Quæro qui oret pro me, & inuenio quidquid est contra me; quæro qui miseri misereatur, & omne quod est, misero aduersatur. Nam ipse iustus Iudex, meus est accusator, quia ego sum manifestus eius peccator.

peccator. Omnes etiam spiritus boni & mali, coram Deo accusant me, cum eo: boni, quia diligunt æquitatem; mali, quia meam seruant iniquitatem: boni, quia testantur veritatem quam considerant; mali, quia quærunt impœnitentiam meam, quam desiderant. Ipsi quoque iudicant in hoc meam nequitiam, quia sciunt me debere damnari secundum iustitiam.

2 Heu quot iudices, quot accusatores super vnum miserum? quàm graues super imbecillem, quàm districti super manifestum? heu quem habebit excusantem, qui Deum habet accusantem? Quis vel vnus intercessor erit eius, si omnes sunt accusatores, & Iudices eiusdem, & ego ipse, conscientia cogente sum accusator, & Iudex meus? Fateor enim me miserum deliquisse, & ideò grauem damnationem meruisse. Ipsa irrationabilia, & insensibilia, si non sum insensibilis, me confundunt. Inrelligo enim coram omni creatura me debere erubescere, quia in illum peccaui, quia tam potens est, vt posset, & tam bonus, vt vellet eam facere. Confundor, & à me ipso, quia & ego factus sum ab ipso. Vnde tot, & tanta mala ruunt, quæ sic miserum istum obruunt.

3 Peccata mea mala, de vobis in me fluunt hæc omnia mala. Vos attrahitis accusatores, vos remouetis excusatores, vos damnatorem adducitis, vos intercessorem excluditis, vos prouocatis vltorem, vos adducitis timorem,

& confusionem, vos abscinditis spem, & consolationem, vos in æternum interitum impellit, vos à me auxilium omne repellitis, & vt miserius misero fit, quidquid mihi misero facitis, hæc insuper ad cumulandam miseriam adjicitis, vt cum verè res ita sit, sic mihi sit, quasi ita non sit. Sic enim veritas ostendit, & tamen affectum non sentit; sic ratio docet, & cor non dolet; sic video quia est, & nequeo liquefieri totus in lacrymas, quia sic est. Si enim hæc possem, forsitan sperarem, sperando orarem, orando impetrarem. Cum verò sensus, & dolor in me secundum ærumnas meas non sit, qualiter sperabo, quomodo sine spe orabo, quid sine oratione impetrabo?

4 Infoelix homuncio ad quid deuenit oratio tua? quò euanuit spes, & fiducia tua? Inceperam orare cum fiducia temeritatis, & occurrit desperatio ex intellectu veritatis, & deficit oratio ex desperatione alicuius erga me pietatis. Si enim quidquid est, iustè contra me est, cuius pietas mecum est? Si enim quæ sunt recta, mihi sunt aduersa, cuius miseratio ad me erit conuersa? si Creator & creatura merito me despicit, cuius aspectus me respicit? Miser peccator si sic est, nihil tibi remanet, nisi ab spe torpere, & ab oratione tacere, & sic semper in miseria tua iacere.

5 Veh foecunditas malorum operum, veh mala agenti, bona negligenti. Vtique, qui te
sponte

Sponte fecisti miserum, iuste necesse est semper te esse miserum. Vtique misera delicta, non redditis vestra profusa; dum attrahitis, dulcia promittitis; cum pertrahitis, possessum vestrum amaritudine perfunditis; dum suadetis, vngitis, postquam persuaseritis, usque ad mortem animæ pungitis; dum vocatis in foueam vestram, quasi faciem reditum, per pœnitentiæ dolorem, monstratis; Cum verò præcipitatis; præcipitatum obruitis; obrutum obcœcatis; obcœcatum obduratis; obdurato, omnem exitum obturatis; & sic miserum vestrum, deceptum, captiuum, ligatum; facitis desperare, tacere, & insensibilem perditum Dei iacere, donec illum vendatis mercatoribus inferni, qui merces suas comportant in lacum mortis. Hoc totum de me fecistis, hæc omnia expertus sum, nisi quia nondum mercatoribus illis traditus sum, quod tamen, & ego expecto, miserè timendo, & illi præstolantur malignè gaudendo. Heu, quàm malum est sic desperare, sic timere, sic iacere. Et heu, quàm vanum est, sine spe clamare, sine spe conari.

6 O Iesu, bone Deus, cur de cœlo venisti, quid in mundū venisti, ad quid te morti tradidisti, nisi vt peccatores saluares? Qui de sinu Patris existi, nostros dolores portare, ne despicias miseri pauperis necessarios clamores. Enitimini viscera animæ meæ, enitimini, quantum potestis, si quid potestis omnia interiora mea. Exaudi Domine, adesto

piissime, adiuua potentissime, vt mundentur sordes mentis meæ, & illuminentur tenebræ meæ, & accendatur torpor meus. Tuo Deus continuo amore langueat cor meum, liquefiat anima mea, deficiat caro mea. Utinam sic viscera animæ meæ dulci fauore tuæ dilectionis exardescant, vt viscera carnis meæ exarescant. Utinam intima spiritus mei, dulcedine tui affectus impinguentur, vt medullæ corporis mei exiccentur.

6 Extrahe Domine, extrahe miserum de multitudine iniquitatis, recognosce filium ex dulcedine pietatis. Calore tuo mortuum viuifica, à tactu tuo peccatorem iustifica. Agnosce filium mortuum per sanctæ Crucis vexillum. Exterritus tuus à se desperans, à te confortetur, & ad integram, & inseparabilem gratiam tuam per te reformetur. Concede mihi Deus peccata mea dignè plangere, remissionemque coram te miserante recipere. Amator hominum benignissime, tu potuisti reos tuos vsque ad mortem amare, poterisne supplici misero tuam misericordiam denegare. Domine, Domine, optatæ mihi indulgentiæ effectum tribue, & ad te toto corde currere concede. Ab illusione diabolica potenter defende, atque ab omni nequitia innocuum redde. Da mihi in tua proficere dilectione, & in tua lætari protectione. Veneretur te mens mea, amet te cor meum, diligat, sicut sibi expedit anima mea, seruiat tibi, sicut debet caro mea, vt numine purificatus

diuino, copiosè beneficiorum tuorum subleuatus auxilio, in hoc conseruetur vita mea, vt in æternum psallat tota substantia mea, *Benedictus Dominus in æternum, fiat, fiat.*

XVI. *Proscientia orandi peccatorum
veniam.*

I **M**ONS indeficiens pietatis, hominùmq; Redemptor Christe; Ecce sedet ad pietatis tuæ ianuam, clamans, & mendicans infœlix anima mea, adhibe aurem miserationis, & admitte clamorem meum ad te confugientis. Non est interuentor, qui tibi pro me suggerat, non est qui indigentia meæ necessitatem coram te proferat. Ipsa itaque pietas tua pro me suggerat apud te, & te exorabilem reddat intra me. Si à te misera, & miserabilis anima mea auersa fuerit, si à te misericordiæ panem non acceperit, ad quem ibit? quem exorabit? fame consumpta, prorsus deficiet, quia de longè veniens, non habet, quid manducet. Quoniam etiam incidit in latrones, qui amore Dei, & cunctis eam virtutibus expoliantes, mortiferis eam telis vitiorum conuulnerauerunt, relinquentes eam omnino extinctam. Continebis etiam viscera misericordiæ tuæ super animam, panem misericordiæ à te exquirentem, & tandiu iam sustinentem? An mihi soli inexorabilis eris? an quia multum deliqui, vt misericordia mihi omnino denegetur, promerui? Certè pie-

tas, & misericordia non est necessaria, vbi non est miseria. Et quantò maior perurget indigentia, tantò prædicabilior misericordia.

2 Inquietaris, benigne Deus, importunitate mea; sed quid agam? si enim non clama- uero, mors mihi est. Doce ergo, pie Deus, doce cor meum, quid orare, & quomodo, & quot, & quali efficacia debeat te exorare. Aspice miserationis respectu animam peccatricem, quæ conuerti, & reuerti concupiscit ad te suum creatorem. In limo vitiorum demersa conatur, & nititur exurgere, sed non habens vires, quibus se valeat erigere, deficit iam miserabili lassitudine. Iam diu laborando clamat, & sustinet te. Vbi itaque pietas, vbi bonitas, vbi miseratio tua est? Ne desperatione prorsus intereat, porrige manum pe- tenti, erige, tene, & sustine. Iesu benigne admitte aberrantem ouem, quæ re- uerti cupit, & plorat vt mereatur admitti. Excludes introire volentem, qui quæsitam humeris impositam reportasti? Exhibe mi- serationis opem, vbi tantam inspicias necessi- tatem. Ecce coram te iacet sauciata, & di- laniata anima mea. Infunde oleum mi- serationis, vt euadat periculum æternæ dam- nationis. Qui viuas & regnas cum Deo Pa- tre, &c.

*XVII. Pro doctrina cordis ad orandum
pro peccatis.*

1 **D**omine Iesu Christe, lux Angelorum,
vita beatorum, consolatio misero-
rum, inclina aures tuæ pietatis, & relaxa faci-
nora meæ iniquitatis. Accende amore tuo
tepentem, & redde feruentem. Adiuua ni-
tentem, admitte rogantem, exaudi orantem.
Inclamo, ingemisco intimo cordis affectu in
conspectu tuo Domine; vide me, vide me no-
scendo, vide me miserando. Vides & scis ne-
cessitatem meam, vide, vt sciam pietatem
tuam. Sustine inquam me, quia necessitas
mea cogit me. Iesu pie, Iesu bone, virtus
animæ meæ, celsitudo humilitatis meæ, re-
quies laboris mei; Attende ad me, & audi
me de profundo clamantem. Purifica quæso
corpus, & animam meam, à cunctorum con-
tagione criminum: peccatorum meorum de-
pone onera; virtutum floribus me decora, à
vanitate sæculi me conuerte, deprimentes
impietatis obligationes in me dissolue, in tri-
bulationibus, & angustiis me defende, & pro-
tege, & protende alas tuas, vt fugiam sub
eis.

2 Tu pie Deus gloria mea, tu scis imperi-
tiam meam, tu scis infirmitatem meam, tu
scis miseriam, & necessitatem meam. Sana
me Deus, aperi aures tuas ad preces meas,
pateat mihi ianua misericordiæ tuæ, doce me

miseri cordiam tuam, doce me quomodo veniam ad te. Instrue me autor vitæ meæ; Custodi fragilitatem meam, ac corrobora, munda cor meum, tuique timoris, & amoris igne illustra, purifica corpus meum, & fac ex eo templum tibi idoneum. Et quidquid malè egit iuuentus mea, dele pietate tua gratuita. Iesu pie, Iesu bone, spes mea dulcissima, à cunctis vitiorum sordibus me clementer expurga, virtutibus sacris adorna, nec sit clementia tua à me longinqua & miseratio, sed celeri mihi quæso pietate succurre, vt nullis à te iniquitatibus separatus tibi Domino Deo meo semper valeam adhærere; qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas, &c.

XVIII. *Pro custodia, & profectu quotidiano.*

7 **D**omine Iesu Christe, esto mihi adiutor, gubernator, & consolator in hac die, & in omnibus diebus vitæ meæ, intende ad omnes actus meos, ad verba mea, & cogitationes meas, vt totum diem istum pertranseam in tua voluntate. Dignare Domine die isto, sine peccato me custodire, & ab omni malo: & presta, vt merear cogitare, & facere in omnibus operibus & factis, quod tibi sit acceptabile, & non in terrenis vanitatibus gloriari, & in laudibus hominum, sed in te sit mea laudatio, & gloriatio semper. Non mihi
Deus,

Deus, non mihi, sed nomini tuo da gloriam. Esto mihi Deus pius in omnibus auxiliator, benignus protector. Visita quæso me miserum, subueni mihi quæso in omnibus necessitatibus meis, omnibus diebus vitæ meæ. Dona mihi Domine per misericordiam tuam, timorem tuum, cordis compunctionem, mentis humilitatem, conscientia puritatem, vt terram despiciam, cœlum aspiciam, peccatum odiam, iustitiam diligam.

2 Aufer à me Deus sollicitudinem sæcularium, gulæ appetitum, concupiscentiam fornicationis, amorem pecuniæ, pestem inuidiæ, tristitiam sæculi, mentis accidiam, vanam lætitiã, tyrannidem, atque superbiam. Planta in me Deus virtutes bonas, abstinentiam carnis, & castitatem mentis, humilitatem veram, & caritatem profectam. Custodi Domine os meum, ne loquar vana, ne fabuler secularia, ne detraham absentibus, nec maledicam præsentibus: sed è contrario benedicam te Domine in omni tempore, & semper laus tua sit in ore meo. Custodi aures meas ne audiant detractionem, vel mendacium, neque verba iocosa aut otiosa, sed aperiantur quotidie ad audiendum verbum tuum. Domine Deus custodi pedes meos, ne currant per domos otiosè, sed stent firmi in oratione. Custodi manus meas, ne porrigantur ad capiendum munus, sed potius eleuentur cum precibus mundè, & purè, vt possim dicere, *elevatio manuum mearum, Sacrificium vespertinum.*

230 *Meditatio S. Anselmi,*
vespertinum. Dirige in conspectu tuo vias
meas Domine, vt diebus, ac noctibus te me-
rear semper in mente habere. Qui viuis &
regnas, &c.

XIX. *Oratio quotidiana.*

OMnipotens, & misericors Pater, Deus
bone, bone Domine, miserere mihi
peccatori; Da mihi veniam omnium pecca-
torum meorum; Da cauere, & vincere om-
nes insidias, & tentationes, & delectatio-
nes noxias, perfecta mente: actūque vita-
re, quod prohibes; facere, & seruare, quod
iubes; credere, & sperare, & amare, & viue-
re, quod, & quantum vis, & vbi vis, & vt vis:
Da compunctionem plenam humilitatis, &
pietatis, discretā abstinentiā, & carnis morti-
ficationē, ad te amandū, orandum, laudandū,
meditandum. Da omnem secundū te actum
& cogitatum, puram, sobriam, deuotam, vera-
cem mentem, & efficacem mandatorum tuo-
rum notitiam, dilectionem, delectationem,
facilitatem, & effectum. Da semper Domine
ad meliora cum humilitate proficere, & nun-
quam deficere. Ne committas me Domine
humanæ ignorantia, aut infirmitati, aut ma-
litiæ, non meis meritis, nec alij, quàm tuæ dis-
positioni: sed tu ipse clementer dispone
me, & omnes actus meos, & cogitationes
meas in beneplacito tuo, vt fiat à me, & in
me, & de me, tua semper solū voluntas.

Libera

Libera me ab omni malo , & perduc me ad vitam æternam. Amen.

XX. *Pro constantia, & confirmatione bonorum.*

1 **D**omine Sancte Pater omnipotens, æterne Deus , qui fragilitatem conditionis nostræ infusa virtutis tuæ dignatione confirmas ; tuæ misericordiæ gratias refero, qui me exutum nocte perfidiæ , & erroris, participem fieri tribuisti gratiæ tuæ. Perfice quæso, Domine, coeptum in me opus misericordiæ tuæ, & dona mihi cogitare, loqui , & agere , quæ placita sunt tibi. Adesto supplicationibus in necessitatibus meis. Fac me quæso, Domine, assueta mala toto corde respuere , tuorumque delectationibus mandatorum me repleas , quatenus te adiuuante diabolicas possim suasiones deuitare , & in tuo sancto famulatu firmiter valeam perseuerare. Noui Domine peccata mea horribilia. Da oculis meis veræ compunctionis lacrymas , vt per singulos dies valeam peccata mea plangere , quæ præ multitudine numerari non possunt.

2 Benigne Domine, pie medice , adhibe mihi misero curationes tuas, seca vulnus animæ meæ, aufer putredinem peccatorum meorum. Considera Deus infirmitatem fragilitatis meæ, & ostende super me magnitudinē pietatis tuæ. Abstergat tua benigna clemen-

tia

tia, omnia peccata mea, quæ mihi ex originali
 contagione inhæserunt, & meis prauitatibus
 postea succreuerunt. Munda me vas tuum,
 & sanctifica; euacua malignitate; reple tua
 gratia, & benignitate. Infere Domine, infere
 pectori meo veram benignitatis tuæ dile-
 ctionem, vt nunquam te obliuiscar, sed meo-
 rum omni tempore peccatorum reminiscar.
 Licet enim in peccatis miserabilis inuoluar,
 tu Domine qui pius, & misericors es, & præ-
 stabilis super malitia, qui omnia potes, si vis,
 potes me mundare. Cor ergo meum, mise-
 ratio miserorum, igne veræ poenitiæ suc-
 cende, vt semper ante oculos meos habeam
 diem Iudicij, & delicias Paradisi, quas Sanctis
 tuis præparasti, atque sic hanc caducam vi-
 tam, me in tua voluntate fac producere, vt
 pænas inferni valeam euadere, & æternæ bea-
 titudinis præmia, te largiente sine fine me-
 rear possidere.

3 Dona mihi Domine Deus iugem deli-
 ctorum meorum memoriam, vt tu eorum in
 perpetuum obliuiscaris. Doce me recordari
 semper magnitudinem beneficentiæ tuæ, &
 studium quod nunc vsque peccator, peccan-
 do, exercui, in tua me fac voluntate, deinceps
 exercere, vt tibi vel nunc famulari deuotè in-
 cipiam, & in tua foelici seruitute, te opitulan-
 te, felix constanter perseuerare præualeam.
 Exarcebaui quidè te Domine per multa mala
 opera, quæ ab infantia mea vsq; nunc perpe-
 trare consueui, & adhuc non cesso. Sed tu
 misericors

misericors Deus, præsta mihi desiderabilem fontem lacrymarum, vt flebili confessione, & bonorum exhibitione, fructuosam, & tibi placitam dignè possim agere pœnitentiam.

4 Memento mei Domine, & omnem malam consuetudinem remoue à me, fac vt mala mea odiam, fac vt bona tua diligam. Abieci enim Domine suaue iugum tuum, & duras ac ferreas peccatorum catenas cervicibus meis imposui. Abieci onus leue, & molam asinariam collo meo miserandus suspendi. Larga ergo clementia, iustifica me: solita pietate tua, cor meum lapideum mollifica: Sancti Spiritus illustratione me eradi, vt tibi rectè seruientium particeps esse merear. Solue iam Domine, solue nexus peccatorum meorum, porrige manum tuam, vt prostratum erigas, & ad supernam fœlicitatem quandoq; peruenire concedas. Concede mihi Domine voluntatem rectè viuendi, possibilitatem, bonum exemplum aliis demonstrandi, vt omnes inæstimabilem clementiæ tuæ miserationem in me agnoscentes, meam conuersationem, & deuotionem videntes, magnificent nomen tuum, te glorificantes.

5 Reminiscere misericors Deus miseriæ meæ, & innumerabilis clementiæ tuæ, & præsta, vt in memoria semper habeam iniquitates meas, quibus sæpissimè te exacerbauì, & ad iracundiam multipliciter prouocaui. Tu autem ad pœnitentiam misericorditer me expectasti. Vnde te laudo, tibi gratias ago: me,
totamque

totamque vitam meam, in tuam deinceps custodiam committo. Sic in me à modo, quod tibi placitum sit operare, & me ipsum acceptum tibi sacrificium digneris acceptare.

6 Amator hominum benignissime, fac hanc supplici seruo tuo misericordiam, ne nomen Christianitatis inaniter teneam, sed digna huic nomini opera, tuo iuuamine agere valeam, illius tenendo donum charismatis, quod mihi in fonte concessisti baptismatis. Tua ergo pietate omnes sensus meos sanctissimi tui amoris igne succende, vt in tuo conspectu cor habeam contritum & humiliatum, quod tibi acceptum probatumque esse valeat sacrificium. Ostende Domine super me miserrimè miserum, largam clementiæ tuæ bonitatem. Dona mihi ex abundantia tuæ benignitatis, tibi placentes profunderè poenitentiae lacrymas, vt quod nequiter adimisi, amarissimè valeam deffere. Ne moreris propter te ipsum, te deprecor Domine: excute peccatorum meorum de collo meo immensa pondera. Excute iugum deceptionis diabolicæ, vt tibi subiectus, tuoque iugo subditus, mandata tua valeam adimplere, & vsque in finem in bonis operibus te cooperante, te inspirante, te protegente perseverare.

7 Erue Domine animam meam de luto facis, defende cor meum ab omnibus inimici infidiis, & extingue in me omne incendium libidinis. Da veram humilitatem, & tranquillitatem

quillitatem patientiæ mihi indigno famulo tuo. Succende mentem meam stimulis charitatis, vt odio habeam viam iniquitatis. Dona mihi fidem rectam, & spem certam, charitatem perfectam, ceterasque virtutes, per quas intelligam te timere, te amare: Vt habeam in consolatione iustitiam, in moribus disciplinam; Dirige me in viam pacis, & iustitiæ; scribe nomen meum in libro vitæ, ne incidam in secundam mortem. Exime me gehennæ flammis, & inferni laqueis: Conserua me Deus Pater clementissime, inter fluctus huius vitæ, & ab omni eius discrimine. Et concede mihi misero, omnium vitiorum sordibus inuoluto, vt talem me dies examinationis inueniat, qualem me fons regenerationis exhibuit. Exaudi me Domine, adiuua me, trahe me post te. Qui viuus & regnas, &c.

XXI. Contra antiqui hostis insidias.

PECCAUI Domine, peccaui nimis, peccaui super numerum arenæ maris, & multiplicata sunt peccata mea, & non sum dignus videre altitudinem cœli præ multitudine iniquitatis meæ, quoniam irritaui iram tuam & malum coram te feci. Quid dicam, aut quid faciam, qui in tenebris sum, & lumen cœli non video? Umbra mortis comprehendit me; tenebræ cooperuerunt me; Caligo inferni inuoluit me; antiquus hostis, seduxit

seduxit me ; sagittis suis vulnerauit me ; vestimentis candidis exuit me, nigris & deformibus induit me. Propterea clementissime, ne contemnas me, sed memor sis quæso fragilitatis meæ humanæ, ne desperans fugiam, sed expectem consolationem tuam, quam tunc mihi euenire probabo, si ea quæ sunt in me incendia criminum, diuersarumque iniquitatum, paulatim tua virtute in corde meo & corpore extingui sensero. Te benigne Domine, te requito, ad te confugio, & vt me per omnia adiuues suppliciter peto.

2 Parce mihi Domine, parce mihi, exaudi me miserum, consolare mærentem, recollige errantem, refoue suspirantem, sana, quæ conspicis vulnera per tua medicamina, tollensq; à me sordida, nitida, & splendida porrige vestimenta. Esto mihi Domine turris fortitudinis contra diabolum, murus inexpugnabilis, brachium defensionis : illum contra me sæuientem tu reprime, & ne me viribus imbecillem confodiat, tu inuincibilis præliator expugna : sic comminue robur eius, vt me nulla virtute subnixum decipiat, sed tua semper virtute superatus discedat. Nec iam vltra in me Domine regnet iniquitas, sed pietatis tuæ copia me viuificet, mundet, & muniat, & per semitas Iustitiæ deducendo, ad bonum perseverantiæ finem prouehat.

3 Obsecro te Domine, vt super me perueniat consilium tuum, & subsequatur me auxilium tuum, ad regendum me ipsum. Obsecro

secro Domine, *ve* caritate sancta tua enutrias me; *vt* spiritu sancto illumines me; *vt* secundum voluntatem tuam doceas me; *vt* à morte perpetua eruas me; *vt* imbrem fructiferum compunctionis cordi meo tenebroso infundas, perennem pietatis tuæ dulcedinem me sentire facias. Esto quæso propitius mihi peccatori, nec despicias me opus manuum tuarum, propter nomen tuum; ne me obsecro perire patiaris; sed salua, & adiuua me gratuito munere tuo, quem dignatus es redimere pretioso sanguine tuo. Depelle à me Domine quæso, tenebras totius iniquitatis, & perfidiæ, & accende in me lumen tuæ misericordiæ, & ignem sanctissimi, & suauissimi amoris tui; dona mihi quamdiu subsisto in hoc fragili corpore, segregari à vitiis, & militare tibi. O Domine benignissime, eripe me de hac conualle plorationis, & miseriæ. O Rex clementissime, noli me derelinquere, dum venerit meæ mortis hora terribilis. Concede mihi misero, defflere actus negligentiae meæ cum humilitate cordis, & caritate. Misericors Domine, te humiliter rogo, *vt* facturam tuam non despicias, nec me tribulari permittas.

4 Rex pietatis, mitte promissum Patris in cor meum, Spiritum veritatis: & repelle de corde meo superbiam, discordiam, inobedientiam, vanam gloriam, & omnia vitia atque machinamenta diaboli. Ne me quæso derelinquas orphanum, ne me quæso perire patiaris:

patiaris : ne quæso in perpetuum mihi irascaris, sed gratiam tuam mihi semper consolatricem tribuas, & veniam peccatorum concedas. Libera me de carnalibus corporis mei desideriis, & de omnibus huius sæculi vanitatibus eripe me, quatenus te miserante, æternorum flammæ tormentorum valeam euadere, atque perpetuam benedictionem per merita omnium Sanctorum, & omnium cœlestium virtutum accipere merear, qui vis, & regnas per omnia sæcula sæculorum. Amen.

XXII. Pro illuminatione intellectus.

Domine Deus noster, qui vt oremus hortaris, & quod rogaris præstas; siquidem cum te rogamus, melius viuimus, melioresq; sumus, exaudi me palpitantem in his tenebris, & mihi dexteram porrige salutarem, & prætende mihi lumen tuum, reuoca me ab erroribus, redi in me, redeam & in te. Quamuis enim Domine huius noctis tetra caligine densisque tenebris deprimar, tamen te qui es lumen verum illuminans omnem hominem venientem in hunc mundum, adoro, & completo. Te totis visceribus concupisco, deprecans maiestatem tuam, vt illumines animam meam, illustres mentem meam, actus meos dirigas, sensus, & operationes, quatenus auctor tenebrarum nihil in me mali reperiatur, sed veræ lucis fulgore percussus, à me procul discedat,

discedat, vt per lucis incommutabilis semitam nunc incedens, ad auctorem lucis, sponsum virginitatis, amicum luminis, in futuro perueniam, foeliciter coronandus cum omnibus Sanctis, adiutus gratia Dei, qui viuit & regnat in sæcula sæculorum. Amen.

XXIII. Confessio peccatorum.

ANte maiestatem tuã tremens astans, Domine,
Deus pie, immundus reus, oneratus crimine,
Flectere te pium nitor, supplicii precamine
Præsentes culpas confiteor coram te piissime.
Sed vilis, heu caro peccat in pollutionibus,
Gula eibus, manus tactu, pedes ualis gressibus,
Auditu, aures luminãque stultus in aspectibus,
Lingua quoq; maledictis, falsisque sermonibus.
Actus item corporales peccant multipliciter.

Restant adhuc furti, fraudes, cõsensus, periuria,
Vani risus, odiũque, falsa testimonia.
Et quod miserum occidit os, sæpe mendacia.
Sed & plura, quæ ignorat humana scientia.
His peccatis prægrauatus oro tuam clementiam,
Non me Deus iuxta meam iudices stultitiam,
Sed expellens à me totam penitus nequitiam,
Consistenti largiaris mihi dulcis veniam.
Rex qui sine fine uiuus, non habens initium,
Aufer omni supplicanti mihi mali vitium,
Ne cum extremæ diei venerit iudicium,
Stans coram te, audiam, ut eam in supplicium.
Esto mihi Deus meus peccanti propitius:

Crimina,

Crimina, quæ perpetravi sciens, siue nesciens,
 Indulgere, cunctis clemens, & propitius.
 Quod si negas, pius Pater, quis ignoscet ampli-
 Noli in furore tuo me Deus arguere, (us.
 Heu misella caro mea cogit me delinquere,
 Ne potenti me vindicta digneris opprimere:
 Sed labentē forti dextera quàm potenter erige.
 Cognitum iam tibi feci non abscondens viliū,
 Tu solus in omni loco es mihi refugium,
 Si me spernis nullus quibit afferre præsidium,
 Ut mei miserearis, nunc est necessarium.
 Non est salus vsquam Deus si mihi irascaris,
 Miserere mei, quæso, neque iam tardaueris,
 Nam tibi soli peccaui, tu solus offenderis,
 In iudicium cum seruo tuo non intraueris,
 Delicta que iuuentutis meæ ne memineris.
 Pie Rex si obseruatur penitus iniquitas,
 Cuius unquam sustinere te quibit fragilitas?
 In te spero, non confundar, in me tua iustitia
 Corrigan, quod meæ carnis admisit nequitia.
 Bone Christe, qui mortale perijisti sæculum,
 Crucisque non dedignatus es ferre patibulum,
 Ut redimeres per mortem, pereuntem populum,
 Exaudire me dignare de peccatis querulum.
 Scio tanto peccatorum me grauari pondere,
 Ut si dignum munus factis mihi velis reddere,
 Pœnas omnes infernales dignus sim incurrere;
 Sed tu pius, vltionem non gaudes suscipere.
 Cur perire sic permittis in mea miseria,
 Cum factus in tua forma te credam fideliter,
 Alios nec colam Deos, sed te specialiter;
 Nunquam te negaui. Precor te dulciter?

Me quidem composuisti ex fragili materia,
 Quapropter à me non possum remouere vitia.
 Demum precor, vt transire, super temporalia
 Facias, vt bona nunquam auertam perennia.
 Dæmonis à me repelle tutor fortis iaculum:
 Contra cuncta fias mihi fortius obstaculum,
 Vt merear tibi dignum esse habitaculum.
 Qui viuus, & regnas in sæcula sæculorum.
 Amen.

XXIV. Contra tentationes carnis.

Presta mihi pie Christe, citò respicere,
 Vt conuersus ab errore ad viam Iustitiæ,
 Dignos fructus de peccatis agam pœnitentiæ,
 Ad te clamo genu flexo, & ad te confugio,
 Te patrònum mihi quero in omni periculo.
 Tuo pio obtentu Pater labefactum subleua
 Immensorum quem oppressit delictorù sarcina,
 Adiua me, quem corrumpunt carnis desideria,
 Quem frequenter luculenta polluit luxuria.
 Erraui; ac sic tua sancta osculor vestigia,
 Atque tibi de profundis effundo suspiria,
 Vt tue benignitatis adsit mihi gratia,
 Quem deprauant vniuersa delictorum genera.
 Furor vrget, pungit ira, inflat arrogantia,
 Atque vitæ temporalis decepit latitia.
 O infelix, quem circumstant hæc, & his similia:
 Quæ impellunt, & oblectât tot culparù agmina.
 Quid intendâ, aut quid dicâ, aut vbi confugiâ,
 Nullum certè, nullum maius reperi consiliùm,
 Quàm sub tuum Iesu bone fugiam presidium.

Audi quæso te vocantem, & clamantē respice,
 Et ad tuam voluntatem gressus meos dirige.
 Audi clamorē, & clamantē peccatorē adiuua;
 Porrigito desperanti, vitæ medicamina,
 In te mihi est collata salutis fiducia.
 Si tuæ benignitatis aspiet iustitia,
 Præsto erit, non diffido medicinae gratia,
 Præsta mihi, te iuuante culpas erubescere,
 Ad missorum pœnitere, errata corrigere,
 Curam cœnis posthabere, spiritum reficere,
 Fac me carnem macerare aduersantem animæ,
 Quæ cum debet ancillare, usurpat ius dominae,
 Dominamque vice versa non cessat affligere.
 Tanquæ ergo pie Christe, compesce litigia
 Famuletur iam ancilla, imperetque Domina.
 iam pro culpis pœnas pendat Babilonis filia:
 Veracitatēque gulæ sedet abstinentia,
 Sopianitur furor, ira, timor, arrogantia,
 Odiumque, atque rixa, rancor, & inuidia:
 Horum pulsa, omniumque criminum spurcitas,
 Dedicetur cordis ara Deo placentissima,
 Vbi semper immoletur salutaris hostia;
 Atque carne superata, triumphatrix anima,
 Deo soluat gratiosa laudis sacrificia. Amen.

XXV. Humilis agnitio imbecillitatis
humanae.

DEUS piissime, Deus clemens, & misericors, propitiare peccatis nostris, & præsta, vt peccata, quæ vel ab auctore mortis instigari, vel propria voluntate commisimus, non

non ad iudicium nostrum discutienda referuas, sed concessa gratia de sola tua venia gratulemur. Quia si ante oculos tuos culpas, quas fecimus, & plagas, quas excipimus, conferamus, illud est quod patimur, maius quod meremur. Peccati namque pœnam sentimus, & peccati pertinaciam non vitamus. In flagellis tuis fragilitas nostra frangitur, & iniquitas non mutatur. Mens ægra torquetur, & ceruix dura non flectitur. Vita in dolore suspirat, & in opere non emendat. Si expectas, non corrigimur; & si vindicas, non duramus. Confitemur in correctione quod fecimus. Si in pressuris, mala non facienda promittimus: si suspenderis gladium, promissa non facimus: si ferias, clamamus, vt parcas; si parcis prouocamus, vt ferias; si ad ostium venias, tempus pœnitendi petimus; si misericordiam respexeris, abutimur patientia, quæ pepercit. Adhuc plaga illata vix præterit; iam non recogitat mens ingrata quod pertulit. Si citiùs nos exaudias ex misericordia insolescimus, si tardiùs ex impatientia murmuramus. Te volumus seruare quod feceris, & nos non aduertimus seruare quod iusseris. Habes ergo Domine confitentes reos, parce quia pius es. Nouimus enim, nisi nobis remittas, quàm rectè nos punias: sed apud te multa est miseratio, & propitiatio superabundans. Da igitur Pater mitissime, Pater misericordissime, vt ea quæ commisimus desicemus, ac per totius diei, & noctis spacia, ab

omnibus malorum incurſibus liberos nos
tuæ pietati ſeruire concedas: Preſta ſine meri-
to quod rogamus.



ALLOQVIA COELESTIA,
SIVE FACVLÆ PIORVM
affectuum erga Deum, Chri-
ſtum Dominum, Deiparam,
& cœlites complures.

I. *Ad Deum Patrem pro venia, &
virtutibus obtinendis.*



OMNIPOTENS Deus, & miſe-
ricors Pater, & bone Domine, mi-
ere mihi peccatori. Da mihi ve-
niam peccatorum meorum; caue-
re & vincere omnes inſidias & tentationes
& delectationes noxias, & perfectè mente &
actu vitare quæ prohibes, facere & ſeruare
quæ iubes, credere, ſperare, amare, velle quid
& quantum & ve ſcis & vis. Compunctio-
nem humilitatis & pietatis, discretam abſti-
nentiam, & carnis mortificationem ad te a-
mandum, orandum, laudandum, mēditan-
dum, ad omnem ſecundùm te actum & co-
gitatum, puram, ſobriam & deuotam men-
tem: veracem & efficacem mandatorum
tuorum notitiam, dilectionem, delectatio-
nem,

nem, & effectum. Semper Domine ad meliora cum humilitate proficere, & nunquam deficere.

2 Ne committas me Domine voluntati meæ, nec humanæ ignorantia, aut infirmitati, neque meis meritis, nec alij quàm tuæ piæ dispositioni. Sed tu ipse clementer dispone me, & omnes cogitatus, & actus, & sermones meos in beneplacito tuo, vt fiat à me, & in me, & de me, tua semper sola voluntas. Libera me ab omni malo, & perduc me in vitam æternam. Amen.

II. Ad Deum pro vitijs refecandis, & virtutibus obrinendis.

1 **D**omine Deus meus, da cordi meo te desiderando quærere, quærendo inuenire, inueniendo amare, amando mala mea redimere, redempta non iterare: da Domine Deus cordi meo pœnitentiæ compunctionem, spiritui contritionem, oculis lacrymarum fontem, manibus eleemosynæ largitatem. Rex meus extingue in me desideria carnis, & accende vim tui amoris. Redemptor meus expelle à me spiritum superbiæ, & concede mihi propitius spiritum humilitatis tuæ. Saluator meus amoue à me furorem iræ, & indulge mihi sensum patientiæ. Creator meus, euelle à me animi rancorem, & largire mihi mentis dulcedinem. Da Pater clementissime solidam

mihī fidem, spem congruam, charitatem perfectam.

2 Rector meus auerte à me animi vanitatem, mentis inconstantiam, cordis vagationem, oris scurrilitatem, oculorum elationem, ventris ingluuiem, opprobria proximorum, scelera detractionū, curiositatis pruriginem, diuitiarum cupiditatem, potentatum rapinam, inanis gloriæ appetitum, hypocrisis malum, adulationis venenum, contemptum inopum, oppressionem debilium, auaritiæ ardorem, inuidiæ rubiginem, blasphemiæ mortem. Reseca in me temeritatem meorum factorum, iniquam pertinaciam, inquietudinem, otiositatem, somnolentiam, pigritiam, mentis hebetudinem, cordis cæcitatem, sensus obstinationem, morum truculentiam, boni inobedientiam, consilij repugnationem, linguæ effrenationem, pauperum prædam, impotentum violentiam, innocentum calumniam, subditorum negligentiam, circa subditos seueritatem, aduersus domesticos impietatem, erga proximos duritiam.

3 Deus meus, misericordia mea, oro te per dilectum filium tuum, da mihi opera misericordiæ, pietatis studia, compati afflictis, subuenire egenis, succurrere miseris, consulere erroneis, consolari mœstos, releuare oppressos, pauperes recreare, debiles refouere, dimittere debitoribus, parcere in me peccantibus, odientes me diligere, pro malis bona reddere, neminem despiciere, sed honorare,
bonos

bonos imitari, malos cauere, virtutes amplecti, vitia reiicere, in aduersis patientiam, in prosperis continentiam, custodiam oris, & ostium circumstantiæ labiis meis, terrena calcare, cœlestia sitire.

4 Ecce plasmator meus, multa rogavi, cum nec pauca promerui. Fateor, heu fateor, non solum quæ postulo non debentur bona, sed multa mihi debentur & exquisita supplicia. Animant me publicani, meretrices & latrones, qui à faucibus hostis momentaneè eruti, sinu recipiuntur pastoris. Tu enim omnium factor Deus, licet in cunctis tuis sis, mirabilis operibus, mirabilior tamen in visceribus crederis pietatis. Vnde tu me per quendam tuum dixisti: *Miserationes eius super omnia opera eius, & quasi de singulo loquens, de vniuerso populo tuo dixisti confidenter: Misericordiam meam non dispergam ab eo.* Nul- lum enim spernis, nullum abiicis, nullum perhorrescis, nisi qui te fortè amens exhorruerit: ergo non modò non iratus percutis, sed te irritantibus dona, si quæsierint, tribuis, *Deus meus, cornu salutis meæ, & susceptor meus.* Ego infelix te irritaui, ego malum coram te feci, furorem tuum prouocaui, iram promerui, peccaui & passus es, deliqui adhuc sustines. Si poenitet, parcis: si reuertor, suscipis, insuper dum differo præstolaris. Reueas errantem, inuitas repugnantem, excitas torpentem, amplecteris redeuntem, doces ignorantem, moerentem mulces, à ruina suscitans, post

lapsum reparas, petenti largiris, quærenti inueniris, pulsanti aperis.

5 *Ecce Domine Deus salutis meæ, quid opponam nescio, quid respondeam ignoro: nullum confugium, nullum à te patet latibulum. Ostendisti bene viuendi viâ, dedisti gradiendi scientiam, minatus es mihi gehennam, & pollicitus es paradisi gloriam. Nunc Pater misericordiarum & totius consolationis, confige timore tuo carnes meas: quatenus quæ minaris metuendo euadam, & redde mihi propitius lætitiâ salutaris tui, vt quæ spondes diligendo participem. Fortitudo mea Domine, firmamentum meum Deus, & refugium meum, & liberator meus, suggere quid de te cogitem, doce quibus sermonibus inuocem, de quibus operibus te placem. Scio namque, scio vnum quo placaris, & aliud quod non spernis. Est vtique spiritus contribulatus tibi sacrificium, & acceptas cor contritum & humiliatum. His me Deus meus, adiutor meus dita muneribus. His contra inimicam muni protectionibus, hoc de flammis vitiorum præsta refugium, hoc à desideriorum passionibus pande pius refugium. Fac Domine virtus salutis meæ, ne sim in eorum ordine qui credunt prospero tempore, & recedunt tentationis tempore. Obumbra caput meum in die belli, esto spes mea in die afflictionis meæ, & salus in tempore tribulationis meæ.*

6 *Ecce Deus illuminatio mea, & salus mea, rogavi quibus egeo, intimaui quæ timeo, sed*
remordet

remordet me conscientia, reprehendunt me cordis secreta, & quod amor ministrat, timor dissipat, zelus incitat, metus increpat actæ vitæ fortitudinem: sed tua ingerit pietas fiduciam. Tua hortatur benignitas, mea dehortatur malignitas, & ut verius fatear, occurrunt memoriæ plantasmata peccatorum, quæ reuerberant aciem, vel audaciam præsumptionum animorum. Cum enim odio quis dignus sit, qua fronte gratiam requirit? Cum pœna debetur, qua temeritate gloria poscitur? Lacescit iudicem, qui postposita satisfactione delicti, præmiis quærit honorari. Regi insultat obnoxius supplicio, qui flagitat donari indebito præmio. Et dilecti patris affectum stultus exacerbat filius, qui post illatas contumelias ante pœnitentiam hæreditatis usurpat celsitudinem. Quid mi Pater me egisse recolo? merui mortem, & peto vitam; commouit regem meum, cuius impudens nunc inuoco auxilium; contempsi iudicium iudicis, quem temerè postulo adiutorem; insolens renui audire patrem, quem demum præsumo habere tutorem.

7 Heu mihi quàm serò venio, heu, heu quàm tardè festino, heu quia curro post vulnera, dedignatus incolumis præcauere iacula, neglexi prospicere tela, modò sollicitor de morte vicina. Vulnera vulneribus inflixis, quia scelera sceleribus addere non timui, recenti tæbe cicatrices respersi: quia prisca flagitia modernis iniquationibus reciprocaui, &

quæ diuina solidauerat gratia, vel medicina, mea dissoluit prurigo phrenetica. Cutis quæ superducta vulneribus morbum celauerat, sanie erumpente putruit, quia iterata iniquitas concessam misericordiam exinaniuit. Noui quippe scriptum: *In quacunque die iustus peccauerit, omnes iustitiæ eius in obliuione erunt. Si iustitia aboletur iusti ruentis, quanto magis peccatoris in idipsum ruentis? Quoties ut canis redij ad vomitum, & ut sus petij volutabrum? Fateri mihi itaque & recordari impossibile est, quot mortalium homines peccare ignorantes docui, nolentibus delinquere persuasi, resistentes coëgi, volentibus consensisti, quot sanè gradientes in laqueum duxi, viam quærentibus foueam retexi, mala patrare non horruï, donorum Dei obliuisci non metui. Sed tu iuste iudex signasti quasi in sacculo pecuniam; peccata mea, & obseruasti omnes semitas meas, & cunctos gressus meos dinumerasti. Tacuisti semper, siluisti, patiens fuisti. Væ mihi, demum loqueris quasi parturiens.*

8 Deus deorum Domine, præstabilis super nequitiam, noui quia manifestus venies, noui quia non semper silebis, cùm in conspectu tuo ignis exardescet, & in circuitu tuo tempestas ingruerit valida, cùm aduocaueris cœlum desursum, & terram discernere populum tuum. Ecce tot millibus populorum nudabuntur omnes iniquitates meæ, tot agminibus patebunt scelera mea; non solum actiuum, sed etiam cogitationum simul duo loquentium.

num. Tot iudicibus inops atque quot me præcesserunt in bono opere. Tot arguentibus confundar, quot mihi præbuerunt sancta viuendi exempla. Tot vincat testibus, quot me mouerunt proficuis sermonibus, sæpèque imitandos iustis mihi dederunt actionibus. Domine mi Deus, non suppetit quod dicam, non occurrit quod respondeam, & ecce iam illi intersum discrimine, vrget me conscientia, cruciant cordis arcana, coarctat auaritia, accusat superbia, consumit inuidia, inflammat concupiscentia, incestat luxuria, dehonestat gula, confutat ebrietas, detractio lacerat, ambitio supplantat, rapacitas obiurgat, discordia dissipat, ira perturbat, leuitas deiecit, torpor opprimit, hypocrisis fallit, adulatio fragit, fauor extollit, calumnia pungit.

9 Ecce liberator meus de gentibus iracundis. Ecce cum quibus vixi a die natiuitatis meæ, quibus studui, quibus fidem seruauis; ipsa me studia, quæ dilexeram, dampnant, quæ laudaueram, vituperant. Hi sunt quibus acquieui, amici; quibus parui, magistri; quibus seruiui, domini; consules, quibus credidi; ciues, quibus cohabitauis; domestici, quibus consenui. Heu mihi rex & Deus meus: *quia incolatus meus prolongatus est. Væ mihi illuminatio mea: quia habitasi cum habitantibus Cedar.* Et cum sanctus dixerit multum, quanto magis ego infelix dicere possum; nimis incola fuit anima mea? *Firmamentum meum, non iustificabitur*

bitur in conspectu tuo omnis uiuens. Spes mea, non est in filiis hominum, quem si remota pietate iudicaueris, iustum inuenias, & nisi præueneris miserando impium, non erit quem glorifices pium. Credo namque salus mea, quod audiui, quomodo benignitas tua ad poenitentiam me adducit, turris fortitudinis, sonuerunt necessaria mihi labia tua. Nemo potest venire ad me, nisi Pater, qui misit me, traxerit um.

e 10 Enimuerò quia instruxisti me, tantaque propitius institutione formasti, totis medullis cordis, toto annisu mentis te omnipotens Pater cum dulcissimo puero, teque dulcissima proles cum serenissimo inuocò paracleto. *Trabe me, quatenus post te currere in odorem unguentorum tuorum delecter. Quàm magna Domine Deus meus multitudo dulcedinis tue, quam abscondisti timentibus te! Abscondisti, quia conseruasti, non quia abscondisti. Abstulisti, cum ea magis multiplicasti. Solet aliquando quod absconditur diligentius inuestigari, & inuentum arctius amari; dilata in te non minuuntur, sed magis crescunt desideria; non est ergo tuus amor transitorius, sed æternus. Qui te diligunt non tepescunt, sed feruescunt. Non est tuus amor otiosus, memoria tua super mel dulcis, meditatio de te plus quàm cibus suavis. De te loqui plena est refectio, te nosse perfecta consolatio.*

11 Tibi adhærere vita æterna, à te sepatari mors perpetua. Fons viuus his qui te sitiunt,
esca

esca indeficiens qui te esuriunt. Gloria te quærentibus, gaudium inuenientibus: odor tuus suscitatur mortuos, respectus curat ægrotos: lux tua omnem fugat caliginem, visitatio tua cunctam repellit tristitiam. Nullus apud te mœror, procul à te omnis dolor, nulla tecum mœstitia, nulla indigentia, nulla ubi es necessitas, nullius boni est difficultas, nunquam ibi tenebræ, nec terror nominatur gehennæ, nullius noctis tetra cæcitas, nec tumultus improbitas, nunquam famis, sitisque inopia, frigoris nec æstus circa te moratur penuria, non inualetudo corporis, profus nec corruptio mentis, non zelus, neque contentio, nec omnino ambitio, illinc abest solitudo finis & cura mortis: labor senectutis, languor ægritudinis, ibi nescitur passio aeris & varietas temporis. Hæc est enim *magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam abscondisti timentibus te, sed perfecisti sperantibus in te.*

12 O quàm bona absconditio, quæ efficitur perfectio: non enim hæc absconditio æstimatur perditio, sed magis conseruatio quæ fit perfectio. O gloriose rex, quàm *vera sunt tua iudicia iustificata in semetipsa, verè desiderabilia super aurum & lapidem pretiosum multum utique, & dulciora super mel & fauum.* O vita mea, Deus meus, rogo te per nomen redemptoris mei dilecti Filij tui, largire propitius, vt custodiam ea. Cognoui namque quia *in custodiendis illis retributio multa.* Gloria mea,
Deus

Deus meus, abscondis thesaurum tuum, ut incites cupidum, recondis margaritam, ut augeas quærentis amorem, differs dare, ut doceas petere, dissimulas audire petentem, ut facias perseverantem. Postremò incipientibus quærere promittis, ut non nisi verè perseverantibus salutem tribuas, quod planè indicat illa flebilis, quæ tuum in sepulchro natum Christum inter mortuos quærebat vivum, durantibus adhuc tenebris, quam accenderas, ut quæreret, sed quærenti disparebas, ut perseveraret: perseveravit sperans: speravit perseverans: & quia in spe perseveravit, videre te meruit. Beata visio, & plena exultatio.

O summam gaudium, & consummatum desiderium, desiderabilis vultus, iocundus aspectus! O spes & felix perseverantia! nisi enim speraret, non perseveraret; & nisi perseveraret, spei fructum non perciperet. Sic enim Deus meus, misericordia mea, absconderis timentibus te, ut inveniaris sperantibus in te; sic elongaris quærentibus, ut appropinques perseverantibus: *Qui elongant se à te, peribunt; qui autem expectant te non confundentur. Qui timent te, sperent in te, quoniam protector & adiutor eorum es.* Per timorem venit ad amorem. Timendus es ut Dominus, amandus ut pater. *Timor tuus sanctus permanet: quia sanctos permanere facit, quos possidet. Nihil deest timentibus te: quia oculi tui super eos, & aures tuæ in preces eorum. Misericordia*
mea,

mea, & refugium meum; susceptor meus, & liberator meus, sic timorem adhibe mihi, vt amorem subinferas; sic irroga metum, vt tui augeas desiderium: sicque me fac participem timentium te, vt custodientium mandata tua facias, vt per timoris seruitutem ad amoris pertingere merear gratiam, per quam tandem perueniam ad tuam gloriam. Amen.

*III. Ad Deum Patrem per merita
Filij incarnati.*

INUOCO te Deus meus, inuoco te, quia: *prope es omnibus inuocantibus te: sed inuocantibus in veritate. Tu enim veritas es, doce me, quæso, clementiam tuam sancta veritas inuocare: quia quomodo hoc fieri oporteat, nescio: sed doceri à te beata veritas humiliter imploro. Abs te sapere desipere est, te verò nosse perfectum est scire. Erudi me & diuina sapientia, & doce me legem tuam. Credo sane, quia quem tu erudieris beatus est, & de lege tua docueris eum. Desidero inuocare te, quod quæro vt fiat in veritate. Quid est inuocare in veritate veritatem, nisi in Filio Patrem? Ergo sancte, sermo tuus veritas est, principium verborum tuorum veritas. Hoc quippe est verborum tuorum principium, quod in principio erat Verbum. In ipso principio te summum adoro principium: in ipso veritatis verbo te perfecta inuoco veritas: quòd in ipsa tandem dirigas me, & doceas in veritate.*

Quid

Quid enim dulcius quam Genitorem in nomine Unigeniti exorare, Patrem recordatione Filij ad pietatem flectere, Regem charissimæ prolis denotatione mitigare?

2 Sic rei solent carceribus eripi, sic mancipati vinculis liberari, sic tristem capitis excipientes sententiam, non solum vitam, sed insuper nancisci insolitam gratiam, dummodo iratis patribus dilectæ prolis intimaerint charitatem. Sic delinquentes seruuli euadunt supplicia dominorum, dum pro eis interuenit dulcedo filiorum. Sic te Pater omnipotens, per omnipotentis Filij tui postulo charitatē: *educ de carcere animam meam ad confitendum nomini tuo*, libera me à vinculis peccatorum, per coeternum tibi unicum flagito natum, meque, cui propria merita letabilem minantur sententiam, pretiosæ ad dexteram tuam confidentis prolis interpellatione restaura placatus ad vitam. Quem alium enim dirigam intercessorem pro me tibi nescio: nisi hunc, qui est peccatis nostris propitiatio, qui sedet ad dexteram tuam, qui etiam communi sibi gloria pietatem tuam interpellat pro nobis.

5 Ecce aduocatus meus apud te Deum & Patrem, ecce Pontifex summus, qui non eget alieno expiari sanguine: quia proprio fulget profusus cruore. Ecce hostia sancta, beneplacens, & perfecta, in odorem suauitatis, & oblata & accepta. Ecce Agnus sine macula, qui *coram se rudentibus obmutuit*, qui plagis cæsus, sputis illitus,

illitus, probris affectus, *os suum non aperuit*. En qui peccatum non fecit, peccata nostra pertulit, & languores nostros suo liuore sanauit. Aspice pie Pater piissimum Filium tuum pro me tam impio passum. Respice Pater clementissime eum, qui patitur, & reminiscere benignus pro quo patitur. Nonne hic est ille innocens mi Domine, quem vt seruum redimeres, Filium, tradidisti? Nunquid non auctor vitæ hic est, qui vt *ouis ad occisionem ductus*, tibiq; *obediens vsque ad mortem factus*, atrocis non timuit necis subire genus? Recole totius salutis dispositor: quia hic ipse est, quem etsi ex tua virtute genuisti, meæ tamen infirmitatis participem fieri voluisti.

4 Verè hæc est tua deitas, quæ meam indurta naturam crucis ascendit patibulum, qui assumptaque carne triste tulit supplicium. Reduc Deus meus, oculos maiestatis super opus ineffabilis pietatis, intuere dilectum natum toto corpore extensum, cerne manus innocuas pio manantes sanguine, & remitte placatus scelera quæ patrauerunt manus meæ. Considera in me latus crudeli fessum cuspi-de, & renoua me sacrosancto fonte illo, quem inde fluxisse credo. Vide immaculata vestigia, quæ non steterunt *in via peccatorum*: sed semper ambulauerunt *in lege tua*, diris confixa clauis, & *perfice gressus meos in semitis tuis*: fac me odio habere *omnem viam iniquitatis*, *viam iniquitatis* misericors amoue à me: facque me propitius viam veritatis eligere. Oro te rex sæculorum

culorum per hunc Redemptorem meum : fac
 me currere *viam mandatorum tuorum*, vt ei va-
 leam spiritu vniri, qui non horruit mea carne
 vestiri. Nunquid non attendis, pie Pater, ado-
 lescentis Filij charissimum caput niuea cer-
 uice deflexa, pretiosa resolutum in morte ?
 Aspice mitissime Conditor dilectæ sobolis
 humanitatem, & miserere super infirmi plas-
 matis debilitatem. Candet nudatum pectus,
 rubet cruentum latus, tensa arent viscera, de-
 cora languent lumina, regia pallent ora, pro-
 cera rigent brachia, pendent crura marmorea,
 rigat terebratos pedes sancti sanguinis vnda.
 Specta gloriose genitor gratissimæ prolis la-
 cerata membra, & memorare benignus quæ
 mea est substantia. Conspice Dei hominis
 poenam, & releua conditi hominis miseriam.
 Vide Redemptoris supplicium, & remitte re-
 dempti delictum. Hic est Domine mi, quem
 propter peccata populi tui percussisti, licet
 ipse sit *dilectus*, in quo tibi bene complacuisti.
 Hic est ille innocens, in quo dolus inuentus non
 est, & tamen cum *iniquus deputatus est*.

3 Quid commisisti dulcissime puer, vt sic
 iudicareris ? Quid commisisti amantissime
 iuuenis, vt sic tractareris ? Quod scelus tuum,
 quæ noxa tua, quæ causa mortis, quæ occasio
 tuæ damnationis ? Ego enim sum tui plaga
 doloris, tuæ culpa occisionis. Ego tuæ liuor
 passionis, tui cruciatus labor. Ego tuæ mortis
 meritum, tuæ vindictæ flagitium. O mirabili
 censuræ conditio, & ineffabilis mysterij dispo-
 sitio !

fitio ! peccat iniquus , & punitur iustus : deliquit reus, & vapulat innocens; offendit impius , & damnatur pius : quod meretur malus , patitur bonus ; quod perpetrat seruus, exoluit dominus : quod committit homo, sustinet Deus. Quò nate Dei, quo tua descendit humilitas ? quo tua deflagrauit charitas ? quo processit pietas ? quo excreuit benignitas ? quo tuus attigit amor ? quo peruenit compassio ? Ego enim iniquè egi , tu pœna multaris. Ego facinus admisi, tu ultione plecteris : ego crimen edidi , tu torturæ subiiceris : ego superbiui, tu humiliaris : ego tumui , tu attenuaris : ego inobediens extiti, tu obediens Patris scelus inobedientiæ luis : ego gulæ parui, tu inedia afficeris : me ad illicitum rapuit concupiscentia ardorem, te perfecta charitas ducit ad crucem : ego præsumpsi vetitum, tu subiisti aculeum : ego delector cibo, tu laboras in patibulo : ego fruor deliciis , tu laniaris clavis : ego pomi dulcedinem, tu fellic gustas amaritudinem : mihi reo ridens congaudet Eua : tibi pie plorans compatitur Maria.

9 Ecce rex gloriose, ecce impietas mea, & claret pietas tua ; en mea iniustitia, & tua liquet iustitia. Quid Deus meus & rex meus ? *Quid retribuam tibi pro omnibus quæ retribuisti mihi ?* Non enim inueniri potest in corde hominis quod condignè talibus referatur præmiis. Nunquid potest sagacitas machinari humana , cui comparetur miseratio diuina ?

Nec

Nec est creaturæ moliri officium, quo iustè Creatoris recompenset præsidium. Est autem nate Dei in hac tua admirabili dispositione, cui mea fragilitas in aliquo suppeditet, si tua visitatione compuncta mens, *carnem suam crucifigat cum vitis & concupiscentiis*. Et si hoc à te conceditur, quasi iam tibi incipit compati vel viuere: quia & tu pro peccatoribus dignatus es mori: sicque per interiorē victoriam te duce armabitur ad exteriorē palmam: qua deuicta persecutione spirituali non vereatur pro amore tuo subiici gladio materiali. Ita exiguitas conditionis si tuæ complaceat pietati, magnitudini valebit pro viribus respondere Conditoris. Et hoc cœlestis medicinæ bone lesu, hoc tui antidotum amoris.

7 Oro te per antiquas misericordias tuas, infunde meis visceribus, vt reiecta vipereæ cogitationis labe, reintegret me incolumitati pristinæ, quo gustato nectare tuæ suauitatis, faciat me illecebrosâ mundi prospera toto affectu despiciere, & nulla eius aduersa pro te formidare, memorque perpetuæ nobilitatis semper fastidiam ventos huius transitorii timoris. Nihil quæso sine te mihi dulcescat, nihil complaceat, nihil pretiosum, nihil præter te arrideat speciosum: vilescant obsecro abs te mihi omnia, fordescant vniuersa, quod tibi aduersum est, & mihi molestum sit, & beneplacitum indeficiens desiderium: tædeat me gaudere sine te, & delectet me tristari pro te.

te. Sit mihi nomen tuum refocillatio, & memoria tua mea consolatio, fiant mihi *lacrymæ meæ panes die ac nocte*, tuas inuestigando iustificationes, sit *bonum mihi lex oris tui super millia auri & argenti*, sit obedire tibi amabile, resistere execrabile. Rogo te spes mea, per omnes pietates tuas, vt propitieris omnibus iniquitatibus meis. Adaperi aures meas mandatis tuis, & *ne declines*, flagito per nomen sanctum tuum, *in verba malitiæ cor meum ad excusandas excusationes in peccatis*. Peto etiam per admirabilem humilitatem tuam, *non veniat mihi pes superbiæ, & manus peccatoris non moueat me*.

8 Ecce omnipotens Deus Pater Domini mei, dispone benignus quo mihi miserearis: quomodo quicquid pretiosus inueni, deuotè tibi obtuli: quicquid carius reperi, suppliciter præsentavi, mihi nihil reliqui quin tuæ exposuerim maiestati, nihil iam superest quod adiiciam: quia totam tibi delegaui spem meâ. Direxi tibi aduocatum meum, tuum dilectum Filium, nisi gloriosam progeniem inter me & te mediatorem. Nisi, inquam, intercessorem, per quem confido veniam, nisi verbis: quia pro meis dixi missum factis; enumeraui sanctissimæ tibi sobolis mortem, quam pro me fuisse credo perpeffam. Credo à te missam deitatem, nostram suscepisse humanitatem, in qua dignum duxit vincula, alapas, sputa, irrisionesque perferre, nec non crucem clauosque suscipere. Hanc olim infantix vagitibus

bus demolitam, pueritiæ pannis astrictam, sudoribus vexatam, ieiuniis maceratam, vigiliis afflictam, itineribus fessam, post affectam flagris, laceratam suppliciis, deputatam cum mortuis: ditatam verò gloria resurrectionis, cœlorum gaudiis induxit, & in dextra tuæ celsitudinis collocavit.

9 Tu placatio mea, & propitiatio mea, hîc intende pins quomodo genueris Filium, & quem redemeris seruum, hîc aspice factorem, & ne despicias facturam: amplectere serenus pastorem, & recipe misericors allatam propriis humeris ouem. Hic ipse est fidelissimus pastor ille, qui dudum errabundam ouem per abrupta montium, præcipitia vallium multis quæsierat, variisque laboribus, qui iam morienti, iam per longa exilia deficienti, tandem inuentæ gaudens se supponit, & miro sibi adnisu charitatis innixam de confusionis abyssu leuauit: piisque coastrictam complexibus ad nonaginta nouem vnam, quæ perierat, deportauit ouem.

10 Ecce Domine mi Rex omnipotens Deus, ecce pastor bonus, refert tibi ouem, quam commisisti ei. Suscepit te disponente ad saluandum hominem, quem tibi restituit omni labe immunem: ecce tibi tuum charissimus plasma Filius reconciliat, quod à te procul deuiauerat. En gregi tuo mitis pastor reformat, quod prædo violentus abegerat: reddit tuis conspectibus seruum, quem sua propria fecerat conscientia fugitiuum, vt qui per se
pœnam

pœnam meruit, per factorem mundi mereatur veniam, quippe pro culpis suis sperabat gehennam, tanto duce iam confidat reuocari ad patriam. Potui per me te sancte Pater offendere: sed non potui per me te mihi placare: factus est adiutor meus tuus dilectus Filius, meam participans humanitatem, ut curaret infirmitatem: quatenus vnde culpam emiserat offensionis, inde tibi inmolaret sacrificium laudis, meque per hoc tuæ redderet pietati placabilem: quo sedens ad dexteram tuam semper me substantiæ ostenderet esse consortem.

11 Ecce spes mea, ecce tota fiducia. Si me pro mea, ut dignum est, despicias iniquitate, respice saltem misertus in me pro dilectæ sobolis charitate: in Filio attende quid propitius in seruo. Vide carnis sacramentum, & carnis remitte reatum: recolle quod bonus perpeffus est Filius, & obliuiscere quod malus operatus est seruus. Quotiens beatæ prolis tibi faucia patent vulnera, delitescant obsecro vulnera mea: quotiens rubet pretiosus sanguis pio de latere, deleatur supplicio tabes meæ pollutionis. Et quia te caro laccessiuit ad iram, caro te inflectat precor ad misericordiam, ut sicut me caro seduxit ad culpam, caro deducat ad veniam.

22 Multum quidem est quod mea meretur impitas, longè autem maius est quod Redemptoris mei poscit pietas: magna enim est mea iniustitia, multo verò maior est Redemptoris mei

mei iustitia. Quanto enim superior est Deus homine, tam mea malitia est inferior bonitate eius, ut qualitate, ita etiam quantitate. Quid enim delinquere posset homo, quod non Dei Filius redimeret factus homo? Quæ tantum superbia tumeret, quam non tanta humilitas sterneret? Quodnam esset mortis imperium, quod nati Dei non destrueret crucis supplicium? Nimirum Deus meus, si æqua lance iniquitas peccantis hominis, & redimentis gratia liberentur authoris, non tantum oriens distat ab occidente, seu inferior separatur infernus à summo coeli cardine, quantum pietas Redemptoris superat malitiam peccatoris.

13 Iam lucis optime Creator, iam culpis ignosce meis pro dilecti Filii tui laboribus immensis. Iam quæso eius pietati mea impietas, eius modestiæ mea peruersitas, & mansuetudini donetur ferocitas. Iam sua humilitas meam superbiam, patientia eius meam impatientiam, benignitas duritiam, obedientia inobedientiam, tranquillitas inquietudinem, dulcedo amaritudinem, suauitas iram, charitas lucrifaciat crudelitatem. Qui tecum, &c.

IV. *Ad Christum, cum peccator reminiscitur
 quæ Christus pro nobis in carne
 gessit.*

1 **A**D te dulcissime & benignissime Domine Iesu Christe, qui fons pietatis & misericordiæ, potissimè me conuerto, quia & per potentiam diuinitatis tuæ, qua cum Patre & Spiritu sancto vnus Deus omnia ex nihilo fecisti, me creatum esse fateor, & per incarnationem tuam, quam in proprietate personæ tuæ, cooperante tamen Patre & Spiritu sancto suscepisti, me reffectum & renouatum esse scio.

2 Oro itaque dulcissimam misericordiam tuam, piissime & suauissime Domine Iesu, per sanctam annuntiationem tuam, miserere infœlicis animæ meæ. Dulcissime Domine Iesu Christe, per sanctam incarnationem & natiuitatem tuam, miserere mei. Dulcissime Domine Iesu Christe, per circumcisionem tuam miserere mei. Dulcissime Domine Iesu, per sanctam infantiam tuam miserere mei. Dulcissime Domine Iesu, per iuuentutem tuam miserere mei. Dulcissime Domine Iesu, per baptismum tuum miserere mei. Dulcissime Domine Iesu, per ieiunium tuum, famem & fatigationem, miserere mei. Dulcissime Domine Iesu, per miracula tua, per quæ etsi homo verus eras, verus Deus agnoscebaris, miserere mei.

3 Dulcissime Domine Iesu, per flagella, sputa, & alapas quas pro nobis suscepisti, miserere mei. Dulcissime & misericordissime Domine Iesu, per spineam coronam quam in capite tuo portasti, ut spinas peccatorum nostrorum auferres, miserere mei. Miserere mei dulcissime Domine Iesu, per crucem tuam & mortem, quam in eadem cruce passus es, ut nos à morte redimeres. Miserere mei Domine Iesu, per sepulchrum tuum, in quo secundum carnem iacuisti, & per benignissimam descensionem tuam ad inferos, in quibus fideles & amicos tuos qui te ibi suum dulcissimum Redemptorem diu expectauerant, visitasti: visitans à dæmonica dominatione, gloriose triumphans, misericorditer eripuisti; infernalibus furiis suum principem valenter inculantibus, quòd te in quo de suo nihil inuenerat, iniuste interfecerit, pro qua iniusta interfectione iuste tunc perdebant quos tam diu captiuos, & suis infœliciter vinculis alligatos tenerant.

4 Miserere mei Domine dulcissime & benignissime Iesu, per gloriosam resurrectionem tuam, qua tertia die, postquam pro peccatoribus occisus es, discipulis & amicis tuis de tua morte dolentibus & nimis afflictis, viuus & immortalis apparuisti, & per dulcissima colloquia tua, quæ cum eis per dies quadraginta post resurrectionem tuam habuisti; in quibus in multis argumentis apparens eis, & loquens de regno Dei, eosque confortans & refouens,
& cum

& cum eis sæpiùs conuescens, præmissis euidentissimis signis & veritate tuæ carnis, in qua mortem passus es, auferens ab eorum cordibus omnem dubitationem, ad fidem & crudelitatem tuæ resurrectionis solidasti. Miserere mei dulcissime Domine Iesu, per admirabilem ascensionem tuam, qua discipulis tuis & matre tua Virgine aspicientibus, cœlos petens, humanam naturam quam misericorditer pro peccatoribus susceperas, & in qua mortem passus mortem destruxeras, ad dexteram Patris collocasti. Miserere mei dulcissime Domine Iesu, per aduentum sancti Spiritus, quem sicut promiseras discipulis tuis die Pentecostes misisti: quo impleti & vehementissimè confortati, omni timore postposito, veritatè tuæ resurrectionis cunctis gentibus annuntiarent, eòsque docerent quòd si in te crederent, & tuis præceptis obedirent, omni dubitatione posthabita, regnum cœlorum post mortem carnis ascenderent, & in æterna gloria tecum foeliciter regnarent. Miserere mei dulcissime Domine Iesu, per reditum tuum ad iudicandos viuos & mortuos, quo iudicio malos à bonis separans, æterna perditione damnabis; bonos verò tecum ad cœlos ducens, in æterna foelicitate collocabis.

5 His dulcissimis recordationibus & piis memoriis animatus dulcissime Domine Iesu, & hæc tanta beneficia infirmis & peccatoribus à te misericorditer collata, dum in secreto

pectoris mei dulciter & cum magna admiratione voluo & reuoluo, infirmas memorias & recordationes peccati, quæ ad damnationis perditionem trahunt, tua opitulante bonitate aliquando respuo, & ea quæ diuina sapiunt, & infirmam animam & peccatricem subleuare solent, respicio, veneror & amplector.

6 Sed heu infœlicis animæ meæ, dulcissime & benignissime Domine, heu tantæ perditioni infœlicem animam tam graui ter vexanti, & nisi misericordissima pietate tua sustineatur, in puncto ad infernum descendenti. Ecce enim cordis mei secretum diligenter inspicio, ipsam infœlicem animam meam quam ante diuinam maiestatem tuam, mundam & immaculatam stare putaueram, veneno malitiæ & iniquitatis non parum infectam inuenio. Sæpius verò dum etiam causa alicuius utilitatis cum aliquo loqui incipio, statim vel post paruam moram in detractionem incurro, vel pro aliqua re imprudenter murmuro; vel vitio curiositatis ineptæ succumbo, vel malorum cogitationum turpitudines motusque impudicos in ipsis interioribus meis sustineo. Iterum atque iterum heu tantæ infœlicitati, tantæque perditioni.

7 Fateor dulcissime Iesu, & expando coram te iniquitates meas, quas intus patitur misera anima mea. Dum enim ea quæ retro sunt obliuiscens, ad ea quæ ante sunt me extendere volo, atque in his dulcissimis recordationibus

nibus quas superius commemoratus sum, diutius si possem delectari cupio, atque omnes cogitationes meas quasi in fasciculum colligens, omni perturbatione animi remota adhærere Deo perseveranti continuatione desidero, subitò nescio qua miseria, me relabi ad inania & noxia conspicio: & tanquam mors subitò interficiens, vel quemadmodum canis rabidus, qui nec percussione repulsus à laceratione hominis se temperat, carnalis delectatio omnem tranquillitatem animi, omnemque rectitudinem iustitiæ quam me credebam habere, perturbat ac destruit. Et qui putabam me stare in arce virtutum pro suavi odore earum, sentio intolerabilem ac teterrimum fœtorem vitiorum.

8 Quid ergo faciam dulcissime Domine Iesu, amator hominum & creator, reformator & redemptor peccatorum? Quò me convertam tantis circumdatus malis, tantis involutus pessimarum delectationum tenebris? Infœlix ego homo, quis me liberabit de torpore mortis huius? Quis autem nisi gratia Domini mei Iesu Christi? Miserere ergo dulcissime Domine Iesu, miserere creaturæ tuæ, miserere peccatricis animæ meæ. Intende dulcissime Domine Iesu, intende miseræ eius, & libera eam, propter inimicos eius eripe eam. Illumina oculos eius, ne vnquam obdormiat in morte, ne quando dicat inimicus eius, prævalui aduersus eam. Apprehende arma & scutum, & exurge in adiutorium eius,

Credo dulcissime Domine Iesu; credo quoniam si arma tua ad defensionem eius arripas, & scuto bonæ voluntatis tuæ animam quam creasti defendas, quia nullus hostis, nullius iacula inimici, etsi foris expugnent, vel etiam intus sæuire tentauerint, animam quam defendis vlllo modo poterunt superare.

9 Dulcissime & misericordissime Domine Iesu, sana eam multis malis obrutam, multis iniquitatibus superatam, multis facinoribus maculatam. Adiutor pauperum, defensor pupillorum, sana & adiuua eam à te creatam, à te redemptam, per te mundatam. Sustine conatum eius, conforta desiderium eius, & concede ei hoc spatium vitæ, in quo in hoc mundo conuersanda est, sic percurrere, & cunctas iniquitates suas per ineffabilem misericordiam tuam sic emendare, & per veram pœnitentiam & confessionem purgare, corrigere, mundare, & abstergere: vt tua largiente indulgentissima pietate, ab omni labe vitiorum purgata, mundata, correcta, & absterfa, post mortem carnis, ad te dulcissimum creatorem suum, piissimum Dominum suum peruenire valeat, tuamque inenarrabilem gloriam cum omnibus sanctis tuis in æterna foelicitate possidere per æterna sæcula. Amen.

V. *Contra tres inimicos qui peccatorem grauius multoties infestant, & nisi misericordia Dei eum tueatur, sepius ad mortem vulnerant scilicet inanis gloria, inuidia, superbia.*

I **D**omine Deus meus in te speraui, saluum me fac ex omnibus persequentibus me, & libera me. In te Domine speraui, non confundar in æternum, in tua iustitia libera me, & eripe me. Domine Deus meus, creator meus, & gubernator meus, sicut dixi & semper dicam, in te speraui, & in te spero, nec quandiu fuerit halitus in naribus meis à misericordia tua desperabo. A meipso verò, si diligenter omnes actiones meas inspicio, semper despero, quia semper in malis operibus conuersor: sed respiciens ad dulcissimum creatorem meum, ad patientissimum Dominum meum, qui malè me viuere conspicit, & adhuc expectat correctionem meam, expectans & tolerans auscultat si in aliqua re curè emendare vitam meam, respiro, & misericordiam creatoris mei, qui tam dulciter me tolerat, inuoco. Ex omni enim parte inuadunt me inimici mei, & iam ferè ex omni parte perforant, & irrumpunt interiora cordis mei: & nisi ille piissimus Dominus meus qui me creauit mihi subueniat, subueniens, & terrens

M 4

inimicos,

inimicos, qui sic me tribulant repellat, illorum vinculis infœliciter ligata, iam citò ducetur captiua anima mea,

2 Ergo libera me Domine ex omnibus persequentibus me, & si non propter me, saltem propter te. Propter me, fateor dulcissime Domine Deus meus, non est tibi ratio liberandi me: quia ferè semper delectat me malum facere, & in malis operibus perseuerare. Sed proptet te libera me quia verecundia tua est, inimicos tuos facturam tuam sic deludere, sic delusam & eorum sordidissimis vitiis fœdatam malè tractare, quam tam honestam creasti, tanto honore rationis exornasti, quam ad imaginem & similitudinem tuam plasmasti.

3 Ecce dulcissime Deus meus, ecce infœlix spiritus meus, malis operibus vndique corrosus, de dentibus inimicorum suorum quibus infœliciter dilaniabatur, vix erutus, tuum auxilium implorat, tuæ gratiæ visitationem suspirat, quia nisi citò subuenias eorum infecutione grauius fatigatus, iam etiam ad te nec anhelare valebit. Multi sunt inimici mei, sicut vides piissime creator meus, quorum sæuitia grauius ferior, percussus & illusus non modicos dolores sustineo.

4 Sed vnus inter ceteros semper grauius me appetit, & semper sine vlla miseratione, vsque ad interitum prosternere contendit. Sæpius enim cum alij inimici mei ab infecutione mea quasi fatigati quiescunt, vnus audacior

cior cæteris, fortiùs telum vibrat, scilicet inanis gloria, quæ non solùm miserum hominem malis operibus apertè maculat, sed etiam de ipsis bonis operibus quæ agere videtur, si se cautè non custodit, ingulat. Hæc pestis progenita est ab illa superbia quæ primum hominem prostravit, prostratum & vulneratum, ab illa foelicitate quam possidebat, expulit. Et vt miserum quem inuadit fortiùs prosternat, inuidiam per quam mors intrauit in orbem terrarum, secum ad adiuuandum se aduocat. Inuidia igitur miserum quem arripit, vrit, vrendo tristem & quasi languore possessum incedens facit. Inanis verò gloria, quasi recreando de ipsis bonis operibus quæ se facere fingit, extollit. Sed vt miserum que n. semel inanis gloria interceptit, in foeliciùs captiuum ducat, nec ei vllam spem euadendi relinquat, ad matrem superbiam recurrit, & eius animata mortifero consilio virtutem diligendi Deum & proximum, ei primùm abscindit. Dum enim in foelix quem inanis gloria inficit, superior cæteris videri cupit; si quem considerat in bonis operibus meliorem se esse, rectiùsque incedere negare non possit, illum si valet & omnia quæ agit, opprimit: si non valet, quia apertè recta sunt, saltem vt non ex toto rectè acta credenda sint, quocunque modo obnubilare satagit. Sicque miser animus hac captiuitate possessus, nec rectum agit & quid rectum agere videatur; quia nec proximum diligit, quem sicut se amare præci-

pitur; nec Deum amat, quem hoc modo agendo non amare conuincitur. Qui enim proximum suum non amat, nec eum in quantum valet, vt in bono proficere possit adiuuat, nec Deus illum amat, nec ad eius opera respicit, etiamsi coram hominibus videantur esse bona.

5 Quid verò, quid miserius potest esse homine, qui se de bono opere extollit? Quidum sese putat extollere, de supernis ad imaruit, superbia enim semper naturaliter in profundum inferni iacet; humilitas autem semper in coelis habitat, & in coelo manet. Et quem inanis gloria de summis deiicit, superbia mater eius, in brachiis æternæ perditionis excipit: sic est contritio, cuius humilis conuersatio est in terris. Deus qui humilia respicit, & alta à longè cognoscit, eum de ima conuersatione eleuat in coelos.

6 Fateor mitissime Deus, fateor me tribus his malis, imò his tribus furiis infernalibus grauius esse prostratum, & ferè vsque ad interitum in anima vulneratum, & nisi indulgentissima misericordia tua citò subueniat, grauius esse damnandum. Heu miser, heu miser semper & vbique, heu miser, quanta captiuitas est miseri hominis? Si malè viuit, est aperta damnatio, si rectè quidem viuere videtur, sed incautè se custodiens inde gloriatur, iterum est misero certa mors, & æterna damnatio.

7. O Deus nostrum refugium, ô creator noster,

noſter, & virtus noſtra aduerſus eos qui nos perſequuntur, & ſi te nos viderint propter peccata noſtra dimittere, ſemper inſidiantur: adiuua nos miſericors tua miſericordia ſemper indigentes; tuæ miſerationis auxilium pluſquàm nobis expediret tepidè poſtulant. Et ſi nos deſpicias, ideò quia multis iniquitatibus nos inuoluimus, ſaltem redue ad nos miſericordes oculos tuos, quia creatura tua ſumus. Et ſicut veriſſimum eſt te noſtrum ſemper eſſe creatorem, ſic ſemper & vbique ſentiamus te noſtrum eſſe deſenſorem, & aduerſus inimicos noſtros indeficientem protectorem, vt in præſenti vita ſemper à te deſenſi & adiuti, finito temporali curſu, ad te creatorem noſtrum & Dominum perueniamus, ab omnibus peccatis mundati & abſoluti. Amen.

VI. Cùm peccator de iniquitatibus ſuis multum eſt anxius, easque coram Deo, omni poſtpoſita verecundia denudat & expandit.

ſ. **A**Ltiſſime, & miſiſſime amator hominum Deus, creator & gubernator omnium creaturarum, immenſæ bonitati tuæ confiteor omnia peccata mea, quæcunque quocunque modo feci, ex ea hora ex qua peccare potui uſque ad hanc horam, in qua adhuc per miſericordiam tuam me viuere poteris. Omnium verò non poſſum eſſe memor,

M 6

quia

quia multa sunt, & facile enumerari non possunt. Sed tu piissime, & misericordissime Deus, cui nota sunt omnia antequam fiant, qui verus inspector es cogitationum, & iustissimus scrutator es cordis & renum: tu nosti omnia peccata mea, quęcunque egi, vel adhuc ago, vel intus in anima mea per occultas cogitationes, vel foris per apertas operationes. Et propterea quia veraciter hæc omnia tibi esse nota scio, de iis omnibus quę me fecisse contra voluntatem tuam intelligo, coram maiestate tua, & coram omnibus Sanctis tuis, me reum & culpabilem esse confiteor, & nisi indulgentissima misericordia tua prius subueniat, post mortem carnis æterna morte esse damnandam, æternisque tormentis æternaliter esse torquendum.

2 Scio dulcissime Deus, scio quia me creasti, & creaturę misericorditer dilexisti: & quia ad hoc me creasti, ut & ego quoque te creatorem meum, sicut dignum esset diligerem, tuisque præceptis per omnia obediens essem. Et hoc totum ad bonum meum fecisti, non ut tu per me vel melior esses, vel in aliquo ditior existeres. Tu enim nullo bono eges, quia tu essentialiter es ipsum bonum, & à te est omnis bonus, quicumque bonus est. Et ideo non potes esse melior, vel ditior, & non per falsam impotentiam, sed per veram potentiam non potes. Qui enim malum potest & facit, malo suo hoc potest & facit,
quia

quia per hanc potentiam non sursum ad excelsa dirigitur fœliciter, sed deorsum ad ima attrahitur infœliciter. Hac potentia, vel potius impotentia miserabiliter seductus, & quasi vesica turgens inaniter inflatus, extra rationem positus, & quasi iumento insipienti similis factus, telo superbix miserimè percussus & prostratus, te creatorem meum & misericordissimum Dominum in tuis præceptis contempsi, quæ mihi ad bonum meum si obseruassem dedisti, contemnens & veluti mente perditus, dum huc illucque quasi superbè feror, vera soliditate perdita, vias perditionis & mortis incurro, ac vanitatem, vanæque elationis ventum, stultè & insipienter sequor.

3 Fateor clementissime Deus, fateor coram omnipotentia tua me nimis esse superbum, vanum, & omni genere elationis plenum. Et puto si in hoc sæculo aliquam haberem potentiam, nullus posset sufferre meam superbiam. Sed & ista superbia qua coram hominibus tam grauitè vexor, quamuis sit execrabilis, & nimis periculosa, est tamen alia superbia, qua, cum diligenter secretum mentis meæ non mihi blandiens inquirò, non parum vexatur & dissipatur infœlix anima mea. Aliquando verò si contingat (quod tamen rarò accidit) aliquid me facere, quod secundum æstimationem hominum videatur aliqua similitudo boni, non parum de hoc

hoc ipso superbio. Et si nemo inde loquitur, vel aliquo modo me laudare non curat, eum quasi stultum & nihil scientem despicio, vel etiam si quasi non curans, laudationem hominum vanam & inutilem fugio, non parum in ipsis interioribus meis, ubi solus Deus videt, inde glorior, & mirum in modum dum laudationem vito, eò ampliùs laudationem & vanam gloriam appeto.

4 Ecce Deus meus & creator meus, ecce vides me ita facere, ita viuere, & totum quod viuo perdere, & ecce vides, & execraris, & pro tali vita non nisi pœnas, & tormenta promittis. Subueni ergo creator meus, subueni adiutor in opportunitatibus, subueni, & adiuua animam meam, & per ineffabilem misericordiam tuam, destrue & confunde superbiam meam. Ecce Deus meus & Dominus meus, ecce confiteor immensæ bonitati tuæ, veneno huius malitiæ me totum esse infectum, corruptum & destructum, & iam ferè nisi misericordia tua subueniat, ad nihilum redactum. Sed coram maiestate tua culpam meam recognosco, reus & culpabilis veniam & indulgentiam de hoc, & de omnibus peccatis meis à te misericors creator peto, qui non vis mortem peccatoris, nec lætaris in perditione morientium. Sunt & alia multa quæ de radice huius pœstis exoriuntur, quæ me habere, & eorum molestiis non parum inquietari, & sæpissimè atteri similiter confiteor. Et similiter de his omnibus veniam & indulgentiam peto.

indul.

indulgentiam requiro. Sunt autem hæc, ira, impatientia, inimica Deo & omnibus Sanctis odiosa, discordia, indignatio, rancor animi, tedium mentis, voracitas gulæ, murmuratio, auaritia, rapacitas, & multa his similia, quibus vexari, & affici, lacerari, & discerpi infœliciter animam meam conspicio.

5 Est & præter hæc vnum malum malum, super omnia mala malum, quo tanto grauius & miserabilius laceratum & afflictum animum meum sentio, quanto & ab ipsis cunabulis semper mecum fuit, mecum creuit; in infantia, in adolescentia; in iuuentute mihi semper adhæsit, nec adhuc iam præ senectute membris deficientibus me deserit. Est autem hoc malum, desiderium voluptatis, delectatio carnalis, tempestas libidinis, quæ multis & variis modis infœlicem animam meam maceravit, dissoluit, & omni virtute destitutam inanem & debilem reddidit. Fateor dulcissime & mitissime Deus, fateor coram omnipotentia tua, me huius operis nefarii immundis recordationibus sæpe esse pollutum, incensum, ardores non modicos & inhonestos passum, non solum mearum delectationum malas memorias & stultas recordationes mihi nocere, sed etiam aliorum malefacta mihi narrata, & per recordationes sordidas ad memoriam reducta, cor meum non paruo nexu iniquitatis maculare.

6 Ecce Deus meus piissime, & misericordissime Dominus meus, quamuis non paruum verecundiam passus, expandi coram te iniquitates meas: ostendi vulnera & peccata mea, ostendi animam meam malis operibus maculatam, malorum operum delectationibus infectam, malorum delectationum recordationibus foedatam. Deus meus, misericordia meam, respice ad poenitentiam meam, respice ad pietatem meam, & suscipe confessionem meam, & fac mecum secundum misericordiam tuam. Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit? vel etiam quis iustitia sua, sine misericordia tua poterit liberari? Propitius esto mi Domine, propitius esto mihi peccatori: parce peccatis & iniquitatibus meis, ut per tuam misericordiam ab omnibus vitiis mundatus ac purgatus, & ab omnibus peccatis clementer absolutus, finita temporali vita & conuersatione, perducere merear ad regna caelorum, ubi cum sanctis omnibus te laudare, & benedicere, & glorificare valeam in saecula saeculorum. Amen.

VII. *Ne peccator pro ullo peccato desperare debeat, quia pius est & misericors Dominus; nec peccatoris mortem, sed vitam desiderat.*

I **M**iserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam, & secundum multi

multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam. Credimus quòd hanc orationem Spiritus sanctus dictauerit, cuius inspiratione compunctus homo peccator, sed & fidelis, & sibi postulat ab eo misereri, suasque iniquitates secundum multitudinem miserationum eius deleri, quem & omnipotentissimum Deum & misericordissimum Dominum esse credit. Est autem hoc opus Spiritus sancti, quòd peccatori sua facinora displicent, & ea agere satagit, quæ creatori suo placent. Sed & hoc suis viribus non valet, nisi eiusdem Spiritus sancti gratia illuminatus, cuius cor cum per suam gratiam visitat, protinus ab omni labe vitiorum emundat.

2 Dulcis est verò Dominus & pius erga creaturam suam, quam creauit ad imaginem suam & similitudinem, & quam tanto ditauit honore, nullo modo nisi eius magna iniquitate patitur perire. Est autem, est omnino vniuersitatis creator, suauis & mitis, & multæ misericordiæ omnibus inuocantibus se, omnibus qui inuocant eum in veritate, & voluntatem timentium se facit, & deprecationem eorum exaudit, & per suam magnam misericordiam saluos ad sempiternam gloriam ducit. Misereatur enim omnium, & nihil odit eorum quæ fecit, dissimulans peccata hominum propter pœnitentiam, & parcens illis, quia pius est Dominus.

3 Est autem misericors Dominus peccatoribus

toribus à suis nequitiis cessantibus; & per veram poenitentiam, veræque poenitentiae bona opera, suas malitias mundantibus; & per veram confessionem, veræque confessionis sacrificium, se mactantibus. Est autem vera poenitentia veræque confessio, & perpetrata mala plangere, & plangenda amplius non admittere. Quomodo verò miseretur pater filiorum, & multò magis quàm pater carnalis filiorum, miseretur pius & misericors Dominus omnium se timentium. Ipse enim novit figmentum nostrum; cognovit etiam unde fecit limum nostrum. Recordatur enim quòd pulvis sumus & cinis, sed tamen ad eius imaginem facti. Intuentes autem veræque confitentes totam misericordiam creatoris nostri erga creaturam suam, non de remissione culparum desperemus. Quoniam si ex toto corde poeniteamus, nostrasque iniquitates dignis fletibus insequamur, eius indulgentissimam pietatem proculdubio consequemur.

4 Sed fortassè aliquis mente perditus, & iam ipsis voraginibus aeternae damnationis immersus, considerans enormitatem scelerum suorum, desperans de misericordia Dei, dicere apud se praesumit. Quod consilium recuperandae salutis iam amplius inuenire potero, aut quam consolationem, aliquam veniam scelerum promittentem sperabo? Ex quo peccare potui, nunquam à peccatis & malis operibus cessavi. Peccatis peccata semper

per accumulauī : & peccata quæ aliquando operibus implere non potui, malis voluntatibus ac malis desideriis perficere nunquam cessauī. Tantis ergo malis & voluntatibus inuolutus, tantis criminibus & peccatis circumdatus, quid iam expectare possum nisi æternam perditionem, æternæque perditionis æternam damnationem? Aliquādo verò si aliqua misericordia Dei peccatorum confessionem feci, & peccatorum pœnitentiam à Sacerdote accipiens, aliquam emendationem malorum promisi, statim vel post paruam moram, eadem mala vel peiora peccata feci, & quasi canis reuersus ad vomitum suum, quod quasi per confessionem euomeram ore, corde sordidus resumpsi. Iurauī etiam sæpius me deinceps cessare à peccatis, viam iniquitatis omnino dimittere, viamque iustitiæ sequi. Sed neque timor ipsius periurij me à peccatis retinere potuit, neque timor Dei, cuncta ab alio conspicientis.

5 Ecce vides dulcissime amator hominum Deus, ecce vides de Sanctuario tuo, & respicis de excelso cœlorum habitaculo, miserum hominem ad te dorsum ponentem, tēque in tuis præceptis spernentem, & propter sua magna peccata de tua magna misericordia desperantem : & quamuis nimis miserum & peccatorem, respicis tamen & vides à te creatum, & dum in hac vita existit, tuis beneficiis sustentatum. Immitte bone Deus in animam eius timorem tuum, & aufer de corde eius timorem

morem noxium. Respice & illumina cor eius obcæcatum, vt videat & intelligat quàm magna sit, & quàm amabilis multitudo dulcedinis tuæ Domine, quàm abscondisti desperantibus de te, perfecisti autem sperantibus in te. Non eum demergat dulcissime Deus, non eum demergat tempestas aquæ, nec absorbeat profundum, neque vrgeat super eum puteus os suum: scilicet abyssus iniquitatum suarum, & desperatio miserationum tuarum.

6 Credimus clementissime creator hominum Deus, te esse omnipotentem, & omnia quæcunque vis facientem. De te Propheta dicit: *Omnia quæcunque veluit Dominus fecit, in celo, & in terra, & in omnibus abyssis.* Scimus autem quia non vis peccatores perdere, sed à peccatis cessare & viuere. Si ergo omnipotens es, sicut verè es, quia quicquid vis, facere potes, & non vis peccatores perdere, sed à malis respiscere & viuere, de multitudine miserationum tuarum non debemus desperare; sed securi de spe veniæ, misericordiam expectare. Verum est omnino, quia multa sunt & magna peccata nostra, sed certissimus quia multa est & magna misericordia tua.

7 Scimus omnipotens & misericors Deus, scimus quia tu es summus spiritus, incommutabilis, & æternus, viuens vita tua, quæ tu ipse es, & æternitate tua, & nos creatura tua à te creati bonitate & miseratione tua. Nos autem
cum

cum peccamus; id est, cum ea quæ iubes, non facimus, & quæ prohibes, facimus, propter peccatum nostrum morimur, licet in aliqua vita nobis etiam mortuis, tua miseratione concessa, existamus. Si verò iterum tibi obediētes existimus, & à malis operibus, tua gratia adiuti nos retineamus, tibi que qui viuus spiritus es, & creator noster, per bona opera iungimur, iterum reuiuiscimus: post mortem in æterna gloria tecum victuri, si deinceps quandiu vixerimus in rectis operibus perseuerabiles existamus. Heliseus Propheta cum mortuus esset & sepultus; & quidam qui erat mortuus, eius ossibus tangeretur, resurrexit viuus; & iterum est meritis Prophetæ & tactu corporis, viuere permissus. Si ergo tactu Prophetæ mortui, resurrexit qui erat mortuus, multò magis nos reuiuiscimus, si tibi nostro creatori per bona opera iungimur, qui es viuus & immortalis spiritus. Miserere ergo nostri creator noster, miserere nostri secundum magnam misericordiam tuam, & secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem nostram, & resuscita nos in hac præsentī vita à morte ad vitam, id est, à morte peccati ad iustitię vitam, & in fine sæculi per tuam misericordiam iustificatos, resuscita ad æternam gloriā. Quam ipse nobis præstare digneris, qui viuus & regnas per æterna sæcula. Amen.

VIII. *Eiusdem cum ardenti desiderio solum Christum amandi, & eius desiderio fruendi.*

I **I**esu nostra redemptio, amor & desiderium, Deus de Deo, adesto mihi famulo tuo. Te inuoco, ad te clamo clamore magno in toto corde meo. Te inuoco in animam meam, intra in eam, & coapta eam tibi, ut possideas eam sine ruga, & sine macula. Mundissimo namque Domino munda debetur habitatio. Sanctifica ergo me vas tuum quod fecisti, de malitia euacua, imple de gratia, & plenum conserva, ita ut dignum habitationis tue efficiar templum hinc, & in perpetuum. Dulcissime, benignissime, amantissime, charissime, potentissime, desideratissime, pretiosissime, amabilissime, pulcherrime, tu melle dulcior, lacte & niue candidior, nectare suauior, gemmis & auro pretiosior, cunctisque terrarum diuitiis & honoribus mihi charior. Quid dico Deus meus, vna spes mea tam grandis misericordia tua? Quid dico dulcedo felix & securus? Quid dico dum talia dico? Dico quod valeo, sed non dico quod debeo. Utinam possem talia dicere, qualia illi hymnidici Angelorum chori. O quam libenter me tuis laudibus totum effunderem! O quam deuotissime illa cœlestis melodix cantica ad laudem & gloriam nominis tui in medio Ecclesix infatigabilis perorarem!

2 Sed quia talia non possum, nunquid tacebo? Væ tacentibus de te, qui ora mutorum resoluis, & linguas infantium facis disertas. Væ tacentibus de te, quoniam ipsi loquaces muti sunt, quum non tuas laudes dicunt. Quis dignè te laudare potest, ô ineffabilis virtus & sapientia Patris? Et quoniam nulla inuenio verba, quibus te sufficienter valeam explicare cunctipotens & omniscium verbum, dicam interim quod valeo, donec iubeas me venire ad te, vbi possim dicere quod te decet, & me oportet. Et ideò suppliciter rogo, vt non respicias tantùm ad id quod modò dico, sed ad id quod dicere opto. Cupio enim desiderio magno de te eloqui quod oportet & decet, quia te decet laus, te decet hymnus, tibi que debetur omnis honor.

3 Scis ergo occultorum cognitor Deus, quoniam cœlo, terra, & omnibus quæ in ea sunt, tu mihi acceptior, tu mihi amabilior es: diligo enim te super cœlum & terram, & cætera omnia quæ in eis sunt, imò amore nominis tui quæ transitoria sunt, proculdubio amanda non sunt. Amo te Deus meus amore magno, magisque te amare cupio. Da mihi vt amem te semper quantum volo, quantum debeo, vt tu solus sis tota intentio meâ, & omnis meditatio mea. Te mediter per dies sine cessatione, te sentiam per soporem in nocte, te alloquatur spiritus meus, tecum fabuletur mens mea. Lumine sanctæ visionis tuæ illustr

stretur cor meum, vt te rectore, te duce ambulem de virtute in virtutem, tandemque videam te Deum deorum in Sion, nunc quidem per speculum in ænigmate, tunc autem facie ad faciem, vbi cognoscam te sicut & cognitus sum. Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Beati qui habitant in domo tua Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te.

4 Rogo itaque te Domine, per omnes miserationes tuas, quibus de morte æterna liberati sumus: mollifica cor meum durum & lapideum, saxeam & ferream, tua sacratissima & potenti vnctione, & fac me per ignem compunctionis coram te omni hora hostiam viuam fieri. Fac in me tuo conspecta, cor contritum & humiliatum semper habere cum lacrymarum abundantia. Fac me ex toto desiderio huic mundo funditus extinguui, & transeuntium rerum obliuisci præ magnitudine timoris & amoris tui, vsque adeò vt de temporalibus nec lugeam, nec gaudeam, nec metuum aliquid temporale, nec diligam, nec blandis corrumpar, nec aduersis concutiar. Et quia tui valida est vt mors dilectio, absorbeat quæso mentem meam ab omnibus quæ sub cælo sunt, ignita & melliflua vis amoris tui, vt tibi soli inhæream, solaque tuæ suauitatis memoria pascar. Descendat Domine, descendat precor, descendat in cor meum odor tui suauissimus, ingrediatur amor tui mellifluus. Veniat mihi tui saporis mira & inenarrabilis

rabilis fragrantia, quæ sempiternas in me suscitet concupiscentias, & ex corde meo producat venas salientis aquæ in vitam æternam.

5 Immenus es Domine, & ided sine mensura debes amari & laudari ab iis quos tuo pretioso sanguine redemisti. Amator hominum benignissime, clementissime Domine, & æquissime iudex, cui omne iudicium dedit Pater, sapientissimo tuæ æquitatis iudicio discernis hoc rectum & iustum esse, ut filij huius sæculi, noctis & tenebrarum, præstantiori desiderio, virtute atque studio diligant, & quærant perituras diuitias, & fugitiuos honores: quàm nos serui tui diligamus te Deum nostrum, per quem facti & redempti sumus. Si enim homo hominem tanta diligit dilectione, ut alter alterum vix patiatur abesse: si sponsa sponso tanto conglutinatur mentis ardore, ut præ magnitudine amoris nulla perfrui valeat requie, chari sui absentiam non sine magno mœrore ferens: qua ergo dilectione, quo studio, quo feruore anima quantum desponsasti tibi fide & miserationibus, debet diligere te verum Deum, & pulcherrimum sponsum, qui nos sic amasti & saluasti, qui pro nobis tot, tanta & talia fecisti?

6 Quamquam hæc infirma habeant suas delectationes, suosque amores: non tamen tali modo delectant, sicut tu Deus noster. In te enim delectatur iustus, quia amor tui suavis est & quietus. Nam pectora, quæ possi-

des, dulcedine, & suauitate, & tranquillitate replet. Et contrà, amor sæculi & carnis, anxius est & perturbatus: animas certè quas ingreditur, quietas non patitur. Semper enim suspicionibus & perturbationibus, variisque timoribus sollicitat eas. Tu itaque es delectatio rectorum, & meritò. Quies enim valida est apud te, & imperturbabilis vita. Qui intrat in te bone Domine, intrat in gaudium Domini sui, & non timebit amplius: sed habebit se optimè in optimo loco, dicens: Hæc requies mea in sæculum sæculi: hîc habitabo, quoniam elegi eam. Et illud: Dominus regit me, & nihil mihi deerit: in loco pascuæ ibi me collocauit.

7 Dulcis Christe, bone Iesu, reple semper quasi cor meum inextinguibili dilectione tua, continua recordatione tui, ad eò vt sicut flamma vrens totus ardeam in tui amoris dulcedine: quem & aquæ multæ in me nunquam possint extinguere. Fac me dulcissime Domine, amare te, & desiderio tui deponere pondus omnium carnalium desideriorum, & terrenarum concupiscentiarum grauissimam sarcinam, quæ impugnant & aggrauant miseram animam meam: vt post te expeditus in odore vnguentorum tuorum currens, vsque ad tuæ pulchritudinis visionem efficaciter satiandus, quantocytus te quoque duce merear peruenire. Duo enim amores, alter bonus, alter malus, alter dulcis, alter amarus, non se simul in vno capiunt pectore. Et ideo si quis

præter

præter te aliud diligit, non est charitas tua
Deus in eo: amor dulcedinis, & dulcedo
amoris: amor non crucians, sed delectans:
amor sincere, caste, permanens in sæculum
sæculi: amor qui semper ardes, & nunquam
extingueris.

8 Dulcis Christe, bone Iesu, charitas, Deus
meus, accende me totum igne tuo, amore tui,
suauitate & dulcedine tua, iucunditate & ex-
ultatione tua, voluptate & concupiscentia
tua, quæ sancta est & bona, casta & munda,
tranquilla est & segura, vt totus dulcedine
amoris tui plenus, totus flamma charitatis
tuæ succensus, diligam te Deum ex toto cor-
de meo, totisque medullis præcordiorum
meorum, habens te in corde, & in ore, & præ
oculis meis semper & vbique: ita vt nullus
pateat in me locus adulterinis amoribus.
Audi Deus meus, audi lumen oculorum meo-
rum, audi quæ peto, & da quæ petam, vt au-
dias me. Pie & misericordissime Domine, ne
efficiaris mihi inexorabilis propter peccata
mea: sed propter bonitatem tuam suscipe
preces serui tui, & da mihi effectum petiti-
onis meæ, & desiderij mei: intercedente &
orante, & impetrante gloriosa Virgine geni-
trice tua Maria, Domina mea, cum omnibus
Sanctis tuis. Amen.

IX. *Ad Iesum Christum pro gratia lacry-
marum obtinenda ex peccatorum
recordatione.*

CHriste Domine, Verbum patris, qui ve-
nisti in hunc mundum peccatores sal-
uos facere : rogo te per indulgentissima mi-
sericordiz tuarum viscera, emenda vitam meam,
meliora actus, compone mores, tolle de me
quod mihi nocet, & tibi displicet, & da quod
nosti tibi placere, & mihi prodesse. Quis po-
test facere mundum de immundo conceptum
semine, nisi tu solus? Tu es Deus omnipo-
tens, infinita pietatis, qui iustificas impios,
& viuificas mortuos propter peccatum, qui
mutas peccatores, & non sunt. Tolle ergo de
me quicquid tibi displicet in me. Imperfecta
enim mea plurima vident oculi tui. Mitte
quæso manum pietatis tuæ in me : & tolle de
me quicquid offendit oculos pietatis tuæ in
me. Coram te Domine est sanitas & infirmi-
tas mea. *Istam* precor serua, *istam sana*. Sana
me Domine, & sanabor : saluum me fac, &
saluus ero : tu qui infirma sanas, & sanata
conseruas, tu qui solo nutu tuo restauras di-
rura & collapsa. Si enim dignaris in agro tuo
corde *meo* serere bonum semen, necesse est vt
manu pietatis tuæ spinas prius euellas vitio-
rum meorum.

2 Dulcissime, benignissime, amantissime,
charissime, desideratissime, amabilissime, pul-
cherrime,

cherrime, infunde obsecro multitudinem dulcedinis tuæ, & charitatis tuæ pectori meo, ut nihil terrenum, nihil carnale desiderem vel cogitem, sed te solum amem, te solum habeam in corde & ore meo. Scribe digito tuo in pectore meo dulcem memoriam tui melliflui nominis, nulla vnquam obliuione delendam. Scribe in tabulis cordis mei voluntatē tuam, & iustificationes tuas, ut te immensa dulcedinis Dominum, & præcepta tua semper & vbique habeam præ oculis meis. Succende mentem meam igne illo tuo, quem misisti in terram, & voluisti vehementer accendi, ut sacrificium spiritus contribulati, & cordis contriti, obortis lacrymis quotidie offeram tibi.

3 Dulcis Christe, bone Iesu, sicut desidero, sicut tota mente mea peto: da mihi amorem tui sanctum & castum, qui me repleat, teneat, totūque possideat. Et da mihi euidentis signum amoris tui, irriguum lacrymarum fontem iugiter emanantem: ut ipsæ quoque lacrymæ tui in me testentur amorem, ipsæ prodant, ipsæ loquantur, quantum te diligit anima mea, dum præ nimia dulcedine amoris tui nequit se à lacrymis continere. Reminiscor pie Domine, illius bonæ mulieris Annæ, quæ ad tabernaculum rogatura pro filio venit, de qua Scriptura refert, quod vultus eius post lacrymas & preces non sunt amplius in diuersa mutati, sed memor tantæ virtutis, tantæque constantiæ, dolore torqueor, & ve-

recundia confundor : quia me miserum nimis deorsum iacere intueor. Si enim ita fleuit, & in fletu perseveravit mulier, quæ quærebat filium, quomodo plangere, & in planctu persistere debet anima mea, quæ quærit & amat Deum, & ad eum peruenire desiderat ? Quomodo gemere ac flere debet talis anima, quæ quærit Deum die ac nocte ? quæ præter CHRISTVM nil vult amare ? Mirum quippe est, si iam non factæ sunt ei lacrymæ suæ panes die ac nocte.

4 Respice ergo & miserere mei : quia dolores cordis mei multiplicati sunt. Da mihi consolationem tuam cœlestem, & noli spernere peccatricem animam pro qua mortuus es. Da mihi quæso lacrymas ex toto affectu internas, quæ peccatorum meorum possint soluere vincula, & cœlesti iucunditate semper repleant animam meam. Ut non cum veris & perfectis monachis, quorum vestigia nequeo imitari : saltem cum deuotis mulieribus quantulamcunque portionem in regno tuo merear adipisci.

5 Venit quoque mihi in mentem alterius mulieris deuotio mira, quæ te in sepulchro iacentem pio amore quærebat : quæ recedentibus discipulis, de sepulchro non recedebat, quæ sedebat ibi tristis & mœrens, & diu multumque flebat : & resurgens, multis lacrymis, iterum iterumque antra deserti sepulchri vigilantibus oculis explorabat, si forte alicubi te videre posset, quem seruenti desiderio

ſiderio quærebat. Iam certè & ſemel & iterum ingreſſa ſepulchrum viderat : ſed nimium amanti non ſatis erat; virtus enim boni operis perfeuerantia eſt. Et quia præ cæteris dilexit, & diligendo fleuit, & flendo quaſiuit, & quærendo perfeueravit : ideò prima omnium te inuenire, te videre, te alloqui meruit. Et non ſolum hæc, ſed etiam ipſis diſcipulis glorioſæ reſurrectionis tuæ prænuntia extitit, te præcipiente, & clementer monente : Vade, dic fratribus meis vt vadant in Galilæam, ibi me videbunt. Si ergo ita fleuit, & in fletu perfeueravit mulier, quæ viuentem cum mortuis quærebat, quæ te manu fidei tangebatur: quomodo plangere, & in planctu perſiſtere debet anima, quæ te redemptorem ſummam cœlo præſidentem, & vbique regnantem corde credit, ore confitetur? Quomodo ergo gemere & flere debet talis anima, quæ te toto corde diligit, teque toto deſiderio videre concupiſcit?

6 Solum confugium, & vnica ſpes miſerorum, Domine, cui nunquam ſine ſpe miſericordiæ ſupplicatur: præſta mihi hanc gratiam propter te, & propter nomen ſanctum tuum, vt quotiens de te cogito, de te loquor, de te ſcribo, de te lego, de te conſero, quotiens tui réminiſcor, tibi aſſiſto, laudes, præces & ſacrificium offero: totiens obortis lacrymis in conſpectu tuo copioſè & dulciter fleam: ita vt efficiantur mihi lacrymæ mex panes die ac nocte. Tu quidem rex gloriæ,

& omnium virtutum magister, docuisti nos verbo, & exemplo gemere & flere, dicens: Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. Tu fleuisti defunctum amicum, & lacrymatus es valde super perituram ciuitatem.

7 Rogo te bone Iesu per illas pretiosissimas lacrymas tuas, quibus mirabiliter nobis perditis subuenire dignatus es, da mihi gratiam lacrymarum, quam multum desiderat & appetit anima mea: quia sine dono tuo non possum habere eam: sed per Spiritum sanctum tuum, qui dura corda peccatorum molli, & ad fletum compungit. Da mihi gratiam lacrymarum, sicut dedisti patribus nostris, quorum vestigia debeo imitari, ut plangam me in omni vita mea, sicut ipsi se planxerunt nocte ac die. Propter merita & orationes eorum qui tibi placuerunt, & deuotissime seruiuerunt, miserere mei miserrimi & indigni serui tui, & da mihi gratiam lacrymarum. Da mihi irriguum superius, & irriguum inferius: ut sint mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte, efficiarque in conspectu tuo Deus meus per ignem compunctionis, holocaustum pingue & medullatum, macter totus in ara cordis mei, & tanquam pinguiissimum holocaustum assumar tibi in odorem suauitatis. Da mihi dulcissime fontem irriguum, fontemque perspicuum, in quo lauetur assidue istud inquinatum holocaustum. Licet enim me totum tibi obtulerim opitulante gratia tua, in multis
tamen

ramen quotidie offendo propter nimiam fragilitatem meam.

8 Da ergo mihi gratiam lacrymarum benedicte & amabilis Deus, præcipuè ex multa dulcedine amoris tui, & commemoratione misericordiarum tuarum, præpara hanc mensam famulo tuo in conspectu tuo, & da mihi potestatem, vt quoties volo satier ex ea: tribue pro pietate & bonitate tua, vt iste calix tuus inebrians, & præclarus satiet sitim meam, vt inhiet tibi spiritus meus, & ardeat mens mea in amore tui, oblitus vanitatis & miserix. Audi Deus meus, audi lumen oculorum meorum, audi quæ peto, & da vt petam quod audias. Pie & exorabilis Domine, ne efficiaris mihi inexorabilis propter peccata mea, sed propter bonitatem tuam suscipe preces serui tui, & da mihi effectum petitionis meæ, & desiderij mei, precibus & meritis gloriosæ Virginis Mariæ dominæ meæ, & omnium Sanctorum. Amen.

X. Vt tempus indultum gratia, utiliter peragere queas, & ad veram pacem peruenias.

1 **I**esu Domine, Iesu pie, qui mori dignatus es propter peccata nostra, & resurrexisti propter iustificationem nostram: rogo te per gloriosam resurrectionem tuam, resuscita me de sepulchro vitiorum & peccatorum meorum omnium, & da mihi quotidie partem in

N 5 resur

resurrectione prima, vt in resurrectione tua merear veraciter percipere portionem. Dulcissimæ, benignissimæ, amantissimæ, charissimæ, pretiosissimæ, desideratissimæ, amabilissimæ, pulcherrimæ, ascendisti in cœlum cum triumpho gloriæ tuæ, & sedes ad dexteram Patris rex potentissimæ: trahe me sursum ad te, vt curram post te in odorem vnguentorum tuorum, curram & non deficiam te trahente, te ducente me currentem, trahe os sitientis te animæ in superna fluenta æternæ satietatis; imò trahe me ad fontem viuum, & inde pro captu meo bibam vnde semper viuam, Deus meus, vita mea. Tu enim dixisti ore tuo sancto & benedicto: Si quis sitit, veniat ad me, & bibat. Fons vitæ, da sitienti animæ semper bibere ex te: vt secundum sanctam & veridicam promissionem tuam, de ventre meo fluant aquæ viuæ. Fons vitæ reple mentem meam torrente voluptatis tuæ: inebria cor meum sobria ebrietate amoris tui, vt obliuiscar quæ vana sunt & terrena, & te solum iugiter habeam in memoria mea, sicut scriptum est: Memor fui Dei, & delectatus sum.

2 Da mihi Spiritum sanctum tuum, quem significabant illæ aquæ, quas sitientibus daturum te promiseras. Da quæso toto desiderio, & omni studio tendere quò te ascendisse post resurrectionem die quadragesimo credimus, vt in præsentem quidem miseria solo teneam corpore; tecum autem sum cogitatione
semper:

semper & auiditate, vt ibi sit cor meū, vbi tu es thesaurus meus desiderabilis & incomparabilis, multūque amabilis. In hoc enim magno huius vitæ diluuiō, vbi circumstantibus agitamur procellis, & non inuenitur fiducia, & locus eminentior, vbi pes columbæ valeat aliquatenus requiescere: nusquam tuta pax, nusquam secura quies, vbique bella & lites, vbique hostes, foris pugnæ, intus timores. Et quia altera pars sumus cœli, altera terræ, corpus quod corrumpitur, aggrauat animam. Idcirco animus meus, socius & amicus meus, fatigatus de via veniens languet & iacet, discissus atque laceratus ab iis, quas pertransierat, vanitatibus: esurit & sitit valde, & non habeo quod ponam ante illum, quia pauper sum & mendicus. Tu Domine Deus meus, diues omnium bonorum, & dapum supernæ satietatis opulentissime largitor, da lassō cibum, collige dispersum, reintegra scissum. En stat ad ostium & pullat: obsecro per viscera misericordiæ tuæ, quibus visitasti nos oriens ex alto: aperi pulsanți misero manum pietatis tuæ, & iube propitiabili dignatione, vt ingrediatur ad te, requiescat in te, reficiatur de te viuo cœlestique pane: quo satiatus, resumptisque viribus ad superiora conscendat, & de hac valle lacrymarum penna sancti desiderij raptus, ad cœlestia regna volitet.

3 ASSUMAT Domine, assumat rogo spiritus meus pennas vt aquilæ, & volitet,

& non deficiat : volet & perueniat vsque ad decorem domus tuæ, & locum habitationis gloriæ tuæ : vt ibi super mensam refectionis ciuium supernorum pascatur de occultis tuis in loco pascuæ tuæ, iuxta fluenta plenissima: requiescat in te Deus meus cor meum, cor mare magnum, tumens fluctibus. Tu qui imperasti ventis, & mari, & facta est tranquillitas magna, veni & gradere super fluctus cordis mei, vt tranquilla & serena fiant omnia mea, quatenus vnum bonum meum amplectar te, & dulce lumen oculorum meorum contempler te, sine tumultuantium cogitationum cæca caligine; Confugiat Domine mens mea sub vmbra alarum tuarum ab æstibus cogitationum huius seculi, vt in tui refrigerij temperamento absconsa, lætabundâ cantet & dicat : In pace in idipsum dormiam & requiescam.

4 Dormiat obsecro Deus meus, dormiat memoria mea ab omnibus quæ sub cælo sunt, vigilans in te, sicut scriptum est; *Ego dormio, & cor meum vigilat.* Sit tuta, sit semper secura sub pennis protectionis tuæ anima mea, Deus meus. Maneat in te, & foueatur semper à te. Contempletur te in mentis excessu, & cantet laudes tuas in iubilatione, & hæc dulcia bona tua, sint inter hos turbines consolatio mea, interim donec veniam ad te pacem veram, vbi non est arcus, scutum, gladius, & bellum, sed est summa & recta securitas, & secura tranquillitas, tranquilla iucunditas,

tas, & iucunda foelicitas, & foelix æternitas, & æterna beatitudo, & beata tui visio, & laudatio in sæcula sæculorum. Amen.

XI. *Quando dissolui cupis & esse cum Christo secundum dictum Apostoli.*

CHriste Domine, virtus & sapientia Patris, qui ponis nubem ascensum tuum, qui ambulas super pennas ventorum, qui facis Angelos tuos spiritus, & ministros tuos ignem vrentem, obsecro & humiliter rogo, da præpetes pennas fidei, da celeres alas virtutû, quibus euectus æterna & cœlestia valeam contemplari. Adhæreat quæso anima mea post te, & suscipiat me dextera tua. Sustollat me super altitudinem terræ, & cibet me illa cœlesti hæreditate, cui suspirat peregrinatio mea die ac nocte. Et quia moribunda membra vigorem animæ hebetant,

Disiice terrenas nebulas & pondera molis,

Siste vagam mentem, per devia multa ruentem,

Et da cœlestem, mentem conscendere sedem :

vt supremo lumine irradiata, terram despiciat, cœlum aspiciat, peccata oderit, iustitiam diligat. Quid enim pulchrius, quidve dulcius, quàm inter tenebras huius vitæ, multasque amaritudines, diuinæ dulcedini inhiare, & æternæ beatitudini suspirare, illic teneri mente, vbi vera haberi gaudia certissimum est?

3. *Dulcissime, amantissime, benignissime,*
cha

charissime, pretiosissime, desideratissime, amabilissime, pulcherrime, quando te videbo? Quando apparebo ante faciem tuam? Quando fatiabor de pulchritudine tua? Quando educes me de hoc carcere tenebroso, vt confitear nomini tuo, ita vt deinceps non compungar? Quando transibo in illam admirabilem & pulcherrimam domum tuam, vbi personat vox lætitiæ & exultationis in tabernaculis iustorum? Beati qui habitant in domo tua Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te. Beati & verè beati, quos elegisti, & assumpisti in illam cœlestem hæreditatem.

3 Ecce Sancti tui Domine florent ante te sicut lilium. Replentur enim ab vbertate domus tuæ, & torrente voluptatis tuæ potas eos: quoniam tu es fons vitæ, & in lumine tuo vident lumen, vsque adeò vt ipsi videlicet lumen illuminatum per te Deum illuminantem, sicut Sol effulgeant in conspectu tuo. O quàm mira, quàm pulchra, quàm acceptabilia sunt domus tuæ habitacula, Domine virtutum! concupiscit intrare in ea hæc peccatrix anima mea. Domine dilexi decorum domus tuæ, & locum habitationis gloriæ tuæ. Vnam petij à Domino, & hanc requiram, vt inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ. Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. Quando veniam, & apparebo ante faciem tuam? Quando videbo

videbo Deum meum quem sitit anima mea? Quando videbo eum in terra viuentium? In ista enim terra morientium, videri non potest mortalibus oculis.

4 Quid faciam miser ego, grauedine compedis mortalitatis meæ constrictus? Quid faciam? Dum sumus in corpore, peregrinamur à Domino: non habemus hic manentem ciuitatem, sed futuram inquirimus. Noster autem municipatus in cœlis est. Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est: habitauit cum habitantibus Cedar, multū incola fuit anima mea. Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam? Nihil mihi tam dulce, quàm cum Domino meo esse. Mihi autem adhærere Deo, bonum est. Da mihi Domine, donec his fragilibus adsisto membris, tibi adhærere, sicut scriptum est: Qui adhæret Domino, vnus spiritus est cum eo.

5 Præbe mihi rogo contemplationis pennas, quibus indutus ad te volitem sursum. Et quia omne sinistrum deorsum iacet, tene mentem meam, ne ad ima tenebrose vallis corruat: ne interueniente vmbra terræ à te vero iustitiæ Sole separetur, & adducta tenebrarum nebula, prohibeatur alta respicere. Idecirco sursum tendo ad pacis gaudia, lucisque delectabilem & serenissimum statum. Tene cor meum manu tua, quia sine te ad altiora non rapitur. Illuc festino, vbi summa pax regnat, & ingis tranquillitas rutilat.

Tene

Tene & rege spiritum meum, & assume illum tu secundum voluntatem tuam: ut te duce ascendat in illam regionem vbertatis, vbi pascis Israël in æternum pabulo veritatis: ut tibi vel rapida cogitatione attingat te summam sapientiam, super omnia manentem, cuncta transeuntem, & omnia gubernantem. Sed volitanti ad te animæ multa sunt quæ obstrepunt. Iussu tuo Domine conticescant mihi omnia. Ipsa sibi anima mea fileat, omnia pertranseat, omnia quæ creata sunt transcendat à se, & perueniat ad te, atque in te solo creatore omnium oculos fidei figat, tibi inhiet, tibi intendat, te meditetur, te contempletur, te sibi ante oculos ponat, te sub corde voluat verum & summum bonum, gaudium sine fine mansurum.

6 Multæ denique sunt contemplationes, quibus anima deuota tibi mirabiliter pascitur, sed in nulla earum ita delectatur & requiescit anima mea, sicut in te, & quando te solum cogitat & contemplatur. Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam mirabiliter inspiras cordibus amatorum tuorum! quàm mira suauitas amoris tui, quo perfruuntur illi qui nihil præter te diligunt, nihil quærunt, nihil etiam cogitare concupiscunt! Felices illi, quibus tu solus spes es, & omne opus eorum oratio. Beatus qui sedet solitarius & tacet, & stat super custodiam suam iugiter die ac nocte: ut adhuc in hoc fragili corpusculo positus,

præ

prælibare valeat aliquatenus dulcedinem tuam.

7 Rogo te per illa salutifera vulnera tua, quæ passus es in cruce pro salute nostra: è quibus emanauit ille pretiosus sanguis, quo sumus redempti, vulnera hanc animam meam peccatricem, pro qua etiam mori dignatus es: vulnera eam igneo & potentissimo telo tuæ nimæ charitatis. Viuus est enim sermo Dei & efficax, & penetrabilior omni gladio accipiti. Tu sagitta electa, & gladius acutissimus; qui durum scutum humani cordis penetrare tuâ potentia vales, confige cor meum iaculo tuî amoris: vt dicat tibi anima mea, charitare tua vulnerata sum: ita vt ex ipso vulnere amoris tui vberime fluant lacrymæ die ac nocte. Percute Domine, percute obsecro hanc durissimam mentem meam, pia & validâ cuspide dilectionis tuæ, & altius ad intima penetra potenti virtute, & sic de capite meo educ aquam immensam, & de oculis meis verum fontem lacrymarum iugiter manantem, ex nimio affectu, & desiderio visionis pulchritudinis tuæ: vt lugeam die ac nocte, nullam in præsentî vita recipiens consolationem, donec te in cœlesti thalamo merear videre dilectum, & pulcherrimum sponsum meum, Deum & Dominum meum, vt ibi videns gloriosam, admirabilem, & pulcherrimam faciem tuam omni dulcedine plenam, cum iis quos elegisti, maiestatem tuam supplex adorem, & illic tandem cœlesti & ineffabili

effabili repletus iubilo æternæ exultationis,
 exclamem cum diligentibus te, dicens : Ecce
 quod concupiui, iam video, quod speravi,
 iam teneo, quod desideravi, iam habeo. Illi
 namque in cœlis iunctus sum, quem in terris
 positus tota virtute dilexi, tota charitate am-
 plexus sum, cui toto amore inhæsi; ipsum
 laudo, benedico atque adoro. Qui viuit &
 regnat Deus in sæcula sæculorum. Amen.

*XII. Gratiarum actiones Prælati pro bene-
 ficis diuina misericordia, & petitio di-
 uini adiutorij ad officium Præ-
 lationis strenuè exe-
 quenda.*

1. *Spes mea Christe Deus, hominũ tu dulcis amator,
 Lux mea, vita, salus, pax, & decus omne tuorum,
 Omnia pro quorum voluisti ferre salute,
 Carnem, vincla, crucem, vulnus, mortẽmque, se-
 pulchrum.*

*Post tres inde dies deuicta morte resurgens,
 Discipulis visus, nutantia corda reformans,
 Inde quater dena cœlorum summa petisti,
 Viuis in æternum, nunc & per secula regnas.*

2. **T**V es Deus meus viuus, Christus meus
 sanctus, Dominus meus pius, Rex meus
 magnus, Pastor meus bonus, magister meus
 verax, adiutor meus opportunus, dilectus
 meus pulcherrimus, panis meus viuus, Sa-
 cerdos meus in æternum, dux meus ad
 patriam,

patriam, lux mea vera, dulcedo mea sancta, vita mea recta, sapientia mea præclara, simplicitas mea pura, concordia mea pacifica, custodia mea tuta, portio mea bona, salus mea sempiterna, misericordia mea magna, patientia mea robustissima, victima mea immaculata, redemptio mea sancta, spes mea firma, charitas mea perfecta, resurrectio mea sancta, vita mea æterna, exultatio, & vita mea beatissima sine fine mansura.

3 Te deprecor, supplico, & oro, vt perficias in me opus cœptum misericordiæ tuæ, ego enim vltimus seruorum tuorum, non immemor beneficiorum miserationis tuæ, quæ mihi peccatori collata sunt, gratias tibi ago, quia me indignum, pro tua sola clementia, ex Christianis parentibus nasci fecisti, & per aquam sancti Baptismatis, & renouationem sancti Spiritus ab originalibus vinculis expedisti, & in tuos adoptionis filios aggregasti; quoniam mihi rectam fidem donasti, eamque in corde meo semper augere, & confirmare dignatus es per illuminationem gratiæ tuæ, & per documenta sanctæ Matris Ecclesiæ: obsecroque te Domine, & suppliciter rogo, adauge semper in me hanc fidem, fidem veram, & fidem sanctam, Catholicam, & orthodoxam, fidem prudentissimam, & inuictissimam, bonis omnibus, cunctisque virtutibus adornatam, quæ per dilectionem operetur in me, quod tibi placet; quæ nequeat

nequeat vinci inter verba altercationis in tempore persecutionis, vel in die necessitatis & mortis.

4 Cunctarum fons, & origo, largitor, & conseruator virtutum Deus, auge quæso in me fidem rectam, spem inconcussam, charitatem perfectam, humilitatem profundam, patientiam inuictissimam, corporis, & animæ castitatem perpetuam. Da mihi prudentiam, iustitiam, fortitudinem, & temperantiam, discretionem in omnibus, & sensum peruigilem, vt possim inter bona, & mala, inter dexteram, & sinistram, prudenter discernere. Fac me ergo diuitem sacrarum virtutum tuarum, ex quibus tibi seruiam, per quas tibi in veritate placeam; amator enim factus sum pulchritudinis earum per gratiam tuam. Da mihi eas propter honorem, & gloriam nominis tui; coniunge illas fidei meæ, vt sint ei indiuiduæ comites per omne tempus vitæ meæ, vnde rogo fac me per gratiam tuam, semper & in fide stabilem, & in omni opere efficacem: vt fidem tuam, quam lingua mea loquitur, & manu mea scripta testantur, probabilis vita bonis moribus fateatur.

5 Gratias tibi ago Domine, quia me vas vacuum, & inutilem idiotam replesti scientia, & intelligentia, & dedisti semper humilem scientiam, quæ ædificet. Da mihi, & mitissimam, & sapientem eloquentiam, quæ nesciat inflari, & de tuis bonis super fratres extolli. Pone quæso in ore meo verbum consolationis
& ædifi

& ædificationis, & exhortationis per Spiritû
sanctum tuum, vt & bonos valeam ad melio-
ra exhortari, & eos, qui aduersè gradiuntur,
ad tuæ rectitudinis lineam rauocare verbo, &
exemplo. Sint verba, quæ dederis seruo tuo,
tanquam acutissima iacula, & ardentes sa-
gittæ, quæ penetrent, & incendiant men-
tes audientium ad timorem, & amorem
tuum.

6 Tu pastor, & rector omnium Christe
Deus, qui nullis meis meritis, sed sola digna-
tione misericordiæ tuæ, vocasti paruitatem
meam ad hoc pastorale officium, propter te,
& nomen tuum fac me idoneum ad hoc mi-
nisterium, vt sapienter domum tuam regam,
& in omnibus secundum voluntatem tuam
gregem tuum pascere valeam. Tribue pro-
prietate, & bonitate tua, vt efficiar in domo
tua lucerna ardens, & lucens; concede pro-
pter honorem, & gloriam nominis tui, vt
cum multo bono fructu fraternæ societatis,
merear peruenire ad gloriam tuam: non est
tibi enim quicquam difficile, non aliquid im-
possibile. Velle tuum facere, voluntas tua
opus est. Et idè corde credo, & ore confi-
teor, quod tu potes & vis opus illud magni-
ficè adimplere per me tantillum: scio, &
certus sum, quod tu vales fructus bonos, &
magnos facere de grege tuo per me exiguum,
& infirmum. Paruulus quippe sum, & nul-
lius virtutis homuncio, nihil habens in me
quod expediat, vel quod dignum sit tanti
officij:

officij : idcirco desperans omnimodis de paruitate mea, non respiro nisi in sola misericordia tua.

7 Sed licet sis magnus in magnis, gloriosius tamen operaris magna in minimis. Erit certè tua laus dulcior, & copiosior in ore hominum, cum per me tantillum operari dignatus fueris magna de grege tuo. Mitte ergo in auxilium meum sanctum Angelum tuum de cœlis, qui me adiuuans in omnibus, prosperari istud opus faciat in manu mea : ita ut glorificetur nomen tuum benedictum in me misero peccatore. Diues in misericordia, largus in muneribus, qui omnibus omnia tribuis, & nihil perdis, da mihi cœlestia & terrena subsidia ad omnem sufficientiam; ut habeam vnde gregem tuum possim pascere, & sustentare, tam spiritualiter, quam corporaliter, atque venientes in tuo nomine suscipere absque vlla hæsitacione, simulque loca commissa ordinare, & præparare ad quietem, & salutem fratrum, sicut decet, & oportet. Omnia à te hæc postulo Domine Deus noster, quia cuncta bona nostra, dona tua sunt. Non enim aliunde possumus tibi seruire, neque placere, nisi de tuo munere.

8 At si non fortè est in consilio æternæ voluntatis tuæ, ut facias per me de ouibus tuis fructum bonum, & magnum, obsecro, & suppliciter rogo, dissolue me à nexu tanti officij, modis quibus tibi videtur, ordine quo tibi placet. Scis enim omnia, & potes omnia.

Quid

Quid hîc facio? Quid moror in his tumultibus, si facturus non sum per gratiam tuam aliquid boni de fratrum salute? Duo à te peto: vnum horum pro tua clementia ne deneges mihi. Rogo te per omnes miserationes tuas, da mihi consolationem tuam cœlestem in multis tribulationibus meis. Pondus enim istud grauissimum, quod impositum est super ceruices meas, ferre non valeo; deponere timeo: angustia mihi sunt vndique, & quid eligam ignoro. Adiutor omnium in te sperantium Deus, ne me deserat pietas tua, ne me derelinquat gratia tua. In te sperantem Deus, & in tua misericordia solummodò confidentem, adiuua me, quia sine te tibi placere non valeo. Quis vnquam sperauit in te; & derelictus est? Non est auditum à sæculo. Deus tu es optimus infinitæ pietatis, & immensæ bonitatis; qui in te sperantes nunquam consueuisti relinquere. Ostende quæso misericordiam tuâ in me, quia *ad te confugi, ut videant, qui me oderunt, & confundantur, quoniam tu Domine adiuuisti me, & consolatus es me.*

9 Gratias tibi ago Domine, quia me & à vano huius mundi consortio separasti, & ad tuum sanctum officium perduxisti, nullis meis meritis, sed sola dignatione misericordiae tuæ. Benedico te Domine Deus noster, qui mihi das indigno seruatorum tuorum societate, & charitate perfrui. Da mihi quietem, & salutem corporis, & animæ, simulque opportunam ad te vacationem. Libera me à

me à vanissimis huius mundi implicationibus ad profectum animæ meæ, propter honorem, & gloriam nominis tui; & quia scriptum est, *nemo militans Deo implicat se secularibus negotiis*, & ab omnibus curarum tumultibus separas animas seruientium tibi, vt tibi soli Domino vacent die ac nocte; da fructuosum, & spirituale ore abrenuntiantibus mundo; vt ipso cordis palato gustent, & sapiant, quoniam dulcis, & suauis es Domine, sicut tua scriptura admonet, dicens, *Vacate, & videte, quoniam ego sum Deus*. Et alibi, *Sapientiam discite in tempore otij, & qui minoratur ab eis ipse percipiet eam*. Sed & sacratissima sententia tua ore tuo pio prolata, plenius informat nos, & à mundanis curis prorsus prohibet, dicens, *non potestis Deo seruire, & Mammonæ*. Et rursum, *nemo mittens manum suam ad aratrum, & aspiciens retrò, aptus est regno cælorum*; & alibi nos euidenti exemplo retrahere dignaris, dicens: *Mementote vxoris Loth*.

io Gratias tibi ago misericordissime Domine, qui me miserum multumq; negligentem peccatorem à principio, & à cunabulis per vniuersa penè vitia, & peccata decurrentem, benignè, & patienter adhuc ad poenitentiam expectas, nolens me perdere cum peccatis, vitiis, culpis, & negligentis meis. Si enim mihi Domine secundum peccata mea facere voluisses, olim me terra viuum absorbere debuisset. Sed rogo pie Domine, ne tua in me expectatio sit vacua, sit, quod absit, infructuosa.

Etuosa. Tu qui non vis mortem peccatoris, da mihi de præteritis malis meis indulgentiam, de præsentibus concede emendationem, futuris verò largire iugiter custodiam, atque cautelam. Da locum & spatium ad dignos pœnitentiæ fructus. Aperi oculos cordis mei per Spiritum sanctum tuum, vt videam, & plangam omnia peccata mea. Domine tempus est acceptabile, & dies sunt salutis. Miserere mei Domine, & ne perdas me cum peccatis meis, ne referes mala mea punienda in illa futura vita; in illis infernalibus suppliciis; in illo tremendo examine tuo. Propter magnam clementiam tuam solue omnium peccatorum meorum vincula, priusquam ab hac vita egrediar. Da mihi cor contritum, & humiliatum, da mihi gratiam lacrymarum. Da lumen in corde; da vires in corpore; vt quæ agenda sunt videam, & ad ea implenda, quæ videro, fortiter conualescam cunctis diebus vitæ meæ. Miserere mei Domine, miserere mei. Non permittas hanc animam peccatricem, pro qua & nasci de Virgine, & mori in cruce dignatus es; non iubeas quæso separari eam ab hoc mortali corpore, priusquam me facias plenè, & perfectè pœnitere, & plangere omnia peccata mea quæcunque egi post Baptismum, ab ipsis cunabulis meis, siue scienter, siue nescienter; siue superbe, vel negligenter: ita vt in die exitus mei, emundatis delictis omnibus, & benè correctis moribus, securus, & gaudens videam dulcissimam,

nam, & pulcherrimam faciem tuam, cum lætitia, & exultatione propter tuam nimiam misericordiam, & bonitatem.

11 Gratias tibi ago iterum, iterumque omnipotens, & misericors Christe, qui immeritam exiguitatem meam propter te, & nomen sanctum tuum, de multis angustiis, tribulationibus, calamitatibus, & infirmitatibus, de multis foveis, laqueis, scandalo, & peccatis; de multis insidiis visibilium, & inuisibilium inimicorum; de multis malis, & grauissimis periculis, hæcenus liberare dignatus es; dirigens mirabiliter & misericorditer vitam meam, inter aduersa, & prospera, ita ut nec aduersa me deicerent, nec prospera extollerent. Posuisti enim frænum tuum in maxillis meis, & non dereliquisti me penitus in manu arbitrij mei, habens curam mei paterna pietate, & non permittens amplius tentari supra id quod potero sustinere. Vbi locus fuit peccandi, quandoque non fuit voluntas, vel quando voluntas, non fuit locus.

12 Sit itaque tibi laus, sit benedictio, sit gratiarum actio, Domine Deus meus, pro vniuersis tuis donis, & datis, & pro omnibus beneficiis tuis, quæ animæ, & corpori meo largiris, & semper largitus es ab ipsis cunabulis, pro pietate tua, & bonitate, nullis meis meritis exigentibus, imò peccatis meis grauissimis non obstantibus. Sed rogo Domine, rogo, ne sinas me ingratum esse tantis beneficiis

cūis, & indignum tam multis miserationibus. Non mihi, non diabolo, non mundo, non alicui rerum, non cuilibet hominum liceat in me tua dona subuertere: quia totum est fragile, quicquid tibi nititur obuiare. Pone quæso magis, magisque frænum tuum in maxillis meis, & trahe me post te tanquam mansuetum animal, in nullo tuis iussionibus recalcitrantem; sed plano moderatōque incessu, te Dominum meum portantem, & voluntati tuæ in omnibus obtemperantem. Excita Domine torporem meum tuis stimulis, & fac me toto corde, totaque virtute quærere faciem tuam cunctis diebus vitæ meæ. Attrahe me ad te, virtus salutis nostræ Deus, fræno potentis gratiæ tuæ, & non finas me propria voluntate, in arbitrio proprio euagari. Imaginem tuam non finas obscurari, quæ si te præstante defendatur, semper egregia, nobilis, & perspicua est.

13 Miserere Domine mei miserrimi, & indigni serui tui, quia non sum sicut innumeri, & multiplices famuli tui, qui tibi ab ipsis cunabulis deuotissimè seruerunt. Non sicut illi, qui post publica flagitia pœnitendo, tibi meruerunt esse deuoti. Non sum sicut nonnullæ Christianæ foeminae viris coniunctæ, quæ tibi seruiunt in actibus misericordiæ cum summa deuotione. Non sum sicut & multi illorum, qui in oculis hominum tanquam iniqui, & peruersi esse videntur; sed multò aliter habent in conspectu tuo: *Tu enim solus nosti*

corda filiorum hominum. Si quid tamen Domine boni facio, aut fecero, tua gratia largiente, quo sine hoc faciam, quæue distictione à te pensetur, ignoro. Vnde Deus terribilis in consiliis super filios hominum, tuam sanctam, & immensam supplex, & multum tremens deprecor clementiam, ut qui neminem vis perire, sed omnes saluos facere, non me derelinquas in manu consilij mei, neque in iudicio arbitrij mei, neque in potestate aut tentatione dæmonum, neque in errante iudicio, aut noxio consilio hominum; sed pro bonitate, ac pietate tua, iuxta tuam benignissimam, quæ in sui dispositione falli non potest, providentiam, dispone hîc, & ubique, nunc & semper, dies vitæ meæ in beneplacito tuo, & dirige per Spiritum sanctum tuum cor, linguam, actûsque meos secundum voluntatem tuam in tua misericordia; ut te rectore, te duce illa semper studeam cogitare, loqui, & agere, quæ tibi placent, per gratiam tuam in veritate, & me tandem ad vitam perducant æternam, te miserante, & donante, qui es largitor omnium bonorum, & qui es Deus benedictus cum Patre, & Spiritu sancto in sæcula sæculorum. Amen.

XIII. *Ad Iesum Christum, cum meditatione passionis eiusdem, & resurrectionis, ac ascensionis.*

I Domine Iesu Christe, redemptio mea, misericordia mea, salus mea, te laudo, tibi gratias ago, quamuis valde impares tuis beneficiis, quamuis multum expertes deuotionis, quamuis macras à desiderata pinguedine dulcissimi tui affectus, tamen qualescunque gratias, non quales scio me debere, sed sicut potest conari, tibi persoluit anima mea. Spes cordis mei, virtus animæ meæ compleat tua potentissima dignitas, quod conatur mea tepidissima imbecillitas, tu vita mea, tu finis intentionis meæ. Et si non merui tantum, quantum debitor sum amare, utique saltem desidero te amare, quantum debeo. Illuminatio mea, tu vides conscientiam meam, quia Domine ante te omne desiderium meum, & tu donas, si quid bene vult conscientia mea.

2 Si bonum est Domine, quod inspiras, imò quia bonum est ut te velim amare, da quod me facis velle. Da ut quantum iubes, tantum te merear amare, laudes & gratias offero, ne sit mihi donum tuum infructuosum, quod tua spontanea dedisti voluntate: perfice quod incepisti, & dona quod me benignè præueniendo immeritum desiderare fecisti. Conuerte benignissime meum torporem in

feruentissimum tui amorem. Ad hoc enim clementissime tendit hæc oratio mea, hæc memoria & meditatio beneficiorum tuorum, vt tui accendas in me amorem. Tua me Domine bonitas creauit, tua misericordia creatum ab originali peccato mundauit, tua patientia post emundationem baptismi in aliis peccatorum sordibus inuolutum hæctenus tolerauit, nutriuit, & expectauit. Expectas tu bone Domine correctionem, expectat anima mea ad pœnitendum, ad bene viuendum, tuæ gratiæ inspirationem.

3 Deus meus, creator meus, tolerator & nutritor meus, te sitio, te esurio, te desidero, ad te suspiro & concupisco: & sicut pupillus benignissimi patris orbatus præsentia, flens & eiulans incessanter eius dilectam faciem toto corde amplectitur: sic ego non quantum debeo, sed quantum queo, memor passionis tuæ, memor alaparum tuarum, memor flagellorum, memor vulnerum tuorum, memor qualiter pro me occisus es, qualiter conditus, qualiter sepultus, simul memor tuæ gloriose resurrectionis & admirabilis ascensionis. Hæc indubitata fide teneo, exilij mei ærumnas despecto, spero tui aduentus solam consolationem, ardentem desidero tui vultus gloriosam contemplationem. Heu mihi, quia videre non potui Dominum Angelorum, humiliatum ad conuersationem hominum, vt homines exaltaret ad conuersationem Angelorum, cum Deus offensus moriebatur, vt peccator

cator viueret.

4 Heu quòd tam admirabili, tam inæstimabili pietati præsens obstupescere non merui. Cur ô anima mea, te præsertim non transfigit gladius doloris acutissimi, cum ferre non posses vulnerari lancea latus tui Saluatoris, cum videre nequires violari clauis pedes & manus tui plasmatoris cum horreret se effundi sanguinem tui redemptoris? Cur non es inebriata lacrymarum amaritudine, cum ille potaretur amaritudine fellis? Cur nõ es compassa castissimæ Virgini dignissimæ matri eius, dignissimæ Dominæ tuæ?

5 Domina mea misericordissima, quos fontes dicam erupisse de tuis pudicissimis oculis, quum attenderes vnicum filium tuum innocentem coram te ligari, flagellari, & mactari? Quos fletus credam perfudisse piissimum tuum vultum, cum suspiceret eundem filium tuum Deum, & Dominum tuum in cruce sine culpa extendi, & carnem de carne tua ab impiis crudeliter dissecari? Quibus singultibus æstimabo purissimum pectus tuum vexatum esse, cum tu audires: Mulier, ecce filius tuus. Et discipulus: Ecce mater tua. Quum acciperes discipulum pro magistro, feruum pro Domino? Vtinam cum felice Ioseph Dominum meum de cruce deposuissem, aromatibus condidissem, in sepulchro collocassem, vt saltẽm prosecutus, vel consecutus essem, vt tanto funeri non desuisset aliquid mei obsequij. Vtinam cum beatis mu-

lieribus corusca visione Angelorum effem-
 territus, & audissem nuntium Dominicæ re-
 surrectionis, nuntium meæ consolationis,
 nuntium tam expectatum, nuntium tam desi-
 deratum. Utinam, inquam, audissem ex ore
 Angeli: Nolite timere, vos Iesum quæritis
 crucifixum, surrexit, non est hic.

6 Benignissime, suauissime, serenissime,
 quando restaurabis mihi, qui non vidi illam
 beatæ tuæ carnis incorruptionem? Quia
 non fui deosculatus loca vulnerum, fixuram
 clauorum? Quia non respersi lacrymis gau-
 dij cicatrices corporis veri? Admirabilis,
 inestimabilis, quando consolaberis & com-
 pesces me à dolore meo? Non enim cadit à
 me dolor meus, quamdiu peregrinus sum à
 Domino meo. Heu mihi Domine, heu animæ
 meæ. Recessisti consolator animæ meæ, nec
 valedixisti. Ingrediens vias tuas benedixisti
 tuis, nec affai. Eleuatis manibus à nube sus-
 ceptus es in cœlum, nec vidi. Angeli promi-
 serunt te rediturum, nec audiui. Quid di-
 cam? quid faciam? quò vadam? vbi eum
 quæram, vel quando inueniam? Quem ro-
 gabo? quis nuntiabit dilecto, quia amore
 languo? Defecit gaudium cordis mei, ver-
 sus est in luctum risus meus. Defecit caro
 mea, & cor meum, Deus cordis mei, & pars
 mea Deus in æternum. Renuit consolari ani-
 ma mea, nisi de te, dulcedo mea. Quid enim
 mihi est in cœlo, & à te quid volui super ter-
 ram? Te volo, te spero, te quæro, tibi dixit
 cor

cor meum : Quæliui vultum tuum, Domine-
requiram, ne auertas faciem tuam à me.

7 Amator hominum benignissime , tibi
derelictus est pauper , orphano tu eris adiu-
tor. Mi aduocate tutissime, miserere mei or-
phani derelicti , pupillus factus sum absque
patre , anima mea quasi vidua. Respice orbi-
tatis & viduitatis meæ lacrymas , quas tibi
offero donec redeas. Eia iam Domine, eia ap-
pare mihi , & consolatus ero. Exhibe præsen-
tiam tuam , & consecutus ero desiderium
meum. Reuela gloriam tuam , & erit perfe-
ctum gaudium meum. Sitiuit in te anima
mea , quam multipliciter tibi caro mea. Siti-
uit anima mea ad Deum fontem viuum, quan-
do veniam, & apparebo ante faciem Domini?
Quando venies consolator meus, quem expe-
ctabo ? O si quando videbo gaudium meum,
quod desidero. O si satiabor quum apparue-
rit gloria mea quam esurio. O si inebriabor
ab vbertate domus tuæ, ad quam suspiro , si
potabis me torrente voluptatis tuæ quem
sitio. Sint mihi Domine interim lacrymæ meæ
panes die ac nocte, donec dicatur mihi, ecce
Deus tuus : donec audiat anima mea , ecce
sponsus tuus. Pasce interim me singultibus
meis , refocilla me doloribus meis. Veniet
fortasse redemptor meus, quia bonus est : nec
tardabit, quia pius est, ipsi gloria in sæcula sæ-
culorum. Amen.

XIV. *Ad Deum, cum collatione malorum
& bonorum quæ ab eo recipimus.*

DEus piissime, Deus clemens, & misericors, propitiare peccatis nostris, & præsta ut peccata quæ vel auctore mortis instigati, vel propria voluntate commisimus, non ad iudicium tuum discutienda referes, sed concessa gratia, de sola tantum venia gratulemur. Quia si ante oculos tuos Domine, culpas quas fecimus, & plagas quas excipimus, conferamus, minus est quod patimur, maius est quod meremur. Peccati poenam sentimus, & peccati pertinaciam non vitamus. In flagellis tuis fragilitas nostra frangitur, & iniquitas nostra non mutatur. Mens ægra torquetur, ceruix dura non flectitur, vita in dolore suspirat, & in opere non emendat. Si expectas, non corrigimur, si vindicas, non duramus. Confitemur in corruptione quod fecimus, obliuiscimur in visitatione quod fleuimus. Si impresseris manum, facienda promittimus: si suspendaris gladium, promissa non facimus. Si ferias, clamamus ut parcas; si parcis, iterum prouocamus ut ferias. Si angustia veniat, tempus petimus poenitendi, si misericordia nos respexit, abutimur patientia quæ pepercit. Adhuc illata plaga vix præterit; & iam non recolit mens ingrata quod pertulit. Si citius non exaudias, ex misericordia insollescimus; si tardiùs, ex
 impa

impatientia murmuramus. Te volumus ser-
uare quod promiseris, & nos non timemus
non obseruare quod iusseris.

2 Habes ergo Domine confitentes reos,
parce quia pius es. Nonimus quia nisi re-
mittas, rectè nos punias. Sed apud te est
multa miseratio, & propitiatio superabun-
dans. Præsta ergo sine merito quod rogamus,
qui fecisti ex nihilo qui rogarent. Claman-
tium ad te Domine nostri miserere, moueat
pietatem tuam vox fidelis atque flebilis; atque
illa de qua totum speramus misericordia, non
reputet quod offendimus, dum respicit quod
rogamus. Et cum grandis sit miseria, esse nos
reos, maior sit tibi clementia, esse nos mi-
seros. Tuo supplices auxilio, ante te & cri-
minis nostri mala ponimus, & dolores; & à te,
precando, misericordiam quam peccando re-
pulumus, expectamus. Da igitur Pater piissi-
me, vt ea quæ commisimus desleamus, ac per
totius diei vel noctis spatia, ab omnibus ma-
lorum incurfibus liberos tuæ pietati seruire
concedas. Præstetur nobis de indulgentia
tua, quod rogaris accipere; quos ignoscis, de
nostra iustitia fiduciam non habere. Erige
nos Domine Deus noster, & aliena in miseri-
cordia tua, vt communionem salutis & gaudio
charitatis, dum ipsi saluari ex munere cupi-
mus, etiam fide & pace cunctarum gentium
gaudeamus.

XV. Laus Christi cum gratiarum actione deuota.

Tibi ago laudes & gratias Deus meus, misericordia mea, qui me ad tuam cogitationem perducere, & per sacri baptismatis ablutionem inter adoptionis filios aggregare dignatus es. Tibi ago laudes & gratias, qui me ab ipsis rudimentis infantiae, usque ad hanc horam per multa defluentem peccata, immensae bonitatis tuae patientia ad emendationem expectas. Te laudo & glorifico, qui me brachio virtutis tuae, de multis angustiis, calamitatibus, & miseriis, frequenter liberauisti, qui me hactenus de aeternis suppliciis & de corporis huius cruciatibus eruisti. Te laudo & glorifico, qui mihi sospitatem membrorum, tranquillitatem temporum, amorem, affectum & charitatem seruorum tuorum in me, quae sunt dona tuae pietatis, conferre dignatus es.

2. Sancte sanctorum qui sanctificas omnia, benedico te, glorifico te, adoro te, gratias tibi ago. Benedicant te omnes creaturae tuae, benedicant te omnes Angeli & Sancti tui. Sic benedicam te in vita mea. Adoret te, & glorificet, & benedicat omnis interior & exterior compago mea. Salus mea, lux mea, illuminatio mea, benedicant te oculi mei, quos fecisti & praeparasti ad contemplandam speciem serenitatis tuae. Dulcedo mea, delectatio

Etatio mea, benedicant te aures meæ, quas fecisti & præparisti ad audiendam vocem iucunditatis tuæ. Suauitas mea, recreatio mea, benedicant te nares meæ, quas fecisti vt uiuant, & delectentur in odore unguentorum tuorum. Laus mea, canticum meum nouum, exultatio mea, benedicat te & magnificet lingua mea, quam fecisti & præparasti, vt enarrem mirabilia tua. Sapientia mea, meditatio mea, consilium meum, adoret te semper & benedicat cor meum, quod præparasti & dedisti mihi ad dignoscendas inestimabiles miserationes tuas. Vita mea, beatitudo mea, benedicat te licet peccatrix anima mea, quam fecisti & præparasti ad perfruendum bonis tuis.

3 Adorande, tremende, coleade, pater metuende, benedico te, quem amaui, quem quaesui, quem semper optaui. Deus meus, amator meus, te sitio, te esurio, te desidero, te supplico, te totis visceribus, totisque gemitibus concupisco. Et sicut mater vnici filij sui orbata præsentia sedet ad locum monumenti eius, plorans semper & eiulans, sic & ego non quantum debeo, sed quantum valeo, memor passionis tuæ, memor alaparum, memor flagellorum, memor vulnerum tuorum, memor qualiter pro me occisus es, qualiter conditus es, qualiter sepultus, & vbi, sedeo cum Maria plorans ad monumentum mentis meæ. Vbi te fides sepeliuit, spes quaerit vt inueniat, charitas vt perungat. Benignissime, serenissime,
sua

suauissime, quis mihi det vt inueniam te foris & deosculer, & respergam lacrymis loca vulnerum, fixuras clauorum? Filix Ierusalem nuntiate dilecto, quia amore laugueo. Appareat mihi, ostendat se mihi. Vocet me nomine meo, compescat me à dolore meo.

4 Non enim capit in me dolor meus, quandiu peregrinus sum à te Deus meus. Age iam Domine, reuela faciem tuam, ostende supplicibus misericordiam tuam. Scimus peractam resurrectionem, declara in oculis nostris beatam incorruptionem. Admirabilis, inæstimabilis, incomparabilis, te volebam, te sperabam, te quærebam. En ipse venis purpuratus, rubrum est indumentum tuum. Lauisti in vino stolam tuam, & in sanguine vix pallium tuum. Percussisti caput de domo impij, egressus in salutem populi tui.

5 Mane nobiscum Domine, mane vel usque mane. Fruamur interim præsentia tua. Letemur atq; delectemur in resurrectione tua. Ingraunt tenebræ, vrget diem vesper. Illuminet vultum suum super nos Sol noster, lumen nostrum, Christe Deus noster. Sed quid agis, heu mi Domine; heu animæ meæ? Quid dicam, vel quid faciam, aut quò vadam? Iam iam eleuas manus tuas. En ipse ingrederis vias tuas. Occurrunt cœli, sternuntur poli, paratur nubes ascensuro; ego tibi solas orbitatis meæ lacrymas offeram recessuro. Erunt lacrymæ meæ panes mihi die ac nocte. Pascar fletibus meis, potabo animam meam doloribus.

doloribus meis. Deficiet in dolore vita mea, & anni mei in gemitibus. Quid enim mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram? Anima mea desiderabit te in nocte, sed & spiritus meus in p̄cordiis meis de mane vigilet ad te. Venies ad nos interim Domine, quoniam bonus es, nec tardabis, quia pius es. Tibi gloria in sæcula sæculorum. Amen.

XVI. *Petitio charitatis, & vora pro amicis.*

Dulcis & benigne Domine Iesu Christe, qui exhibuisti charitatem, qua maiorem nemo habet, & cui parem nemo habere potest; qui nihil debebas morti, & tamen piam animam tuam pro seruis & peccatoribus posuisti, & pro ipsis interfecto-ribus tuis orasti, vt eos fratres tuos & iustos faceres, & reconciliares misericordi patri tuo, & tibi. Tu Domine qui tantam charitatem p̄cepisti amicis tuis. Bone Domine quo affectu recogitabo inæstimabilem charitatem tuam? Quid retribuam immenso beneficio tuo? Transcendit enim omnem affectum dulcedo- mæ benignitatis. Vincit omnem retributio- nem magnitudo tui beneficii. Quid ergo retribuam creatori & redemptori meo? Domine, Deus meus es tu, honorum meorum non egēs. Tuus est enim orbis terræ, & plenitudo eius. Quid ergo ego mendicus & pauper, ego vermis & cinis,

& cinis, quid retribuam Deo meo, nisi ut ex corde obediam præcepto eius? Est autem præceptum tuum ut diligamus inuicem.

2 Bone homo, bone Deus, bone Domine auice, bonum totum quicquid es, huic præcepto tuo desiderat obedire humilis & contemptibilis seruus tuus. Tu scis Domine, quia dilectionem quam iubes amo, amorem diligo, charitatem concupisco. Hanc peto, hanc quæro, propter hanc pulsat & clamat hic pauper & mendicus tuus ad ianuam misericordiæ tuæ. Et in quantum iam accipi dulcem eleemosynam gratuitæ largitatis tuæ, diligens omnem hominem in te & propter te, quamuis non quantum debeo, nec quantum desidero, omnibus exoro clementiam tuam. Sunt tamen plures quorum dilectionem sicut specialiter & familiariùs cordi meo impressit amor tuus, ita ardentius bene desidero illis, & deuotius opto orare pro illis. Vult, vult pie Domine, vult seruus tuus orare te pro amicis suis, sed reuocatur reus tuus à delictis suis. Qui enim mihi veniam exorare non sufficio, qua fronte gratiam tuam aliis rogare præsumo? Et qui anxius intercessores quæro, qua fiducia pro aliis intercedo? Quid faciam Domine Deus, quid faciam? Tu iubes me orare pro illis, & dilectio concupiscit; sed reclamante mihi conscientia, ut pro meis peccatis sollicitus sim, pro alienis loqui contremisco. Dimittam
ergo

ergo quod iubes, quia feci quod prohibes? Imò quia præsumpsi prohibita, amplectar imperata, si fortè obedientia sanet præsumptionem, si fortè charitas operiat multitudinem peccatorum meorum.

3 Oro ergo te pie & bone Deus, pro iis qui me diligant propter te, & quos ego diligo in te, & pro illis deuotius, quorum erga me dilectionem, & erga quos meam tu nosti sinceritatem. Non hoc ago Domine mi, quasi iustus, securus de peccatis meis, sed qualicumque charitate sollicitus pro alienis. Dilige ergo eos tu fons dilectionis, qui præcipis, & das mihi vt diligam eos. Et si oratio mea non meretur prodesse illis, quia tibi offertur à peccatore, valeat illis, quia fit te iubente auctore. Propter te ergo tu auctor & dator charitatis, propter te ergo, non propter me dilige eos, & fac vt ipsi te toto corde, totamente, tota anima diligant, vt sola quæ tibi placent, & illis expediunt, velint, loquantur & faciant. Nimis tepida Domine mi, nimis tepida est oratio mea, quia parum feruida est charitas mea. Sed ne metiaris eis, tu diues in misericordia, beneficium tuum secundum torporem meæ deuotionis, sed sicut tua benignitas superat omnem humanam charitatem, ita tua exauditio transcendat affectum meæ supplicationis. Fac illis & de illis Domine, quod ipsis expedit secundum tuam voluntatem, vt sic à te regantur & protegantur semper & vbique, quatenus ad gloriosam & ad
æternam

330 *Meditatio S. Anselmi,*
æternam perueniant securitatem. Qui vivis
& regnas.

XVII. *Facula ad Deum pro ini-*
micis.

1 **O**Mnipotens & pie Domine Iesu Chri-
ste, quem opto propitium amicis meis,
coram te est quid exoptet cor meum inimi-
cis meis. Tu enim scrutans corda & renes
Deus, tu penetras secreta mentis meæ. Tibi
enim parer si quid in anima serui tui semina-
sti, quod tibi sit offerendum; nec latere te
potest, si quid & ego & inimicus homo semi-
nauimus ibi, quod igne sit comburendum.
Ne despicias benignissime Deus quod tu se-
minasti, sed foue, & auge, & perfice, & conser-
ua. Quia sicut nihil boni potui incipere sine
te, ita nec possum consummare, vel custodire
absque te. Ne me iudices misericors Deus,
propter id quod tibi displicet in me, sed
aufer quod non posuisti, & salua animam
quam creasti. Non enim ego corrigere me
possum sine te, quia cum boni sumus, tu ipse
facis nos, & non ipsi nos. Nec tolerare po-
terit anima mea, si secundum suam nequitiam
iudicaueris eam.

2 Tu ergo Domine, qui solus es potens, tu
qui solus misericors, quicquid ipse facis me
desiderare inimicis meis, & illis tribue, &
mihi retribue. Et si quid aliquando exopto il-
lis extra regulam charitatis, aut ignorantia,
aut

aut infirmitate, aut malitia; bone Domine, hoc ne illis tribuas, nec mihi retribuas. Qui es lux vera, illumina cæcitatem illorum. Qui es summa veritas, corrige errorem eorum. Qui es vita vera, viuifica animas eorum. Tu enim dixisti per dilectum discipulum tuum, *quia qui non diligit, manet in morte.* Oro ergo Domine, vt quantum iubes haberi, dones eis tui & proximi charitatem; nec habeant coram te super fratre suo peccatum.

3 Absit ô pie Domine, absit ne sim fratribus meis occasio mortis, ne sim illis petra scandali & lapis offensionis. Satis enim & plusquàm satis est, mi Domine, quod mihi ipsi sum scandalum; sufficit mihi meum peccatum. Obsecrat te seruus tuus pro conseruis suis, ne offendant benignitatem tam magni, tam boni Domini propter me, sed reconcilientur tibi, & concordent mihi secundum voluntatem tuam propter te. Hæc est vindicta, quam vult exigere secretum cordis mei, de conseruis & inimicis & compeccatoribus meis. Hæc est poena, quam orat anima mea de conseruis & inimicis meis, vt te, & inuicem, sicut tu vis & nobis expedit, diligamus: vt bono Domine, sicut pro nobis ipsis, ita & pro inuicem satisficiamus vt communi Domino; & commune bonum magistra charitate concorditer consequamur. Hanc vltionem poscit præparari omnibus maleuolis & malefactoribus suis hic peccator tuus. Hanc etiam præpara tu Domine
Clemen

clementissime peccatori tuo. Age ergo bone creator & misericors iudex meus, age per inæstimabilem misericordiam tuam, dimitte mihi omnia debita mea, si & ego coram te dimitto omnibus debitoribus meis. Et si nondum, imò quia nondum id perfectè ad tuum examen facit, sed facere vult, & vim sibi faciendo, pro te, quod potest, efficit spiritus meus, & hoc ipsum tibi offero, vt & tu velis perficere dimittere mihi peccata mea, & sicut potes indulgeas animæ meæ.

4 Exaudi me, exaudi magne Domine, & bone Domine, cuius amoris affectu se paciscere desiderat, sed satiare se de te non potest famelica anima mea: ad quem inuocandum non inuenit os meum nomen, quod sufficiat cordi meo. Nullum enim verbum hoc mihi sapit, quod te donante affectus meus de te capit. Oraui Domine, vt potui, sed plus volui quàm potui. Exaudi, exaudi tu sicut potes, qui quiduis potes. Oraui vt infirmus & peccator, exaudi, exaudi tu sicut potens & miserator: & non solùm amicis & inimicis meis quæ precatus suum tribuas, sed sicut scis vnicuique expedire, & voluntati tuæ non disconuenire, omnibus viuus & defunctis misericordiæ tuæ remedia distribuas, & me non sicut vult cor meum, nec sicut petit os meum, sed sicut scis & vis me debere velle & petere, semper exaudias, Saluator mundi, qui cum Patre & Spiritu sancto viuus & regnas Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

XVIII. *Pro patre, & matre, & parentibus, & amicis.*

Dominator Domine Deus, qui mirabiliter cuncta condidisti, & tua dispositione creasti omnia, qui iussisti conditionem propagandæ sobolis ex viro & foemina esse, & præcepisti dilectionem circa patrem & matrem exhibendam, exaudi me miserere Deus clamantem ad te pro salute genitoris mei & genetricis meæ, quos & tua prouidentia mihi humillimo præparare dignatus es, seu pro fratribus meis ac sororibus, omnibusque qui mihi peccatori ex carnali consanguinitate, vel familiaritate, vel promissione vel commissione coniuncti sunt, tam viuis quàm defunctis, quorum nomina & merita tibi Domino Deo vniuersorum cognita sunt; vt defunctis vitam æternam concedere digneris, & viuentes ab omni malo defendas, & in viam salutis eos disponas, quatenus per veram confessionem; veramque emendationem suorum omnium delictorum peccata dimittas, vt carne exuti, cœlesti participatione efficiantur hæredes.

2 Exaudi me miserum, clementissime Deus, supplicantem ad te pro animabus famulorum famularumque tuarum, qui mihi bene volunt, & faciunt, & seruiunt, & qui mihi suas elemosynas largiti sunt, & de quibus elemosynas recepi, quorum nomina tibi Domino Deo

Deo vniuersorum cognita sunt, & qui se meis orationibus commendauerunt : vt eis tuæ misericordiæ beneficia impendas, & in loco tibi placentium collocare digneris, Saluator mundi, qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas, &c.

XIX. *Ad Spiritum sanctum,*

I **O** Diuini amor numinis, Patris omnipotentis, prolisq; beatissimæ sancta communicatio, omnipotens paraclete Spiritus, moerentium consolator clementissime, iam cordis mei penetralibus potenti illabere virtute, & tenebrosa quæque laris neglecti latibula corusci luminis fulgore habitato, lætifica, tuique roris abundantia longo ariditatis marcentia squallore visitando fœcunda. Saucia interioris hominis arcana tui amoris iaculo, & torpentis medullas iecoris flammis salutaribus penetrando succende, sanctique feruoris igne illustrando, intima mentis, & corporis vniuersa depasce. Pota me torrente voluptatis tuæ, vt nil iam mundanorum degustare libeat venenatæ dulcedinis. Iudica me, Domine, & discerne causam meam de gente non sancta, doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. Credo ergo, quòd quemcumque inhabitaueris, Patris, ac pariter Filij domicilium condis. Beatus, qui te merebitur hospitem : qui
per

per te Pater & Filius apud eum facient mansionem.

2 Veni iam, veni benignissime dolentis animæ consolator, protegens in opportunitatibus, in tribulatione adiutor. Veni mundator scelerum, curator vulnerum. Veni fortitudo fragilium, releuator labentium, veni humilium doctor, superbiorum destructor. Veni orphanorum pius Pater, viduarum dulcis Iudex. Veni spes pauperum, refocillator deficientium. Veni nauigantium sydus, naufragij portus. Veni omnium viuentium singulare decus, morientium vnica salus. Veni sanctissime Spiritus, veni, & misere mei, apta me tibi: & concede propitius mihi, vt mea tuæ magnitudini exiguitas, roborique tuo mea imbecillitas, secundum multitudinem tuarum complaceat miserationum, per Iesum Christum Saluatorem meum, qui cum Patre in tua vnitate viuit, & regnat in sæcula sæculorum. Amen.

XX. Ad totam sanctam Trinitatem.

1 **A**desto sancta Trinitas, Deus vnus omnipotens, Pater, & Filius & Spiritus sanctus, qui non mortem, sed pœnitentiam desideras peccatorum, me miserum, & peccatorem fragilem, & indignum à tua non repellas pietate. Non aspicias ad scelera mea, & immunditias, turpèsque cogitationes,

tationes, quibus flebiliter à tua disiungor voluntate ; sed effunde super me largam benignitatis tuæ clementiam. Nec sinas de interitu meo inimicos meos gratulari in inferno , vbi nemo confitebitur tibi, sed miserare pondere facinorum oppressum , cunctarumque nequitiarum labe pollutum. Concede mihi, quæso, misero gratiam tuam , & libera me ab omnibus malis, præteritis, præsentibus, & futuris, à subitanea, & perpetua morte, ab omni pestilentia, & clade, ab omni scandalo , & periculo, à desiderio maligno, ab opere peruerso, & ab omni peccato. Dele omnia crimina mea, iniquitates, offensiones, & negligentias meas. Propitiare mihi in omnibus angustiis , & tribulationibus , in necessitatibus , & tentationibus , in omnibus periculis , & infirmitatibus meis.

2 Sancta & indiuidua Trinitas, indeficiens bonitas, adesto supplicationibus meis, vt sicut me tuis Sacramentis fecisti participem, nullis meis meritis, sed tua sola benignitate gratuita; ita vsque in horam illam , qua hinc exiturus sum, in fide, spe, & charitate me perseuerare facias, ab omni malo protegas, & defendas, omnia mihi profutura concedas, ab æterno supplicio liberares , atque ad sempiterna gaudia introducas , & illam mortiferam, ac diabolicam tentationem , qua pro peccatis meis super me pertimesco præualere, tua miseratione, clementissime, a modò facias cessare. Trine Deus & vne , humilis seruuli tui
preces

preces nunc suscipe. Dona mihi, Domine, diligentiam, quæ te quærat; sapientiam, quæ te inueniat; animam, quæ te agnoscat; oculos, qui te videant; conuersationem, quæ tibi placeat; perseverantiam vsque in finem, finem perfectum, retributionem æternam.

3 Exaudi me orantem, sicut exaudisti Iohannam de ventre ceti: libera me, qui liberasti Susannam de falso crimine. Exaudi me, sicut exaudisti Petrum in mari, Paulum in vinculis. Auxiliare mihi, quæso Domine, & ab omni malo indefinenter libera me, à faucibus dæmonum eripe, à morte perpetua subtrahe, gratiæ tuæ abundantia reple: pectus meum tua virtute muni, mentem purifica, vitam sanctifica, mores emenda, cor cœlesti sapientia illustra, æstum carnalem tempera, iram extingue, linguam à vaniloquio compesce, verba veritatis, & misericordiæ, benignitatis, & concordia, procedant ex ore. In vniuersa morum honestate ad plenum me dirige, & ne arguar in furore: confirma me, clementissime, in omni bono opere.

4 Tibi, Domine, pando cordis mei secreta; tibi confiteor omnia peccata mea. Tibi denudo foeditatem cordis mei, tibi detego sordes turpitudinis meæ. Durius namque peccaui, quam Sodoma; grauius deliqui, quam Gomorrha. Tibi debitor sum non tantum decem millium talentorum criminum meorum, sed totius vitæ meæ rationem tibi debeo; præuaricator enim legis tuæ factus sum

præ omnibus, negligens, inobediens, transgressor omnium mandatorum tuorum in omni vita mea. Vnde nunc præuenio faciem tuam in confessione, exorans nimia cordis anxietate, fletuum, & lacrymarum contritione, vt in hoc tempore accepto exaudias me, & in iis diebus salutis adiuues me. Omnes actus meos in beneplacito tuo compone, vt proficiam de die in diem, & eam de virtute in virtutem. Tibi, Domine, supplices preces, tibi fletum cordis effundo. Tu parce confidenti, vt sic in hac mortalitate (te adiuuante) peccata mea defleam, vt in die iudicij sententiam damnationis euadam. Tu lumen æternum, ab omni cæcitate humana oculos meos adaperi, propositum, & habitum religionis in me custodi. Ab omni impedimento mundi, vel sæculari desiderio cor meum defende, & sicut habitum gero innocentix, sic mihi virtutum incrementa tribue, vt veterem cum suis actibus hominem exuere, & nouum cum iustitia, & sanctitate merear induere, vt in omnibus protectionis tuæ munitus auxilio, in tua semper dilectione permaneam, cœlestem benedictionem accipiam, & præsentis vitæ præsidii (te donante) gaudeam, & æternæ. Amen.

3 Immensam misericordiam tuam, misericors Deus, & miserator, iterum exoro; remitte mihi omnes lubricæ temeritatis offensas, vt anima mea benignitatis tuæ dulcedine repleatur, & concessa venia plenæ indulgentiæ,

tiæ, quidquid pro proprio reatu deliqui, totum per ineffabilem pietatem dele, & absterge. Nec sit à me clementiæ tuæ longinqua miseratio; sed quidquid tuæ voluntati contrarium, fallente diabolo, & propria iniquitate, atque fragilitate contraxi, tu pius, & misericors ablue indulgendo. Sana vulnera, cunctaque remitte peccata, ut nullis à te iniquitatibus separatus, sed semper hinc, & ubique defensionis tuæ auxilio munitus, tibi Domino semper valeam adhærere, & perpetuæ gloriæ quandoque portionem percipere, quam oculus non vidit, & auris non audiuit, & in cor hominis non ascendit, quæ præparasti diligentibus te. Amen.

6 O lux beata Trinitas, & principalis unitas, auge in nobis fidem, auge spem, auge charitatem, libera nos, salua nos, iustifica nos. O beata Trinitas, solue crimina, dimitte peccata, misérias pelle, angustias amoue, tribulationes inspicere, aduersitates pelle, effectumque petitionis nostræ largiens, clementer nos exaudi: ut exuti ab omnibus, quæ patimur, malis, in tuis semper delectemur exultare iudiciis. Adueni quæso, pie Domine, & in medium nostri consiste, ut te inuenire in cordibus nostris sentiamus. Oris nostri confessionem libenter suscipe, & fructum nos viriditatis habere concede; quatenus tuis imbribus irrigati, mereamur tibi suauium fructuum ubertate placere, ut in tui amoris accendamus illustratione, & veræ charitatis illuminemur

340 *Meditatio S. Anselmi,*
minemur igne. Et sicut Moysem famulum
tuum mirabili illuminasti splendore, ita cor-
da, & sensus nostros illuminare digneris, vt
peccatorum labe expiati ad te, qui æterna vi-
sa es, peruenire mereamur. Da gaudiorum
præmia, da gratiarum munera, dissolue litis
vincula, astringe pacis foedera. Illumina
cor hominum, absterge sordes mentium,
resolue culpæ vinculum, euerte moles cri-
minum.

7 Peccauimus tibi, Domine, patientiam
habe in nobis, & erue nos à malis, quæ quoti-
die accrescunt super nos. Iniquitates nostræ,
Domine, multiplicatæ sunt super capita no-
stra, delicta nostra creuerunt vsque ad cœlos.
Parce, Domine, & inclina super nos misericor-
diam tuam. Domine, imminuti sumus pro-
pter peccata nostra hodie, sed in animo con-
trito, & spiritu humilitatis suscipiamur, & fac
nobiscum secundum mansuetudinem tuam,
quia non est confusio confidentibus in te, Do-
mine. Non est alius præter te, Domine, &
tibi de omnibus cura est, eo quòd Dominus
omnium es. Parce populo tuo, qui das pre-
cantibus largitatem, vt conuertatur malitia in
bonitatem. Exaudi, Domine, deprecationem
seruorum tuorum, & miserere populo tuo, vt
sciant omnes gentes, quia tu es Deus sæculo-
rum. Miserere ciuitati sanctificationis tuæ,
Domine Deus noster. Miserere plebi tuæ, Do-
mine, super quam inuocatum est nomen
tuum sanctum, vt sciant omnes, qui ha-
bitant

bitant terram, quia tu es Deus protector populorum tuorum. Dimitte, Domine, peccata populi tui, secundum multitudinem misericordiae tuae. Sicut propitius fuisti patribus nostris, propitius esto & nobis, ut impleatur gloria tua in vniuersa terra.

5 Exaudi, Deus, deprecationem nostram, & propitius esto populo tuo, & conuerte tribulationem nostram in gaudium, ut viuentes benedicamus te, Domine. Deprecamur te, Domine, in omni misericordia tua, ut auferatur furor tuus, & ira tua à ciuitate ista, & à domo sancta tua, quoniam peccauimus. Inclina, Domine, aurem tuam, & audi; respice de cœlo, & vide afflictionem populi tui. Exaudi, Domine; propitiare, Domine, intende, ne tardaueris, quia nomen sanctum tuum inuocatur super nos. Multa sunt, Domine, peccata nostra; tibi peccauimus; patientia, Israël; libera nos, Domine, in tempore angustiae nostrae. Peccauimus, Domine, & tu iratus es nobis, & non est qui effugiet manum tuam; sed supplicamus, ut veniat super nos misericordia tua. Qui Niniuae pepercisti, miserere nobis. Reminiscere miserationum tuarum, Domine, & quos huc vsque toleras, ad poenitentiam compunge. Propitiare, Domine, omnibus Christianis viuis, & defunctis. Auxiliare optimis, ut in bonitate semper consistent. Miserere bonis, & mediocribus, ut meliores fiant. Succurre prauè agentibus, & delinquentibus, ut citò se corrigant. Propitiare

eriam, Domine, hæreticis, & schismaticis, Iudæis, & Paganis, vt reuertantur à viis suis malis, & cognoscant te Deum viuum, & verum, qui fecisti cœlum, & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt. Miserere omnibus fidelibus defunctis, dans eis vitam beatam propter pietatem tuam.

9 Memento nostri, Domine, in graui isto corpore, conuertat vt benignitas, quos longa sustinuit pietas. Miserere nostri, Deus omnium, & respice nos, & ostende nobis lucem miserationum tuarum. Nos miseri, nos sumus opera tua, quæ dedisti Filio tuo in hæreditatem sibi. Noli claudere aurem tuam ad preces nostras, sed subleua clemens afflictionem populi tui, illud reuoluens, quod pollicitus es dicens: *Conuertimini ad me, & ego reuertar ad vos.* Memento nostri, Domine, memento nostri, vt efficiamur hæredes regni tui, & videntes gloriam tuam, adoremus bonitatem tuam, & dicamus pariter, cum videbimus inestimabilem pulchritudinem tuam: Gloria Patri, qui fecit nos; gloria Filio, qui saluauit nos; gloria Spiritui sancto, qui renouauit nos, per infinita sæcula sæculorum. Amen.

*XXI. Ad beatam Dei genitricem Mariam,
cum recordatione meritorum eiusdem,
& malorum nostrorum.*

1 **O** Beatissima, & sanctissima semper Virgo Maria, ecce adsto mœrens ante faciem pietatis tuæ, & confundor nimis pro abominationibus peccatorum meorum, quibus deformis factus sum, & horribilis coram Deo, & te, & Angelis eius, & Sanctis omnibus. Expauesco vehementer iudicium extremum damnationis, quando unicuique diuinitus reddetur, prout gessit, siue bonum, siue malum. Et quia propter hoc timor, & tremor venerunt super me, & contexerunt me tenebræ malorum actuum meorum, & intueor me leprosum, & immundum, idcirco me dignum scio separari à societate fidelium, quos à me discernit candor, & puritas castitatis: propterea flens, & eiulans deprecor, Domina, quatenus à me quatri-duano mortuo, intolerabili foetore iam pleno, faciem tuam non auertas, sed potius aspicias quam graui vlcere percussus sum, & consideres qualiter me cœlesti medicamine cures, atque Filio tuo Domino nostro Iesu Christo, cuius tu mater es, & qui de te natus est, me emundatum restituas.

2 Tu enim nosti, misericordissima Regina, quòd ad hoc nata es, vt per te nasceretur idẽ

Domina noster Iesus Christus, verus Deus, & verus homo, in quem veracissimè credo, & de cuius pietate non despero, vt & ipse, qui erat, Conditor hominum, fieret & Saluator; teque talem haberet matrem, quæ pro peccatoribus interueniens, perfectam obtineres eis salutem. Tu autem Domina mater eius, es Virgo in partu, Virgo ante partum, & Virgo post partum. In te manet intacta castitas, pudor integer, & firma constantia. Quæ lætaris, quòd Virgo concepisti, & quòd cœli Domium castis visceribus portasti, & quòd Virgo partum edidisti, & quòd es ab Angelo salutata, à Spiritu sancto obumbrata. Et quod Angelica nunciauit puritas, ineffabilis perfecit Deitas, atque Deum illum gignere meruisti, qui cuncta nasci suo nutu concessit.

3 Tu Domina mirabarís & corporis tui integritatem, & conceptus fœcunditatem, & gaudebas tuum paritura parentem, Dominum nostrum Iesum Christum: duobus enim gauisa es muneribus. Miraris, quòd Virgo peperisti; & lætaris, quòd Redemptorem mundi edidisti, Iesum Christum Filium Dei. Quapropter ineffabilis misericordiæ Regina, credo quòd non es vacua à visceribus pietatis, quæ genuisti ipsum fontem totius bonitatis. Et quæ lactasti magni consilij Angelum, potes & mihi esse magni consilij Angelus, si pro me depreceris Dei Filium; qui per te mundo in carne apparuit, vt quem latentem

tem apud Patrem incognitum habebat mundus, apparentem per carnem agnosceret, & agnitum crederet, & credendo in eum saluaretur per fidem. Qui suo inenarrabili munere præstitit, vt natura humana ad similitudinem sui condita Creatoris, dissimilis per peccatum, & mortem effecta, nequaquam in æterna damnatione periret, sed illam per te sua immensa pietate repararet, & vt tu noua, & intemerata Virgo, facinus antiquæ viraginis expiars.

4 O admirandam diuinæ dispensationis operationem! Tu benedicta inter omnes mulieres, virum non cognouisti, & mater es, & post Filium natum Virgo permansisti. Hanc fidem sanctam postquam suscepi, Domina, non semper recto tramite tenui, quoniam præceptis eius non obediui. Quibus si parere studuissem, me ad te clamantem facile audires, quem placere filio tuo scires. At quia seduxit me hostis antiquus, & sagittis suis vulnerauit me, & vestibibus candidis exiit, atque nigris & lacrymosis ac semiustis igne peccatorum meorum induit, idcirco deformibus vestibibus indutus apparebo tibi. Propterea clementissima Regina & Domina ne contempnas me, sed memor fragilitatis humanæ, annue ne desperans fugiam, sed expectem consolationem tuam, quam tunc euenire probabo, si ea quæ sunt in me incendia criminum & iniquitatum, & præcipuè illarum quibus infatigabiliter yrer, paulatim in me deficere

tua virtute, atque imbre intercessionum tuarum extingui in corde meo & corpore perferentero.

5 O mi Domina, quid dicam, vel quid faciam? In tenebris sum, & lumen coeli non video. Quò ibo, aut quò à facie filij tui iudicantis fugiam? Non ad orientem, aut meridiem, vel ad occasum, aut ad aquilonem, vel in profundo abyssi, habeo effugium, vbiq; filius tuus, vbiq; totus, vbiq; præsens, vbiq; discernens & omnia iudicans, & super coelestia habitans. Qui si me pro meis actibus iustè iudicauerit, expedisset mihi magis, vt conceptus non essem, aut natus statim interiissem. Nec hoc mihi proficere potuisset, quia in peccatis tunc conceptus & natus, & sine baptismo mortuus absque dubio periissem. Ego namque de peccatoribus conceptus & natus peccator, baptizatus & saluatus, iterum peccator factus sum. Et non talis vt antea, sed sordidior & immanior; quoniam talis sum qualem peiorem non habet mundus. Ideò talem adiutorem requiro, qualem post Filium tuum potiore & meliorem inuenire non potest mundus. Habet orbis Apostolos, Patriarchas, Prophetas, Martyres, Confessores, Virgines, bonos & optimos adiutores, quos ego supplex orare concupisco. Tu verò Domina omnibus iis adiutoribus melior & excelsior es, quia istis & aliis Sanctis omnibus, etiam Angelicis spiritibus, necnon regibus & potestatibus mundi, diuitibus, pauperibus, dominis,

minis, seruis, maioribus & minoribus Domina es, & quod possunt omnes isti tecum, tu sola potes sine illis omnibus. Quare hoc potes? Quia mater es Saluatoris nostri, Sponsa Dei, Regina cœli, & terræ, & omnium elementorum. Te ergo requiro, ad te confugio, & vt me per omnia adiuues suppliciter peto. Te tacente nullus orabit, nullus iuuabit. Te orante omnes orabunt, omnes iuuabunt.

6 Millies-centena millia hominum (Regina piissima) ad te clamant, & omnes saluantur: Et ego clamabo ad te & non auxiliabor? forsitan non; quia illis omnibus sum peior & pessimus. Quid inde? Propterea non tacebo. Clamans igitur vociferor ad te. Egregia Virgo, & piissima Domina, parce mihi & exaudi me. Exaudi miserum & solare mœrentem, recollige errantem, resoue desperantem. Sana ia me quæ conspicias vulnera, per tua sancta medicamina, tollensque à me sordida indumenta, viridia & splendida porrige vestimenta, quibus me renouatum repræsentes Filio tuo Domino nostro Iesu Christo. Esto mihi contra diabolum turris fortitudinis, murus inexpugnabilis, brachium defensionis. Illum contra me sæuientem suscipe, & ne me viribus imbecillem astutia sua confodiat, tu inuincibiliter repugna. Ille callidus est & fraudulentus, & non metuit pugnare contra fortes, sed maiores vires infert tentationis contra validos, quàm contra infirmos. Tu tamen cœlestis auxiliatrix, quæ nosti

P 6

dolo

dolositates eius, sic comminue robur eius, vt me nulla ipsius callida suggestio decipiat tentando, sed cùm nititur decipere, ipse confusus, ex tua virtute, superatus discedat, & ego missellus tua defensione protectus, à tua, filii que tui laude, nunquam quiescam.

7 Fac ô foelix Domina, & omni laude dignissima, vt ego famulus tuus, qui in tota longxuitate dierum meorum miserabiliter per abrupta peccatorum corruui, nunc in extremis positus diebus, agam poenitentiam pro peccatis meis quæcunque gessi, in cogitatione, voluntate, operatione, & negligentia. Et quamuis diutissimè, hoc est, ab exordio vitæ meæ, vsque in hanc horam, perseuerauerim in ipsis quæ coepi peccatis, tu tamen cœlorum Regina, obtine apud clementissimum Filium tuum, vt vltra non regnet iniquitas in me, sed virtus diuinitatis. Virtutum & orationum copia me iustificet, mundet & muniat, & per semitas iustitiæ deducendo ad bonum perseuerantiæ perducatur & prouehat. In extremis quoque vitæ positum nulla me obliuio heberet, linguæ officium, nullius passionis vitium impediatur. Expletoque dierum meorum numero, atque perfecto in me Ecclesiæ sancto ministerio, merear suscipi ab Angelo mortis, ac perferri ante tribunal piissimi Iudicis, vbi per te Domina percipiam quietem pacis vitæ æternæ. Amen.

X XII. *Ad Beatam Virginem
Mariam.*

BEATISSIMA Dei genetrix & Virgo perpetua Maria, sacrarium omnium virtutum, gignendo Dominum virtutum, & regem gloriae Christum, per eundem Deum & Dominum nostrum Iesum Christum quem meruisti generare, tibi ad æternam gloriam, & nobis ad æternam salutem, precor per tuam clementiam, suffragare mihi omni misericordia indigno apud diuinam maiestatem, exorabilemque te precibus tanti peccatoris præbere, Domina ne differas, ex qua & beatitudinis fœlicitas, & redemptio, nobis venit. Siquidem omnino Deifera sanctissima Maria, indignus sum te adire precatum, sed fiduciam spei meæ attribuit recordatio multorum Christum teque negantium, qui tandem conuersi pristinam meruerunt per tua suffragia suæ mentis integritatem, licet sim amplius peccator, quam possit lingua mea confiteri: proh dolor, plura sunt peccata mea, quam vix numero possint comprehendi. Et quamuis professionem Christianitatis, minus rectè obseruaerim post baptismum, tamen nunquam in negationis foueam corde vel ore incidi. Omnipotenti Deo gratias, qui me tenuit tuis sanctis orationibus. Ad hoc te Deus fecit ut speramus sui matrem, ut mater fieri deberes omnium in eum credentium, quo
se

2. Quid vnquam potest dignius æstimari, quàm vt sis mater quorum Christus dignatur esse pater & frater. Ipse namque propter suam insolitam bonitatem, omnibus paternos præbebit profectus, si te Domina lenserit maternos non denegare affectus. Quo namque modo mihi non miserearis mater misericordix? Vbi est nisi in Deo, & in te, spes mea? Ergo sine te nihil pietatis est, nihilque bonitatis, quia mater virtutis & virtutum es omnium. Quapropter adiuua me Domina, quaeso, quia nihil sum & ad nihilum me venturum scio, nisi digneris me adiuuare. Adiuua me ergo, nec vni deneges beneficium, quod omnibus confers etiam non rogata. Non habeo quò pergam solatium vitæ quaerens, nisi ad quam omnes rei confugiunt. Ad te confugio, quia te filius tuus Dominus noster Iesus Christus prouidit nobis refugium post te. Suscipe me, oraque eum, quatenus me talem efficiat qualem me iubet fieri, nec diutius sinat decipi suggestionibus dæmonum, sed faciat sua pietate, tuaque intercessione, me sic frui temporali vita, quò possim æternam consequi, ipso auxiliante, qui cum Patre & Spiritu sancto viuit & regnat per omnia sæcula sæculorum. Amen.

XXIII. *Ad Beatam Mariam
Virginem.*

1. **S**ANCTA & gloriosa Dei genitrix, semper-
que virgo Maria, quæ mundo meruisti
generare Salvatorem, exaudi me & miserere
mei, nunc & semper propter honorem sanctæ
& excellentissimæ virginitatis tuæ. Te de-
precor humiliter, esto mihi saluatric & adiu-
trix apud Deum omnipotentem, vt ipse me
pius pastor & princeps pacis, à peccatorum
meorum maculis emundet, & ab inferni te-
nebris eripiat, & ad vitam perducatur æternam.
Et qui per te castissima virgo venit in hunc
mundum, & humanum genus suo sanguine
saluauit, & inferni claustra destruxit, & cœ-
lestis regni ianuas aperuit; ille me per mis-
ericordiam suam saluare & conseruare digne-
tur, & post finem huius vitæ labentis, a-
liquam partem æternæ beatitudinis preci-
bus tuis in sanctorum Societate concedat.
Amen.

*Laus Beatissimæ Genitricis Virginis Mariæ,
Matris Domini nostri Iesu
Christi.*

2. **O** Sancta, & benedicta, in necessitatibus
nostris adesse digneris nostrum consi-
lium, & auxilium, quæ omnibus es prom-
ptior, potentior, efficacior, amabilior, gra-
tiosior,

tiosior, & dulcior. Dulcis es in ore te laudantium, in corde te diligentium, in memoria te deprecantium. Magnifica es in omni sexu, in omni ætate, in omni conditione, in tribubus, populis, & linguis. Tu es Luna in medio firmamenti. Candelabrum in medio mundi. Lignum vitæ in medio Paradisi. Tu es myrrha electa. Piscina in Efebon. Virgula fumi ex aromatibus. Fasciculus myrrhæ, & thuris inter vbera sponsi. Terebinthus extendens ramos gratiæ, & salutis; inter benedictas superbenedicta es, superlecta es, superspeciosa, supergratiosa, supergloriosa, Mater illius, qui gratiam & gloriam, & honorem, & æternitatem præstat.

3 Surge beatissima Virgo, misericorditer ora pro nobis; surge, & amplectere misericordiam Redemptoris, & da preces iugiter pro nobis, quos cernis tam grauitè offensos ante oculos conditoris. Per te Domina gloriosa ad Iesum filium tuum mereamur ascendere, qui per te ad nos dignatus es descendere. Per te Beata Virgo venire valeamus in ipsius gloriam, qui per te in nostram venit miseriam. Per te accessum habeamus ad filium tuum, qui per te redemit mundum. O benedicta inuentrix gratiæ, genitrix vitæ, mater salutis. Per te suscipiat nos qui per te datus est nobis. Excuset piissima Domina Virgo Maria apud piissimum filium tuum. integritas tua culpam nostræ corruptionis, & humilitas tua Deo grata nostræ veniam impetret.

petret vanitatis. Copiosa charitas tua gloriosam fœcunditatem nobis conferat meritorum. Generaliter omnes te gloriosa Virgo Maria inuocantes exaudi, omnibus adesto, omnibus subueni, omnes in angustiis, & necessitatibus te sentiant adiutricem, quicumq; te credunt esse Dei genitricem.

4 Specialiter verò illos tua quotidiana, & assidua defendat oratio, quorum frequens tibi famulatur deuotio; & quicumque sunt memores tui in terris, memor sis illorum ante piissimum filium tuum Dominum nostrum in cœlis. Domina nostra, mediatrix nostra, tuo filio nos commenda, reconcilia nos filio tuo; tuo filio nos repræsenta. Fac ô benedicta per gratiam, quam inuenisti, per prærogatiuam, quam meruisti, per misericordiam, quam peperisti, vt qui te mediante fieri dignatus est particeps miserix, & infirmitatis nostræ, te quoque intercedente participes nos faciat suæ gloriæ, atque beatitudinis æternæ.

De eadem.

5 **O** Alma virgo Maria, tantò omnibus Angelorum spiritibus, omnibusque electorum animabus, in cuncta filij tui Christi Domini nostri hæreditate es gloriosior, quantò ab ipso fieri meruisti beator. Obsecramus ergo te lacrymosis suspiriis, vt nunc ad gemitum nostri mœroris aures inclines
magnificæ

magnificæ pietatis. Nos siquidem peccatores proni innumerabilibus delictis, infernale supplicium meruimus, vbi nullatenus pœnitentiæ datur locus, quoniam fidem aliquando Deo promissimus, sed malè viuendo hætenus mentiti sumus. O sancta Dei genitrix, omnium creaturarum dignissima, atque purissima, cæcorum cordium oculos terge, atque semitas iustitiæ nobis ostende. Orando à nobis vitia subtrahe, atque sacrarum virtutum plantaria insere. Impetra æterni tripudij cursum, quem assidue sequitur supernum brauium.

• Sic quæso, piißima Domina, pro nobis ora in cœlis, vt deleas quicquid deliquimus in terris. Non est enim aliquid tam prauum in nobis, quod oratio, si tibi placet, delere non possit. O sanctissima Virgo Maria, nos, qui credimus, quòd Virgo, & mater Dei sis, credendo sentiamus, quòd pro nobis depreceris. Et qui confitemur te peperisse Deum, & hominem, gaudeamus per te nobis aduenire salutem. Et qui fatemur te omnibus hominibus meliorem, gaudeamus per te percipere felicitatem. Et quotiescumque processerit ad nos diuina miseratio, tua, ne inflemur, adsit tuitio. Et si venerit tribulatio, vel tentatio, ne labamur, præsens sit tua sancta oratio. Sic quæso Domina clemens, pro salute nostra preces funde in cœlis, vt Paradisi, post obitum, siui mereamur gaudiis.

6 O Beata Dei genitrix Virgo Maria, templum

plum Dei viui, Aula Regis æterni, sacrarium Spiritus sancti. Tu, virga de radice Iesse; tu cedrus de Libano, tu rosa purpurea in Iericho, tu cypressus in monte Sion, quæ singulari priuilegio sicut nescis in omnibus comparationem, ita nihilominus & Angelicam superas dignitatem; cui nouo, & inaudito miraculo datum est, vt Verbum, quod ante sæcula Deus genuit; fieret filius tuus, Deus, & homo. Tu enim in fine sæculi genuisti, vt verus, atque perfectus esset Dei filius gemina quidem natura, sed vna persona Deus, & homo, vnus Emanuel. O gloriosa puerpera, in qua sola reperitur foecunda virginitas, quæ sic intemeratis visceribus filium Dei protulisti, vt illibatae pudicitiae cresceret integritas; non libido, virginalis integritatis sigillum violaret.

7 Tibi dum conciperes Spiritus sanctus obumbravit, non (quod absit,) vt ipse in tuo sanctissimo vtero fieret pro semine sobolis, sed potiùs virtute, ac potentia creatoris. De te summus Pontifex noster sui corporis hostiam sumpsit, quam in ara Crucis pro totius mundi salute sacrificiũ obtulit. Tu lux oriens Nazareth. Tu lætitia Israël. Tu decus mundi. Tu nobilitas populi Christiani. O Regina, & Domina mundi, scala coeli, thronus Dei, ianua Paradisi, audi preces pauperum, ne despicias gemitus miserorum: Inferantur per te vota nostra, atque suspiria in conspectu Redemptoris; vt qui nostris excludimur meritis,

per

per te locum obtineant ad aures tuæ pietatis. Dele peccata, relaxa facinora, erige lapsos, solve compeditos. Per te succidantur vepres, & germina vitiorum, prodeant flores, & ornamenta virtutum. Placa precibus iudicem, quem singulari puerperio genuisti Saluatorem, vt qui per te particeps factus est humanitatis nostræ, per te quoque nos consortes efficiat diuinitatis suæ. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

In Natiuitate Domina.

8 **D**ignare me laudare te Virgo sacra-
ta, da mihi virtutem contra ho-
stes tuos, & contra hostem totius humani ge-
neris. Da mihi virtutem te humiliter depre-
candi. Da mihi virtutem te cum precibus
obnixè laudandi. Per merita tuæ sacratissimæ
Natiuitatis, quæ nata es in mundum, vniuersæ
Christianitati gaudium, spes vitæ, & solatium.
Quando nata es Virgo sanctissima, tunc illu-
minatus est mundus. Stirps beata, radix san-
cta, & benedictus fructus tuus, quæ sola me-
ruisti Spiritu sancto plena, Virgo Deum con-
cipere, Virgo Deum portare, Virgo parere,
Virgo post partum permanere. Miserere igitur
mihi peccatori, & adiuua me Domina, vt
sicut Natiuitatis tua gloriosa ex semine Abra-
hæ, orta de tribu Iuda, clara ex stirpe David,
gaudium annuntiauit vniuerso mundo; ita
me

me gaudio vero repleat, & emundet ab omni peccato. Ora pro me Virgo prouidentissima, vt latissima gaudia tuæ saluberrimæ Natiuitatis, velamen indulgentiæ conferant cunctis meis peccatis. Sancta Dei genitrix, florens vt lilium, ora tuum dulcem natum pro me misero peccatore. Amen.

In Annunciatione Dominae nostræ.

9 **P**Recor te Virgo dulcissima per merita tuæ saluberrimæ Annunciationis, & per illud Angelicum Ave quod accepisti à sancto Gabriele nuntio salutis tuæ, nuntio Incarnationis Verbi Diuini, nuntio vitæ æternæ, nuntio salutis nostræ per te, vt accipias preces nostras. Misericordissima Domina, magna sunt peccata mea, sed maior est gratia tua; quia tu es gratia plena, & Dominus tecum est; benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui. Mater totius gratiæ ora pro me. Vt sicut Annunciatio tua, finis appropinquans extitit veteri culpæ, spes autem promissæ gratiæ, & omnibus expectantibus eam in veritate, origo, & via fuit gratiæ futuræ; ita à me in honorem tui gaudij corde recogitata, ore pronunciata eiusdem Annunciationis tuæ recordatio, fiat in me finis, & abolitio totius culpæ meæ veteris, ac nouæ, & gratia salutaris iugis castimoniam. Adiuua me Domina mea, spes viuientium, & consolatio mœstorum, subuentrix inopum, miseratrix omnium, vt qui

vt qui culpam meam per ipsa flagella mœroris, & tristitiæ, & infirmitatis agnosco; per gaudia tuæ sanctissimæ Annunciationis de infirmitate remedium, & de mœrore gaudium, tua misericordia consequi merear; vt in vtili mœrore, in castimonia cordis, & corporis, in humilitate mentis, in fidei integritate, & omni bonitate studeam de cætero placere Deo, & exultet spiritus meus in Deo salutari meo omni tempore vitæ meæ. Sancta Dei genitrix succurre, & intercede apud dulcem natum tuum pro me peccatore. Amen.

Ad Partum Virginis.

10 **V**irgo sanctissima, da mihi virtutem per merita tui sanctissimi virginei Partus, contra hostes tuos. Benedicta es enim Maria, quæ Dominum omnium portasti creatorem sæculorum. Genuisti qui te fecit, & in æternum permanes Virgo. Beata viscera quæ portauerunt æterni Patris filium. Beata ubera tua, quæ lactauerunt Christum Dominum. Beata, & venerabilis es Virgo Maria, omnium bonorum beatitudine plena. Beata mater, quæ sola sine dolore genuisti; quia tu sola peperisti Virgo. Beata, & benedicta inter mulieres; quia natus ex te Virgine Christus Deus noster, sua sanctissima natiuitate primi parentis, & primæ mulieris in dolore pœnaliter parturientis, soluendo maledictionem,

nem, dedit per se sine dolore parturientem, dimissa veteri culpa, nouæ gratiæ, & salutis æternæ mellifluam benedictionem. Per gaudia tui sanctissimi virginei Partus miserere mei Domina mea, & exaudi orationem meam. *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.*

11 In peccatis sum natus, & in peccatis conuersatus sum per omne tempus vitæ meæ. Tu autem Domina mea sine tactu pudoris inuenta es mater Saluatoris. Miserere mihi immundo, qui in peccatis conceptus, & nutritus sum, & adiuua me tuis sanctis precibus, Virgo serenissima: vt sicut Natiuitas filij tui Domini nostri Iesu Christi ruina fuit horribilis tristitiæ, natiuitas vniuersis fidelibus nouæ exultationis; ita & mihi hæc eadem gaudia Dominicæ natiuitatis, sint initium vitæ religiosæ, & salutaris continentiæ, & ruina totius iniusti mœroris, & iniquæ tristitiæ, & natiuitas spiritualis gaudij, & exultationis, & amor, & desiderium cœlestis patriæ, & supernæ lætitiæ. Sancta Dei genitrix succurre, & intercede apud dulcem tuum natum pro me peccatore. Amen.

De Purificatione Domine.

12 **O** Virgo serenissima, per merita tuæ piissimæ Purificationis, da mihi virtutem

tem contra hostes tuos. Virgo sanctissima, corpore castissima, moribus omnium pulcherrima. Virgo virginum; nec corde unquam polluta, nec ore; sed tota pulchra, tota sine macula. Intemerata Virgo corpore, intemerata Virgo mente, nihil debens legibus, quia nullis tacta excessibus, ut humilitatis in te ostenderes exemplum, imples purificationis officium pollutis matribus statutum. Ad templum detulisti tecum mundandum, qui tibi integritatis decus homo genitus adauxit. Intacta genitrix ad templum detulisti tecum mundandum, qui delicta nostra intelligens, quia illi omnia nuda sunt, & aperta, ab occultis nostris quotidie per confessionem, & poenitentiam mundat, & ab alienis per spiritum continentiae parcat seruis suis. Ad templum detulisti tecum mundandum, cuius sanguis in Cruce passionis suae ab originali nos lauans contagio, quotidie etiam in ara Crucis per sacrosancta mysteria, & nos poenitentes, & confessos emundat à nostris criminibus. Ad templum detulisti tecum mundandum, qui pro nobis Pontifex factus secundum ordinem Melchisedech, quotidie compatitur infirmitatibus nostris, & est misericors nobis, & Pontifex fidelis ad Deum repropitiando peccata populi, quotidie nos Deo Patri reconciliat, & per id quod Deo Patri offert Deus de Deo quotidie, si conuersi fuerimus, & peccata nostra confessi, fidelis, & iustus, & patiens Deus ignoscat nobis, & absoluet nos.

13 In nomine eius Virgo integerrima confugio ad te. In eius ergo nomine dulcissimo, & amore, suscipe me Domina mea clementissima confugientem ad te, & adiuua me per merita tuæ castissimæ purificationis: vt sentiam, & gaudeam me à sordibus conscientiæ ira perenniter purificari, vt nunquam doleam de cætero me aliqua contagione, aut perpetratione sceleris coinquinari. Sancta Dei genitrix suscipe, & intercede pro me peccatore apud tuum dulcem natum Iesum Christum benedictum fructum ventris tui, & miserere mei. Amen.

De Assumptione Domina.

14 **V**irgo serenissima Dei genitrix sancta Maria, per merita tuæ gloriosæ Assumptionis, & per amorem tui dulcissimi filij, à quo assumpta es in cœlum, da mihi virtutem contra hostes tuos, & in regnum æternum ingredi. Fœlix namque es sacra virgo Maria, & omni laude dignissima, quia ex te ortus est sol iustitiæ Christus Deus noster. *Sicut Cedrus exaltata in Libano, & sicut Cypressus in monte Sion, quasi myrrha electa dans suavitatem odoris.* Exaltata super choros Angelorum, gaudens, & gloriosa in perpetuum Regina cœlorum, vbi adiuuas omnes, qui te Dominam glorificant, & sanctum nomen tuum cum humili prece frequentant.

15 Beata ergo, & venerabilis virgo Maria,
Q
quæ

quæ benigna es omnibus ad te pio corde clamantibus ; pia, & exorabilis esto mihi peccatori te humiliter inuocanti ; sub tuam protectionem confugio, vbi infirmus accepi virtutem. Illam animi, & corporis virtutem cum tuo præsidio fac me accipere, vt per te liber à peccatis, & desideriis peccatorum, sine timore de manu inimicorum visibilium, & inuisibilium liberatus filium tuum Dominum nostrum Iesum Christum possim omni tempore benedicere, & semper laudem eius in ore meo habere. O Virgo gloriosa, quæ mortem subisti, sed mortis nexibus deprimi non potuisti, quia tu sola Virgo genuisti eum, qui erat mors mortis, & morsus inferni.

16 Adiuua me per tuam mortem, & per gaudia tuæ Assumptionis in coelum, vt residuum vitæ meæ possim cum sincera fide tuo adiutorio ducere, & finem vitæ meæ feliciter terminare in cinere, & cilicio, in terra prostratus cum lacrymis, in confessione, & poenitentia peccatorum meorum : insuper, quod maius est, in confessione nominis Christi, & in perceptione corporis, & sanguinis eius, & in commendatione spiritus mei in manibus misericordiæ suæ. Ora pro me sancta Dei genitrix, vt qui conscius peccatorum multorum tribunal filij tui tremebundus perhorresco, per tuam venerabilem intercessionem gaudeam emundari ab omnibus criminibus meis, cordis compunctione irrigante, &

ros

rore piissimæ confessionis à te exhibitò. Nul-
la de cætero macula peccati anima mea in-
quinetur, sed mundo corde, & casto corpo-
re per merita tuæ saluberrimæ natiuitatis,
annunciationis, & sanctissimi virginei Partus
tui, & castissimæ purificationis, & gloriosis-
simæ assumptionis in excelso cœlorum pa-
latio possim præsentari, in quo gloriosa exul-
tas, & regnas Regina Angelorum, & ho-
minum, Mater Domini nostri Iesu Christi.
Succurre meis criminibus, Mater misericor-
diæ, tuis virgineis precibus veniam mihi
obtinendo apud tuum dulcem natum Iesum
Christum Dominum nostrum. Qui cum Pa-
tre, & Spiritu sancto viuit, & regnat bene-
dictus, &c.

XXIV. Ad eandem Dei matrem.

*Secundùm quosdam est Beati Maurelij
Rothomagensis.*

Singularis meriti, sola sine exemplo, ma-
ter & Virgo Maria, quam Deus ita men-
te & corpore custodiuit, vt digna existeres, ex
qua sibi nostræ redemptionis pretium, Dei
filius corpus aptaret, obsecro te misericor-
dissima, per quam totus saluatus est mundus,
intercede pro me miserrimo & cunctis ini-
quitatibus scedissimo, omni pondere pecca-
torum prægrauato, vt vel iam donet Domi-
nus incoelici animæ meæ amorem puritatis,
Q 2 affectum

affectum munditiæ, tenorem castitatis. Ego enim, ego infœlix, ego, totius innocentia, totius sanctimoniam gratiam perdidici, ego templum Dei sanctum, multipliciter violavi.

2 Sed quid ago, obscœnitates meas referens auribus illibatis? Horresco Domina; horresco, & arguente me conscientia, malè nudus, coram te erubescō. Cui verò moribundus offeram vulnus meum? Ad quem ibo, & apud quem deplorabo dolorem meum, aut quando aliunde sperem beneficia sanitatis, si mihi clauditur illud vnicum reclinatorium æternæ pietatis? Audi ergo domina, audi propitia, audi & exaudi ciuem perditum de sorte hæreditatis suæ, post longa exilia, post sæua ludibria, post multa flagitia, reuertentem ad vbera consolationis tuæ.

3 Memini, & meminisse delectabile est, qualiter ad commendandum nobis miseris vnicum patrocinium tuum, cuidam tuo seruulo agenti in extremis, reuelasti memorabile nomen tuum. Apparens enim ei, cum esset in angustiis, & requirens num te agnosceret, cum ille, *minimè domina*, tremens responderet, tu ei pro benignitate tua quam blandè, quam familiariter tu domina dixisti. *Ego sum misericordie mater*. Apud quem ergo miseri, apud quem desolati rectius ingemiscimus deplorantes mala totius calamitatis & miseriæ nostræ, quam apud te veram & indubitatam matrem misericordie? Mater sancta, mater immaculata, mater incorrupta, mater
miseri

miseri cordiæ, mater pietatis & indulgentiæ, aperi sinum pietatis & suscipe mortuum in peccatis.

4. Ecce Domina filius prodigus, nudis & attritis pedibus, de loco horroris, de nebula immunditiæ & fœtoris, suspirat, clamat, & appellat matrem, non immerito quoties eum foueris, texeris, excusaueris apud patrem. Et quàm ille piissimus atque benignissimus pater, tu tam dulcis & suavis mater. Agnosce benedicta, filios tuos, quos vnicè dilectus vni-genitus tuus non erubescit nominare fratres suos. Et si pro illo innocente filio tuo crucifixo pertransiit gladius animam tuam, quomodo super mortuis in peccato, pupillis tuis te continere, quomodo maternis fletibus & lachrymis, ô domina, poteris temperare? Abstrahimur, diripimur, captiuamur, non est qui eruat, non est qui redimat, qui confurgat diluculo & spondeat pro nobis. Surge pia, surge propitia, intra sacrarium exauditionis, & expande manus immaculatas ante altare illud aureum humanæ reconciliationis. Erit per te impetrabile quod per te ingerimus, erit per te excusabile quod timemus. Nec diu poterit te sustinere pro nobis supplican-tem, quem tu sæpissimè consolata es dulcis mater, infantem vagientem. Quæ ergo potentior meritis ad placandam iram iudicis quàm tu, quæ meruisti mater esse eiusdem redemptoris & iudicis? Nec dubites Domina mea; ipse enim est os meum & caro

366 *Meditatio S. Anselmi,*
mea, salutare meum & gloria mea, ipse caput nostrum, ipse cognouit figmentum nostrum.

5 Decus virginum, domina gentium, regina Angelorum, fons hortorum, ablutio peccatorum, sancta & perpetua Virgo Maria, succurre misero, subueni perditis; ut qui iam, proh dolor, non audet Angelicam illam sperare stolam virginalem, tuis gloriosis meritis qualemcunque recipiat vestem nuptialem. Denique, & si non merebor, imò quia non merebor vicinius accedere atque interesse florigeris atque odoriferis gloriæ vestrae choris, eminus saltem positus & longè constitutus videre merear & audire processus vestros, tympana vestra, & concentus vestros, & quicquid illud gloriæ & exultationis erit, quando trepudiabitis, sequentes agnum quocunque ierit.

6 Singularis virgo, summa & perpetua virgo, sola mater & virgo, sancta Maria, in fine orationis meæ, in extremo huius fatuæ supplicationis meæ, indignus hoc vnum rogo, precor & supplico in nomine dilecti filij tui, dona mihi misero iugem & perennem memoriam suauissimi nominis tui. Sit cibus dulcissimus, cibus suauissimus animæ meæ. Adsit mihi in periculis, adsit in angustiis, adsit in principio lætitiæ meæ. Si enim Dei, & dono tuo hoc mereor obtinere, nullatenus certè, nunquam funditus vereor interire. Aderit enim semper mihi gratia tua, aderit
mise.

miseratio & protectio tua. Et si in inferno demersus fuero, eò me requires, & inde extrahes, & reddes filio tuo, qui redemit & lauit sanguine suo, Iesu Christo Domino nostro, qui cum Patrè & Spiritu sancto viuit & regnat Deus.

XXV. *Ad B. Mariam Virginem cum recordatione peccatorum.*

† **S**ANCTA & inter Sanctos post Deum singulariter sancta Maria, mater admirabilis virginitatis: virgo amabilis fœcunditatis, quæ filium Altissimi genuisti, quæ perditto humano generi Salvatorem peperisti, Domina præfulgens tantâ sanctitate, superueniens tanta dignitate, quam utique certum est non mori, præclaram esse potentia & pietate. Tibi ò genitrix vitæ, ò mater salutis, ò templum pietatis & misericordiæ, tibi sese conatur præsentare miserabilis anima mea, morbis vitiorum languida, vulneribus facinorum scissa, ulceribus flagitiorum putrida, tibi nititur quantum moribunda valet supplicare: vt potentibus tuis meritis, & piis tuis precibus digneris eam sanare. Sic enim pia domina alienata est a se immanitate stuporis, vt vix sensum habeat enormis languoris. Sordibus & foetore foedatur, vt timeat ne ab ipsa misericors vultus tuus auertatur: sic tabescit desperando respectus tui conuersionem, vt etiã iam obmutescat ad orationem.

2 Peccata mea, nequitia mea; si habetis animam meam vestro veneno peremptam, cur sic facitis eam vestra foeditate horrendam, ut miseratio non possit aspicere illam? Si obruitis ei spem exauditionis vestra mole, cur obruistis illis vocem orationis vestri pudore? Si mentem eius vestri fecistis amore dementem, cur obstruxistis illi vocem orationis vestri pudore? Si mentem eius vestri fecistis amore dementem, cur sensum eius vestro redditis torpore non seruientem? Heu pudor sordentis immanitatis, praesentia nitentis sanitatis. Heu confusio immundae conscientiae, in conspectu fulgentis munditiae. O tu benedicta super mulieres, qui Angelos vincis puritate, Sanctos superas pietate, anhelat moribundus spiritus meus ad tantae benignitatis respectum, sed erubescit ad tanti nitentis conspectum. Rogare enim te Domina desidero, ut miserationis tuae respectu cures plagas & vlcera peccatorum meorum: sed confundor coram te ob foetorem & sordes eorum. Horreo Domina apparere tibi in immunditiis & horroribus meis, ne tu horreas me pro eis, & non possum, va mihi, videri sine eis.

3 O perturbata, o confusa, o praecauenda conditio. En quippe vos peccata mea quomodo discerpando distrahitis, distrahendo corroditis, corrodendo torquetis praecordia mea? Eadem enim peccata mea o Domina cognosci a te cupiunt propter curationem,
apparere

apparere tibi fugiunt propter execrationem: non sanantur sine confessione, nec produntur sine confusione. Si celantur, sunt insanabilia: si videntur, sunt detestabilia. Vrunt me dolore, terrent me timore. Mole me obruunt, pondere me premunt, pudore me confundunt.

4 O tu illa piè potens, & potenter pia Maria, de qua fons est ortus misericordiarum. Ne contineas precor tam veram misericordiam, vbi tam veram agnoscis miseriam. Si enim ego confundor in obscœnitate iniquitatis meæ ad fulgorem tuæ sanctitatis, tunc Domina erubesces erga miserum, effectum infixæ pietatis? Si ego confiteor nequitiam meam, tunc abnegabis benignitatem tuam? Si maior est miseria mea, quàm mihi expediat, eritne minor misericordia tua, quàm te deceat? Quanto enim Domina magis delicta mea in conspectu Dei, & tuo sordent, tanto magis curatione & tua subuentione egent. Sana ergo clementissima infirmitatem, & delibis quæ te offendit foeditatem. Aufer benignissima languorem, & non senties quem horres foetorem: fac piissima vt non sit quod dolet, & non erit quod synceritati tuæ sordet. Fac domina, exaudi me domina. Sana animam peccatoris serui tui per virtutem benedicti fructus ventris tui, qui sedet in dextera omnipotentis patris sui superlaudabilis, & supergloriosus in saecula.

XXVI. *Alternatim, ad matrem & ad filium.*

1 **O** Virgo mundo venerabilis, mater humano generi amabilis, foemina Angelis mirabilis. Maria sanctissima, cuius beata virginitate omnis sacratur integritas, cuius glorioso partu omnis saluatur foecunditas. Domina magna, cui gratias agit concio laeta iustorum, ad quam fugit terra turba reorum. Ad te prepotens & misericors domina, ego peccator & utique nimis peccatorum anxius confugio. Videns enim me domina ante districti iudicis omnipotentem iustitiam, & considerans irae eius intolerabilem vehementiam, perpendo peccatorum meorum enormitatem, & condignam tormentorum immanitatem. Tanto igitur domina clementissima horrore turbatus, tanto pauore perterritus, cuius enixus implorabo interuentionem, quam cuius uterus mundi fouit reconciliationem. Vnde securius velocem in necessitate subuectionem sperabo, quam vnde mundo processisse propitiationem scio? Aut cuius intercessio facilius reo veniam impetrabit, quam quae illum generalem & singularem, iustum vltorem & misericordem indultorem lactauit? Sicut namque beatissima impossibile est, vt haec merita tibi tam singularia, nobis tam necessaria obliuiscaris: sic mitissima incredibile est vt supplicantibus miseris

feris non miserearis. Bone quippe nouit mundus, nec nos mundi peccatores vllatenus dissimulare patimur.

2 Satis inquam, ô domina, satis nouimus, quis filius hominis, vel cuius hominis filius, venit saluum facere quod perierat. Nunquid ergo tu domina mea, mater Ipei meæ, nunquid obliuisceris tu odio mei, quod mundo tam misericorditer est intimatum, tam feliciter diuulgatum, tam amanter amplexatum? Ille bonus filius hominis venit perditum sponte saluare, & mater Dei poterit perditum clamantem non curare? Bonus ille filius hominis venit vocare peccantem ad pœnitentiam, & mater contemnet peccantem in pœnitentia? Ille inquam bonus Deus, mitis homo, misericors filius Dei, pius filius hominis venit quærere peccatorem errantem, & tu bona mater eius, potens mater Dei, repelles miserum orantem?

3 Ecce enim ô virgo, homo de quo natus est Deus homo, vt saluaretur peccator homo. Ecce coram bono filio tuo, & coram te bona mater eius, pœnitet & confitetur, gemit & orat peccator homo. Obsecro vos bone Domine, & bona domina: obsecro vos pie fili, & pia mater: obsecro vos per hanc ipsam veritatem, per hanc singularem spem peccatorum: & vt sicut verè tu es filius eius, & tu mater eius, vt saluetur peccator, sic absoluat & curetur hic peccator: Probet in se, probet hic vester peccator, quia verè estis.

Sentiat in se, quia propter salutem peccatorum estis tu filius & tu mater. Videtur certè amborum peccator. Quum enim peccaui in filium, irritaui matrem, nec offendi matrem sine iniuria filij. Quid ergo facies peccator? Quò igitur fugies peccator? Quis enim me reconciliabit filio inimica matre? Quis mihi placabit matrem irato filio? Sed etsi ambo pariter offensi estis, nonne & ambo clementes estis? Fugiet ergo reus iusti Dei ad piam matrem misericordis Dei. Refugiat reus offensæ matris, ad pium filium benignæ matris. Ingerat se reus vtriusque inter vtrunque, iniiciat se inter pium filium & matrem piam.

4 Pie Domine, parce seruo matris tuæ. Pia domina, parce seruo filij tui: Bone filii, placa matrem tuam seruo tuo, Bona mater, reconcilia filium tuum seruo tuo. Qui me initio inter duas tam immensas pietates, non incidam in tam potentes seueritates. Bone filii, bona mater, non mihi sit frustra quòd confiteor de vobis hanc veritatem, nec erubescam quod spero in vobis hanc pietatem. Amo enim veritatem quam confiteor de vobis: deprecor pietatem quam spero in vobis.

5 Dic mihi index, cui preces fundam? Dic mundi reconciliatrix, quem tum conciliabis, si tu Domine damnas, & tu domina auerteris homunculum, bona vestra cum amore, mala sua cum timore confitentem?

Salua

Saluator singularis, dic quem saluabis? salutis mater, dic pro quo orabis? si te Domine præcipiente, & de te misericordia consentiente, tormenta vexant peccatorem se execrantem, vos obsecrantem: si infernus absorbet reum se accusantem, vos deprecantem, si tartara deuorant pauperem in se desperantem, in vobis sperantem.

6 Deus qui factus es filius foeminae propter misericordiam, foemina quæ facta es mater Dei per misericordiam, aut miseremini mihi, tu parcendo, tu interueniendo, aut ostendite ad quos tutius fugiam misericordiores, aut monstrate in quibus certius confidam potentioribus. Si enim est, imò quia est tam magna mea iniquitas, & tam modica fides mea, tam tepida charitas mea, tam fatua oratio mea, tam imperfecta satisfactio mea, vt nec merear delictorum veniam, nec salutis gratiam, hoc est ipsum quod supplico: vt in quo merita mihi videris non sufficere, in eo misericordiae vestrae dignentur non deficere: precor itaque, precor exaudite me, sed propter vos non propter me, per pietatem qua exundatis, per potestatem qua abundatis, vt euadam meritos dolores damnatorum, & intrem in gaudia beatorum, te Deum laudaturus, qui es benedictus & superlaudabilis in saecula saeculorum. Amen.

X X V I I. *Ad eandem Virginem cum
meditatione & laude merito-
rum eius.*

1 **M**ARIA tu illa magna Maria, tu illa ma-
xima beatarum Mariarum, tu illa
maxima foeminarum. Te domina magna &
valde magna, te vult cor meum amare, te cu-
pit os meum laudare, te desiderat venerari
mens mea: te affectat orare anima mea, quia
tuitioni tuæ se commendat tota substantia
mea. Enitimini viscera animæ meæ, enitimini
quantum potestis, si quid poteritis omnia
interiora mea, vt eius merita laudetis, & eius
beatitudinem ametis: vt eius celsitudinem
admiremini, & eius benignitatem deprece-
mini, cuius patrocínio quotidie indigetis, in-
digendo desideratis, desiderando imploretis,
implorando impetratis: & si non secundum
desiderium vestrum, tamen supra vel certe
meritum vestrum.

2 Regina Angelorum, domina mundi, ma-
ter eius qui mandat mundum, confiteor, cor
meum est immundum: vt meritò erubescat
in tam mundam intendere: nec dignè possit
eam dignè intendendo contingere. Te igitur
mater illuminationis cordis mei, te nu-
trix salutis mentis meæ, te obsecrant quan-
tum possunt cuncta præcordia mea. Exaudi
domina, adesto propitia, adiuua potentissima,
vt mundentur sordes mentis meæ vt illumi-
nentur

mentur tenebræ meæ, vt accendatur torpor meus, vt expurgiscatur torpor meus, quatenus sicut beata sanctitas super omnia summum omnium filium tuum; per omnipotentem filium tuum, ob gloriosum filium tuum à benedicto filio tuo es exaltata: sic super omnia Dominum & Deum verum, & Dominum filium tuum te cor meum non intelligat, & veneretur, amet & deprecetur, eo affectu non quo desiderio imperfectus, sed quod debet à filio tuo factus & saluatus, redemptus & suscitatus.

3 O genitrix vitæ meæ, altrix reparatoris carnis meæ, lactatrix Saluatoris totius substantiæ meæ. Sed quid dicam? Lingua mihi deficit, quia mens non sufficit. Domina, domina, omnia intima sollicita sunt, vt tantorū beneficiorum gratias exoluant, sed nec cogitare possunt dignas, & pudet proferre non dignas. Quid enim dignè dicam matri creatoris & saluatoris mei, per cuius sanctitatem peccata mea purgantur, per cuius integritatem mihi incorruptibilitas donatur, per cuius virginitatem anima mea adamatur à Domino suo? Quid inquam, dignè referam genitrici Dei, & Domini mei, per cuius fecunditatem captiuus sum redemptus, per cuius partum de morte æterna sum exemptus, per cuius prolem perditus, sum restitutus: & de exilio miseræ in patriam beatitudinis reductus?

4. Benedicta in mulieribus; hæc omnia
mihi

mihî dedit benedictus fructus ventris tui in regeneratione baptismatis sui, alia in spes, alia in re, quanquam hæc omnia ego ipse mihî sic ecce dando abstulerim, vt nec rem habeam, & spem vix teneam. Quid enim? Si mea culpa euauerit, nunquid ingratus ero illi per cuius mihî gratiam tanta bona euenerunt? Absit, ne addam hanc iniquitatem super iniquitatem. Imò gratias ago, quia habui: doleo, quia non habeo: oro vt habeam: certus enim sum; quia sicut per filij gratiam ea potui accipere: sic eadem per matris merita possum recipere. Ergo domina, porta vitæ, ianua salutis, via reconciliationis, aditus recuperationis: obsecro te per saluatricem fœcunditatem, fac vt peccatorum meorum mihî venia & bene viuendi gratia concedatur, vt vsque in finem hic seruus tuus sub tua protectione custodiatur. Insiidiis & oppressionibus dæmonum tenebris obuolutus mundus subiacebat, sed solo de te orto illuminatus, eorum & laqueos deuitat, & vires conculcat.

5 O aula vniuersalis propitiationis, causa generalis reconciliationis, vas & templum vitæ & salutis vniuersorum: nimium contraho merita tua cum in me homunculo vili singulariter recenseo beneficia tua, quæ mundus amans gaudens clamat esse sua. Tu namque domina admirabilis singulari virginitate, amabilis salutari fœcunditate, venerabilis inæstimabili sanctitate, tu ostendisti mundo

mundo Dominum suum, & Deum suum quem nesciebat : tu visibilem exhibuisti mundo creatorem sui, quem prius non videbat : tu genuisti mundo restauratorem, quo perditus indigebat : tu peperisti mundo reconciliatorem, quem reus non habebat. Per fecunditatem tuam domina, mundus peccator est iustificatus, damnatus saluatus, exul reductus, partus tuus domina, mundum captiuum redemit, ægrum sanauit, mortuum resuscitauit.

6 Cœlum, sydera, terra, flumina, dies, nox, & quæcunque humanæ potestati vel utilitati sunt obnoxia, inamissum decus sese gratulantur domina per te quodammodo resuscitata, & noua quadam ineffabili gratia donata. Quasi enim omnia mortua erant, cum amisso congenita dignitate dominatu fauendi vel vsibus Deum laudantium : ad quod facta erant, obtinebantur oppressione, & decolorabantur abusu idolis seruentium propter quos facta non erant. Quasi verò eadem resuscitata lætantur, quum iam dominum confitentur & dominatu reguntur, & vsu decorantur. Noua autem & inæstimabili gratia quasi exultauerunt, cum ipsum Deum, ipsum creatorem suum, non solum inuisibiliter supra se illa regentem senserunt, sed etiam visibiliter intra eisdem vtendo sanctificantem viderunt. Hæc tanta bona per benedictum fructum benedicti ventris, benedictæ Mariæ prouenerunt.

7 Sed cur solam loquor domina beneficiis tuis plenum esse mundum? Inferna penetrant, coelos superant. Per plenitudinem enim gratiae tuae, & quae in inferno erant, se laetantur liberata, & quae supra mundum sunt, se gaudent restaurata. Per eundem quippe gloriosum filium gloriosae virginitatis tuae, omnes iusti qui obierunt ante vitalem eius mortem, exultant diruptione captiuitatis suae: & Angeli gratulantur restitutione semirutae ciuitatis suae. O foemina mirabiliter singularis, & singulariter mirabilis, per quam elementa renouantur, inferna remediuntur, homines saluantur, Angeli redintegrantur! O foemina plena & superplena gratia, de cuius plenitudinis exundantia respersa sic reuirescit omnis creatura! O virgo benedicta & superbenedicta, per cuius benedictionem benedicuntur omnis natura, non solum creata à creatore, sed & creator à creatura! O nimis exaltata, quam sequi conatur affectus animae meae: quò aufugis aciem mentis meae? O pulchra ad intuendum, amabilis ad contemplandum, delectabilis ad amandum, quò euadis capacitatem cordis mei? Praestolare domina infirmam animam te sequentem: nec abscondas te domina parum videnti animae te quaerenti. Miserere domina animam post te anhelando languentem.

8 Mira res, in quam sublimi contemplor Mariam locatam. Omnis natura à Deo est creata,

creata, & omnis Dei natura ex Maria est nata. Deus omnia creauit, & Maria Deum genuit. Deus qui omnia fecit vel creauit, ipse se ex Maria fecit: & sic omnia quæ fecerat, refecit. Qui potuit omnia de nihilo facere, noluit ea violata sine Maria reficere. Deus igitur est pater rerum creatarum, & Maria mater rerum creatarum. Deus est pater constitutionis omnium, & Maria est mater restitutionis omnium. Deus enim genuit illum per quem omnia sunt facta, & Maria peperit illum, per quem omnia sunt saluata. Deus genuit illum sine quo penitus nihil est: & Maria peperit illum, sine quo omnino nihil bene est. O verè Deus tecum, cui dedit dominus, vt omnis natura tantum tibi deberet secum.

9 Maria obsecro te per gratiam qua se Deus esse tecum, & te voluit esse secum: fac propter ipsam secundùm eandem ipsam gratiam, misericordiam tuam mecum. Fac vt amor tui semper sit mecum, & cura mei semper sit tecum. Fac vt clamor necessitatis meæ quandiu ipsa persistit, sit tecum: & respectus pietatis tuæ quandiu ego subsisto, sit mecum: fac vt congratulatio beatitudinis tuæ semper sit mecum, & passio miserix meæ quantum mihi expedit, sit tecum. Sicut enim ô beatissima, omnis à te auersus & à te despectus necesse est vt intereat: ita omnis ad te conuersus, & à te respectus impossibile est vt pereat. Sicut enim domina,

Deus

Deus, genuit illum in quo omnia viuunt, sic
 ô tu flos virginittis genuisti eum per quem
 mortua reuiuunt. Et sicut Deus per filium
 suum beatos Angelos à peccato seruauit, ita
 tu decus puritatis per filium tuum miseros
 homines ex peccato saluabis. Quemadmo-
 dum enim Dei filius est beatitudo iustorum,
 sic ô tu salus foecunditatis, filius tuus est re-
 conciliatio peccatorum. Non enim est re-
 conciliatio nisi quam tu casta concepisti. Non
 est iustificatio, nisi quam tu integra in utero
 fouisti, non est salus, nisi quam tu virgo pepe-
 risti. Ergo domina mater es iustificationis &
 iustificationum, genitrix es reconciliationis, &
 reconciliatorum, parens es salutis & saluatorum.
 O beata fiducia, ô tutum refugium: ma-
 ter Dei est mater nostra. Mater eius in quo
 solo speramus, & quem solum timemus est
 mater nostra, Mater inquam, eius qui solus
 saluat, solus damnat, est mater nostra.

10 Sed ô benedicta & exaltata non tibi
 soli, sed & nobis quid est? Quàm magnum,
 quàm admirabile est quod video per te eue-
 nire nobis, quod videns gaudeo, quod gau-
 dens dicere non audeo. Si enim tu domina
 es mater eius, nonne & alij filij tui sunt fra-
 tres eius? Sed qui fratres, & cuius eius, lo-
 quar vnde iucundetur cor meum, an silebo ne
 elatione arguatur meum? Sed quod credo
 amando, cur non confiteor laudando? Dicam
 igitur non superbiendo, sed gratias agendo.
 Qui enim fecit vt ipse per maternam genera-
 tionem

tionem esset naturæ nostræ, & nos per vitæ restitutionem essemus filij matris suæ; ipse nos inuitat, vt confiteamur nos esse fratres eius. Ergo iudex noster est frater noster. Saluator mundi est frater noster: denique Deus noster est factus per Mariam frater noster.

11 Qua igitur certitudine debemus sperare, qua desolatione possumus timere, quorum siue salus, siue damnatio, de bonis fratris, & de piæ matris pendet arbitrio? Quo etiam affectu hunc fratrem, & hanc matrem amare debemus? Qua familiaritate nos illis commitemus? Qua securitate ad illos confugiemus? Qua dulcedine confugientes suscipiemur: Bonus igitur frater nobis dimittat quod delinquimus; ipse auertat quod delinquentes meruimus; ipse donet quod pœnitentes petimus. Bona mater oret & exoret pro nobis, ipsa postulet, & impetret quod expedit nobis. Ipsa roget filium pro filiis, vni-genitum pro adoptatis, dominum pro seruis. Bonus filius audiat matrem pro fratribus, pro his quos adoptauit dominus, pro his quos liberauit filius.

12 Maria quantum tibi debemus, domina, per quam talem fratrem habemus? Quid gratiarum, quid laudis tibi tribuemus? Magne Domine, tu noster maior frater? magna domina, tu nostra melior mater? docete cor meum qua reuerentia vos debeat cogitare. Bone tu, & bona tu: dulcis tu, dulcis tu: dicite

dicite & date animæ meæ, quo affectu vos memorando ex vobis delectetur, delectando iucundetur, iucundando impinguetur. Impinguate & succedite cum vestri dilectione, vestri continuo amore langueat cor meum: liquefiat anima mea, deficiat caro mea. Vtinam sic viscera animæ meæ dulci feruore vestræ dilectionis exardescant, vt viscera carnis meæ exarescant. Vtinam sic intima spiritus mei dulcedine vestri effecta impinguentur, vt medullæ corporis mei exiccantur, Domine fili dominæ meæ, domina mater Domini mei: si ego non sum dignus qui sic debeam vestri amore beatificari, fortè vos non estis indigni, qui sic, imò eius debeatis amari.

13 Ergo benignissimi ne sic denegetis mihi petenti, id quo me confiteor indignum, vt auferatur vobis, id quo certè vos negare non potestis dignos. Date itaque piissimi, date obsecro supplicanti animæ meæ, non propter meritum meum, sed propter meritum vestrum: date illi quanto digni estis, amorem vestrum. Date inquam, mihi qui sum indignus: vt reddatur vobis qui estis digni. Si enim non vultis dare vt habeam quod desidero, saltem nolite negare, vt reddam vobis quod debeo.

14 Forsitan præsumendo loquar: sed utique bonitas vestra facit me audacem. Loquar ergo adhuc ad dominum meum & dominam meam: quum sim puluis & cinis. Domine &
domina,

domina, nōne multò melius est quàm vos gratias datis petenti, quod ipse nō meretur: quàm quum vobis subtrahitur quod vobis iustè debetur? Illud quippe est prædicandæ misericordiæ: istud est nefandæ iniustitiæ. Impendite igitur piissimi gratiam, vt recipiatis debitum: facite vos mihi misericordiam vestram, quæ mihi expedit & vos decet: ne faciam ego vobis iniustitiam meam, quæ nulli expedit, & nullum decet. Estote vos mihi misericordes, quod obsecro vos: ne sim ego vobis iniustus quod execro, dare benigne & benigna. Nec sitis exoratu difficiles dare animæ meæ amorem vestri, quem ipsa non iniustè petit: & vos iustè exigitis, nec ipsa bonis vestris sit ingrata, quod ipsa iustè oret, & vos non iniustè punitis.

IS Certè IESV fili Dei & tu Maria mater eius, & vos vultis, & æquum est, vt quicquid vos diligitis diligatur à nobis. Ergo bone fili, rogo te per dilectionem qua diligis matrem tuam: vt sicut tu verè diligis, & diligis eam, ita mihi des vt verè diligam eam. Bona mater, rogo te per dilectionem qua diligis filium tuum, sicut diligis eum: ita mihi impetres, vt verè diligam eum. Ecce enim peto quod fiat, verè est in vestra vtriusque voluntate. Cur ergo propter peccata mea fiet, cum sit in vestra potestate? amator & miserator hominum tu potuisti reos tuos vsque ad mortem amare: & poteris te roganti amorem tui, & matris tuæ negare?

Vene

Veneretur igitur sicut digni estis, mens mea vos: sicut digni estis, mens mea vos amet, sicut æquum est; cor meum diligat vos, sicut sibi expedit; anima mea seruiat vobis, sicut debet caro mea: & in hoc consumetur vita mea: vt in æternum psallat tota substantia mea; Benedictus Dominus in æternum, fiat, fiat. Amen.

XXVIII. *Communiter ad beatam Mariam Virginem, & custodem eius, beatum Ioannem Euangelistam.*

1 **O** Intemerata & in æternum benedicta, specialis & incomparabilis Virgo, Dei genitrix Maria, gratissimum Dei templum, Spiritus sancti sacrarium, ianua regni cœlorum, per quam post Deum totus viuit orbis terrarum, inclina aures tuæ pietatis, & illos tuos misericordes oculos indignis supplicationibus meis, & esto mihi peccatori pia in omnibus auxiliatrix.

2 Et ô beatissime Ioannes Christi familiaris amice, qui ab eodem Domino nostro Iesu Christo electus es, & inter cæteros magis dilectus, atque mysteriis cœlestibus supra omnes imbutus, Apostolus eius & Euangelista factus, præclarissimus, custosque matris eius indiuiduus; te inuoco etiam cum matre eiusdem Saluatoris, vt mihi opem tuam cum ipsa ferre digneris.

3 O duæ gemmæ cœlestes Maria & Ioannes,

nes,

nes, ô duo luminaria diuinitus ante Deum
lucentia ; vestris radiis effugate scelerum
meorum nubila. Vos estis illi duo in quibus
Deus Pater per Filium suum specialiter ædifi-
cauit sibi domum, & in quibus ipse Filius
Dei vnigenitus, ob syncerissimæ virginitatis
meritum, dilectionis suæ confirmauit pri-
uilegium, in cruce pendens vni vestrum ita
dicens ; *Mulier ecce filius tuus.* Deinde ad al-
terum, *Ecce mater tua.* In huius ego sacra-
tissimi amoris dulcedine, quia ita tunc ore
dominico velut mater & filius inuicem con-
iuncti estis ; vobis duobus, ego N. pec-
cator corpus & animam meam commendo,
vt omnibus horis atque momentis intus &
exteriùs firmi custodes, & pij apud Deum in-
tercessores mihi existere dignemini. Credo
enim firmiter, fateor indubitanter, quòd velle
vestrum, velle Dei est, & nolle vestrum, nolle
Dei est. Vnde & quicquid petitis, sine mora
obtineteis.

4 Per hanc ergo tam potentissimam ve-
stræ dignitatis virtutem, poscite mihi corpo-
ris & animæ salutem. Agite quæso, agite
vestris gloriosissimis precibus, vt cor meum
inuisere & inhabitare dignetur spiritus al-
mus, qui me à cunctis vitiorum sordibus ex-
purget, virtutibus sacris exornet, in dilectione
Dei & proximi perfectè stare & perseuerare
faciat, & post huius vitæ cursum ad gaudia
ducat me electorum suorum, benignissimus
Paraclitus, gratiarum largitor optimus, qui

R

patri

386 *Meditatio S. Anselmi,*
patri & filio coæternus & consubstantialis,
cum eis , & in eis viuit & regnat omnipoten-
s Deus per infinita sæculorum sæcula,
Amen.

XXIX. Ad sanctam crucem dominicam.

1 **S**ancta crux , per quam nobis ad memo-
riam crux illa redncitur , in qua Domi-
nus noster Iesus Christus nos per mortem
suam à morte æterna in qua omnes miserè
tendebamus , ad vitam æternam, quam pec-
cando perdideramus , resuscitauit, adoro, ve-
neror & glorifico in te crucem illam quam
nobis repræsentas , & in illa eundem misera-
torem ac misericordem Dominum nostrum,
& quæ per illam misericorditer operatus est.
O crux amabilis in qua est salus , vita, & re-
surrectio nostra. O lignum pretiosum , per
quod saluati & liberati sumus ; ô signum ve-
nerandum , per quod Deo signati sumus. O
crux gloriosa in qua sola gloriari nos oportet.

2 Non enim es ô sancta crux suscipienda
secundum crudelium qui te mitissimo agno
parauerunt inipientissimam impietatem , sed
secundum eius qui te sponte suscepit sapien-
tissimam pietatem. Nam illi non potuerunt
aliquid nisi illo sapienter permittente , nec
ipse quicquam sustinuit, nisi se misericorditer
volente. Illi te elegerunt vt per te scelus im-
pietatis suæ perpetrarent , ille te elegit , vt
per te opus pietatis suæ consummaret. Illi

vt per te iustum morti traderent; illi vt per te peccatores à morte erueret. Illi vt vitam interficerent, ille vt mortem perimeret. Illi vt Saluatorem damnarent, ille vt damnatos saluaret. Illi vt viuificantem mortificarent, ille vt mortuos viuificaret. Illi insipienter & crudeliter, ille sapienter & misericorditer. Non ergo es ò crux admirabilis æstimanda secundùm intentionem crudelis insipientiæ, sed secundùm effectum misericordis sapientiæ.

3 Quomodo igitur te crux laudabo? Qualiter te exaltabo? Quo affectu te orabo? Quia iucunditate in te gloriabor? Per te infernus spoliatur, & omnibus per te redemptis obturatur? Per te dæmones terrentur, comprimuntur, vincuntur, & conculcantur. Per te mundus renouatur, atque veritate in eo lucente & iustitia regnante decoratur. Per te humana natura peccatrix est iustificata, damnata saluata, ancilla peccati & Tartari liberata, mortua resuscitata. Per te illa ciuitas beata in cœlis restauratur & perficitur. Per te Deus Dei filius, pro nobis voluit obediens esse patri vsque ad mortem; propter quod exaltatus accepit nomen, quod est super omne nomen. Per te parauit thronum suum, & instaurauit regnum suum.

4 O crux quæ ad tam ineffabilia bona es electa & preparata, laudant & exaltant te, nõ tam humana siue Angelica mens & lingua, quàm opera quæ per te sunt facta. O tu in q 12

& per quam est salus & vita mea. O tu in qua & per quam est totum & omne bonum meum, absit mihi gloriari nisi in te. Nam quid mihi concipi, nasci, viuere, & omnibus huius vitæ bonis perfrui prodest, & postea in infernum descendere? Vtique si sic mihi esset, melius mihi erat si nec conceptus fuisssem. Et certè sic essem, si per te redemptus non essem.

5 Quo ergo affectu gloriabor in te, sine quo non solùm mihi nulla esset gloria, sed in super æternè me possideret infernalis luctus & miseria? Qua dilectione iucundabor in te per quam pro seruitute Tartarorum, hæreditas mihi data est regni cœlorum? Quo gaudio gratulabor in te, sine qua futurum erat vt horrerem me, vel ad momentum esse, & per quam expecto, quia gaudebo me in æternum bene esse? Nam etsi adhuc inter spem & metum Deo seruiam, certus tamen sum quia ad hæc bona, si gratias agendo, amando, viuendo in te glorior, per te perueniam.

6 Sit itaque per te & in te gloria mea, sit per te & in te vera spes mea. Per te peccata mea deleantur, per te anima mea à vita veteri mortificetur, & in nouam vitam iustitiæ resuscitetur. Fac obsecro, fac vt sicut me in baptismo mundasti à peccatis in quibus fui conceptus & natus, ita me remundes ab eis quæ contraxi postquam sum renatus, vt per te ad ea bona perueniam ad quæ homo est creatus;

creatus; præstante Domino nostro Iesu Christo, qui sit benedictus in sæcula. Amen.

XXX. *De sancta cruce, & beata Virgine,
& bono latrone.*

1 **S**alue crux sancta, salus & vita mea. Salue crux quam adorat & desiderat exercitus Angelorum. Salue crux quam adorat & inuocat omnis chorus Sanctorum. O verè sancta & venerabilis crux. Ecce peccator & infœlix homo, ante te, & in te crucifixo manet, quamuis indignus; sed pro peccatis suis ita est anxius, vt ferè nesciat quid agere debeat. Desiderat enim te adorare, sed non audet oculos ad te leuare. Desiderium quidem bonum habet in te, sed nullum meritum sentit in se, pro quo confidat de te. Maneo itaque in conspectu tuo trepidus & dubius, ita vt coram te stare erubescam, & à te recedere pertimescam. Hortatur me stare ante conspectum tuum memoria diuinæ tuæ pietatis, sed dehortatur me conscientia miserabilis & inueteratæ meæ iniquitates. Arctor quoque graniter ab iis duobus, & quid eligam ferè ignoro. Elegi tamen magis opportuno conspectui tuo importunè assistere, etiamsi debeas me occidere. Melius est enim mihi mori iuxta te, quàm viuere longè à te; quia nulla mors homini peior est, quàm cum homo longè à te est.

2 Suppliciter ergo deprecor te chara ma-

R 3 iestas

iestas & magna charitas qui pendes in cruce, vt importunitatem meam non importunè suscipias; sed ad necessitatem meam opportunè & misericorditer respicias. Tu es enim spes mea, tu refugium meum, tu misericordia mea. Miserere igitur, miserere mei, & doce me quomodò adorare te debeam, & quomodò te diligere valeam. Quamuis peccatis meis exigentibus nesciam quomodò te adorare ac diligere debeam, tamen hoc est meum desiderium, vt te adorem & diligam. Obsecro te verè piis exaudibilis Iesu, per omnem dilectionem quam habes in homine, dum pendes in ligno, vt hoc bonum specialiter facias cum seruo tuo, ne stare in conspectu tuo & ante crucem tuam me aliquando tædeat aut pigeat, sed potiùs delectet & placeat. Delectet animam meam in conspectu tuo fideliter assistere, & placeat oculis diuinitatis tuæ, misericorditer in me respicere. Delectet me lugere miseriam meam, & placeat omnipotentix tuæ vertere in gaudium tristitiam meam.

3 Delectet autem me recordari hoc quod pendens in cruce, benedictæ virgini matri tuæ dixisti. *Mulier ecce filius tuus.* Et nunc quæso benignissime Domine dic mihi seruo tuo, homo, ecce Deus tuus, ecce redemptor tuus. Te quoque obsecro virgo inter omnes mulieres benedicta vt dicas mihi, homo; ecce filius meus, ecce Saluator tuus. Video quippe venerabilis domina filium tuum in
præ

præsepio iacentem, recognosco filium tuum in templo docentem, sed in nullo loco eum certius cognosco quàm in cruce pendentem. Ibi enim ipsemet de se testatur dicens; *Mulier ecce filius tuus.* Hic ergo foelix mater & omni laude digna, hic intercede pro me misero apud ipsum qui dum se filiũ tuũ nominat, quodammodo se debitorem obligat, ut preces tuas cum amore suscipiat.

4 Dic illi itaque, fili; iste peccator clamat ad me, & lacrymabiliter deprecatur ut intercedam pro eo apud te, quatenus remittas ei peccata sua quæ insipienter commisit in te. Verum est Domine mi, verum est certè. Ego reus confiteor coram te Deus, & coram genitrice tua, quia ab infantia mea usque nunc, veniens ante gloriosam crucem tuam, & sanctæ maiestatis tuæ conspectum, non ut debui veni, supplicavi, nec adoravi. Sed tu cui proprium est parcere & misereri, ne respicias fragilitatem meam & immunditiam meam pessimam, sed dimitte quicquid negligenter deliqui, quia tu es spes mea sola & vera, & non habeo in alio fiduciam meam, nisi in te solo Deo viuo & vero.

5 Dat etiam mihi grandem fiduciam summe redemptor meus, illa pia & dulcis oratio quam pro crucifigentibus te, apud patrem fecisti dicens, *Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt.* Qui enim sic exorasti pro tuis crucifixoribus, nunquid non orabis pro tuis adoratoribus? Et qui in cruce recordatus es

indulgentiæ, nunquid in cœlo oblitus es misericordiæ? Miserere quæso Domine, miserere mei serui tui, & vel tu ignosce, vel apud Patrem intercede vt ignoscat. Propter hoc namque mando coram te, & adoro sanctam crucem tuam per quam redemisti mundum. Credo namque & confiteor quia per eleuationem & extensionem corporis tui in ligno, traxisti omnes ad te qui rectè diligunt te. Trahe igitur me dulcissime Domine, trahe me & desiderium meum post te, vt ego sentiam virtutem crucis tuæ in me.

6 Sentiam Saluator meus, virtutem & odorem qui est de cruce tua; sicut sentiebat latro ille qui dicebat: *Domine memento mei dum veneris in regnum tuum.* Viderat forsitan latro iste, te, antea cœcos illuminantem, vel mortuos suscitantem, & non adorauerat te. Tunc verò quando videt te pendere in ligno, adorat te dicens. *Domine memento mei dum veneris in regnum tuum.* Hoc fecit in illum crux tua, quod non potuerunt facere miracula tua. Verius enim & perfectius cognouit iste te in cruce pendentem quàm in templo docentem, aut miracula facientem. O quanta est virtus crucis tuæ, quanta est gloria pendentis in ligno. Latro isto vbi vidit tuum lignum, mox cognouit tuum regnum, & vbi te pendere aspexit, ibi quòd regnares intellexit. O quantus odor de cruce exibat, qui omnem infidelitatem ab eo repellebat. O quàm dignè vocabat te Dominum suum, qui

qui veraciter sciebat se seruum tuum, quia oculis suis intuebatur pretium, quo redimebas penitus mundum vniuersum.

7 Sed quid bone Iesu, quid dulcissime Domine respondisti latroni te oranti in cruce? *Hodie mecum eris in Paradiso.* Et quid hoc est, o rex desiderabilis? Tu clavis affligeris, & Paradisum promittis? Tu pendes in ligno, & latroni dicis, *hodie mecum eris in paradiso?* Et o desiderium animarum, vbi est paradisos, quia dicis latroni, *hodie mecum eris in paradiso?* An paradisos tecum est, & vbi tu vis paradisos est? An tu indubitanter paradisos es, quia tam confidenter promittis, *hodie mecum eris in paradiso?* Credo Domine, credo certè, quòd vbi tu vis, & vbi tu es, ibi paradisos est, & esse tecum, hoc est esse in paradiso. Quoniam venerabilis ille confessor & gloriosus martyr, tecum fuit per totum illud hodie, & postea omni tempore. O quàm bonum est esse tecum. O quàm beati sunt illi qui tecum sunt. Illi verè sunt in paradiso, verè sunt in regnis, qui tecum sunt fide & dilectione.

8 Crux tua Domine, paradisos promittit & paradisos tribuit. Et ideò suppliciter adoro crucem tuam, adoro te in cruce, & crucem in te. Denique adoro crucem propter pendentem in cruce. Adoro quem latro adorabat, & oro sicut ille orabat. *Domine memento mei dum veneris in regnum tuum.* Recognosce in me Domine hanc orationem, sicut recognouisti eam in latrone. Suscipe hanc ora-

tionem à seruo tuo, sicut suscepisti eam à famulo tuo. Memento mei de regno, sicut fuisti memor illius de ligno. Dic igitur, dic quæso Domine, dic seruo tuo, dic animæ meæ, *Hodie mecum eris in paradiso*, vt ego confortatus desiderabili tua promissione fideliter permaneam in tua fide & dilectione, redemptor meus, mediator Dei & hominum. Qui cum Patre & Spiritu sancto viuis & regnas Deus in sæcula sæculorum. Amen.

Ad eandem S. Crucem.

9 **A**Ve crux gloriosissima, & omnium lignorum pretiosissima, & splendidissima, quæ tactu Conditoris nostri es sanctificata, & eius pretiosissimo sanguine cruentata. Fœlix permanes, & permanes, & permanebis in sæcula; quæ si non in Paradisi tellure orta fuisti, tamen pretiosior cunctis eius arboribus extitisti; non decore frondium propriarum, aut pulchritudine foliorum, siue dignitate fructuum, sed castissimis membris regis æterni, quæ sustinuisti, dum omne redimeret sæculum. Modò non solum tua virtus splendet, verum etiam nomen tuum cuncto pretiosissimum est mundo. Terris, & æthera fulges, sæculum replet, infernum perlustras. Te Angelicæ mirantur potestates, mundi adorant Principes, dæmonum timent satellites. Tu perdita restauras, restaurata conseruas, conseruata sanctificas, destructa reparas, infirma, & fracta

fracta consolidas, dolenda lætificas; dæmoni-
aciis artibus læsos saluificas.

10 In præsentia tua Infernus gemit, dæ-
mones pauescunt, & fugiunt; mors contremi-
scit, omnis virtus contraria, audiens sanctum
nomen tuum pertimescit. Sicut enim magna-
lia Iesu Christi, qui viua est hostia, præponde-
rant, magnaque, & incomprehensibilia sunt,
sic laudem tuam, & virtutem tuam, nulla
vnquam mortalium promere potest lingua;
illic enim est Christus fructus tuus dulcissi-
mus. Ipse flos tuus pulcherrimus, odor tuus
suauissimus, ornatus tuus pretiosissimus.
Dulce lignum, dulce pomum, dulce onus.
Tu foelix, sola sustinuisti talentum mundi.
Quapropter emptio nulla est in te, pretia
nulla sunt pro te; appretiatio nulla super te.
In comparatione tua aurum est vt stipula,
gemma vt fauilla, & vt stercus omnis gloria,
Sol, & nebula, Luna, & sydera, & cuncta, quæ
transeunt, tibi non sunt æqualia. Non orbis
partes quadriformes tam foelicem ferunt ar-
borem, in radice, in fructu, in fronde, in flore,
in sancto germine.

11 Idcirco ego seruus tuus inutilis, cantan-
do, gemedo, atq; lamentando, prosternor ante
conspectum tuum, & ad te oro, atque confi-
teor tibi Crux veneranda, per cuius lignum
redemptus sum, cuius signo sum firmatus,
cuius vexillo sum munitus, cuius nomine
sum defensus, cuius virtute nunc vsque
saluatus te adoro, te inuoco, te deprecor.

Tu es salus mea, tu virtus, tu protectio, tu murus, tu defensio mea, tu gaudium meum, & consolatio mea. In vita ista me politam, salua me; in angustiis recrea; in aduersis conforta; in infirmitatibus corrobora; in morte à dæmonibus me libera; à morte æterna me subtrahe; ianuam Paradisi pande; & Redemptori meo Domino Iesu Christo, qui in te crucifixus pependit, post hanc vitam miseram me coniunge. Amen.

12. Ave Crux sancta virtus nostra. Ave Crux adoranda laus, & gloria nostra. Ave Crux auxilium, & refugium nostrum. Ave Crux consolatio omnium mœrentium; salua Crux victoria, & spes nostra; salua Crux defensio, & vita nostra. Salua Crux redemptio, & liberatio nostra. Salua Crux signum salutis, atque inexpugnabilis murus contra omnem virtutem inimici. Sit mihi Crux semper spes Christianitatis meæ. Sit mihi Crux resurrectio mortis meæ. Sit mihi Crux triumphus aduersus dæmones. Sit mihi Crux mater consolationis meæ. Sit mihi Crux requies tribulationis meæ. Sit mihi Crux baculus senectutis meæ. Sit mihi Crux medicina ægrotationis meæ. Sit mihi Crux protectio nuditatis meæ. Sit mihi Crux consolatio vitæ meæ. Sit mihi Crux in omnibus angustiis meis solatium. Sit mihi Crux remedium in tribulationibus meis. Sit mihi Crux in infirmitatibus meis medicamentum, atque contra omnia aduersa tutamentum. Amen.

13 Salua me sancta Crux, quæ in corpore Christi dedicata es, & ex membrorum eius compage tanquam margaritis ornata, quæ pretium nostrum portare digna fuisti, & vitam æternam nobis attulisti. Iesu bone præsta mihi, vt per signum, & reparationem sanctæ Crucis, me ab omnibus inimicorum incurfionibus liberet, & tua bonitate conferuet, peccata dimittas, veniam indulgentiæ tribuas, qui viuis, & regnas, Deus, &c.

X X X I. *Ad Angelum bonum, custodem tuum.*

Obscuro te Angelice spiritus, cui ego ad prouidendum commissus sum à Deo vt custodias me indefinenter & protegas, vestites & defendas ab omni incurfu diaboli vigilantem & dormientem, nocte ac die, horis continuis momentis confoue me; vbicunque ideò comitare mecum. Repelle à me omnem tentationem Satanæ, & quod mea non exigunt merita, tuis precibus obtine apud misericordissimum iudicem, & Dominum nostrum, qui te mihi tutorem assignauit, & me tibi commendauit, vt nihil in me loci habeat contrariæ virtutis admixtio. Cùmque me per abrupta vitiorum deniare perspexeris, per semitas iustitiæ ad redemptorem meum reducere satagas me, & in quacunque angustia me perspexeris, auxilium Dei omnipotentis tuo obtentu super me esse sentiam.

Pre

Precor ergo si fieri potest, vt notum mihi facias finem meum, & cum de hoc corpore e-ductus fuero, non dimittas malignos spiritus terrere me, aut illudere, neque in foueam desperationis inducere. Et non me delinquas, donec perducas ad visionem conditoris mei, vbi perenniter cum omnibus sanctis tuo interuentu merear lætari; præstante Domino nostro Iesu Christo.

XXXII. Ad sanctum Ioannem Baptistam cum recordatione peccatorum.

SANCTE Ioannes, tu ille Ioannes qui Deū baptizasti, tu prius ab Archangelo laudatus, qui genitus à patre prius plenus Deo, quam natus ex matre, prius noscens Deum, quam notus in mundo, tu ante monstrans grauidam matrem Dei, quam grauida mater tua, te diei; tu de quo dixit Deus, *inter natos mulierum non surrexit maior.* Ad te Domine tam magnum, tam sanctum, tam beatum, ad te venit scelerosus vermis, ærumnosus homuncio, iam emortuo sensu, vix se dolens, sed mortua anima sibi nimis dolendus peccator. Ad te tam magne amice Dei, valde timens venit, dubius de salute sua, quia certus de magna culpa sua, sed sperans de maiori gratia tua. Maior enim est gratia tua Domine, quam culpa mea, quia plus potes apud Deum quam delere scelera mea. Ad te ergo Domine, quem gratia fecit tam amicum Dei,
ad

ad te fugit anxius quem iniquitas fecit tam reum Dei. Ad te quem tam beatum fecit gratia, ego quem tam miserum fecit nequitia. Verè Domine fateor, iniquitas mea me fecit talem, sed te talem, non tu, sed gratia Dei tecum. Memento ergo Domine, vt sicut gratia Dei te sic sublimauit, sic misericordia tua erigat quem culpa sua sic humiliavit.

2. Heu me, qualem me feci? qualis eram Deus? Qualem me fecisti, & qualem me iterum feci? In peccatis eram conceptus & natus, sed abluisti me, sed sanctificasti me, & ego peioribus sordidaui me. In necessariis enim tunc natus, nunc sum in spontaneis volutatus. In illis nesciens conceptus, istis volens, plenus & opertus. Ex illis misericorditer à te eductus, in hæc miserè à me inductus. Ab illis piè redemptus, in istis impiè peremptus. Sanaueras piè Deus animam à parentibus vulneratam, ego impius interfeci sanatam. Exueras me misericors Domine vetustis pannis originalis peccati, & indueras me veste innocentiae, promittens alteram incorruptibilitatis, & ego illa reiecta quam dedisti operui me sordibus nequitiae, illaque despecta quam promisisti, plus elegi dolores aeternae miseriae. Filium irae me fecisti, filium gratiae tuae, & ego illa contempta feci me filium odij tui. Reformasti in me amabilem imaginem tuam, & ego superimpressi odibilem imaginem.

3. Heu,

3 Heu, heu cuius? Cuius miser & demens homuncio, cuius imaginem superimpressi super imaginem Dei? O cur vel non puduit tacere, quod sic expauesco dicere? O cur non odi eius imitationem, cuius sic horreo nomen? Ille sponte cecidit, ego volens fordui. Sed ille nulla præcedente delicti vindicta, superbiens peccavit; ego visa eius poena, contemnens ad peccatum properavi. Ille semel in innocentia constitutus, ego restitutus. Ille contra eum qui se fecit, ego contra eum qui me fecit, refecit & redemit. Ille dereliquit Deum promittentem, ego fugi Deum prosequentem. Ille præstat in malitia, Deo reprobante, ego in illam cucurri Deo reuocante. Ille obduratus ad punientem, ego obduratus ad blandientem. Et si ambo contra Deum, ille contra nec requirentem se, ego contra pro me morientem.

4 O infœlix & nimis infœlix homuncio, si tamen non omnis recessit humanitas, ubi tanta malitia incessit immanitas. Ecce cuius imaginis horrebam horrorem, in multis aspicio me horribiliorem. Fuge, fuge tu horribilis nescio quæ superbia, fuge te ipsam exterrita à te ipsa. Sed væ, fugere te non potes. Ne ergo aspicias te, quia non toleras te. Nam si tolerare potes sine doloris horrore, hoc ipsum ne toleres quia tolerare potes. Quanto enim hoc potes, tanto primo peccatori similior, & Deo es intolerabilior. Non enim est fortitudo, sed mortis hebetudo. Non est sa-

nitas,

nitas, sed obdurata iniquitas. Non est ex consolatione, sed ex damnatione. Ne ergo sine inani rugitu cordis tui tolere horrorem interioris vultus tui. Quia ergo fugere te non potes, vel te non aspicias, quia te non toleras. Sed ecce peius si non aspicio me, nam ego met fallo me.

5 O nimis gravis angustia. Si me inspicio non tolero me ipsum, si non inspicio, nescio me ipsum. Si me considero, terret me facies mea, si non considero, fallit me damnatio mea. Si me video, horror est intolerabilis, si non video, mors est inevitabilis. Malum hinc, peius inde, malum vndique. Sed nimis malum hinc, nimis peius inde, & nimis malum vndique. Nimis enim miser quem torquet conscientia sua, quam fugere non potest. Nimis miserior quem expectat damnatio sua, quam vitare non potest. Nimis infœlix qui ipse sibi est horribilis. Nimis infœlicior cui mors erit æterna sensibilis. Nimis ærumnosus quem terrent continui de sua fœditate horrores. Nimis ærumnosior quem torquebunt æterni pro sua iniquitate dolores. Malum hoc, & malum hoc, sed nimis hoc, & maius hoc.

6 Peccare quàm mala & quàm amara res es? peccata quàm faciles aditus, quàm difficiles exitus habetis? Peccatores quò vos inducitis? Inter quos vèctes vos includitis? Intellegite, intelligite quàm malum & quàm amarum est reliquisse Dominum. Qui peccastis redite,

redite, volentes peccare nolite. Verè malum & amarum est, expertus sum in hoc ipso sum. Aut enim continui dolores torquebunt poenitentem vitam meam, aut æterni cruciatus vexabunt puniendam animam meam. Vtique est malum & amarum vtrunque. Et certè iustè angitur reus Dei, inter malum, & peius, nimis malus inter nimis malum & nimis peius. Iustè fit, rectè fit, iuste iudex meus, sed vtique tu es ipse Deus & Dominus & creator meus. Tolle ergo creator, tolle tantum malum de creatura tua, si gratias agit quia est factura tua. Erue Domine, erue de tantis malis seruum tuum, qui gaudet fateri te Dominum suum. Parce Deus, parce peccatori tuo si non desperat de bonitate tua. Nam etsi iudicem me nequius illo primo peccatore deliquisse, non odi te, vt ille; nec detestor bonitatem tuam.

7 Renoua ergo per merita magni Baptistæ tui, renoua in me gratiam baptismi tui. Præueniat me gratia tua, subsequatur me misericordia tua. Da per poenitentiae lamentum, quod dedisti per baptismi sacramentum. Dona petenti, quod donasti nescienti. Reforma faciem quam foedaui, restaura innocentiam quam violauit. Qui abstulisti peccata quæ attuli nascendo, tolle peccata quæ contraxi viuendo. Tolle qui tollis peccata mundi, quia ista sunt peccata mundi, quæ porto de conuersatione mundi. Tolle qui tollis peccata mundi, per merita illius qui hoc testimonio

te

te ostendit mundo, tolle peccata quæ contraxi in mundo. Tolle de me, quod non est ex te, quia odi quod est à me, & adhuc spero de te.

8 Et tu sancte Ioannes qui ostendisti mundo tollentem peccata sua per gratiam tibi datam, fac mihi hanc misericordiam, vt tollat peccata mea. Tu Deus tollis peccata mundi, tu amico eius dicis, *hic tollit peccata mundi*: Ecce ante vos onustus peccatis mundi. Tu tollis & tu dicis: ecce me cui tu tollas, quod tu dicis. Ecce medicus & testis eius, & ecce æger seruus medici, & opus eius, rogans medicum & testem eius. Verè medice oro te, sana me. Verax testis eius, precor te ora pro me. Probate mihi in me, tu actum tuum, tu dictum tuum. Experiar quod audio, sciam quod credo. Iesu bone Domine, si tu operaris quod ille testatur, fiat in me opus tuum. Ioannes monstrator Dei, si tu testaris quod ille operatur, fiat in me verbum tuum. Sana me Domine, tu cuius est sanare. Impetra mihi hoc Domine tu qui potes impetrare: Tu enim es magnus Dominus, & tu coram Domino magnus. Tu summè potens per te ipsum, & tu valdè potens apud ipsum. Tu summè bonus Deus, & tu valdè bonus amicus eius: qui est in æternum misericors & benedictus Deus. Amen.

XXXIII. *Ad sanctum Petrum Aposto-
lum cum lamentabili deploratione
peccatorum.*

1 **S**Ancte & benignissime Petre, fidelis pa-
stor ouium Dei, princeps Apostolorum,
princeps tantorum principum, qui ligas &
soluis quod vis, qui sanas, & resuscitas quem
vis, qui das regnum cœlorum cui vis. Magne
Petre, magne tot & tantis donis ditate, tot &
tantis donis sublimite; ecce ego pauperri-
mus & infimus homuncio, multis & grauibus
ærumnarum circumdatus angustiis, misera-
biliter indigeo auxilio tuæ benignæ poten-
tiæ. Sed nec os meum habet verba quibus
necessitatem meam sicut ipsa est exprimat,
nec cor meum habet deuotionem quæ de
tam infimo ad tuam sanctam sublimitatem
atingat. Iterum atque iterum conor men-
tem meam torpentem concitare, & dissolutam
per inania restringere. Sed omnibus viribus
collectis, nec torporis sui tenebras quas con-
traxit de fordibus peccatorum suorum potest
dirumpere, nec in eadem intentione diutius
valet consistere.

2 Heu me miserrimè miserum. Ita quippe
est, non est simulatio, ita est. Quis ergo subue-
niet misero, qui nec valet exhibere tribulanti
vocem, nec dolenti mentem. O magne Pe-
tre, si clamor tribulationis meæ non ascendit
vsque ad te, respectus tuæ pietatis descendat
vsque

vsque ad me. Dirumpat duritiam meam, scindat tenebras meas, circumspiciat ærumnas meas. Respice benigne pastor, commissi tibi gregis ouem, & miserare miserabiliter laborantem, & non quantum sua mala exigunt, sed quantum permittunt, orantem. Ecce enim ante fidelem pastorem iacet & gemit morbida ouis, coram domino pastoris & ouis. Fugitiua redit, erroris & inobedientiæ veniam petit. Pio medico & pastori morsus luporum & scissuras vulnerum quæ errando incurrit, & vlcera quæ longa incuria nutriuit, reuelat, & misereri sibi dum adhuc spiritum trahit, plus miseriam suam coram misericorde pastore expandendo quàm obsecrando exorat.

3 Pastor bone Petre, ne sis exoratu difficilis, ne auertas misericordes oculos, respice precor & ne abiicias pœnitentem, ne differas exaudire supplicantem. Quia enim fastidiuit salutifera pascua, languet defectu virium, quia indulsit pestiferis, torquetur attractu morborum. Adulta vlcera & illisa vulnera putrescendo peiorata, citò eam trahunt ad mortem. Lupi iam gustato eius sanguine, expectantes abiiciendam, in insidiis latent. Inimicus eius tanquam leo rugiens, circuit quærens eam vt deuoret. Pastor fidelis, conuerte oculos tuos ad eam, & recognosce tibi commissam. Si enim errauit, tamen dominum & pastorem non negauit. Inspice in faciem eius, & aduerte signum domini tui, & eius.

eius. Si sub tanto squallore non agnoscis faciem lotam & candidatam in fonte Christi, agnosce vocem confessionis sub nomine Christi, qui ter interrogans vtrum eum amares, tibi ter confitenti dixit, *Pasce oues meas.* Certè amator est ovis, qui ante commendationem sic discutit amorem pastoris. En confiteris te amatorem eius, & hic confitetur se ouem eius. Cur ergo spernis ouem Christi pastor eius? Petre amator Christi, recollige ouem Christi. Dominus tuus imposuit in humeros suos gaudens quæsitam & inuentam, ne repellas eam redeuntem & supplicantem. Dominus emerat eam sanguine suo nondum natam, pastor eius ne vilipendas iam renatam, & tam diligenter tibi commendatam. Heu quandiu non sentiet se receptam, curatam & refocillatam.

4 O sancte Petre, si te non mouet nomen pastoris & ouis, moueat te nomen Apostoli, principis Apostolorum & nomen Christianæ animæ. Nempe hæc est ouis à me tibi oblata, anima mea, baptismo Christi regenerata. Hæc vulnera quæ dixi, hæc vlcera, hæc scissuræ, non sunt ouinæ carnis, sed sunt spiritus rationalis. Hæc fames, hi defectus virium, hæc torsiones, non sunt pecorini ventris, sed humanæ mentis. Hi lupi & hi leones non sunt quadrupedes, sed dæmones. Hæc tanta mala, paupertas est virtutum, & coaceruata peccata. Quia igitur nondum sentio me exauditum, vrgentibus angustiis, à principio
reperam

repetam narrationem meam, & multiplicabo orationem meam. Exponam coram ianitore regni cœlorum, & principe Apostolorum, fideliem animam, miseram sub regno peccatorum, ad regnum cœlorum inhabitantem, & ob hoc Petrum ianitorem regni cœlorum & principem Apostolorum inuocantem.

5 Ecce ego misericors Petre, coram te exhibeo animam meam, neruis virtutum dissolutam, catenis vitiolorum ligatam, pondere peccatorum aggrauatam, delictorum sordibus foedatam, discissam vulneribus dæmonum, putridam & foetidam vlceribus criminum. His & aliis grauibus malis quàm meliùs me vides obrutam, oppressam, circumdatam, obuolutam, bonorum omnium releuamine, vt cernis, destitutam. Ecce miseram animam & misericordem Apostolum Petrum, coram misericorde Deo, qui Apostolo Petro misericordiam fecit, præcepit, & faciendi potestatem dedit. Ecce miseria, & ecce misericordia. Misericordia Dei, & Petri Apostoli eius, miseria animæ Deum confitentis, & Deum & Petrum inuocantis. Ergo miseria premet diutius animam ad Deum & Petrum respicientem, & videbit hoc misericordia Dei & Petri.

6 O Deus, & tu maior Apostolorum eius, quæ est hæc miseriæ meæ immanitas, si non potest aduersus eam misericordiæ vestræ immensitas? Aut si potest, sed non vult, quæ est hæc enormitas culparum mearum, quæ excedit
multi

multitudinem miserationum vestrarum? An quia cuncta quæ peccaui non confiteor? En cuncta quæ scitis me peccasse, vera esse confiteor? An quia nec sufficienter pœnitendo, nec malis bona rependendo, satisfacio? Vtique sic est; fateor, sed hæc est ipsa miseria qua torqueor. Ergo quo plus coarctat miseria, plus lenta erit misericordia? O inauditum verbum, à misericorde in supplicantē. Sed intelligo iuste Deus, intelligo quid respondeas animæ meæ. Meritò patitur quod sponte subiit, & dignè non exauditur quæ non obediuit.

7 Heu desperationis amaritudo. Agnosco certè, agnosco hanc sententiam esse iustitiæ, non misericordiæ. Quis vocauit iustitiam in causam meam? Cum misericordia sermo mihi erat, non cum ea. Panem misericordiæ mendicat à te Deus in tribulatione anima mea. Cur lapide iustitiæ perfringis ossa eius? Misericordia tua misericors Deus, per merita & intercessionem Beati Petri dilecti Apostoli tui, acceleret & eruat eam dimittendo peccata eius. Sancte Petre princeps Apostolorum, per misericordiam tibi factam & potestatem tibi datam, solue vincula eius, sana vulnera eius. Libera eam de miseria regni peccatorum, & introduce eam in beatitudinem regni cœlorum, vt tecum gaudens, gratias agens, laudet Deum in sæcula sæculorum. Amen.

XXXIV. *Ad Beatum Paulum Aposto-
lum cum terrore iudicij extremi &
peccatorum.*

SANCTE Paule, tu magne Paule, tu ille qui
vnus ex magnis Apostolis Dei, omnes
alios tempore sequens; labore & efficacia
præcessisti in agricultura Dei. Tu qui adhuc
mortalitate grauis raptus es vsque ad tertium
cœlum, & raptus in paradysum audisti quæ
non licet homini loqui. Tu inter Christianos
non solùm tanquam nutrix fouens filios suos,
sed & sollicitudine mirabilis, affectu iterum
parturiens filios tuos. Tu inquam omnibus
omnia factus, vt omnes lucrifaceres. Ad te
Domine, ad te his & aliis multis dictis & fa-
ctis mundo cognitum apud Deum esse ma-
gnæ potestatis, & erga homines immensæ pie-
tatis, ad te venit vnus certè nimis peccator,
vnus nimis accusatus apud omnipotentem &
districtum Iudicem Deum, non vno, non pau-
cis, sed innumeris criminibus, non solùm par-
uis, sed & immensis, non dubiis, sed certis.
Non breui accusatione, sed tam longa, quàm
longa est vita eius. Non vno accusatore, sed
tot quot sunt delicta eius. Nam ipse Iudex,
est districtus accusator meus, & ego sum ma-
nifestus peccator eius. Omnes etiam spiritus
boni & mali, coram Deo accusant me cum
eo. Boni, quia Deo debent æquitatem: Mali,
quia meam seruant iniquitatem. Boni, quia
S
testan

testantur veritatem quam considerant : Mali, quia quærunt poenã meam quam desiderant. Ipsi quoq; iudicant in hoc meam nequitiam, quia sciunt me debere damnari secundùm iustitiam.

2 Heu quot iudices, quot accusatores super vnum miserum! quàm graues super imbecillem, quàm districti super manifestum! Heu quem habebit excusantem, qui Deum habet accusantem? Quis vel vnus erit intercessor eius, si omnes sunt accusatores & iudices eius? Sed & ego ipse, conscientia cogente, sum accusator & iudex meus. Fateor enim me nimium deliquisse, & ideò magnam damnationem meruisse. Omnia etiam irrationabilia & insensibilia, si non sum insensibilis, me confundunt. Intellego enim coram omni creatura me debere erubescere, quia in illum peccaui qui tam potens est vt posset, & tam bonus vt vellet eã facere. Confundor & à me ipso, quia & ego factus sũ ab ipso. Væ, vnde tot & tanta mala irruunt, quæ sic miserum istum obruunt?

3 Peccata mea mala, de vobis in me fluunt hæc omnia mala. Vos attrahitis accusatores, vos remouetis excusatores. Vos damnatores adducitis, vos intercessorem excluditis : vos prouocatis ultorem, vos auertitis indultorem, Vos intellectum vestrum, inducitis in timorem & confusionem, vos ab illo abscinditis spem & consolationem. Vos in æternum interitum impellit, vos auxilium omne repellitis. Et vt miserius sit, quicquid mihi miserè facitis,
hoc

hoc insuper ad cumulandam miseriam additis, ut cum verè res ita sit, sic mihi sit quasi non ita sit. Sic enim esse veritas ostendit, & tamen affectus non sentit. Sic ratio docet, & cor non dolet. Sic video quia est, & heu nequeo liquefieri totus in lacrymas, quia sic est. Si hoc possem, forsitan sperarem, sperando orarem, orando impetrarem. Cum verò sensus & dolor in me secundum ærumnas meas non sint, qualiter sperabo? Quomodo sine spe orabo? Quid sine oratione impetrabo?

4 Infoelix homuncio, ad quid deuenit oratio tua? Inceperam orare cum fiducia temeritatis, & occurrit desperatio ex intellectu veritatis, & deficit oratio ex desperatione alicuius erga me pietatis. Si enim quicquid est, iuste contra me est, cuius pietas mecum est? Si omnia quæ sunt, rectè mihi sunt aduersa, cuius miseratio ad me erit conuersa? Si creator & creatura meritò me despicit, cuius aspectus me respicit? Miser peccator si sic est, nihil tibi remanet nisi à spe torpere, & ab oratione tacere, & semper in miseria tua iacere. Vtique qui te sponte fecisti miserum, iuste necesse est semper te esse miserum. Vtique misera delicta, sic redditis vestra promissa. Dum attrahitis, dulcia promittitis: cum pertrahitis, possessum vestrum amaritudine perfunditis. Dum suadetis, vngitis: Postquam suadetis, vsque ad mortem animæ pungitis. Dum vocatis in foueam vestram,

quasi facilem reditum per poenitentiae dolorem monstratis : cum verò præcipitatis, præcipitatum obruitis, obrutum obcoecatis, obcoecatum obduratis, obdurato omnem exitum obturatis. Et sic miserum vestrum deceptum, captiuatum, ligatum, facitis desperare, tacere & insensibilem, velut perditum Dei, & oblitum sui iacere ; donec illum vendatis mercatoribus inferni qui merces suas comportant in lacum mortis. Hoc totum de me fecistis, hæc omnia expertus sum. Quod tamen & ego expecto miserè timendo, & illi præstolantur malignè gaudendo.

5 Heu quàm malum est sic desperare, sic tacere, sic iacere. Et heu quàm vanum est sine spe clamare, sine spe conari. Deus cuius bonitas non exhauritur, cuius misericordia non exinanitur, cuius scientia non deficit, cuius potestas quod vult efficit, vnde potero respirare qui sic ob peccata mea cogor desperare ? Nam etsi irascaris peccantibus, soles tamen benigne Domine, dare consilium petentibus ; doce me Domine vnde debeam sperare, ut possim orare. Orare namque te volo ; sed nec scio, propter ignorantiam meam, nec possum, propter duritiam meam, & prohibeor desperatione propter iniquitatem meam. Quæro aliquid quod me excuset, & nihil est quod me non accuset. Quæro qui oret pro me, & inuenio quicquid est esse contra me. Quæro qui miseri misereatur, & omne quod est misero aduersatur.

6 Iesu bone Domine, cur de cœlo venisti? Quid in mundo fecisti? Ad quid te morti dedisti, nisi vt peccatores saluares? Sancte Paule quid aliud mundum perambulando docuisti? Ad hanc fidem ipse & Apostoli eius, & tu maxime nos peccatores inuitatis, hoc solum tutum refugium nobis monstratis. Quomodo ergo non sperabo si hos credo, & in hac fide peto? Aut quomodo me frustrabitur spes ista, si de qua nascitur non me fallit fides ista? Iesu Deus, & tu Apostole eius, huic fidei peccator me vestro monitu credo, in hanc me iactato, imò iam olim iactaui. Hac inductus accessi ad vos oraturus. In hac peto, in hac quero, in hac pulso, vt peccatoris misereamini; tu parcendo, tu intercedendo; tu saluando, tu orando. Hac fide coram vobis me obuolo, vt possim latere inquisitores & exactores peccatorum meorum, & tui Deus districti iudicij percussione. Hanc petit vestro consilio peccator absconsione, obsecrans ne prodatur iudicio vestro ad damnationem.

7 Sed heu, ecce occurrit aliud graue malum. Sperabam me per fidem, spem obtinere, & ecce video nec fidem me tenere. Putabam me in hac fide esse obuolutum, & cognosco me ab illa esse exutum. Confidebam me in illa latitare, & sentio me ab illa exulare: fides enim sine operibus mortua est, fides verò mortua, fides non est. Qui ergo mortuam fidem habet, fidem non habet. Væ! fœcunditas malorum operum, prohibebat me spem ha-

bere, & sterilitas bonorum operum probat me fide carere. Væ mala agenti; væ bona negligenti! Sicut enim necesse est in malis operibus Deo displicere, ita impossibile est sine fide, quæ sine bonis operibus nulla est, Deo placere.

8 Imò si iustus ex fide vivit, qui fidem non habet mortuus est. Sed si sterilis bonorum mortuus est; fertilis malorum quanto magis mortuus est? Nam si arbor quæ non facit fructum bonum excidetur vt arida, quæ facit fructum malum, vtique eradicabitur vt noxia. Mors hæc non carnis est, sed animæ. Quàm maiùs & quàm peiùs moritur qui hac morte moritur, quàm qui carnis morte moritur. Omnis enim humana caro mortua, aliquando resurgit, sed non omnis anima mortua resurgit. Et magis perimit mors illa quæ aufert vitam forsitan nunquam reuersuram, quam quæ tollit vitam ex necessitate quandoque redituram. Et peiùs moritur qui perdit vitam iustitiæ per quod perdit vitam beatam, quàm qui amittit istam miseram vitam. Deniq; valde magis & miseriùs interit qui dimittit vitam, quæ seruata amissam corporis vitam meliorem restituit, & sine qua expedit nec natum esse, quàm qui deserit illam, sine qua nihil prohibet animam beatam esse. Hac misera vita viuo, & ab hac beata vita mortuus sum. Io eo viuo quod de me vilius est, in eo mortuus sum quod melius est. Plus ergo mortuus sum quàm viuus, & deteriùs mortuus sum,

sum, quàm carne mortuus sum. Non enim mors illa mala mihi erit, nisi quia ista iam præcedit.

9 Sancte Paule, veni ad te, vt peccator reconciliandus, & ecce inuentus sum coram te vt mortuus resuscitandus. Veni vt reus opus habens intercessore, & inuentus sum malè mortuus, indigens resuscitatore. Vt miser veni, & miserrimum me inueni. Accessi velut viuus accusatus, & ecce coram te sum mortuus damnatus. Nam etsi nondum sum traditus morti torquenti, iam tamen dimissus sum morti illam attrahenti. Nam licet nondum sum detrusus in carcerem tormentorum, tamen iam sum conclusus in fouea peccatorum. Quamuis enim non sum adhuc in inferno sepultus, iam sum tamen vt sepeliendus, delictis obuolutus. Hoc erat certè, quòd orare nec poteram nec sciebam. Hoc erat certè, quia me omni rei execrabilem intelligebam, & velut insensibilis non dolebam. Intelligebam per naturæ rationalitatem, non sentiebam per mortis insensibilitatem. Verè mortuus eram & mortuus veni, & idèd me mortuum inueni.

10 O Deus, quis orabit pro mortuo isto? Sancte Paule, tibi attuli eum: ne auertas eum, ora pro eo Deum. Helias & Heliseus, vt mortuos suscitarent, mortuis se iunxerunt, & membra mèbris, viua mortuis coaptauerunt. Domine Paule, viui mortuos attactos viuificauerunt, & mortui viuis nihil nisi glòriam in-

tulerunt. Domine, tu quoque dicis teipsum omnia omnibus factum, vt omnes lucrifacias. Amice Dei exempla aliorum me faciunt præsumere, dicta tua me hortantur confidere. Dicam ergo Domine, dicam. Domine, Domine, descende ad mortuum istum; expande te super mortuum istum; fac te non mortuum, sed tanquam mortuum istum. Calefiat confotus tuæ compassionis attractu mortuus iste, reuiuat tuæ potestatis affectu mortuus iste, vt viuus glorificet Deum, & te, mortuus iste. Domine, non es impotens, hunc mortuum suscitare, quia teste Deo sufficit tibi gratia Dei. Nam si in terra degenti, tibi suffecit, vtique in cœlo manenti non deficit. Cur Domine diutius iacebit oblatu tibi mortuus sine vita, cum Deus testetur tuam potentiam, & tu testeris ipse tuam pietatem? Domine Deus tu dicis Paulo, *sufficit tibi gratia mea.* Sancte Paule tu dicis nobis, *omnibus omnia sum factus.* Et ecce verborum vestrorum effectum expectat mortuus, hac spe vobis allatus. Vos dicitis, & mortuus audiens sperat. Vos promittitis, & mortuus orans expectat. Vos dicitis, & à vobis est prolatum; obsecro sentiam effectum, quod mundus gaudet per vos esse propalatum. Si à vobis dictum non negatis, cur poscenti effectum denegatis? Aut cui securius mortuus resuscitandus portatur, si vobis oblatu à vobis mortuus reportatur? Quò illum mittitis, si sic eum dimittitis? Quò ibit, si à vobis abibit?

O Deus quis resuscitat, si Deus non resuscitat? A quo speratur, si à Deo desperatur? A quo amissa vita recipitur, nisi à quo prius accipitur.

11 Sancte Paule quis indigenti & dolenti pius erit, si ille qui cum infirmantibus infirmari se promittit, durus erit? Quis orare pro misero dignatur, si ille qui se omnibus omnia factum publicat, dedignatur? Aut quis vel auditur, si ille cui gratia Dei sufficit, non exauditur? An illi pietas vel potestas deficit, cui gratia Dei sufficit? O vos ambo, quid vos mouet, si hæc non mouent? Vnde assumam nisi de vobis, quod ad excitandam misericordiam vestram, obtendam vobis? Mortua anima quid obtendet de se, nisi quia peccatrix & misera est? Pœnitens tamen & dolens, orat. O si ille qui de coelo venit vocare peccatores ad pœnitentiam, & ille qui post eum ad hoc ipsum plus omnibus laborauit, si ideò contemnent pœnitentem animam quia peccatrix est? Si ille qui de sinu patris exiuit portare dolores nostros, & ille qui se cum infirmis dicit infirmari, si idcirco despicient dolentem quia miser est? Si ille qui vt mortuas animas suscitaret, mortuum se fecit, & ille qui se omnibus omnia factum perhibet, si ob hoc reicient orantem, quia mortuus est? Non ita Deus, non ita fit. Absit, non ita fit. Si ita est, perit compassio. Si sic est, mortua est miseratio.

12 Anima proiecta & reiecta; cum peccasti

proiecta, cum supplicas reiecta, quò te conuerteres? Conuerte te ad importunitatem. Importunum dolentem quærunt, pertinacem miserum volunt, incessanter lugentem amant, Quære adhuc in eis quod infatigabile obii-
cias eis. O sancte Paule, ubi est illa nominata nutrix fidelium, fouens filios suos? Quæ est illa affectuosa mater, quæ se ubique prædicat filios suos iterum parturire? Dulcis tu nutrix, dulcis mater, quos filios parturis aut nutris, nisi quos in fide Christi docendo gignis & erudis? Aut quis Christianus post te, doctrina tua non est in fide natus & confirmatus? Nam etsi benedicta fides ista ab aliis quoque Apostolis nobis sit nata & nutrita, vtrique magis à te qui plus omnibus in hoc laborasti & effecisti. Cum ergo illi sint nobis matres, tu magis nostra mater.

13. Ergo sancte Paule, filius tuus est mortuus iste. Mater, mortuus iste, certè filius tuus est. Dulcis mater recognosce filium tuum ex voce confessionis, recognoscat ille matrem suam ex affectu compassionis. Recognosce filium ex confessione Christianitatis, recognoscat ille matrem ex dulcedine pietatis. Offer mater, tu quæ iterum parturis filios tuos, offer mortuum filium tuum iterum resuscitandum illi, qui morte sua resuscitauit seruos suos. Offer mater illi qui morte sua indebita reuocauit reos suos à morte debita, offer illi filium tuum, vt reuocet ei vitam perditam. Per baptismum enim eductus à mor-

te, per sterilitatem & prauitatem reductus est in mortem. Mater famosi affectus, sentiat filius tuus viscera maternæ pietatis. Exhibe eum illi qui te resuscitauit, & viuentem seruauit. Ora eum pro filio suo, quia filius tuus est.

14 Sed & tu Iesu bone Domine, nõne & tu mater? An non es mater, qui tanquam gallina congregat sub alas pullos suos? Verè Domine & tu mater. Nam quod alij parturierunt & pepererunt, à te acceperunt. Tu priùs illos, & quod pepererunt, parturiendo mortuus es, & moriendo peperisti. Nam nisi parturiisses, mortem non sustinuisses, & nisi mortuus esses non peperisses. Desiderio enim gignendi filios ad vitam, mortem gustasti, & moriens genuisti. Tu per te, illi iussi & adiuti à te. Tu vt autor, illi vt ministri. Ergo tu Domine Deus, magis mater. Ambo ergo matres. Nam etsi patres, tamen matres. Vos cum effecistis; tu per te, tu per illum, vt nati ad mortem, renasceremur ad vitam. Patres verò estis per effectum, matres per affectum; patres per authoritatem, matres per benignitatem; patres per tuitionem, matres per miserationem. Ergo & tu mater, & tu mater. Etsi quantitate affectus impares, in qualitate tamen non dissimiles. Quamuis magnitudinem benignitatis non coequantes, voluntate tamen concordantes. Licet plenitudine miserationis non conuenientes, intentione tamen non disconuenientes.

15 Cur taceam, quod dicitis? Ad quid cœlo quod proditis? Cur abscondo quod facitis; Matres vos diuulgatis, filium me fateor. Gratias ago, filium me genuisti cum Christianum me fecisti, tu per teipsum, & tu per eundem ipsum. Tu per doctrinam à te factam, & tu per doctrinam tibi inspiratam. Tu per gratiam à te mihi concessam, & tu per gratiam ab illo acceptam. Paule mater, & teipsum ipse mater genuit. Pone ergo filium tuum mortuum ante pedes Christi matris tuæ quia filius eius est. Imò iacta illum in sinum pietatis eius, quia plus ipse mater est. Ora vt resuscitet mortuum filium, non tam tuum, quàm suum. Ora pro filio tuo, quia mater es, vt viuificet filium suum, quia mater est. Fac mater animæ meæ, quod faceret mater carnis meæ. Vtique si speraret, oraret quantùm posset, nec cessaret, donec impetraret si posset. Certè si vis, non potes desperare, & si oras potes impetrare. Insta ergo vt anima mortua quam tu viuam peperisti, vitæ restituatur, nec cesses donec tibi viua reddatur.

16 Tu quoque anima mea mortua per teipsam curre sub alas Iesu matris tuæ, & conquerere sub pennis eius, dolores tuos. Postula vt plagas tuas confoueat, & vt confotis vita redeat. Christe mater qui congregas sub alas pullos tuos, mortuus hic pullus tuus, subiicit se sub alas tuas. Nam lenitate tua exterriti confortantur, odore tuo desperantes reformantur. Calor tuus mortuos viuificat, attus

Etus tuus peccatores iustificat. Agnosce mater filium tuum mortuum, vel per signum crucis tuæ, & per confessionis tuæ vocem. Refoue pullum tuum, resuscita mortuum tuum, iustifica peccatorem tuum. Exterritus tuus à te consoletur, à se desperans à te confortetur, & in integram & inseparabilem gratiam tuam, per te reformetur. A te namque fuit consolatio miserorum, qui sis benedictus in sæcula sæculorum. Amen.

XXXV. *Ad Beatum Andream
Apostolum.*

SAncte & pie Andræa, frater principis Apostolorum, piissime Apostolorum, mitissime sanctorum. Tu Ioannis Discipulus & sedulus auditor. Tu agni, peccata mundi tolerantis, promptus insecutor, & mansionis ipsius diligens inuestigator. Tu Simonis germani tui, & conciuis vestri Philippi, auidus ad Iesum deductor. Tu inquã crucis prædicator, & amat or, & magistri boni per eam pius imitator. Ad famosæ pietatis tuæ ianuam, sedet & clamat mendicans anima mea. Adhibe aurem miserationis, aperi ianuam tuæ magnæ pietatis, & admitte clamorem pauperis ad te confugientis: tu cuius pietas tanta extitit, vt

ab vniuersis pius Andræas cognominareris. Non est interuentor qui pro me suggerat apud te, & te exorabilem reddat circa me.

Si à

Si à te misera & miserabilis anima mea auersa fuerit, ad quem ibit? Quem exorabit? Ab aliis exclusa confugit ad te, quem audierat tam prædicabilem immensa pietate. Fame consumpta prorsus deficiet, quia de longè veniens, quod manducet non habet; nec aliquis est qui illius misereatur, & aliquid boni sibi eroget. Quæ etiam incidit in latrones, qui amore Dei & cunctis virtutibus eam spoliauerunt, mortiferis etiam telis vitiorum conuulnerauerunt, relinquentes eam non dico semiuiuam, sed omnino extinctam.

2. Veniat tandem tibi in mentem miseratione illa, quam super tales exhibuit fons ille totius pietatis, à quo hausisti tanquam pietatem. *Misereor*, inquit, *super turbam esurientem, quia iam triduo sustinent me, nec habent quod manducant.* Audisti, affuisti, interfuisti, quando miserans eos, de quinque panibus, satiauit ad plenum plusquam quinque millia hominum. Continebis itaque viscera pietatis tuæ super animam fame iam deficientem? An mihi soli impius eris? Aut quia nimium deliqui, ut mihi misericordia omnino denegetur promerui? Certè misericordia & pietas non est necessaria, ubi non est miseria aut indigentia. Et quantò maior perurget indigentia, tantò prædicabilior est misericordia. Quis ergo imitabitur magistrum pietatis in exequendo præcepto pietatis, si non tu imitaris, qui præ cæteris pius prædicaris? Inquietaris in importunitate mea? Sed quid agam? Si enim
non

non clamauero mors mihi est; quia deficiam & peribo. Si autem clariare volo, vā misero molestus tibi esse timeo. Doctor bone & dux innocentix, edoce cor meum quid orare, & quomodo cum aliqua efficacia debeam te exorare, vt quod peto valeam impetrare.

3 Doctor bone, ab eo qui non vult mortem peccatoris, sed vt conuertatur & viuat edocete, respice miserationis respectu in animam peccatricem, quæ conuerti ac reuerti concupiscit ad suum creatorem. In limo vitiorum demersa, nititur & conatur exurgere, sed non habet vires quibus se valeat erigere. Defecit iam miserabili lassitudine, iamdiu laborando clamat, & sustinet te. Defecerunt oculi illius, dum sperat in Deum suum. Vbi itaque est pietas, vbi misericordia tua? Ne desperatione prorsus intereat, porrige manum petenti, erige, tene, sustine; donec ad eum qui sitit, ad quem desiderat, videlicet ad sui creatoris misericordiam perueniat. Pastor Ecclesiæ, admitte aberrantem ouem, quæ reuerti cupit, explorat & implorat, vt mereatur admitti. Excludes introire violentem, quam redire nolentem reuocares, & humeris impositam reportares? Si excluseris, sentiet summus Pastor detrimentum gregis sui. Leo circuiens quærit quem deuoret, à quo tu ipse fortè deuorari metuebas, quando pia & exorabili prece de cruce clamabas. Non me permittas Domine diutius à te separari, sicut

sicut ouem non habentem pastorem. Audiuit & exaudiuit tunc clamorem tuum summus pastor, & protinus assumptum, secum collocauit in coelo.

4 Audi itaque nunc clamorem perditæ ouis, quæ reuertitur de longè, & deprecatur admitti. Exhibe ei eandem miserationis opem, quam tibi exhibuit pastor pius, cum eandem subires necessitatem. De illo quippe fauciato quem Samaritanus curauit, cum Dominus commemorasset quid tandem intulit? *Vade, & tu fac similiter.* Ipsa misericordia præcipit & inuitat, vt misericors fias. Ecce coram te iacet fauciata, & malè laniata anima mea. Infunde oleum miserationis, adhibe suffragia tuæ interuentionis, si aliquo modo queat euadere periculum æternæ mortis. Audiet te libenter supplicansem pro nobis, qui proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum, cui est honor & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

XXXVI. *Ad Beatum Ioannem Euangelistam pro timore damnationis.*

1 **S**ANCTE & beatissime Ioannes, altissime Euangelistarum Dei. Tu sic præcipuè dilecte Deo, inter tam præcipuè dilectos eius, vt supereminens dilectio tibi sit proprium signum inter eos: Tu ille Ioannes cui familiare fuit recumbere super illud gloriosum pectus altissimi: Tu quem Deus substituit
matri

matri suæ filium pro se, cùm corporaliter eam moriendo desereret. Ad te ô beate tam amice & tam amate Dei, ad te exorandus accedit homuncio iste, reus Dei, vt per tam dilectum intercessorem vitet imminentem sibi iram Dei. Cogit namque Domine criminofum sua necessitas, quærere interuentorem, & occurrit ei illa tua famosa familiaritas apud illum quem timet vltorem. Certus igitur Domine per eandem familiaritatem de potestate tua, qua apud Deum quod voles efficies, & sperans de pietate tua, quia miserum in angustiis ad te clamantem non despicias, ad te me conuerto; quamuis tepido, toto tamen affectu mentis meæ, & potentem illam tuam interuentionem præsumo precari peccatrici animæ meæ, vt per te retrahatur à tormentis, ad quæ illam pertrahunt multimodæ iniquitates meæ. Sed heu me miserum, quia contrariè promittunt mihi mea delicta. Ecce enim dum conor confortari, per tuam apud Deum familiaritatem, plus cogor per eandem deterreri, propter meam contra Deum prauitatem. Etenim ô dilecte Dei, cùm peccavi in dilectorem tuum, certus sum meruisse me odium quoque tuum.

2. O reatus immoderatus, reatus contra Deum, qui non solum ipsum offendit, sed & illos qui intercedere possunt apud eum. Verum enim est quia criminofus Dei, dignè odiosus est amicis Dei; nec solum amicis eius, sed certè & sibi met, & omni creaturæ eius.

eius. Peccata, peccata, quomodo plus horretis plus considerata? Vos namque, vos unde abducitis, quò perducitis miserum homunculum quem seducitis? Unde cadit, quò præcipitatur incoelix anima, quæ vos sequitur? Quid perdit, inquam, quid acquirit ærumnosa illa, quæ ab amore Dei quem potuit tenere per innocentiam, detruditur in horrorem Dei & omnium creaturarum eius per vestram malitiam? Si ergo peccata, sic vniuersalem execrationem contrahunt illi quem à Deo abstrahunt, vbi se abscondet, cui se ostendet homuncio, circumferens sarcinam peccatorum suorum, quam ipse deponere non potest, horrens & foetens vulneribus & vlceribus delictorum suorum, quæ ipse sanare non potest? Talis accedit, dilecte Dei Ioannes, talis accedit coram te anima mea, imò hæc est, hæc est misera mea, quæ se amicam huius sæculi faciens, & peccatorum numerositate se obruens, inimicam Dei se constituit.

3 Heu nomen execrandum omni rei, nomen *inimici Dei*. Heu quàm iniquè à me attractum, quàm iustè mihi imputatum. Angustix. Conuincit me inimicum Dei rei veritas, & prohibet confiteri horroris immanitas. Angustix. Deum & omnia prouocavi ad vlciscendum, & nihil mihi reseruavi inoffensum ad intercedendum. Mœtiores, dolores, gemitus, rugitus, vbi adestis, si hîc deestis? Vbi feruetis, si hîc tepetis? Dirumpite torquendo

quando compagem meam, consumite vrendo interiora mea, tumultuamini in præcordiis meis, si qua fortè misericordia respiciat miseriam meam. O vos misericordes amici Dei, miseremini tam indigenti, per illam misericordiam quam fecit vobis Deus. Succurrite, ne me obuoluat ira Dei cum inimicis eius. Nolo, detestor, execror esse vel dici inimicus eius, licet confitear me peccatorem eius. Succurrite, vestrum aliquis.

4 Tu ille discipule, quem diligebat Iesus, si agnoscis signum tuum; rogo te per hanc dilectionem ipsam, agnoscam in tanta necessitate auxilium tuum. Ioannes, Ioannes, si tu es discipulus ille quem diligebat Iesus, precor te per hoc ipsum, sim ego per te peccator ille cui indulgeat Iesus. Si tibi gloriosum peccatus illud fuit familiare reclinatorium, rogo sit idem mihi per te salutare propitiatorium. Fateor Domine mi, dilecte Dei, quia tu iustè quoque iratus es, in Deum dilectorem tuum peccanti: sed certè solet Dominus per amicum pacari seruo supplicanti. Ergo ô beate Ioannes, qui tanta dilectione præditus es apud Deum, te obsecrat reus seruus eius, vt reconcilies eum. Non est dilecte Dei, non est contra Dei dilectionem si subuenis reo eius, non defendendo, sed per intercessionem. Non obtendo iniquitatis meæ defensionem, nec obtendo defendentem si profero confessionem, & quero interuenientem. Amice Dei ne putes illum Dei vel tuum esse inimicum, qui

qui quantum potest amando, credit & confitetur, Deum tuum esse amicum. Si credo, si confiteor, si volo amare, tibi concessum tantum amorem Dei, rogo te per hanc tibi datam gratiam, auerte à me indebitum odium Dei. Fac Domine propter ipsum amatorem tuum, fac quia sum opus eius, & seruus & redemptus eius, fac ergo propter eum apud eum, ne perdat quod fecit, ne perimat quod redemit. Fac, sicut verè diligis opus eius, & confessionem benedicti nominis eius.

5 Iesu cui iniquè peccaui, Domine quem nequiter contempsi, omnipotens cuius iram superbè irritaui, dilector Ioannis, Beati Apostoli tui, ad te fugit territus reus tuus, peccator tuus, osor tuus, quantumcunque scelerofus, quantumcunque flagitiosus, obtendit nomen dilecti tui, inter se & imminentem sententiam iusti iudicij tui. Per illam beatam dilectionem, parce quærenti eius tuitionem, Domine pro cuius nomine misereris peccatoris tui, si damnas orantem per nomen dilecti tui? Domine sub quo protegmine protegitur, si sub nomine dilecti tui percutitur? Vbi est refugium, si sub dilecto tuo est periculum? Non sentiat Domine, non sentiat odium tuum, qui fugit ad dilectum tuum Domine, Domine, non plus valeat mea nequitia ad damnationem, quàm eius gratia ad miserationem. Bone Domine, non plus possit odium meum ad perdendum opus quod

quod fecisti, quàm eius dilectio ad parcendum seruo quem redemisti.

6 Benignissime qui nihil odisti eorum quæ fecisti, ecce quæ fecisti & refecisti. Cur ergo damnabis Domine se accusantem, te inuocantem si non odisti? Fac ergo bone Domine propter illum quem inter discipulos tuos familiarius dilexisti, ne sis mihi damnator, quia tu solus es Saluator. Benedictus tu in sæcula. Amen.

*XXXVII. Ad eundem Apostolum pro
gemina Dei dilectione & proximi
impetranda.*

1 **S**Ancte Ioannes, tu ille Ioannes vnus de magnis Apostolis Dei, de magnis principibus regni Dei, vnus inquam ditissimorum dilectione qua diligit & qua diligitur Deus, & ditissimus eorum dilectione qua diligitur Deus. Ecce ô opulente tam beatis diuitiis, & diues tam beata opulencia, ecce ærumnosa, sed Christiana anima, pauper & inops harum diuitiarum, quibus sic opulenter abundas, esuriens accedit ad ostium clementiæ tuæ, suppliciter mendicans elemosynam opulentiæ tuæ, quatenus ex eo quòd tibi & multis sine diminutione sufficere potest, saltem illi tantum impertiaris vnde ipsa vel viuere possit.

2 Porrige igitur diues amice Dei, porrige animæ pauperis serui dilectoris tui Dei, de illa

illa opulenta cella mentis tuæ, hanc tibi par-
 uam, mihi magnam, tibi facilem, mihi vitalem
 eleemosynam, vt Dominus meus, cui placuit
 ad multos ditandos te ditare, dignetur eam
 propter te vel ad vitam tuendam refocillare.
 Pauper certè est Domine mi, dilecte domini
 nostri; pauper est anima mea, quod cogor
 & erubesco confiteri, vtriusque dilectionis
 Dei, quia valde infrà quàm debet, diligit
 Deum, & multò minùs quàm eget, diligitur à
 Deo. Equidem in vno fateor me valde iniu-
 stum, in altero iustum Deum, in vtroque sen-
 tio me nimis miserum, iusto iudicio Dei. Non
 sum oblitus hoc dicens, ô tu iuste & miseri-
 cors Deus, nec sum ingratus multimodis be-
 neficiis tuæ erga me dilectionis ab initio cre-
 ationis meæ, sed donec satiatur vtraque tua
 dilectione, semper se pauperem & egenam
 clamat esuriens anima mea.

3 Quippe hoc ipsum est de maximis, de
 grauissimis mihi tuis beneficiis, quia per sua-
 uem gustum tui, hanc in me excitasti auidita-
 tem, vt renuat consolari anima mea nisi per
 eius satietatem. Ad quam impetrandam,
 quoniam non sufficit supplicatio minùs di-
 lecti peccatoris tui, ad eam implorandam, in-
 uoco merita multùm dilecti dilectoris tui.
 Ergo tu bone dulcis, & dulcis bone, à quo est
 omne bonum, fac illum mihi & te illi, imò &
 te & illum mihi exorabilem, vt per illum asse-
 quar huius satietatis desideratum bonum.
 Scio Domine, scio & fateor, quia ego non sum
 dignus

dignus quem tu diligas, sed certè tu non es indignus quem ego diligam. Da ergo mihi Domine per eius merita, vnde tu es dignus & ero ego dignus: vnde sum indignus. Sed & oret pro me potius, quia ipse potest efficacius, ille dilectus tuus Domine Iesu. Oret ille pium pectus tuum, dulce reclinatorium suum pro me, & exaudi tu desiderium meum per illum propter te.

4 Sancte Ioannes, dilecte Iesu Christi Domini mei, rogat te seruus amici tui, vt propter nomen Domini sui dilectoris tui, impetres illi mutuan dilectionem Dei. Impetra rogo mihi quatenus sic diligar ab illo, vt & ego dignè diligam illum. Certè namque dilecte Dei, si ipse diligit nos propter te, misericordiam nobis impendis, & si nos diligimus illum per te gratiam illi rependis. Certè Domine si illum conuertis ad nos amandum, facis nos tibi boni tanti debitores, & si nos accendis ad illum amandum, facis te illi debiti redditorem. Certè beate quantumcunque facias vt plures amet, nihil tibi minuis, & quantum facies vt plures illum ament, tantò plus illi retribuis. Fac ergo Domine hanc supplici tuo misericordiam, vnde & me tibi tanti boni debitorem, & te Deo vnus animæ facias redditorem. Fac precor Domine, fac ne renuas vnde nulli damnum eueniet; sed seruo tuo salus, tibi gratia, & Deo gloria proueniet.

5 Dilectissime discipule pietatis, cur negabis
abun

abundans egenti, potens poscenti, quod nulli est noxium & tot bonis obnoxium? Si enim obsistunt optanti, peccata sua, cur non potius assistunt oranti merita tua? An peccata mea potentia sunt ad poscendum, & merita tua impotentia sunt ad subueniendum? Absit Domine, ne cogar sentire quod horreo dicere. Cur denique petenti negetur propter peccata sua, qui ea confitendo, nihil per sua merita quaerit, sed per tua? Cur inquam cum potiora sint merita quae ab eo obtenduntur, quam delicta quae illi obiiciuntur? Certus enim sum Domine, quia si vis plus valet gratia tua apud Deum dilectorem tuum, quam ut dimissis peccatis meis, me amando faciat amatorem suum.

6 Ergo ô beate Ioannes, fac ut qui te diligit me quoque diligat, per illam charitatis latitudinem quam docuisti & habes, & qua nulli inuides, sed commune vis esse bonum quo gaudes. Fac per vicem dilectionis quam illi debes ut meam quoque dilectionem cum tua illi soluas, cui per solam suam, non solam tuam, sed multas debes. Quippe beate Ioannes ipsa tua beatitudine es expertus, quia sicut nullus Deo prius quam debeat potest tribuere, sic nec plusquam debet, valet retribuere. Si ergo quotquot Deum amatorem tuum per te diligunt, illi non possunt compensare, precor Domine ne abiicias illum qui in illis poscit connumerari. Accende amore eius tepentem, & redde feruentem. Adiuua nitentem, exaudi orantem.

7 Iesu Domine quem opto exauditorem, Ioannes quem postulo intercessorem, sic me cogit desiderium, vt cogere vos desideret cor meum. Verùm non inuitos sed spontaneos, non nolentes sed volentes. Patimini igitur & parcite, si quid excogitat amor vt extorqueat amorem. Sustinete inquam me, quia amor amoris Dei cogit me. Domine & Domine; credo, scio quia inuicem vos diligitis. Sed vnde hoc ipse experiar, si quod peto propter inuicem non conceditis? Iesu, vnde tu mihi, aut ego cuiquam, probo quia amas illum, si nec amari à te, nec vel amare te, das optanti mihi propter illum? Ioannes, vnde ego sentiam quia diligit te, si non mihi impetres vt & me, aut quia tu illum, si non me adiuuas vt & ego? Excuset excessum meum amor Dei; amor enim tuus compellit me sic loqui. Ergo ô tu Deus, & tu dilecte eius, nolite vos diligere solis vobis beatis, sed & nobis miseris. Congaudemus vobis, compatimini nobis. Nolite vos soli confruendo, claudere tantum bonum inter vos, sed & fluat aliquid super nos, quod diffusum inter nos impinguet & latificet animas nostras.

8 Dilecte dilector Dei Ioannes, qui de te securus in illa mutua vestra dilectionis beata plenitudine gloriaris, esto pauperi à te mutua Dei dilectionem mendicanti, tantò largior, quantò te sentis in maiori eius abundantia, & me vides in maiori indigentia. Nosti quippe tu Domine, nosti tu illum qui in epi-

stola sua decreuit, ne quis habens substantiam mundi, & videns fratrem suum necessitatem habere, claudat viscera sua ab eo. Quid ergo Domine, si quis habens substantiam æternæ vitæ, videt animam proximi necessitatem habere, claudet viscera sua ab eo? Misericors præceptor, si voluisti viscera substantiam mundi habentis non claudi necessitatem patienti, nonne multa magis meliorem substantiam habentis maiorem necessitatem patienti? Ecce audio de te laxandis visceribus percipere, & video te substantiam diligendi Domini, & diligendi proximi à Deo habere: & tu vides animam meam necessitatem habere. Ecce iubens & habens, & coram illo indigens, inuicem sese aspiciunt. Si igitur Domine visio tua plus est pia, quàm oratio mea deuota, visio tua sit oratio mea. Non enim scripsisti, si quis videns fratrem orare clauerit viscera sua, sed *si videns fratrem necessitatem habere.*

9 Age ergo Domine, vide necessitatem meam, imò ecce vides eam. Anima, anima mea collige totum affectum tuum, & ingere te in aspectum eius; inclama, ingemina intimo affectu in conspectu eius. Vides me. Alterna ibidem, & importunè repete. Vides me, & vide me. Ioannes certè vides, vide me. Ergo vide me. Domine vides me noscendo, vide me miserando. Vides & scis, vide vt sciam. Vides & scis necessitatem meam, vide vt sciam pietatem tuam. Vide, vide me, quia vides me.

Olim

Olim scio, iam nunc sentiam, quia vides me. Scio, sentiam. O quid audit intellectus meus obiici mihi? Concede Domine, quia fratri iussisti laxanda viscera. Sed virum sim frater aut proximus, non audeo asserere, quod opto, nec volo concedere quod mihi non expedit.

10 IESU magister eius, aspice nos. Domine ante riuum anxiatur siti anima mea, sed non est quod bibat, nisi fluat de fonte. Fons misericordiæ, fluat à te in illum, vt bibam de te in illo. Bone Domine responde pro me. Ad fontem recurro; vltro nequeo. Ne pereat ad fontem viuum anima siccitate, ne obturetur haustus arenti. Audiat satiatus tuus sententiam tuam, & hauriat de illo sitiens tuus clementiam tuam. Dic illi Ioannes, *quis tibi videtur proximus illi fuisse qui incidit in latrones?* Responde beate Ioannes, quod genus humanum respondet de Samaritano suo, gratias illi agens. Responde, *qui fecit misericordiam in illum.* Age bone Iesu. Incepisti adiuuare orationem meam, iam in manus tuas commendo eam, tu sicut perfectè bonus es, perfice eam. Dic precor Ioanni dilecto tuo, & propone me illi seruum tuum. *Vade & tu fac similiter.*

11 Spera & gaude, gaude & dilige anima mea. Ipse quem tu dubitando desiderabas exauditorum, ipse tibi parat intercessorem. Mendicando obsecrabas per alium, qui per te ad ipsam non confidebas; & ecce accurrit

ille, & perorauit vbi tu confidebas. O bonitas, ô pietas, ô amor. Ecce quantum tibi ostendit, quia te diligit; & quantum te accendit, vt illum diligas. Insta ergo & spera, non de te, sed de illo, quia exaudiet desiderium tuum, qui sic consummat orationem tuam. Cor meum & caro mea exultate in illum, & diligite illum, & omnia quæ intra me sunt benedicite illum. Amen.

XXXVIII. *Ad beatum Stephanum, cum retractatione charitatis, & obdormitionis eiusdem.*

SANCTE Stephane, beate Stephane, benigne Stephane, fortis miles Dei, primus in beato agmine Martyrum mei, potens princeps, vnus de magnis principibus cœli, didici Domine & credidi, & gaudens amplector, quod adhuc in terris positus tanta sanctitatis luce splenduidisti, vt venerabilis vultus tuus Angelica dignitate fulgeret, quod tanta cordis munditia nituidisti, vt beati oculi tui Deum in gloria sua viderent; quod tanta charitatis pietate arsisisti, vt pium os tuum piè pro impiis te perimentibus oraret. Sic fuit bone Stephane, sic fuit. Sic gaudeo fuisse, & sic gaudeo, lætor & exulto me cognouisse. Quippe metuens iusti iudicis districtam sententiam, metuens inquam ego peccator & reus meritam pœnam, opus habeo adiutore, & dulce & tutum habeo te mittere intercessorem,

forem, vt paces mihi omnipotentem amicum tuum, Dominum & creatorem tuum & meum. Scio enim Domine & certus sum ex magnis meritis tuis, quia potes; confido ex copiosa charitate quia voles; spero ex immensa misericordia iudicis, quia non negabit. Anxius itaque & tremens refugit ad te malè conscius sibi peccator.

2 Vide ergo pie Stephane angustiam meam, & dilata super eam charitatem tuam. Ecce enim adstat reus ante tremendum iudicem. Accusatur multis & magnis offensis. Conuincitur teste propria conscientia, & testibus oculis ipsius Iudicis. Bona non egit, quæ malè actis compenset. Nullum familiarem iudicis aliquo præterito obsequio meruit intercessorem, omnes offendendo meruit accusatores. Iudex terribiliter districtus, intolerabiliter seuerus, immoderatè offensus, vehementer iratus. Sententia eius semel prolata immutabilis, carcer irremeabilis apertus. In carcere tormenta immania disposita, tortores parati, vt data sententia, damnatum ad tormenta rapiant. Tormenta sine fine, sine interuallo, sine temperamento, tortores horribiles qui nusquam lassescunt, qui nusquam misereantur. Timor reum turbat, conscientia confundit, cogitationes increpant; fugere non licet. Sic stat suspensus ad grauissimam sententiam.

3 Ecce miseram in angusto periculo, in periculosa angustia. Ecce hominem indigentem

festino auxilio. Vbi nunc est? Nunc subueniat, qui sub pressura lapidum, misertus est se lapidantium. Hunc oret pro eo, qui apud eundem iudicem extitit pro suis homicidis orator. Stephane, Stephane, & verè Stephane, quia verè coronate. Stephane inquam, Stephane, en locus pietatis, en tempus misericordiæ, en vtique occasio exhibendæ charitatis. In hoc namque periculo consisto incessanter, quia non semper cogito hoc, & tunc miserior & miserabilior cum obliuisci possum. Semper enim videt me Deus & peccata mea, semper minatur districta iustitia eius, peccatrici animæ meæ. Semper infernus apertus, & tormenta eius parata, semper inuisibiles insidiatores parati, vt illic rapiant miseram animam.

4 Sic sum positus cum vigilo, sic sum cum dormio, sic sum cum rideo, sic sum cum iocor, sic sum cum superbio, cum detraho, sic cum irascor, cum vindico, sic sic sum cum delicias corporis miserabiliter amplector. Denique sic sum semper & vbique. Accelera ergo precor, accelera antequam damner, antequam me rapiant tortores, hostes humani generis, priusquam me absorbeat carcer infernalis, priusquam me consumant tormenta gehennæ.

5 Sed ô vos peccata mea, magna estis nimis, multa estis nimis, vt meritò negetur animæ veniæ venia vestra. Scio certè est, ita est, confiteor, ita est: Sed quantò grauior mea in
 foeli

foelicitas, quantò angustior mea necessitas, tantò mirabilior erit pietas indultoris, tantò maior apparebit apud indultorem gratia intercessoris. Scio satis Domine, dilecte Dei Stephane, quia cùm Deum offendi, te quoque & omnes Sanctos eius offendi. Verùm tanta est necessitas mea, vt cogat me poscere subsidium, etiam ab iis à quibus merui supplicium. Et tantum repleti estis, & tu & alij Sancti illo copioso, illo inæstimabili fonte pietatis vt delectet vos etiam eos piè liberare, quos iustè potestis damnare. Magna sunt, magne Stephane, magna sunt merita tua, vt sufficere possint tibi & mihi, & si profunt mihi, nihil tibi minuetur. Ecce corâ Deo, & coram te Beate Stephane, sunt cuncta peccata mea, quæ territant, quæ sollicitant, quæ grauant animam meam. Dic ergo ô piè piissimo dilectori tuo, dic Domine, ne statuas illi hæc peccatâ. Dic inquam pro egeno tibi supplicante, quod dixisti pro populo te trucidante. Dicat tantùm pia charitas tua, & certus sum, quia remittet benignissimus Deus cuncta mala mea. Ipse enim est misericors & creator meus, ego miser & opus eius, tu dilectus amicus eius, qui est benedictus in sæcula. Amen.

6 Cùm enim insani inimici tui te opprimerent amicum suum, sic Scriptura verax testatur te positus genibus clamasse voce magna: *Domine, ne statuas illis hoc peccatum.* O cor opulentum pinguedine charitatis, de quo

cùm affligeretur, tam copiosa misericordiã supereffluebat. O mens vehementer ardens amore, copiosè vncta charitate, de qua cùm tribularetur, tam suauiter ardentibus, & tam ardentibus suaues scintillæ micabant. O fauus pinguis melle dilectionis, de quo cùm premeretur, tam opulentæ, tam iucundæ guttæ distillabant. *Domine, ne statuas illis hoc peccatum.* Vir beate, quantam spem donas peccatoribus amicis tuis, cùm audiunt te sic fuisse sollicitum pro impiis inimicis tuis. Vas charitas superabundans plenitudine, qua vbertate potabis desiderantes amplecti te intra cor suum, cùm sic superfundis eiicientes te extra ciuitatem suam?

7 Cùm sic propinas, furore anhelis irruentibus in te, quomodo refocillabis timore anhelos fugientes ad te? *Domine, ne statuas illis hoc peccatum.* Quomodo respondebit inuocatus, qui sic obiurgabat prouocatus? Quàm benignè fouebit humilis exaltatus, qui sic superbis succurrebat humiliatus? Qua celeritate liberabit affictos potenter liberatus, qui sic affligentibus subueniebat affictus? Illi festinabant auferre animam tuam, tu satagebas animabus eorum reddere vitam suam. Illi rigido collo, magno furore fremebant, vt te perimerent, tu positus genibus voce magna orabas, ne illi perirent. Vtique voce magna, quia charitate magna; & positus genibus quia vera simplicitate. Superbia humilitatem sub cote tribulabat, & odor charitatis inde fragrabat.

grabat. Charitas ab odio cùm petrà percuriebatur, & tinnitus pietatis reddebatur. Impietas pietatem lapide premebat, & oleum misericordiæ ebulliebat.

8 O si vnquam merebor de charitate Stephani oleum precibus elicere, quod illi potuerunt lapidibus exprimere. Languida namque est anima mea languore gravissimo, qui non sanatur nisi misericordiæ oleo. Utinam vel semel suggerat Deo pro me, & pro cuncto peccato meo. Domine, ne statuas illi hoc peccatum. Doce me, beata anima, Beati Stephani, quo sapore iucundabaris, qua societate æstuabas, cùm cruacluit cor tuum verbum tam bonum. Quia dulce faucibus animæ meæ eloquium tuum, super mel & fauum ori eius. Mandendo magis ac magis dulcescit, sugendo plus & plus, suauissimus sapor eius affluit. Plus videndo, plus fulgescit, omni modo tractatum, semper ad delectationem crescit. Formam gerit fidei, soliditatem habet patientiæ. Simplicitatis puritate nitet, benignitatis colore lucet. Charitatem sapit, pietatem olet, tactu reddit mansuetudinem, sono repræsentat misericordiam. Dic ergo Beate Stephane, quid intus fouebas, vnde mixturam tot suauitatum foras erumpebas? Nimirum iis omnibus plenus eras, omnibus iis ornatus eras, omnibus iis accensus eras. Per has omnes virtutes quibus abundabas, te precor ô charitative Stephane, ora, vt charitatis adipe & pinguedine repleatur arida anima mea. Adiuua

vt pane charitatis satiatur esuriens anima mea. Fac vt igne charitatis flāget frigida anima mea, præstante eo qui creauit eam.

9 *Et cum hæc dixisset, obdormiuit in Domino.*
 O obdormiuit ! O somnus cum requie, requies cum securitate, securitas cum æternitate ! Requiescis ô fœlix in gaudio, gaudes in requie. Gloriaris ô secure in satietate, satiaris in gloria. Lætitia tua non mutabitur, lumen tuum non deficiet. Quicquid non vis, procul abest, quicquid vis ad vorum adest. Sitiuit anima tua ad Deum fontem viuum. Venisti ad eum, & bibis de torrente voluptatis eius quantum vis, quomodo vis, quandiu vis. Semper satiatus, semper bibis, quia semper delectat te bibere, nec vnquam fastidis. Nec bibis vt fiat tibi satietas quasi nondum habenti, sed semper bibis vt semper abundet satietas iam possidenti. Semper enim desideras quod semper habes, & quod semper securus es te semper habere. Incessanter quippe & delectabiliter desideras ipsum desiderabile desiderium, & semper bibis cum delectabili ardore ipsum desiderium, cum eius copiosa satietate. O sufficiens beatitudo, & beata sufficientia. Quàm fœlix obdormire, obdormire in Domino. Quanta pace obdormiunt, qui obdormiunt in Domino. Non enim grauabunt eos ampliùs pondera carnis, non eos affligent dolores corruptionis. Non impugnantur stimuli temptationum, non terrebit conscientia peccatorum. Nulla eos sollicitabit

indigentia. Absterlit Deus omnem lacrymam ab oculis Sanctorum.

10 O diues & beata pax, quàm longè sum à te ! Ecce enim qui conor vel tenuiter gustare saluam alienæ foelicitatis, cogor affluenter glutire acerbos haustus meæ infoelicitatis. Qui me commouent tacere ea bona quæ nec possum cogitare, & flere grauiamala quæ sufferendo possum palpare. Heu me miserum, vbi non sum, & vbi sum, qui nescio vbi futurus sum. Discordat quippe miserabiliter anima mea, cum copulata sibi carne mea, quam sequi non vult, nec potest sine timore: relinquere non audet, nec valet sine dolore; & trahere eam post se vult, & nequit vel cum labore. Infoelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? Precor ô beate Stephane, precor compatere tu mihi misero indigenti, qui congaudeo tibi beato, licet non indigenti. Liberet me de corpore mortis huius tuis meritis gratia Dei per Iesum Christum Dominum nostrum, vt quandoque in pace in idipsum dormiam & requiescam in Domino: Qui viuit & regnat Deus per omnia secula seculorum: Amen.

XXXIX. *Ad B. Laurentium.*

1^o **B**eatissime Martyr ac feruentissime Saluatoris dilector, veræ foelicitatis laurea redimite Laurenti, tu illud pretiosum - vs domus Dei, tu ille fidelis dispensator thesauri

cœlestis, & benignissime pauperum Christi prouisor, te inuoco in auxilium mihi desideranti deprecari faciem Dei, sed pro peccatorum magnitudine ad eum faciem leuare non audenti. Age ergo testis fortissime potentiae Christi, ostende in me beneuolentiam tuam, & attende necessitatem meam, & defer illi orationem meam. Euacua pia intercessione peccata mea, extirpa misericordi subuentione vitia mea, ut ab ipsis eruta, charitatem illam qua in Christi desiderium totus foeliciter exarsisti, quoquomodo in se accendere valeat anima mea.

2. Ob hoc pretiosissime Domine, ad te potissimum accedo, quia charitas huius in te mirabilem flammam considero. Quis enim cogitare, quae mens aestimare, quis intellectus capere sufficiat, quo ardore, quo aestus sancti affectu, eius amorem in corde tuo fixum tenebas, imò cor tuum amori eius infixeras, quando sic interiùs illius dulcedine replebaris, ut flammam exterius te prementem paruipenderes? Ingredere anima mea interiora spiritualis intuitus, & penetra si potes secretum beati pectoris, tam igniti dilectoris Domini tui, & considera quam nectareo diuinæ vinculo charitatis, foelix mens eius fuit colligata, cum carnem exterius crudele torreret incendium, & affectus interior exultando, laudes dirigeret in coelum. Attende inquam & admirare, mirare & gaude, gaude & ama, ama & lauda quantumcunque enim te ad considerandum

randum intenderis, longè tum superat intellectum dulcedo illa, quia ipse iucundabatur per affectum, & beatificabatur per effectum. Ad hoc tamen inde cogitando proficis, vt ea satiari desideres, & quandiu satietas abest, eius esuriem patiaris. Quia nimirum quò plus esurie afficeris, eò abundantius percepta satietate gaudebis. Non ergo cesses clamare, non erubescas mendicare ad ianuam huius diuitis thesaurarij, cuius imploras auxilium; suppliciter orans vt sicut thesauros Ecclesiæ tanquam fidelis & prudens dispensator pauperibus distribuit, sic de thesauro charitatis, tantum tibi saltem distillet, quo in dies desiderio eius magis famelicus fias, & illius satietatem semper desideres.

3 Ad te igitur potentissime & pretiosissime Saluatoris mundi testis Laurenti, ad tuæ pietatis ianuam clamat hic famelicus, hic esuriens pauper, non vt eius famem euacues, sed vt qualicumque charitatis gustu refocillatam magis accendas, quantulamcunque stillam dulcedinis eius sitienti animæ meæ infundendo, sitim illius in me augeas; vt onerosa mihi sit omnis dulcedo, quæ illius ex fonte non manat, si tamen dulcedo rectè dicenda est, quæ de illa saporem non habet: Non itaque benignissime Domine licet nimis tepidam famem cordis mei quam hac esurie patitur, satietas aliqua mundanæ voluptatis euacuet: non eius sitim delectatio quælibet carnalis extinguat: sed in mente tui humilis dile-

toris

ctoris in dies excreſcat. Sit anima mea huius-
 auida famis, ad omnia terrena faſtidioſa, vt ab-
 iis deficiens, in illam proficiens, per ſpiritua-
 lem eſuriam ad beatam perueniat ſatieta-
 tem, qua ipſe inſignibus diues meritis, ſatiari &
 beatificari meruiſti. Adeant alij pauperes ia-
 nuas diuitum, vt terrenis epulis ſatiati, corpo-
 rez famis expellant incommoda; ego ad
 tuæ pietatis ianuas pulſo, vt ſatieta-
 tem terrena delectationis euadere, & famem ſuperna
 dulcedinis indeficientem, merear obtinere.
 Hanc eſurire, hanc ſitire, ad hanc gemere, huic
 ſuſpirare inardeſco.

4 Conſule mihi Martyr glorioſiſſime. Ecce
 indiscreta fortaſſe verboſitas dicit, ſatis ora-
 tum eſt, & affectus deſiderij clamat, adhuc ar-
 dentiùs orationi inſiſte. Itane dulciſſime Do-
 mine & feruentiſſime Chriſti amator, ſeſe ha-
 bet non ficta orandi deuotio, vt orationi quò
 plus intendit, plus accendatur? Siccine in
 ſpiritu & veritate exorantes incomparabilis
 atrahit odor charitatis, vt dum oratio ad ter-
 minum ducitur diutius orare delectetur? Ita
 planè. Beata mens illa quam tale veraciter
 inflammatur incendium. Sed vt iam mea qua-
 liſcumque claudatur oratio, deprecor te bea-
 tiſſime Martyr & præcipua columna Eccleſiæ
 Dei Laurenti, qui foeliciter à benigniſſimo
 Ieſu audire meruiſti, *veni deſiderator bone, ſu-
 ſcipient te Angeli mei, quoniam aſſatus no-
 negaſti me, probatus confeſſus es me; te inquam
 deprecor, ſubleua tuis ſublimibus & poten-
 tiſſimis*

rissimis meritis orationem meam, quatenus quod summè desidero; (videlicet vt à me extirpetur omnis iniquitas, & vera vsque in finem in me proficiat charitas;) te interueniente, & bono Domino Iesu fauente, merear obtinere, præstante eodem Domino & Redemptore nostro, cui est cum Patre & Spiritu sancto vita & regnum in æterna sæcula. Amen.

XL. Ad Sanctum Nicolaum, vel Sanctum Martinum, pro homine in abyssu peccatorum existente.

Peccator homuncule, tu multùm indigens, tu qui nimis Deum contristasti, excita mentem tuã, intende in necessitatẽ tuam, & inuoca misericordiam super miseriam tuã. Anima mea euigila, miseria mea expergiscere, scelerata mea clama ad Deum iratum tuum, si fortè mitiget super te vultum suum. Sed altissimus est, & infimus sum. Quomodo attinget vox mea ad illum. Leuabo super me animam meam, vt intendat in eam, qui est super eam, si fortè vocatus audiat eam. Sed utique iustissimus est, & nimis iniquus sum. Quomodo audis clamorem meum? Intrabo intra meipsum, excludam omnia præter illum & meipsum, & effundam animam meam, & quæ intra me sunt ante ipsum. Excitabo vt dolens & dolendus affectum meum, expandam grummas meas ante eum, si fortè illa sua magna pietas.

pietas moueat eum. Sed nimis immensa, nimis infinita sunt delicta mea, non sufficit sine intercessore, nec susceptibilis est oratio mea.

2 Rogabo aliquem de illis magnis familiaribus Dei, si fortè illum audiat pro me Deus. Vocabo Nicolaum illum magnum Confessorem, cuius nomen glorificatum est per orbem. Nicolae. O & si ipse me audierit! Tu ille magne Nicolae. Sed si Deus meus me despicit, quis me respicit. Si Deus faciem suam à me auertit, quis suam ad me conuertit? Aut si Deus odit me, quem audit pro me? Misericors & miserator Deus, an sic detestaris ad te reuertentem, vt pati non possis misereri eius, vllum tibi adhærentem? Aut tantùm execraris vnum dolentem tuum, vt propter eum non audias vllum amicum tuum? Tu inquam, qui benignus & misericors, præstabilis super malitiam vocitaris, an ita exardescis in peccatorem poenitentem, vt quod es obliuiscaris? Propter temetipsum aut audi me, aut concede aliquem audire me, quem audias pro me.

3 Domine si contines à peccatore auditum tuum quia iustus es, vel ne prohibeas alienum auditum à misero supplicante, quia pius es. Benigne plus es clemens quàm possum cogitare, non minus hoc sentiam quàm præsumo sperare. Tantum confidit Domine de tua pietate creatus & recreatus à te seruus tuus, vt à te petere præsumat intercessorem
reus

reus tuus. Nullus enim te respuet nisi te iubente, nullus mihi proderit nisi te annuente. Et tamen spero vt quod mihi propter peccata mea negas, propter alicuius familiaris tui merita concedas. Bone, ne te ultorem exhibeas à quo peto interuentorem, sed non das pro pane lapidem, pro pisce serpentem, pro ouo scorpionem. Da ergo Domine mihi intercessorem Nicolaum illum magnum Confessorem, cuius per totum mundum beatum glorificasti nomen.

4 Sancte Nicolae, per illum te precor qui per totum mundum venerari facit nomen tuum, ne deneges indigenti & supplicanti auxilium tuum. Cur es Domine per orbem ab omnibus vocatus, nisi vt omnium rogantium sis aduocatus? Ad quid sonat in ore omnium, *Dominus meus Sanctus Nicolaus, Dominus meus Sanctus Nicolaus*, nisi vt dicere possit adiutor meus Sanctus Nicolaus, adiutor meus Sanctus Nicolaus? Vt quid est vbique nomen tuum diffusum, nisi vt mundo per hoc sit aliquod magnum bonum infusum? Fama tua vocat me ad te, miracula tua mittunt me ad intercessionem tuam, opera tua trahunt me ad auxilium tuum.

5 Sed quare narrem miracula tua, cum maior sit potentia tua? Vt quid retractem opera tua, cum superemineat apud Deum gratia tua? Cur recitem subuentiones quas multis impendisti, cum meliora sint spiritusalia quæ potes, quàm corporalia quæ in cœlo
habi

habitans facit, & in terra peregrina fecisti? Non enim ista solum potes, & illa non potes. Non inquam in his solis es potens quæ ad nihilum deuenient, & in illis impotens, quæ ad æternitatem perueniunt. Nempe non ad hæc tantummodo facienda sic perfecisti. Non ad ista solummodo tribuenda tantum ascendisti. Spiritualia impartire, quibus gloriaris, æternis latifica quibus lataris, cœlestia infunde in quibus perseueraris. Illorum per te sentiamus indigentes exundantiam, quorum perpetuam plenius suscipis inundantiam.

6 O bonorum tuorum inundantia, & malorum meorum abundantia. Quanta est eorum distantia? Quam vehementer illa te facit foelicem, quam nimis ista me infoelicem? Illa ex plenitudine Dei descendit, ista ex indigentia mea ascendit. Ista fuit ex Dei copia, ista surgit ex mea inopia. O si illius inundantiæ exundantia inundabit, ut diluat malorum meorum abundantia? O si plenitudo illius satietatis replebit vacuitatem meam egestatis: Non dubito Domine, te hoc mihi impetrare, si tantum velis pro me iudicem meum dilectorem tuum exorare. Ne expectes Domine ad exaudiendum meam importunitatem, quia tu scis ad orandum diu meam imbecillitatem. Velox enim sum ad deficiendum, sed esto tu velocior ad subueniendum. Certè si cor meum contritum fuerit, si viscera mea commota fuerint, si liquefacta fuerit anima mea,

mea, si rivi diu fluxerint ab oculis meis, tunc sperabo, quia Nicolaus adest precibus meis. Concute ergo Domine Sancte Nicolae, concute spiritum meum, excita cor meum, commoue mentem meam ad effectum secundum necessitatem suam, ut sentiam miserationis tuæ affectum secundum potentiam tuam.

7 Sed heu, quanto tempore languet mens mea, quanto stupore induratum est cor meum, quanto torpore obruitur anima mea? Sancte Nicolae, quid est quod sic me impedit? Quid quod cervicem meam sic premit? Unde sic tenebratur intuitus meus? Unde sic clauditur circuitus meus? Vult Domine, vult ad Deum & ad te anima mea erigere faciem suam, & plumbeo pondere curvata grauatur. Cupit in vos dirigere intuitum suum, & caliginosis tenebris obscuratur. Conatur se expedire, & ferreis catenis astringitur. Tentat exire, & æneo carcere clauditur. Quid sunt ista Deus, quid sunt ista quæ sic animam meam obtenebrant & grauant, claudunt & ligant? Foris hæc sunt peccata mea, imò verè hæc sunt peccata mea. Certè hæc sunt. Affectus carnalis infatuavit in me saporem spiritualium, intentio infimorum incuruavit animam meam ab intuitu supernorum. Amor terrestrium extinxit in me delectationem cœlestium, usus vitiorum euacuavit in me sensus verorum bonorum. Ab illis bonis sum elongatus, in his malis occupatus. Seclusus ab illis, inclusus in istis: Ab illis deuolutus, in
istis.

obuolutus. Hinc est ille carcer & vincula.
Hinc sunt illę tenebrę & pondera.

8 Peccata mea cui me seruatis in his vinculis & hoc carcere, sub his tenebris, & hoc pondere? Cui nisi districto iudici, & tortoribus vestris, & tormentis æternis? Cui nisi carceri inferni, & vinculis sempiternis? Cui nisi caligini perpetuę noctis, & ponderi indefinientis mortis? Certę his malis me seruatis, ad hęc mala me trahitis. Certę in his ero obuolutus, si prius à vobis non fuero solutus. Verę horum illiberalis seruus ero, si liber à vobis prius non fuero. Vtique propę est dies illa, cuique inquam est incognita. Subitõ venit, & forsitan hodie venit.

9 Delicta mea an eratis tam noxia futura; eum animam meam vestra dulcedine potabatis, cum cor meum vestra voluptate vngebatis? Cur hoc à me celabatis? Cur me tradebatis? Imò non vos me tradidistis, sed ego me tradidi, qui vobis credidi. Non vos me decepistis, sed ego me decepi, qui vos in me suscepi. O inaudita infantiã, sciebam in vobis non esse fidem, & tamen adhibui vobis fidem. Imò non habui fidem, nec credidi vobis, sed quodam horribili modo videns, cæcus commisi me vobis. Videns eram, quia vos cognoscebam, & quę mala vos sequuntur, sciebam: cæcus eram, quia non à notis cauebam. Heu peccatum meum horrendum; res detestabilis, nulli malo comparabilis: Cæcus non videt foueam in quam cadit; infans pu-

eat se debere facere quod facit: qui autem sponte peccat; videns & sciens præcipitio se tradit. Mors & tormenta quælibet, tormenta tantùm sunt; nec in se foeda sunt, quia ordinata sunt. Peccatum in se habet suam foeditatem, & secum trahit æternam infœlicitatem: Melius ergo erat tormentum æternum, quod per se foeditatem æternam non attrahit, quàm peccatum, quod cum foeditate sua dolores æternos iungit. Et certè ô miser homo ipsa sola plus tibi timenda erat peccati foeditas, quàm quælibet tormentorum immanitas. Quippe in peccando foedissima peruersitate præposuisti te Deo Creatori tuo, quo nihil iniustius, in tolerantia tormentorum ordine pulcherrimo subiiceret se factura sua factori, quo nihil est iustius.

10 O homo, quò euanuit humanitas tua? Didiceras quoniam, *qui facit peccatum, seruus est peccati*, & vt tanti mali seruus esses, peccatum fecisti. Sciebas, quia spiritus es vadens, & non rediens, & in peccati abyssum irremeabilem, & sine fundo te iecisti. Verè abyssus sunt peccata mea, quia incomprehensibilia sunt pondere, & profunditate; & inæstimabilia sunt numero, & immensitate. Quæ abyssus irremeabilis est, quia nullus vnde redit, nisi per gratiam retrahatur, & sine fundo, quia qui sponte peccat, meritò in infinitum cadit, si non per misericordiam retineatur. O abyssus, quæ abyssum inuocat peccata mea? Tormenta quoque, quibus me seruatis, abyssus sunt,

sunt, quia infinita, & omnino incomprehensibilia sunt. Væ; carcer & vincula, tenebræ & pondera peccatorum trahebant me; sed malitia nulli malo comparabilis seruus factus sum, & sic in abyssummersus sum, & cum hac dolenda seruitute, & abyssio, in alteram abyssum sepeliendus sum. Væ super væ, timor super timorem, dolor super dolorem. Ecce tertia abyssus, & ipsa nimis terribilis. Iudicia Dei abyssus multa; forsan in voce harum cataractarum abyssus mea abyssum inuocat. Cataractæ occultæ sunt, iudicia Dei occulta sunt; abyssus igitur abyssum in voce cataractarum Dei inuocat, quia peccatorum abyssus, tormentorum abyssum meretur, quod iudicia Dei pronuntiant.

11 Si peccata mea non essent abyssus, timenda tamen multum erat iudiciorum Dei abyssus multa, quoniam supra humanum sensum sunt occulta. Nunc verò iudicia Dei abyssus, peccata mea abyssus, debita mihi tormenta abyssus: abyssus iudiciorum super me, abyssus inferni. Subtus me abyssus peccatorum in qua sum, & ipsa intra me. Illam, quæ semper imminet timeo, ne in me irruat, & me cum abyssio mea in illam, quæ subtus patet, obruat, vbi tormenta nunquam peccata delebunt, sed peccata semper tormenta tenebunt.

12 Miser, cui peccaui? quò deueni? quò abij à Deo? vbi perditus sum ab eo? Quis me in abyssio inter abyssos quæret? Aut perditum
Dei

Dei quis inueniet? aut quis extra abyssum peccatorum audit clamantem de profundo eorum? Sed ò tu Domine qui intueris abyssos, quò iui à Spiritu tuo, & quò fugi à facie tua? Certè non vbi adhuc sum, abes, quia *& si descendero ad infernum, ades.* Et si ego nequiter fugi te, & in abyssis mea damnabiliter abscondi me, vbi quoque vides me: Quis enim nisi tu ad pœnitendum mouet animam meam? Aut tu quomodo moues eam, si in abyssis sua non vides eam? Bone Domine, tu pulsasti, & excitasti eam in abyssis delictorum suorum, velut in lecto dormientem. Tu concussisti torpentem; tu sollicitasti negligentem, tu fecisti pœnitentem, vnde iocundabatur, & dolentem vnde delectabatur. Tu, vt peteret intercessorem consuluisti, tu illi eum exhibuisti. Bone Deus omnia hæc fecisti in abyssis, & non audis clamantem de abyssis? Hæc perueniendo fugitiuo seruo tuo fecisti, & non subsequeris ad te reuerti volentem, vt perficias, quod incepisti?

13 Bone Domine, gratias tibi. Verè quæsiuisti in abyssis perditum tuum, & inuenisti, quem ita de peccatis suis exterruisti. Per merita Sancti Nicolai dilecti tui, reduc de abyssis peccatorum, quem quæsitum inuenisti perditum tuum: ne perdas amplius inuentum tuum, ne in abyssis inferni, vbi nullum inuenis, perdas quæsitum, & inuentum seruum tuum. Audio Domine quia iubes me redire, sed miserabiliter ligatus, & nimio
pon

pondere grauatus non possum exire.

14 Sed ô Sancte Nicolae, cur ego per mérita tua oro Deum, cùm tu meliùs hoc possis, qui es ante eum ? Precor te Sancte per nomen eius, ne auertaris quem ipse iam respexit, quamuis reum seruum eius, adesto mihi rogo apud Deum, non vt defendas me, sed vt ores pro me. Peccata enim mea coram eo non defendo, sed ostendo; non excuso, sed accuso: Ego sum reus, ego ipse sum sub illo, & pro illo accusator meus.

15 Non accuset me, qui fecit me; solus suffeci ad peccandum, solus sufficiam ad accusandum; denique si Iudex est ad iudicandum reum suum, est & Dominus ad tuendum seruum suum, est creator ad seruandum opus suum. Est Deus ad saluandum credentem, & baptizatum suum. Aut quomodo iudicabit peccatorem, vt contemnentem, qui se de peccatis miserum cognoscit, & fatetur poenitentem? aut quomodo damnabit, vt aduersarium peccatorem, qui se peccasse dolet, & fugit ad tam amicum eius intercessorem? Deus in te pono spem meam. Sancte Nicolae tibi committo orationem meam. Super ambos iacto curam meam; imò vobis iacto animam meam: hoc est, quod à me magis exigitis; tu iubendo, tu consulendo. Suscipite eam vobis iactatam; habete eam vobis prostratam. Custodite eam cùm dormio, seruate eam cùm aliud facio, videte eam cùm aliud cogito, tu per concessionem, tu per intercessionem, tu propter
merita

merita tui tam dilecti Confessoris, tu propter nomen tui, & mei Creatoris, qui est benedictus in sæcula. Amen.

X L I. *Religiosorum ad B. Benedictum, vel N.*

SAncte, & beate Benedicte, vel N. quem tam opulenta benedictione virtutum, superna gratia ditavit, ut non solum te ad desideratam gloriam, ad beatam requiem, ad cœlestem sedem sublimaret, sed & alios innumerabiles ad eandem beatitudinem tua admirabilis vita attraheret, dulcis admonitio incitaret, suavis doctrina instrueret, miracula prouocarent; ad te inquam, Benedicte Domini, quem benedictione tam larga benedixit Deus, ad te confugiens angustiosa anima mea, tibi se prosternit, quam humili mente potest: tibi fundit preces, quanto desiderio potest. Humilis enim est immanis, & intolerabilis necessitas: vitam namque sanctæ conuersationis quam promisi, nomine & habitu Monachi profiteor, sed ab hac vita longè exulando, mentiri Domino, & Angelis, & hominibus ipsa mea teste conscientia conuincor. Adesto pie pater, adesto supplicanti. Rogo ne abhorreas tam mendosum & tam mendacem, sed attende confitentem, & plusquam merear, miserare dolentem.

2 Vtique, ô præclare Dux inter magnos Duces exercituum Christi, tuo me addixi ducatu,

catui, quamuis imbecillem militem. Tuo me subdidi magisterio, licet ignauum discipulū. Secundum tuam regulam deuoui me viuere, quanquam carnalem Monachum. Peruersum namque cor meum ad deploranda præterita peccata, lapideum est, & aridum; ad resistendum verò instantibus, molle, & luteum. Deprauata mens mea, ad inutilia, & noxia pertractanda, velox est, & infatigabilis; ad vlla cogitanda salubria est fastidiosa & immobilis. Obcæcata, & distorta anima mea, ad præcipitandum, & volutandum se in vitiis, facilis est, & prompta, ad saltem reminiscendum virtutes difficilis, & pigra.

3 Longum est nimis sanctissime Pater, commemorare singula. Nimis, inquam, longum est enumerare gastrimargiam, somnolentiam, leuitatem, impatientiam, cenodoxiam, detractionem, inobedientiam, & tetra vitia, quibus facta est inæelix anima mea, quotidianum dæmoniis ludibrium qui modò sibi vicissim tradunt, & distrahunt ad illudendum hunc ærumnosum, & pannosum homunculum; modò eidem cum turba insultant conculcando, & conculcant insultando. Ecce beate Benedicte, vel N. quàm strenuè pugnat hic miles Christi sub tuo ducatu. Ecce quàm efficaciter proficit hic tuus discipulus in tua schola, ecco bonum Monachum, qui sic mortificatis vitiis, & voluptatibus carnis, sic feruet & vinit solis virtutibus: Imò ecce falsum Monachum, cui sic extinctis virtutibus, sic tur-

bus

bus damnata vitiorum, promit moles peccatorum. Proh dolor!

4 O impudens Monache, qua fronte audes dici miles Christi, discipulus Sancti Benedicti, vel N. falsi professor, qua impudentia potes pati videri in te tonsuram, & vestem professionis, cuius non habes vitam? Heu dolor! O angustia, quæ mihi sunt vndique. Si enim summam regem meam, & bonum magistrum meum, & promissionem factam nego, mors mihi est; si autem eorum militem, & discipulum, & Monachum me profiteor, cum vita me arguat mendacij, iudicium mihi est; anxiare in me spiritus meus, turbare in me cor meum. Erumpe, & clama anima mea: Iesu bone Domine, vide humilitatem meam, & laborem meum, dimitte vniuersa delicta mea. Adiutor meus esto Domine, ne derelinquas me, neque despicias me, sed doce & adiuua me facere voluntatem tuam, & vita mea testetur, quod cor, & os libenter consententur.

5 *Intende voci orationis mee, Rex meus, & Deus meus*, per merita & intercessionem pij Benedicti, vel N. dilecti tui dulcis Magistri mei. O tu mi bone Dux, ô suavis Magister, ô dulcis Pater Benedicte, vel N. oro, & obsecro per misericordiam, quam erga alios habuisti, & per illam quam erga te Deus habuit compatere miseriæ meæ, qui congratulor fœlicitati tuæ. Succurre te patronum clamanti, exonera mole peccatorum obrutum, solue delictorum funibus ligatum, expedi crimini-

bus irretitum, erige iacentem, sustine nutantem, instrue spiritualibus armis, virtutibus inermem, doce, & protege pugnantem, expugna impugnantes; erige in victoriam, & perduc me ad coronam. Age aduocate Monachorum, per charitatem, qua sollicitus fuisti, quomodo viuere deberemus, esto sollicitus, vt sufficienter velinus, & efficaciter possimus, quemadmodum debemus, vt & tu de nostro discipulatu, & nos de tuo magisterio gloriemur coram Deo, qui viuuit, & regnat per omnia sæcula sæculorum. Amen.

XLII. Ad Sanctum Dunstanum cum recordatione miraculorum suorum.

SANCTE Dunstane dulcis ad inuocandum, & benignus ad exaudiendum, pius ad subueniendum. Tu ad te fugientibus nunquam incertum refugium, tu ad te clamantibus nunquam imparatum auxilium. Sancte, benigne, ac pie Dunstane, respice miseriam animæ meæ; si enim respexeris, si calamitatem meam, & miseriam attenderis, profectò misericordiæ tuæ viscera non continebis. Timore, tremore, horrore cruciatur anima mea; timet, tremuit, & exhorret immania, quæ meretur supplicia, & non est, quò effugiat, constituta ante iudicem. Sola assistit, nullus, qui pro ea agat, existit. Vita discutitur, damnabilis inuenitur. Bona etenim acta requiruntur, vix, aut nulla reperiuntur. Deferuntur

ad

admissa, negari non possunt tam multa, & tam grandia quæ omnem veniæ spem excludunt. Longanimem sui patientiam Iudex exigendo præterdit, nil nisi pertinacem sui impoenitentiam ista obtendit. Circumsistunt accusantes, iterant, & reiterant, replicant, & explicant delatas excusationes. Undique accusatur, à nullo excusatur. Astant, & expectant crudeles, ac horreni tortores, vt prolata damnationis sententia mox eam ad cruciandum abripiant. Tanta miseriarum mole obruta miserabilis anima, quærit, & circumspicit, & ecce, qui confurgat, & pro ea respondeat nullum aspicit.

2 Tu ergo pie, misericors, & clemens Dunstane, surge, surge, exhibe solitam opem miserationis: adhibe viscera pietatis, impende suffragium interuentionis: ad te clamandum inuitabant, & exhortabantur opera pietatis, quæ de te prædicantur; sed repellunt, ac obtundunt opera impietatis, quæ à me commissa, à te horrore intolerabili abominantur atque execrantur. Ecce miseria; ecce angustias; vbi reus condemnatur, & omnis Dei misericordiæ, ac pietatis sinus obseratur; sic arguitur, confunditur, obtunditur, accusatrice conscientia, vt nec Iudicem deprecari audeat, nec qui deprecetur pro ea; sed ô tu misericors, & pie, vbi pietas, vbi miseratio, vbi misericordia, nisi vbi miseria? Cui pius, cui misericors fies, nisi misero? Agnosco, agnosco, agnoscens obmutesco. Intentas enormitatem

criminum meorum; attamen quanto maior miseria, tanto fit prædicabilior misericordias nec miseria mea tanta erit, vt deficiens fiat potentia tuæ virtutis. An eò vsque amplificatur miseria mea, vt angustetur misericordia tua? An inualitudo mea præponderabit potentissima merita tua? Imò meritorum tuorum præponderans gratia sustollat, leuiget, ac euacuet impietatum mearum pondera. Libentissime tibi Iudex ipse donabit, quicquid tua tam dilecta & chara eum familiaritas postulabit: non negabit tibi vnus salutem miseri, salus ipsa, cui tam familiaris existis; facile reddet tibi vnus mortui vitam, vita ipsa, apud quam tantam habes gratiam.

Ne deficiat quæso in me vno tuæ benignitatis munificentia, cuius in multis & tam innumeris redundant beneficia. Obtineam per te indulgentiam, vt tam dilecti, & diligentis Dei, ac Domini tui in me omnes prædicent, ac magnificent misericordiam. O quàm prædicandis monstrabat Deus iudiciis, quantum ei tu gratus esses, ac familiaris. O inæstimabilis cordis tui puritas cum qua tam crebrò fermocinabantur Angeli Dei: ô inæstimabilis apud Deum familiaritas, cui sic familiaris erat Angelorum dignitas. O decus, ac præmium virginitas, cui sic gaudet natura angelicæ dignitatis; In cœlum deducebaris, intereras beatis agminibus illorum, oblectabar modulationibus angelicis, cantans cum illis canticum, quod solus cantant chorus virginalis.

ginalis. Rursus tibi in terris hymnum celebranti vicissim aderat, & consonabat melodia cœlestis, concinebant agmina virginitatis, summa dignitas supernæ Ciuitatis. Potens, ac præpotens gratia, cui sic obsequens erat dignitatis angelicæ potentia. Excellens, ac præcellens meriti eminentia, quam sibi sic acceptam, sic pretiosam diuina monstrabat superexcellencia. Nunquam ergo tam dilecti, tam familiaris sui præcem auertet, vt reo vni veniam non donet. Denique ipse testatur, quoniam non vult, vt peccator moriatur; libenter itaque animæ peccatrici salutem dabit, cuius testatur se nolle mortem.

4 Rursus occurrunt spes, & confidentia ereptionis meæ apud ipsum Iudicem, insignia familiaritatis tuæ. Quos enim prænuntios, quos apparitores ad te præmisit, cum directam tuam beatam animam iam carne abituram, illum adituram, ac secum permanсурam adiudicauit? ne vlllo metu terretur, stupore, turbaretur, incertitudine sollicitaretur, dies prædicatur, æternæ beatitudinis mansio promittitur, ducatus curiæ cœlestis adducitur; à quo hilari securitate, ac secura hilaritate perducatur.

5 Quanta, & ô quanta, quali, & ô quali suscipitur exultatione, quoniam cum tali, ac tanta deducitur apparitione! quantum iocundatur, & glorificatur susceptus, cuius sic honorificatur aduentus? Quanta denique veneratione, quanta glorificationis exhibitio-

ne fit ipsa annuntiatio migrationis tuæ? Per visum tibi sedenti in cathedra tua pontificali, astans & circumstans Angelorum frequentia supernorum civium curia, quærit à te quoad tibi placeat commorari in carne ista: refert nantium, indicat votum totius supernæ concionis optantis, orantis, ac deprecantis, ut iam cum eis ante summum Pontificem perpetuum S A N C T V S decantes in cœlis: Respondisti te nunc non posse abire, quia Dominicæ ascensionis aderat festum, in quo allocuturus, & communicaturus eras commissum tibi populum. Fit concessio iustæ, & charitatiuæ excusationis; indicitur dies in qua nulla occurreret causa dilationis. O insignis, & admirabilis gratia familiaritatis! Cuius solius voluntati, totius supernæ dignitatis votum, ac voluntas cedit. Concedit dilationem sui, ne huius non habeat adimpletionem; quod non vult, illa fieri mauult, quàm ne non fiat, quod ista vult.

6 Quo ergo amore præsentia eius amatur, & amplectitur, cuius absentia sic desideratur, & expectatur? Quod à Deo gratiæ donum accepit in cœlis, cui tantum gloriæ munus in terris concessit? Splendidus in stola virginitatis, quàm veneranter suscipitur ad nuptias Agni. Inter primos discumbit, quia cum decore integritatis induitur virtute humilitatis, præditusque gratia charitatis, ac totius virtutis, sequitur Agnum quocumque vadit: Quomodo ergo tam amatus, tam familiaris

liaris apud ipsum auctorem salutis, misericordie, ac pietatis, non obtinebis salutem vnus peccatoris? si voluntas adest, constat quia possibilitas non deest, nec voluntatem fas est abesse, quia te voluntati eius fas non est contrarium esse, qui omnes homines vult saluos facere. Obtine itaque quod vis, & quod potes obtinere; liberetur, & viuat tua intercessione anima mea, pro qua vt viueret mori voluit vita beata, Deus ipse misericordia mea, qui est benedictus in sæcula. Amen.

XLIII. Ad Beatam Mariam Magdalenam cum retractatione amoris ad Christum.

Sancta Maria Magdalena, quæ cum fonte lacrymarum ad fontem misericordie Christum venisti, de quo ardentè sitiens, abundanter es refocillata, per quem peccatrix es iustificata, à quo amarissimè dolens, dulcissimè es consolata. Tu domina mea charissima, per temetipsam es experta qualiter peccatrix anima creatori suo reconcilietur, quod consilium miseræ animæ expediat, quæ medicina languenti salutem restituat. Satis enim scimus chara amica Dei, cui dimissa sunt peccata multa, quoniam dilexisti multum. Non ego sceleratissimus, domina beatissima, non ego sceleratissimus, peccata tua impropèrando retracto, sed immensitatem clementie per quam deleta sunt pertracto, & per eam respiro ne-

peream, & ne desperem ad eandem suspiro; ego, inquam, miserabiliter in profundum vitiolum præcipitatus, ego nimio pondere criminum grauatus, ego in obscuro carcere peccatorum à memetipso detrusus, & in corporis tenebris obuolutus.

2 Ergo electa dilectrix, & dilecta electrix Dei, ego miser rogo te beatam, tenebrosus illuminatam, peccator iustificatam, immundus mundatam; Memento benignissima quid fuisti, & quantum misericordia indiguisti, & postula mihi indulgentiam, sicut eam tibi fieri voluisti. Impetra mihi compunctionem pietatis, lacrymas humilitatis, patriæ cœlestis desiderium, terreni exilij fastidium, pœnitentiæ amaritudines, æterni cruciatus timorem, profit mihi familiaris conuersatio Charissima, quam habuisti, & habes circa fontem misericordiæ: hauri mihi ab illo vnde lauem peccata mea; propina mihi de illo vnde satietur fitis mea. Infunde mihi de illo vnde irrigetur ariditas mea, non enim erit tibi difficile quicquid volueris obtinere à dilectissimo, & suauissimo domino, & amico tuo, qui viuit, & regnat cum Deo.

3 Quis enim explicet ô beata sponsa Dei, quam benigna familiaritate, & familiari benignitate, ipse calumniantibus te, respondendo pro te, se opponebat, quam piè superbo Pharisæo de te indignante ipse te defendebat. Quomodo ipse excusabat, sorore tua de te conquirente; qualiter ipse opus tuum laudabat,

Iuda

Iuda in te fremente ; Quid denique, quid dicam, vel potius quomodò dicam, cum eius amore flagrans, eum ad monumentum quærendo flebas, & flendo quærebas ? Quàm ineffabiliter, quàm amicabiliter te, quàm consolari venerat, magis accendebat cum ipse se celabat videnti, & ostendebat non videnti, cum ipse præsens, quem quærebas, quem quæres, & cur fleres, quærebat.

4 Sed ô tu piissime Domine, cur quæris quid plorat ? Nonne viderat te cor suum, & dulcem vitam animæ suæ crudeliter mactariâ ô stupenda pietas ; sed heu horrenda impietas ! cum in crucis ligno extensus & ferreis clavis confixus penderes velut latro ad ludibrium impiorum ; & dicis, *Mulier, cur ploras ?* & quæ nequiuit inuare, ne te occiderent, vel corpus tuum volebat unguentis diu seruare, ne putresceret : vt quia viuo loqui non posset, saltem mortuum flere posset, vt vitalem doctrinam, quam à viuo audierat, iuxta mortuum, exosa vitam, semifractis verbis recitaret. Nunc insuper ipsum corpus, quod vt-cunque gaudebat sibi dimissum, credit amissum. O incitatio luctus ! oculis suis viderat, (si tamen aspicere potuit,) quæ crudeles in te crudeliter fecerant, & residuum manuum eorum, vt putabat, perdiderat. Omnis spes de te iam fugit, quia nec reliquias tuas ad tui memoriam tenere potuit, & quærit aliquis, *quem quæris? quid ploras ?* Saltem tu singulare gaudium eius, cur concitas dolorem eius ?

Ipsè enim sciebas, & sic fieri volebas, quia causam tanti ploratus narrare non posset, nisi crebrò verba interrumpendo, & ingeminatos gemitus erumpendo. Non enim amorem ignorabas, quem ipse inspirabas. Noueras utique tu hortulanus ille, quid plantaueras in horto tuo animæ suæ. Puto, quia, quod plantaueras, rigabas. Rigabas, dicam, an probabas? Sed vt veriùs dicam, & rigabas, & probabas.

5 Sed ô bone Domine, ô benigne Magister, ecce fidelis ancilla tua, & discipula tua, nuperrimè redempta sanguine tuo; ecce æstuat, & anxietur desiderio tui, circumspicit, interrogat, & nusquam apparet, quem desiderat: displicet ei quicquid videt, quia te solum quem aspiciet non videt. Quid ergo? sufferetne hoc diu Dominus noster, & dilectus eius? An perdidisti compassionem, quia inuenisti incorruptionem? An pietatem amisisti, quia immortalitatem acquisisti? Absit Domine, non enim despicias nos mortales, quia factus es immortalis, pro quibus factus es mortalis, vt faceres immortales: quippe pia dilectio, nec illam gementem, nec se latentem, potest tolerare diutiùs. Erumpit amantis dulcedo, vt non erumpat flentis amaritudo. Nominat Dominus consuetum ancillæ nomen, & cognoscit ancilla consuetam Domini vocem. Puto, vel certè affirmo, quia sensit solitam suauitatem, qua vocari consueuerat, *Maria*. O vox delectabilis! ô quantum blandimentis!

dimenti ! quantum sapuit amoris ! nec celerius hoc exprimi potuit. Scio quæ sis, & quæ velis. Ecce me, nec plores ; Ecce me, quem quæris. Illicò mutatae sunt lacrymæ : non enim credo, mox esse restrictas ; sed quas contritum cor se torquendo prius exprimebat, eas postmodum cor gaudens exultando effundebat. O quàm dissimilia sunt ! *Rabonia*, &, *Si tu sustulisti eum, dicito mihi.* O quàm dissimilia sunt ! *Tulerunt Dominum meum, & nescio ubi posuerunt eum, & illud, quia vidi Dominum, & hæc dixit mihi.*

6 Sed quid ego miser sine affectu præsumo exprimere affectum Dei, & beatæ amicæ Dei ? Quomodo namque eructabit cor bonum odorem, vnde intus non habet saporem ? verùm tu mihi conscia es veritas : tu mihi testis es Domine mi dulcissime Iesu, quia amore tui hoc facio. Amorem tuum in me accendere cupio, quia te solum, & quæ iubes desidero amare, spiritum contribulatum, cor contritum, & humiliatum tibi sacrificare. Da mihi Domine in hoc exilio panem doloris, & lacrymarum, quem esurio super copiam deliciarum. Exaudi me propter amorem, & chara merita huius tuæ dilectæ Mariæ, & beatissimæ Matris tuæ maximæ Mariæ. Noli piissime Redemptor Iesu, noli despiciere precem indigni peccatoris tui, sed adiuvata conatum infirmi peccatoris tui ; excute cordis mei teporem, & per feruorem tui amoris, da mihi pertingere ad æternam tuæ gloriæ contemplationem.

tionem; qui cum Patre, & Spiritu sancto v̄-
uis & regnas Deus per omnia sæcula sæculo-
rum. Amen.

*XLIV. Prelati ad quemcumque Sanctum
Patronum Ecclesie sue.*

SANCTI N. pie N. beate N. vnus de glo-
riosis Ap̄stolis Dei, vnus de beatis ami-
cis Dei; iste peccator, iste indigens, iste tuus,
licet indignus, licet ineptus, licet nimis in-
conueniens Vicarius, iterum, & iterum redit
ad te, dubius, nescius, sollicitus de populo
tuo, de congregatione tua, & de periculo suo.
Ego scilicet inutilis persona, nullis bonis or-
nata, sed profunda ignorantia tenebrata, in-
numeris vitiis deformata, immensis peccatis
onerata; ego, inquam, quem Deus, & tu pius
Dominus, nescio an iussistis, an permisistis re-
ctorem vocari in Ecclesia sub te aduocato,
sub te tutore, sub tuo nomine constituta, an-
xius de me, & de mihi commissis, te rogo con-
sultorem, te precor adiutorem, te expecto per
omnia pro me operatorem: Magister enim
voco, sed esse nescio: Pastor nominor, sed
esse nequeo: Episcopus dicor, sed non sum.
Vident enim me sedere vbi sedet Episcopus,
sed ego video me non facere quod Episco-
pus facit: aspiciunt me procedere sicut Epi-
scopum, sed ego aspicio me non viuere sicut
Episcopum: exhibent mihi honores Episco-
pi, sed ego non ostendo eis mores Episcopi,

Non

Nondum duxi vitam boni laici, & de me expectant quomodo viuant Clerici.

2 Quid feci homuncio, vermis, & putredo? Quid feci? quid præsumpsi? quid consensi? Imò tu Deus, & tu N. Apostole eius, quid fecistis? vos enim hoc fecistis, siue iubendo, siue permittendo. Vos ergo, qui quoquo modo fecistis; facite, tu orando, tu donando, vt nec mihi, nec illis obsit; sed mihi, & multis prosit, quod fecistis: vos qui fecistis nescium doctorem, cœcum ductorem, errantem rectorem; docete, quem doctorem statuistis, ducite quem ductorem posuistis, regite quem rectorem constituistis. Docete obsecro quid doceam, ducite quò ducam, regite, vt regam: in me docete illos, & me in illis; ducite illos, & me cum illis; regite eos, & me inter eos.

3 Iesu bone Domine, non sunt illi mei, sed sunt tui, quia nec ego sum meus, sed tuus. Tuus sum bone Domine, & tui sunt; quia tu me, & eos sapientia tua fecisti, & sanguine tuo emisti. Tui ergo sumus bone Domine, tui sumus, quos tam sapienter fecisti, & tam carè emisti. Si ergo mihi commendas eos, Domine non ideo deseras me, vel eos: commendas eos mihi, commendo eos, & me tibi, Tuus est Domine grex, & tuus est Pastor; tui gregis, & Pastoris esto Pastor. Domine per merita Beati N. amici tui exaudi orationem peccatoris tui. Fac Domine ipsum sollicitum esse pro nobis, quem aduocatum dedisti no-

bis, ipsum pro nobis orare sentiamus, per quem auxilium tuum nobis quotidie flagitamus. Impetremus per ipsum gratiam tuam, per quem imploramus quotidie maiestatem tuam; illum Domine fatemur advocatum nostrum, per illum sentiamus te Salvatorem nostrum; ne praeualeant Domine demerita nostra meritis ipsius, sed deleantur peccata nostra precibus eius.

4 Et tu ô Beate, ô Sancte N. tu es advocatus meus, tu esto ad Dominum intercessor meus. Oro te, exora eum; peto à te, impetra ab eo. Defer illi meam orationem, & refer mihi eius exauditionem. Per te illi angustia mea intimetur, & per te mihi consolatio eius redonetur: ostende illi meum periculum, & exhibe mihi eius auxilium. Ecclesiam enim Dei sub te regere suscepi, qui animam meam nondum regere incepi. De me ipso ergo timidus, de aliis cogor esse sollicitus. Grauatus pondere peccatorum, alios iubeor releuare; incuruatus pondere criminum, alios exigor erigere. Ergo Sancte, beate, ac pie N. recognosce me qualemcumque Vicarium tuum, vt semper me praeueniat consilium tuum, subsequatur auxilium tuum ad regendum me ipsum, & gregem mihi commissum. Prius enim sunt commissi tibi, quam mihi; & cum mihi sunt commissi, non sunt à te dimissi, sed ego magis commissus. Quod ergo mihi iniunctum est facere pro te, fac pro me, & pro
 ac; fac Domine pro me, quod mihi iniun-

Stum est facere per te ; fac Domine fac pro me, quia tu vides me nec scire, nec posse, nisi per te : imò fac non pro me, sed pro te, quia priùs, & magis pertinet ad te, quàm ad me, & si quid ad me, hoc est post te, & sub te. Tu ergo Domine, tu plus debes, plus scis, plus potes, quàm ego, tu potiùs fac, quàm ego.

5 Non me grauet Domine suscepta cura eorum, quia satis me grauat sarcina peccatorum meorum. Non me grauent illi, quia ego ipse nimis sum grauis mihi ; nimis certè ipse me grauo, non est opus vt alij me grauent. Sed nec eos grauet onus meum, nec impediat eos peccatum meum, nec noceat illis malum meum ; non obsint illis mala mea, quibus prodesse debui : nimis enim sufficiunt mihi delicta mea, non trahant me aliena secum. Nimis mihi est, si me damnant peccata mea ; non inuoluant alios mecum. Sed tu ô Sancte N. Apostole Dei, tu qui potes subleua me, & eos ; porta me, & illos ; adiuua vtròsque ; rege, & protege vtròsque : vt & ego gaudens de illorum salute mecum, & illi de mea secum, semper laudemus nostrum bonum Dominum Iesum Christum tecum, qui sit benedictus Deus, & tu benedictus Apostolus eius in æternum. Fiat, fiat, Amen.

*XLV. Ad Deum & ad omnes
Sanctos.*

1 **D**omine Deus omnipotens, æterne, & ineffabilis, sine fine, atque initio, quem vnum in Trinitate, trinum in vnitatem confitemur. Te solum Deum adoro, te laudo, te benedico, teque glorifico, tibi gratias ago, tibi me tota deuotione committo; intende voci orationis meæ; Pater de cœlis Deus, Rex meus, & Deus meus: Fili Redemptor mundi Deus miserere mei, ne perdas me cum iniquitatibus meis, neque in finem iratus referues mala mea: Sancte Spiritus benigne Deus, inspira mihi spiraculum gratiæ tuæ, & dirige me in viam salutis æternæ; doce me voluntatem tuam facere; quicquid tibi displicet in me, remoue à me. Trine, & vne, omnipotens, pie, & misericors Domine, aspice in me, & tribulationem meam in gaudium conuerte, & ne des hæreditatem tuam Altissime in perditionem. Dominator omnium, ac protector in te sperantium Domine, deprecationem meam suscipe; & per intercessionem gloriose Virginis Mariæ aufer iram tuam à me, Domine Deus salutis meæ, nec animam meam prius à corpore suscipias, quàm omnia peccata mea dimittas.

2 O gloriosa Dei genitrix, Mater misericordiæ, Virgo semper Maria, quæ Dominum omnium meruisti portare, & Regem Angelorum
rum

rum sola Virgo lactare, adiuua me in die tribulationis meæ, vt tuis fultus patrociniis, ad regna cœlestia merear peruenire.

3 O Sancte Michaël Archangele Dei, prœpositus paradisi, veni in adiutorium meum, & defende me ab hoste maligno in hora mortis meæ, & animam meam deduc in paradisum exultationis æternæ. Omnes Sancti Angeli, & Archangeli Dei, cunctæ cœlorum virtutes, omnésque sanctorum spirituum ordines, aduersæ damnationis vires reprimite, expugnete impugnantes me, à rugientis inimici sæuitia potenter me defendite, in via veritatis fideliter gradientem omni hora, die, ac nocte custodite me & in hora exitus mei, animam meam in pace vobiscum suscipite.

4 Sancte Ioannes Baptista, omnes sancti Patriarchæ & Prophetæ, exoro vos obnixa præce, manum mihi porrigite, auxilium mihi in cunctis necessitatibus meis, & infirmitatibus præbete; poscite mihi à Deo indulgentiam, patientiam, constantiam, iustitiam, obedientiam, continentiam, sanctamque perseuerantiam.

5 Sancte Petre princeps Apostolorum beatissime, omnésque sancti Apostoli, & Euangelistæ, Ecclesiarum principes, & cœlestis aulae triumphales milites, date mihi vitam honorabilem, virtutum magnitudinem, consummationem laudabilem, & æternam beatitudinē; influat mihi per vos pax, virtus, & perpetua salus.

6 Christi dulcissimi Sacerdotes, atque inclyti Doctores, omnesque sancti Confessores, qui ampliastis talentum vobis creditum per immarcescibilem fructum bonorum operum, Dei ineffabili pietate detur mihi per vos peccatorum indulgentia, totius boni copia, celestium concupiscentia, grata fratrum benevolentia, meorum reuerentia, mandatorum Dei obseruantia. Precor te beate N. deuotissima prece, dignare me inter tuos agnoscere, cum federis potens in iudicio orbem iudicaturus cum Domino.

7 Omnes sanctæ virgines, quæ celesti sponso perenni mente adhærentes, luxum calcastis sæculi, omnesque sanctæ viduæ impetrate mihi foetido, munus perennis gratiæ, vitæ sanctimoniam, corporis munditiam, cordis innocentiam, fidei firmitatem, fraternitatis charitatem.

8 Intercedite pro me omnes Sancti, qui cumque Deo placuistis ab initio sæculi. Aperte me ad voluntatem Dei peragendam in omni opere bono, vt peccatis mortuus, Deo viuam, & vota, quæ Deo voui vestris suffragantibus meritis illi toto affectu persoluam, vt ad portum salutis æternæ merear peruenire, & in æterna foelicitate vobiscum sine fine gaudere. Amen.

*XLVI. Pro Sacerdote , cū multum
timet, ne Officium Altaris , quod gerit,
magis ei noceat , quàm proficiat,
& quale consilium de tali
perplexitate capiat.*

Dulcissime, & benignissime Domine Iesu Christe, altissimi Patris altissime filii, qui cum eodem Patre tuo, & Spiritu sancto vniuersitatis creator existis; cui nota sunt omnia antequam fiant, tu nosti insipientiam meam, nosti & quàm infirma sit, & fragilis anima mea; & eius peccata, atque delicta à te non sunt abscondita. Te verò creatorem meū esse recognosco, & omnia, quæ mihi ad præsentem vitam sustentandam necessaria sunt, administrare fateor: fecisti ergo me cū tibi placuit; & tandiu in hac vita ero, quandiu tibi placuerit; nec quousque tibi placeat vlla vis me hinc expellere poterit. Et quia de hac re certissimus sum, quod ita sit, hoc super omnia immensam bonitatem tuam deprecor, vt qualitercunque mihi eueniat, dum viuo, saltem de me bonus sit finis, omnibusque iniquitatibus meis per veram poenitentiam dimissis, ad visionis tuæ gloriam peruenire valeam propter quam me creasti.

2. Fateor, dulcissime Domine Iesu, quia omnia quæ habeo, & scio, tu mihi dedisti, & docuisti, & quia propter hoc ea mihi dedisti, vt te, sicut dignum esset, super omnia diligere-
rem,

rem, & omnia, quæ tibi placeant cum magna voluntate facerem; ea verò, quæ displicent nullo modo facere auderem. Sed inter cætera bona, quæ mihi de seruitio tuo præcepisti, nescio, quo occulto iudicio tuo mihi onus Sacerdotij imponi permisisti. Quod seruitium cum diligenter intueor, quanta reuerentia sit agendum, & quam pura conscientia, & ab omni contagione peccati munda debet esse mens, quæ tam terrificum ministerium suscipit tractandum, & cum altera parte non minori diligentia respicio, quis sum ego, qui hoc tractare audeo, non parum de præsumptione mea formido, sed vehementissimè timeo, ne ad maius iudicium, maiorisque iudicij damnationem mihi sit, quod ad tam dignam rem tam indignus accedere audeo.

3 Scio certè, nec de hac re vlllo modo dubito, quia si ita viuerem, sicut ille viuere debet, qui hoc ministerium agit; nullum seruitium Dei facere possem, quod sic mihi proficuo esset, & salutis. Sed sicut proficuum esset, si vita digna existeret, ita maius periculum, & maior damnatio infirmæ animæ peccatis suis oneratae imminet, quæ tam dignam rem indigna tractare audet. Verè ita est, & plusquam dici possit, ista res utilis est, & salubris bono Sacerdoti, & plusquam dici possit periculosa est hanc indignè tractanti. Quid ergo faciet dulcissime Domine Iesu, hic tuus Sacerdos, imò hic peccator quid faciet, huius tui seruitij onere grauatius? Nimis enim sum incertus

tus quid mihi sit vtilius, dimittere, an facere. Sed tamen si ex toto dimitto, nunc rursus nimis pertimesco, ne sub huius formidinis occasione multa mala, multaque peccata audeam inchoare, vel etiam perpetrare, quæ propter huius seruitij formidinem prius non audebam vel cogitare.

4 Fateor quippe multoties cum ad huius officij seruitium me præparo, de malis quæ me fecisse recognosco, angustius, & districtius intra me doleo, & eas, quæ tunc perturbant vanas cogitationes, expeditius respuo, & post peractum seruitium mala, atque peccata, quæ iterum insurgunt propter eiusdem seruitij formidinem, timidius recipio. Cum hoc ita euenit, de eiusdem seruitij præsumptione aliquam consolationem habeo, quia propter illius reuerentiæ timorem, aliquantulum à peccatis meis cessare me intelligo. Sed ô mitissime, & misericordissime Iesu, vt tu perspicis, ita est. Sapius cor meum omni malitia plenum, omniumque iniquitatum tenebris obcœcatum, omnes fortitudines postponens, scienterque tuas præceptiones contemnens, veluti torrens, qui omnes foetores in se decurrentes secum trahit, & modò sursum, modò deorsum secum voluit, omnes immunditias carnalium delectationum recipit, & quasi porcus in coeno, sic in easdem immunditias se voluit, & reuoluit.

5 Fateor ô misericordissime Iesu coram maiestate tua iniquitates meas; fateor immanissimas

nissimas superbias, & sordidas cogitationes meas, quas abiecto timore tuo infoeliciter intus amplectitur infoelix anima mea. Vt tu vides, clementissime Domine Iesu, vt tu vides, sapiùs, & sapiùs ita facio, & in tam sordido vase, vel potiùs in tam sordido corde corpus tuum, & sanguinem suscipio: verum dico, non mihi parco: sic multoties plenus peccatis & iniquitatibus ad seruitium tui altaris accedo: vnde multum formido, quod magis ad perniciem, quàm ad salutem mihi sit hæc præsumptio, quod sic foetens, & putens, tam munda sacramenta contingere præsumo.

6 Modò veniat aliquis fidelis, qui spiritu Dei plenus sit, & miserum Sacerdotem suo spirituali consilio instruat, quid ei sit melius, quidve deterius, seruitium altaris propter huiusmodi impedimenta dimittere, an propter refrænationem multarum iniquitatum, quæ eiusdem seruitij formidine sapiùs reprimuntur, seruitium facere. Est autem de hoc (vt mihi videtur) expeditum, & salubre consilium, à peccatis cessare, & seruitium, quod Deo debemus, reddere; nos autem etsi indigni sumus Deo seruire, Deus non est indignus seruitio suæ creaturæ: de aliis nescio quid ipsi magis eligant; de me scio, quia magis volo Deo seruire, etsi non ex toto me possum à malitia retinere, quàm propter formidinem peccati, eius seruitium dimittere, & in peccatorum damnatione securiùs iacere. Melius est, vt nos verberet propter aliquam offensio-

nem

nem sui seruitij, & tamen suum seruitium facientes, quàm nos damnet propter timorem peccati suum seruitium facere nolentes. Immenſa eſt enim eius pietas, immenſa eius miſericordia, qui & ſi viderit nos viam ſuæ reſtitutionis vel claudicando ambulare, etſi ſæpiùs labendo & relabendo, non tamen ab eiufdem viæ reſtitutione velle recedere, ſi nos non laſſemus, non diu ſe retinere poterit, ſed conatum noſtrum adiuuabit, & diriget grefſum noſtrum ad viam ſalutis. Tamen ſi peccata Sacerdotis ſunt criminalia, vtilius eſt ei ab immolatione ſacrificij humiliter ceſſare, quàm per præſumptionem immolando, maiorem damnationem incurrere, donec inchoata, vel peracta pœnitentia, poſſit ad altaris ſeruitium ſecuriùs accedere.

7 Sed ecce dulciſſime, & miſericordiſſime Domine Ieſu, fateor immenſæ bonitati tuæ me eſſe nimis peccatorem, plurima, quæ tibi diſplicent facientem, & tamen tui altaris ſeruitium facere præſumentem. Non enim poſſum de tua miſericordia deſperare, non poſſum, nec mihi expedit ſeruitium tui altaris dimittere; tuum corpus, & ſanguinem non ſumere, quod pro redemptione mea mortem ſuſcepit, & qui pro remiſſione peccatorum de tuo latere lancea militis aperto cum aqua exiuit. Si indignus ſum, ſicuti ſum, & ego fateor, verbera me, emenda, & corripe, & tandiu caſtiga tuum Sacerdotem, imò tuum peccatorem, donec omnis rubigo peccati rece-

dat à me, quæ per tam longum tempus ex magna incuria indurata est in lateribus animæ meæ. Fateor, fateor, peccator sum, immundus sum, indignus sum, & tamen non recedo à te dulcissime Iesu Christe: velis, quid velis, non dimitto te; etsi infirma manu tenebo te. Non recedes à me, donec ab omni contagione peccati absolvas me, & sic carnem tuam quotidie manducantem, & sanguinem tuum bibentem, tuæque voluntati iugiter in hærentem, tua præcepta assiduè facientem, me post mortem carnis perducas ad veram salutem, scilicet ad te verum Sacerdotem, ubi cum aliis Sacerdotibus, tuis videlicet membris, ego quoque tunc non peccator, sed dignus Sacerdos, & dignum membrum corporis tui, te laudem, te glorificem per æterna sæcula. Amen.

XLVII. Cum Sacerdos diligenter contemplatur quàm misericorditer Redemptor noster naturam nostri limi unde nos fecit, pro nobis suscepit.

Summe Sacerdos, & maior cæteris Sacerdotibus, Domine Iesu Christe, cui adhæret omnis Sacerdos, imò omnis Christianus, qui ambulat coram te in veritate, auribus pietatis tuæ audi vocem meam, & si rectè precor exaudi orationem meam; non enim volo dulcissime pater aliquid te rogare, quod in rogando, te iustè possit offendere. Et si aliquando

quando inscitia, vel etiam carnali voluntate, quod sit contra salutem animæ meæ aliquid te rogare volo, hoc super omnia misericordissime Domine, precor, ne in huiusmodi petitionibus me vnquam velis exaudire. Nosti, & bene nosti Domine benignissime Deus, quantis illusionibus, quantis vanitatibus, quantis carnalium desideriorum voluptatibus, quantis secularium cupiditatum, & ecclesiasticarum dignitatum appetitionibus omni hora, & sine intermissione vulneretur infoelix animus meus. Et multoties euenit, vt tu ipse dulcissime Domine perspicias, quia si me permitteres ire secundum meam malam voluntatem, totum meipsum in magnam peccatorum voraginem præcipitarem. Propterea te dulcissime pater rogo, quia scio nimis me esse peccatorem, & aduersus peccatum nullam ferè habere virtutem, vt per magnam misericordiam tuam retineas furorem meum, qui me trahit ad peccatum, & confundas, & destruas omne malum desiderium, quod peruertit omnem rectitudinis in me sensum.

2. Aliquando amator hominum Deus cum studiosius cogito mala, quæ multoties feci, & adhuc miser, & peccator facere nõ desisto, ad memoriam reduco, & diligenter qualiter viuam, qualiter ipsa mala, quæ feci & adhuc facio plangam, quod Sacerdos dicor, sed officium Sacerdotis operibus dignis non impleo, quamuis & de multis aliis, quæ feci multum pertimescam, de huius officij dignitate quam

indignus porto, super omnia quæ mihi euenire possunt, valdè formido. Est autem huius officij dignitas plusquam æstimari possit magna, & inæstimabiliter Deo, & hominibus cara, si Sacerdos ita viuit sicut ille viuere debet, qui huius officij curam gerit. Porto autem ego nomen huius dignitatis, sed infoelix vita mea ferè in omnibus contradicit malè agendo, huius nominis dignitati. Est enim cor meam immundum, omnes sensus corporis mei immundi, & sic interiùs, & foris totus immundus non inuenio in toto me aliquid mundum, vbi honestè, & sicut decet possim reponere corpus dominicum.

3 In magnis itaque angustiis constitutus, & quid potissimum mihi sit faciendum nescius, huc, illucque modò hoc, modò illud cogitans, me circumfero, diligentiusque omnem conscientiam meam reuoluo, si fortè aliquod consilium salubre inuenirem, quod ad salutem animæ mihi esse intelligerem. Omnia ergo quæ erga me geruntur circumspiciens, & ferè nihil, aut parum boni in toto me inueniens, hoc tantillum boni ibi vix animaduerti, si tamen bonum debeat dici, quod bonum ego cum habeo, in alio cum habet diligo, & cum non habeam humiliter me non habere recognosco, quod peccatorem & miserum plusquam alium quemlibet me esse credo, & tamen de misericordia Dei omnipotentis non despero. Credo enim, quòd illi cui cura fuit me cum non essem facere, & ad-

huc cura est, mihi ea quæ ad huius vitæ vsum sunt necessaria pro misericordia sua providere; cura illi erit pro pietate sua mihi dare adhuc aliquod bonum opus facere, vel saltem, si non ex toto totum aliquod bonum valeam inchoare; & si non ex toto, à malis vel aliquantulum cessare.

4 Est enim pius Deus, & misericors, nullo modo creaturam suam perdere volens, sed modis omnibus vt ad pietatem suam redeat misericorditer monens. Quantum verò suam creaturam diligit, quantum inuitus eam perdat in hoc veraciter ostenditur, cum de cœlo in terram descendit; cum ille, qui sine initio erat, initium pro amore creaturæ habere voluit, limumque vnde nos fecit pro redemptione nostra assumpsit, & ipsum limum scilicet carnem suam, quam pro nobis assumpsit, postquam per passionem Crucis in ipsius Crucis ara bene ex coacta est, nobis ad manducandum porrigit, & ipsius carnis sanguine eiusdem Crucis torculari expresso, dum nos potat, sitim animæ nostræ extinguit. Hanc autem carnem nostri redemptoris cum manducamus, & sanguinem bibimus, cum limo nostro miscemus, & de hoc quoque emplastrum facientes, nostrisque infirmitatibus apponentes, si dignè sumimus, omne protinus, quod ad damnationis periculum nos pertrahit, ex interioribus animæ nostræ præiicimus.

5 O immensa Domini nostri Iesu Christi

pietas, ô admiranda, & ineffabilis misericordia. Si aliquis potens homo cum magno comitatu hominum pergens fortè iuxta viam, per quam transfret in aliquo coeno aliquem pauperem immersum videret, qui se per se ipsum nullo modo extrahere posset de illo coeno in quo immerfus esset, miseratione motus eundem pauperem per se ipsum de illo coeno extraheret; nulli dubium, quin huiusmodi magnæ misericordiæ, magnæque pietatis ab omnibus prædicaretur, magnis laudibus ab omnibus rectum sensum habentibus extolleretur. Et quanto hoc opus misericordiæ pro paupere, & inope fecisset, tanto plus pius, & misericors omnibus piis, & veraciter Christianis appareret. Quid ergo? quid æstimari debet de magna Domini nostri Iesu Christi pietate, de ineffabili eius misericordia, & charitate, qui cum ipse sine initio sit, & mortale initium, & mortalitatem sumpsit pro paupere, & ultra modum paupere, & inope, ut illum extraheret de sordidissimo coeno peccati, in quo se ipsum immiserat miser, & infœlix? Propter hoc miser homo tantam infœlicitatem patiebatur, sicque infœliciter in ipsis voraginibus æternæ perditionis erat immerfus; magnis angustiis magnisque doloribus famis, & sitis erat oppressus. Ex vna igitur parte intolerabilem foetorem coeni in quo erat immerlus patiens; ex parte altera, qui eius miseræ, & dolori compateretur nullum inueniens, tam ex foetenti coeno in quo iacebat,

bat, quàm ex desperatione consolationis, quàm à nullo sperabat, intolerabili dolore afficiebatur. Et si diutiùs differretur, quòd ab aliquo misericorde aliquando misericordia ei non impenderetur, iam ab ipsis miseriis æternæ perditionis irreparabiliter moreretur.

6 Venit ergo misericors creator, ineffabilem pietatem habens ad hunc peccatorem in luto peccatorum iacentem; non expolians se indumento gloriæ suæ, induit pannos miseriæ nostræ. Venitque velut mundissimus sol per ipsos foetores, nullam tamen contaminationem foetoris patiens, usque ad ipsum miserum peccatorem; eúmque ab ipsis foetoribus extergens, tenuit per brachium, extraxit in planum. Extractum verò de lacu miseriæ, & de luto fæcis cibavit pane sapientiæ salutaris; & post hæc ipsa sua carne, quam pro eius redemptione susceperat, & suo sanguine, qui pro remissione peccatorum fusus est, cibavit, & potavit, & sic refocillatum ab ipsis doloribus, quibus tam grauitè vexabatur, mitigavit. Hæc autem caro, quam ei ad manducandum dedit, de natura eiusdem limi fuit, vnde primum hominem plasmauit, quem ad imaginem, & similitudinem suam creavit; quam similitudinem, quam ipse homo priùs per suam culpam diffiguravit, per carnis suæ comestationem, rectamque fidem ad integrum reformauit: hanc verò carnem, vel huius limi naturam, postquam Christus passus est in Cruce, postquam resurrexit

tertia die , ad cœlos portans , ad dexteram Patris collocavit , eique dominationem super Angelos , & Archangelos donavit.

7 Ecce limus qui per naturam suam in terra semper adhæret , à Redemptore nostro in cœlo portatus , ipsum cœlum , & omnia , quæ in eo sunt , sub domino suo habet. Ad quem limum nemo fidelis potest , vel poterit ascendere , nisi eum priùs curet in terra salubriter comedere , eiusque sanguinem bibere. Huius carnis , & sanguinis ego qualiscunque minister , & Sacerdos , dum tantam pietatem , tantæque pietatis dulcedinem Redemptoris nostri erga creaturam suam conspicio , de eius immensa bonitate non diffido. Succurre ergo Domine Iesu Christe , succurre tuo Sacerdoti , indulge eius peccatis , atque delictis , ut dignè valeam tui corporis , & sanguinis mysterium celebrare , & dignè celebrans , corporis tui , & sanguinis veritatem dignè comedere , & bibere , & sic usque in finem iugiter perseverans , ad te post mortem carnis valeam pervenire ; ubi , non per intervalla , sicut modò , sed sine intermissione cum Sanctis omnibus te ipsum , qui veritas , & vita es , possum comedere , & bibere.

XLVIII. *Præparatiua, cùm Sacerdos est celebraturus, & qualiter cùm corpus Christi, & sanguinem in manibus tenet, tenensque dulciter recordetur, quos dolores in corde in Cruce pro nobis passus est.*

Dulcissime, & super omnia desideranda desiderande, & suauissime IesuChriste, adesto supplicationi meæ, & intende voci orationis meæ, & per tuam magnam misericordiam, emunda ab omni inquinamento peccati animam meam, vt dignus possim accedere ad seruitium tui altaris, dignèque tractare mysterium corporis, & sanguinis tui. Fateor dulcissime Domine coram omnipotentia tua, me nimis esse culpabilem, & multa mala ferè per singulas horas facientem, & tamen de ineffabili bonitate tua non desperantem. Bonus es tu Domine, & in bonitate tua doce me iustificationes tuas; vt eas intelligendo, easque sicut decet iugiter operando, mundo corde, mundaque anima possim recipere mysteria tua.

2. Ecce anima mea, præpara hospitium cordis tui ad suscipiendum corpus, & sanguinem creatoris tui mundis cogitationibus, mundisque operibus; expurga ab omnibus interioribus tuis quidquid potest offendere hospitem tam immensæ maiestatis, non enim potest in illa anima, vel in illo corde manere, quam possidet aliqua contaminatio malitiæ;

& nisi ibi summa pax, summáque charitas fuerit, indignum iudicans illud hospitium conuersatione suæ mansionis, nec diu ferens tantam inquietudinem perturbationis, ab illo hospicio cito discedit. Væ autem menti illi quam Christus propter suas iniquitates deserit, deserensque, & damnans, tentationibus, & dolis inimici seduci permittit.

3 Diligenter ergo ô anima mea inspicere, diligenter omnes sensus corporis tui ad te ipsam interiùs recollige; & quidquid in eis sordidum, vel immundum inueneris, foras proice, expulsáque; omni malitia vel iniquitate diligenter post illas aditù peccatis interclude, ne ad te valeant quandoque redire, vel amplius interiora tua inquinare. Peractis verò omnibus, quæ ad ipsius venerabilis mysterij consecrationem pertinent; expulsisque omnibus, quæ ipsius mentis arcanum maculare solent; ô tu misera anima mea, cum magna diligentia intuere omnes negligentias tuas, omnia mala, & peccata, quæ facere solebas, Et cum ipsius redemptoris tui corpus, & sanguinem in manibus tenes, illius ineffabilem misericordiam, quàm dulciùs potes exora, vt per suam magnam pietatem omnia peccata tua dimittat, & vt hæc, vel alia amplius admittere non valeas; hoc ante omnia, & sicut interitum tuum moneo caueas, ne in huiusmodi recordationibus aliquos diaboli laqueos incurras, quos multi incauti sæpiùs incurrunt; qui dum mala sua quasi pro eis

plorantes ante mentis oculos reducunt, per easdem recordationes in ipsorum malorum delectationes insipienter reincident.

4 Recordare quàm dulciùs potes ipsius corporis Christi ineffabilem pietatem, & plusquam æstimari possit admirandam dulcedinem, quod pro redemptione tua multas iniurias sustinuit, & ad vltimum crucifixum sit. Sed & ipsam passionem, quam in cruce pertulit per singulos dolores cogita, & recogita; scilicet cum quanto dolore ipsius crucis patibulo, & pedes eius, & manus infixæ sunt; latus eius per militis lanceam transforatum; ab ipsis pro quibus patiebatur, ibi ante crucem quasi malefactor sit illusus, irrisus, & tam horrida opprobria sustinens quasi agnus mansuetissimus inæstimabilem patientiam ostendit. Qui cùm facile posset, non se de suis interfectoibus vindicauit, sed patrem, vt hoc peccatum illis dimitteret, orauit. Cùm ergo huiusmodi recordationibus quasi satiata requiescere cœperis, nec tamen requiescens hæc dulciter, & cum magno affectu ruminare cessaueris, ad ipsum dulcissimum dulcissimi Domini corpus, quod in manibus tenes, loquere, & quasi cum præsentis loquens, tuas illi necessitates expone. De quo hoc fideliter crede, quòd corpus hoc veraciter illud corpus sit, quod de virgine natum est, quod crucifixum est, quod in sepulchro positum est, quod tertia die à mortuis resurrexit, quod ad cœlos ascendit.

5 Nec dubites in illa hora sacrificij corporis, & sanguinis tui Redemptoris, Angelos adesse suo creatori, suique creatoris carni, & sanguini cum magna reuerentia ineffabile obsequium deferre. Quid verò de omnibus Sanctis æstimari debet? Quid cogitari potest, cum ipsius redemptionis suæ pretium in terra celebrari conspiciunt, de cuius æterna visione lætantes, iam magnum gaudium possident in cœlo? Tu verò anima mea, hæc omnia fideliter credens, carnemque tui creatoris dulciter amplectens, in eius amplexibus eius pietati significa tuam necessitatem, & quàm dulciùs potes eius exora pietatem, vt per suam ineffabilem misericordiam, omnem tuam emundet foeditatem. Ingere totam te ipsam in Christum, quem tenes, & ipsum prius adorans, iterum tuas, & iterum repræsentans ingere necessitates.

XLIX. Sacerdotis ante consecrationem corporis Christi.

1 **O** Dulcissime Domine Iesu Christe, qui pro mea redemptione crucifixus es, & mortuus, ante te est omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus. Ecce benignissime Deus coram te est miseria mea, & in manibus meis est misericordia tua; miseria peccatricis animæ meæ, misericordia redemptionis tuæ. Miserere ergo
 mei

mei Deus secundum magnam misericordiam tuam, & secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam, & ab hac hora usque in finem custodi vitam meam. Defende ab omni iniquitate animam meam, ut iam amplius agere non valeam unde oculos tuæ maiestatis offendam. Da mihi benignissime Deus, te sicut iubes, & rectum est, super omnia diligere: deinde proximum non minus, quam meipsum, sicut item præcipis, amare. Est enim hoc iustissimum, & omnino rationabile, ut te super omnia, & etiam plusquam nos debeamus diligere; quia tu nos antequam essemus dilexisti, diligens creasti, creatos ad notitiam sanctissimi nominis tui adducere curasti; nos verò neque hoc ipsum, quod te, vel aliquid boni diligimus à nobis ipsis, nisi à te habemus. Proximum verò nostrum & tu nobis sicut nos ipsos rectè diligere præcipis, & nos rectè diligimus eum sicut præcipis, quia æquali dilectione nos omnes creasti, æquali dilectione pro omnibus passionem suscepisti, æqualiter omnibus vitam æternam præparasti.

3 Da omnibus clementissime Pater, qui fidem rectam habent rectè, & sanctè vivere, nec in vlla omnino re ab his, quæ præcipis deviare: his verò qui nondum in te credunt, antequam de hac vita exeant da fidem, & dilectionem sanctissimi nominis tui suscipere, & susceptam usque in finem rectam, & inuiolatam

latam custodire. Sit omnibus viuis, & defunctis sacrificium tui corporis, & sanguinis remissio omnium peccatorum. Viuis quidem, qui rectè viuunt, & si nondum rectè viuunt, rectè quandoque viuere volunt. Defunctis autem, qui per hoc sacrificium se sperant in misericordia tua accipere remissionem suarum iniquitatum, & post hæc peruenire ad gloriam sempiternam, regnūque cœlorum.

4 Credimus Domine Iesu Christe, quod tu idem ipse, qui es filius Dei, es filius Virginis: tu idem ipse, qui in principio eras verbum, & verbum eras apud Deum, & Deus eras verbum, & per quod omnia facta sunt, à Patre ante omnia genitus, in tempore es ex Virgine natus, quamuis altera persona sis quàm Pater. Postquàm factus es filius virginis & habitasti in nobis; altera natura existens secundùm quod filius Dei es, quamuis in duabus naturis vna persona Deus, & homo existis: æqualis Patri secundùm diuinitatem; minor Patre secundùm humanitatem. Quia verò tu idem ipse Deus, qui homo, & qui homo Deus, propterea Sanctissima virgo quæ te portauit, ab omnibus fidelibus *theotocos* prædicatur, & creditur, hoc est mater Dei. Et quia tu non alter filius Dei, alter filius hominis, sed tu idem ipse filius Dei, qui filius hominis, passionem, & mortem pro salute humani generis suscepisti, non in natura deitatis; sed in natura humanitatis, tu idem ipse, non alter

propter distantiam naturæ , sicut nec vna natura existens propter vnitatem personæ.

5 Est adhuc dulcissime Domine Iesu Christe quod de ineffabili charitate , qua nos diligis, cogitare possumus, & debemus, quòd nobis miseris peccatoribus ad iudicium tuæ magnæ dilectionis, in hoc mysterio tui corporis, & sanguinis ostendis. Cum aliquis homo alterum hominem sicuti plus potest diligit, præter alia vi dilectionis forsitan potest pro eo mori, si ita dilectio exigit, quod tamen rarò accidit, vt quis hoc pro suo dilecto velit pati. Quod si vnquam amicus pro amico facit, in magnam admirationem, magnúmque stuporem omnis qui hoc audiuit conuertitur. Tu verò dulcissime Domine Iesu non solùm pro amicis; sed & pro inimicis mori voluisti: Et non solùm hoc, sed & istud, quod nullus facere pro amico vult, fecisti, & adhuc facis: videlicet cùm te ipsum, qui pro nobis mortem sustinuisti, das ad manducandum, & bibendum in hoc mysterio tui corporis, & sanguinis: manducamus corpus tuum, & bibimus sanguinem tuum, scilicet nostræ redemptionis pretium. Da mihi ergo Domine Iesu sic castè, & sanctè deinceps tui altaris seruitium facere, vt sic viuendo, sic faciendo, sic carnem tuam manducando, & sanguinem bibendo, post mortem carnis ab omnibus peccatis absolutus, ad te Creatorem meum, & Redemptorem, recto itinere valeam peruenire, vbi te cum omnibus.

Sanctis in æterna foelicitate sine fine possim
laudare, & benedicere.

L.

SACERDOTIS CELEBRATVRI.

*Quidam dicunt istam orationem esse Augusti-
ni; quidam verò Ambrosij; sed apparet
melius, quod sit Anselmi, qui eam composuit
ex eorum dictis diuersimodè collectis, sicut
cætera opuscula sua.*

SVMME sacerdos, & vere pontifex Iesu
Christe, qui te obtulisti Deo Patri ho-
stiam puram & immaculatam in ara Crucis
pro nobis miseris & peccatoribus, & qui de-
disti nobis carnem tuam ad manducandum,
& sanguinem tuum ad bibendum, & posuisti
mysterium istud in virtute Spiritus sancti tui,
dicens: Hæc quotiescunque feceritis, in mei
memoriam facietis: Rogo per eundem san-
guinem tuum, magnum salutis nostræ pre-
tium: rogo per hanc miram & ineffabilem
charitatem, qua nos miseros & indignos sic
amare dignatus es, vt lauares nos à peccatis
nostris in sanguine tuo: Doce me seruum
tuum indignum, quem inter cætera dona tua
etiam ad officium sacerdotale vocare digna-
tus es, nullis meis meritis, sed sola dignatione
misericiordiæ tuæ: doce me quæso per Spi-
ritum sanctum tuum, tantum tractare myste-

rium ea reuerentia & honore, ea deuotione & timore, quibus oportet & decet. Fac me per gratiam tuam semper illud de tanto mysterio credere & intelligere, sentire & firmiter tenere, dicere & cogitare, quod tibi placet, & expedit animæ meæ. Intret spiritus tuus bonus in cor meum, qui sonet ibi sine sono, & sine strepitu verborum loquatur omnem veritatem. Profunda quippe sunt nimis, & sacro tecta velamine. Propter magnam clementiam tuam concede mihi Missarum solemniam mundo corde & pura mente celebrare. Libera cor meum ab immundis & nefandis, vanis & noxiis cogitationibus. Muni me beatorum Angelorum pia & fida custodia, ac tutela fortissima, vt hostes omnium bonorum confusi discedant. Per virtutem tanti mysterij, & per manum sancti Angeli tui repelle à me, & à cunctis seruis tuis durissimum spiritum superbix & coenodoxix, inuidix & blasphemix, fornicationis & immunditix, dubietatis & diffidentix. Confundantur qui nos persequuntur, pereant illi qui nos perdere festinant.

2 Rex virginum, & amator castitatis & integritatis, cœlesti rore benedictionis tuæ extingue in corpore meo fomitem ardentis libidinis: vt maneat in me tenor castitatis corporis & animæ. Mortifica in membris meis carnis stimulos, omnesque libidinosas commotiones, & da mihi veram & perpetuam castitatem cum cæteris donis tuis, quæ tibi
pla

placent in veritate, vt sacrificium laudis casto corpore & mundo corde valeam tibi offerre. Quanta enim cordis contritione, & lacrymarum fonte, quanta reuerentia & tremore, quanta corporis castitate & animi puritate istud diuinum & cœleste sacrificium est celebrandum, vbi caro tua in veritate sumitur, vbi sanguis tuus in veritate bibitur, vbi immissis, terrena diuinis iunguntur, vbi adest sanctorum Angelorum præsentia, vbi tu es sacrificium & sacerdos mirabiliter & ineffabiliter constitutus?

3 Quis dignè hoc celebrare poterit, nisi tu Deus omnipotens offerentem feceris dignum? Scio Domine, & verè scio, & idiplum pietati tuæ confiteor, quia non sum dignus accedere ad tantum mysterium propter nimia peccata mea, & infinitas negligentias meas. Sed scio, & veraciter ex toto corde meo credo, & ore confiteor, quia tu potes me facere dignum, qui solus potes facere mundum de immundo conceptum semine, & de peccatoribus iustos & sanctos. Per hanc omnipotentiam tuam te rogo Deus meus, vt concedas mihi peccatori hoc sacrificium celebrare cum timore & tremore, cum cordis puritate, & lacrymarum fonte, cum læticia spirituali & cœlesti gaudio. Sentiat mens mea dulcedinem beatissimæ præsentia tuæ, & excubias sanctorum Angelorum tuorum in circuitu meo.

4 Ego enim Domine, memor venerandæ passionis tuæ accedo ad altare tuum, licet peccator,

cator, vt offeram tibi sacrificium, quod tu instituisti, & offerri præcepisti in commemorationem tui, pro salute nostra. Suscipe illud quæso, summe Deus, pro Ecclesia sancta tua, & pro populo quem acquisisti sanguine tuo. Et quoniam me peccatorem inter te & eundem populum tuum medium esse voluisti, licet in me aliquod boni operis testimonium non agnoscas, officium saltem dispensationis creditæ non recuses, nec per me indignum eorum salutis pereat pretium, pro quibus victima salutaris dignatus es esse redemptio. Profero etiam Domine (si digneris propitius intueri) tribulationes plebium, pericula populorum, captiuorum gemitus, miserias orphanorum, necessitates peregrinorum, inopiam debilium, desperationes languentium, defectus senum, suspiria iuuenum, vota virginum, lamenta viduarum.

5 Tu enim misereris omnium Domine: & nihil odisti eorum quæ fecisti. Memorare quæ sit nostra substantia: quia tu pater noster es, quia tu Deus noster es; ne irascaris satis, neque multitudinem viscerum tuorum super nos contineas. Non enim in iustificationibus nostris prosternimus preces nostras ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis. Aufer à nobis Domine iniquitates nostras, & ignem sancti Spiritus in nobis clementer accende. Aufer cor lapideum de carne nostra, & da nobis cor carneum, quod te timeat, diligat & honorificet, te delectetur, te
fe

sequatur, te perfruatur. Oramus Domine clementiam tuam, vt sereno vultu familiam tuam, sacri tui nominis officia præstolantem aspicere digneris, & vt nullius sit irritum votum, nullius vacua postulatio, tu nobis preces suggere, quas ipse audire propitius & exaudire digneris.

6 Rogamus etiam te, Domine sancte Pater, & pro spiritibus fidelium defunctorum: vt sis illis salus, sanitas, gaudium & refrigerium, hoc magnum pietatis sacramentum, Domine Deus meus; sit illis hodie magnum & plenum conuiuium de te pane viuo, qui de cœlo descendisti, & das vitam mundo, de tua carne sancta & benedicta, Agni videlicet immaculati, qui tollis peccata mundi, quæ de sancto & glorioso beatæ virginis Mariæ utero est assumpta, & de Spiritu sancto concepta; ac de illo pietatis fonte, qui per lanceam militis ex tuo sacratissimo latere emanauit: & exinde refecti & satiati, refrigerati & consolati exultent in laude & gloria tua. Peto clementiam tuam Domine, vt descendat super panem tibi sacrificandum plenitudo tuæ benedictionis, & sanctificatio tuæ diuinitatis. Descendat etiam Domine illa sancti Spiritus tui inuisibilis, incomprehensibilisque maiestas, sicut quondam in patrum hostias descendebat, qui & oblationes nostras corpus & sanguinem tuum efficiat, & me indignum sacerdotem doceat tantum tractare mysterium cum cordis puritate, & lacrymarum deuotione,

uotione, cum reuerentia & tremore, ita vt placidè ac benignè suspicias sacrificium de manibus meis ad salutem omnium tam viuorum quàm defunctorum.

7 Rogo etiam te Domine, per ipsum sacrosanctum mysterium corporis & sanguinis tui, quo quotidie in Ecclesia tua pascimur & potamur, abluimur & sanctificamur, atque vnus summæ diuinitatis participes efficimur, da mihi virtutes tuas sanctas, quibus repletus, bona conscientia ad altare tuum accedam, ita vt hæc cœlestia sacramenta efficiantur mihi salus & vita. Tu enim dixisti ore tuo sancto & benedicto: panis quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Ego sum panis viuus, qui de cœlo descendi. Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternum. Panis dulcissime, sana palatum cordis mei, vt sentiam suauitatem amoris tui. Sana illud ab omni languore, vt nullam præter te sentiam dulcedinem. Panis candidissime, habens omne delectamentum, & omnem saporem, qui nos semper reficis, & nunquam in te deficis: comedat te cor meum, & dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ. Mandueat te Angelus ore pleno, manducet te peregrinus homo pro modulo suo, ne deficere possit in via, tali recreatus viatico. Panis sancte, panis viue, panis munde, qui descendisti de cœlo, & das vitam mundo, veni in cor meum, & munda me ab omni inquinamento carnis & spiritus. Intra in animam
meam,

meam, sana & munda me interiùs & exter iùs. Esto tutamen, & continua salus animæ & corporis mei. Repelle à me insidiantes mihi hostes : recedant procul à præsentia potentia tua, vt foris & intus per te munitus, recto tramite ad tuum regnum perueniam, vbi non in mysteriis, sicut in hoc tempore agitur, sed facie ad faciem te videbimus, cùm tradideris regnum Deo & Patri, & erit Deus omnia in omnibus. Tunc enim me de te satiabis satietate mirifica, ita vt nec esuriam, nec sitiam in æternum. Qui cum eodem Deo Patre, & Spiritu sancto viuis & regnas per omnia sæcula sæculorum. Amen.

L I. *Humilis confessio peccatoris, & indigni laude.*

I Gnosce Domine, ignosce pie, ignosce & miserere, parce ignorantia meæ, & multæ imperfectioni meæ. Noli me tanquam temerarium reprobare, quod audeam seruus, vtinam vel bonus, & non etiam inutilis & malus, & ideò valde malus, quia te omnipotentem Deum nostrum terribilem, & nimis metuendum sine cordis contritione & lacrymarum fonte, sine reuerentia debita & tremore, laudo, benedico, atque adoro. Si enim Angeli te adorantes & laudantes tremunt mira exultatione repleti : ego peccator dum tibi assisto, laudes dico, sacrificium offero, cur non corde pauco, vultu palleo, labiis tremo,
toto

roto corpore inhorresco, sicque obortis lacrymis coram te indefinenter lugeo ? Volo, sed non valeo, quia nequeo quod desidero. Hinc enim mecum vehementer admiror, dum te nimis terribilem oculis fidei cerno.

2 Sed quis hoc sine ope gratiæ tuæ ? Vniuersa enim salus nostra magna misericordia tua. Miserum me, quomodo sic insensata facta est anima mea, vt non terreatur terrore nimio, dum stat ante Deum, & suas illi laudes decantat ? Miserum me, quomodo sic induit cor meum, vt oculi mei indefinenter non producant flumina lacrymarum, dum conseruus sermocinatur coram Domino suo, homo cum Deo, creatura cum creatore, qui factus est ex limo, cum eo qui omnia fecit ex nihilo ? Ecce Domine pono me ante te, & quid in secretis de me sentio, fraternis auribus non taceo. Tu diues in misericordia, & largus in præmiis, da mihi de bonis tuis, vt ex eis seruiam tibi. Non enim aliunde possumus tibi seruire, neque placere nisi de tuo munere.

3 Confige quæso timore tuo carnes meas, lætetur cor meum, vt timeat nomen tuum. Utinam sic te timeret peccatrix anima mea, quomodo ille vir sanctus qui dixit : semper enim quasi tumentes super me fluctus tumui Deum. Dator enim omnium bonorum Deus, da mihi inter laudes tuas fontem lacrymarum simul cum cordis puritate & mentis iubilatione, vt perfectè te diligens, & dignè te laudans,

dans, ipso cordis palato sentiam, gustem, & sapiam, quàm dulcis & suavis es Domine, sicut scriptum est: *Gustate & videte, quoniam suavis est Dominus. Beatus vir qui sperat in eo. Beatus populus qui scit iubilationem, beatus vir cuius est auxilium abs te, ascensionem in corde suo disposuit, in valle lacrymarum, in loco quem posuit. Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Beati qui habitant in domo tua Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te.*

LII. *Pro Sacerdote, qui habet celebrare.*

Impellit me Domine Deus ministrandi officium, hostias salutaris offerre pro populi delicto. Terret conscientia indebiti Sacerdotij pro reatu proprio. Si à me omnium Sacerdotum peripsemate sacrificium offeratur, pollutæ conscientia crimem augetur; si tamen maiestati vniuersæ carnis Iudicis non offertur, negligentia reatus adscribitur. Inter hæc tuæ omnipotens Deus libramen pietatis implo-ro; cuius diem ultionis accusante conscientia pertimesco, ne indignum misericordia tua iudices, quem à tempore pœnitentiæ non excludis. Suspende Domine securim, donec cultor vineæ Spiritus sanctus admoveat cophinum stercoreis ad radicem infructuosæ arboris. Parce mihi Domine, parce clementissime, qui Davidem post lapsum clementer ad
veniam

veniam reuocasti; qui Petri misericors, amare flentis lacrymas respexisti; qui latronem tanti facinoris reum diuina gratia illustrasti, cui mox obtinuit confessio perspicere Dei filium, fides præmium, pœna veniam, lamenta gaudium sempiternum: dum confessor in cruce, possessor paradisi extitit post crucem. Sed quia verba venia pietatis tuæ indigent, quæ indigni Sacerdotis opera non commendant, saltem astantium vota suscipe, vt & mihi suis apud te precibus veniam, & eorum meritis sacrificia nostrorum vulnerum salubriter nobis conferant medicinam. Et quia omnipotens Deus pro nobis omnibus factus es hostia pro peccatis, adsis nobis satisfactio in sacrificio pro delictis, qui viuis, & regnas, &c.

LIII. Pro Sacerdote celebraturo.

CONscientia quidem trepidus omnipotens Deus ad altare tuum accedo, sed ad fiduciam de tuæ pietatis misericordia retineor. Et licet ad celebranda tibi sacrificia, semper inueniar indignus, tamen si recedo, vereor de inobedientia condemnari. Pro qua re dignare me piissime pater paterna pietate, ac placato vultu respicere, & cordis mei interim ora purgare. Et si ego pondere peccatorum meorum, ac reatu constringor; mearum tamen precum obtentu, tibi sine quæso Domine in omnibus placita mysteria

ria consecrandi. Per Dominum nostrum,
&c.

L I V. *Ad idem faciendum.*

Conscientia culpabilis, vita trepidus, & anxius, criminum funibus captiuatus, te unicum refugium & singulare remedium miserorum, deprecor Domine, vt mei indigni Sacerdotis tui miserearis, mihi que indulgeas, quod illud Sacramentum salutare, Angelis, & Archangelis, & omnibus sublimitatibus tremendum, & adorandum, sceleratis labiis consecrare, ac profanatis manibus præsumo at-trectare: sed dum accedo per me, fateor Domine, præsumo de te, memor malorum meorum, & tuorum quæ à sæculo sunt bonorum. Adhuc Domine te rogare præsumo, vt non sit mihi sacrosanctum sacrificium tuum ad iudicium, neque ad condemnationem; sed potius ad liberationem peccatorum, & angustiarum mearum, & ad perennem animæ meæ saluationem. Id ipsum Domine Deus supplicans repeto, non elata, vt ipse conspicias, præsumptione, sed prona, & pauida præsumptione, quia miser, & immundus carnis tuæ sanctæ, & pretiosi sanguinis tui Sacramentum immundis manibus consecrare audeo. Supplex exoro; & obsecro Domine ministerium tuum respice, & misero mihi ministro miserere, sacrificatorem purifica, & sacrificium sanctifica. Deus Pater, audi me; quicquid

quid est in me contra me clementer aufer à me; apta me tuo sancto seruitio, ac ministrum idoneum tibi me perfice, & annue, vt quæ tibi placita sunt, inter hæc sancta mysteria postulem, & quæcunque postulo tua Domine benignissima, quæso, misericordia percipiam. Tibi honor, tibi gloria in sæcula sæculorum. Amen.

L V. Ad idem faciendum.

SI tantum Domine reatum nostræ delinquentiæ cogitamus, deputatum obseruationis ministerium non implemus: graue est enim, quod ad mensam tuam mundo corde, & innocentibus manibus non venimus; sed grauius est, si dum peccata metuimus, etiam sacrificium non reddamus. Liceat igitur pro inobedientia assistere, pro indulgentia petere, pro officio ministrare, pro remedio immolare, pro populo obsecrare. Quæso ergo conforta in me quod trepidat; cura quod tædet, reconcilia quod discordat; euacua quod corrumpit; humilia quod superbit. Sit pia iustitia clemens correctio, nunquam absorbeat peccatorem, imò reconciliet poenitentem. Da in salutem disciplinam, non in mortem sententiam: exaudi peccatoris precem, qui visitas in dolore gementem. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

LVI. *Ante perceptionem corporis, & sanguinis Christi.*

1 **D**omine Iesu Christe, qui Patre disponente, Spiritu sancto cooperante, per mortem tuam spontanea voluntate misericorditer à peccato, & morte æterna mundum redemisti, adoro, & veneror, eo quo possum, quamuis tepido affectu, & humili deuotione, gratias agens tanto beneficio, sanctum corpus & sanguinem tuum, quæ ad emundationem, & defensionem à peccatis, accipere desidero. Confiteor Domine, quia nimis sum peccator, & indignus ad eorum tactum accedere. Sed confidens de illa clementia, qua pro peccatoribus, vt iusti fierent, animam tuam ponens, eam dedisti, & pia hostia patri mactari voluisti; illa præsumo, licet peccator, vt per illa iustificer, accipere.

2 Supplex ergo te pie miserator hominum obsecro, vt quæ ad delendum peccata dedisti, non mihi sint ad peccatorum augmentum, sed ad indulgentiam, & tuitionem. Fac me Domine ita ea ore, & corde percipere, atque fide, & affectu sentire, vt per eorum virtutem sic merear complantari similitudini mortis, & resurrectionis tuæ per veteris hominis mortificationem & nouitatem iustæ vitæ, vt dignus sim corpori tuo, quod est Ecclesia, incorporari; & sim membrum tuum, & tu caput meum, & maneam in te, & tu in me, quatenus

renus in resurrectione reformes corpus humilitatis meæ configuratum corpori claritatis tuæ secundum promissionem Apostolici, & in te in æternum gaudeam de gloria tua, qui cum Patre & Spiritu sancto, &c.

L VII. *Ante perceptionem corporis Christi.*

Domine Iesu Christe, fili Dei viui, qui ex voluntate Patris cooperante Spiritu sancto per mortem tuam mundum viuificasti, adoro, & veneror hoc sanctum corpus tuum, & hunc sanguinem tuum, quod est traditum, & qui pro multis effusus est in remissionem peccatorum: deprecorque clementiam tuam, misericordissime Domine, per horum virtutem, fac me vnum de illis multis, & fac me hoc sentire sic per fidem, & affectum, vt sentiam ea per salutis effectum. Et absolue, & libera seruos, & ancillas tuas, me, & omnes, qui mihi confessi sunt peccata sua, & pro quibus promisi, vel obnoxius sum exorare, & qui se sperant, vel petunt meis orationibus apud te iuuari, ab omni peccato, & poena peccati; & fac Ecclesiam tua continua protectione & consolatione lætari.

L VIII. *Pro virtutibus augendis*
Capitulum.

7 **D**omine Deus meus, da cordi meo te desiderare, desiderando quærere, quærendo inuenire, inueniendo amare, amando mala mea redimere, redempta non iterare. Da Domine Deus meus cordi meo poenitentiam, spiritui contritionem, oculis lacrymarum fontem, manibus eleemosynæ largitionē. Rex meus extingue in me desideria carnis, & accende vim tui amoris, Redemptor meus expelle à me spiritum superbix, & concede mihi propitius thesaurum humilitatis tuæ. Saluator meus amoue à me furorem iræ, & indulge mihi benignus frænum patientiæ. Creator meus euelle à me animi rancorem, & largire mihi mentis mitis dulcedinem. Da elementissime Pater solidam mihi fidem, spem congruam, charitatem continuâ. Rector meus auerte à me corporis vanitatem, mentis inconstantiam, cordis vagationem, oris scurrilitatem, oculorum elationem, ventris ingluuiem, opprobrium proximorum, scelera de tractionum, curiositatis pruriginem, diuitiarum cupiditatem, potentatum rapinam, inanis gloriæ appetitum, hypocrisis malum, adulationis venenum, contemptum inopum, oppressionem debilium, auaritiæ ardorem, inuidiæ rubiginem, blasphemix mortem. Refeca in me factor meus temeritatem, iniquam
per

pertinaciam, inquietudinem, ociositatem, somnolentiam, pigritiam, mentis hebetudinem, cordis, cæcitatem, sensus obstinationem, morum truculentiam, boni obedientiam, consilij repugnationem, linguæ refrænationem, pauperum prædam, impotentum violentiam, innocentum calumniam, subditorum negligentiam, Prælatorum mordacem reprehensionem, circa infirmos seueritatem, aduersus familiares impietatem, erga proximos duritiam. Deus meus, misericordia mea, oro per dulcissimum filium tuum, da mihi misericordiæ operam, pietatis studia, compati afflictis, subuenire egenis, succurrere miseris, consulere erroneis, consolari mæstos, releuare oppressos, pauperes recreare, flebiles refouere, dimittere debitoribus, parcere in me peccantibus, odientes me diligere, pro malis bona reddere, neminem despiciere, sed honorare, bonos imitari, malos cauere, virtutes amplecti, vitia reiicere, in aduersis patientiam, in prosperis continentiam, custodiam oris, & ostium circumstantiæ labiis meis, terrena calcare, cœlestia sitire. Ecce plasmator meus multa rogavi, cum nec pauca promerui, fateor heu fateor, non solum quæ postulauero non dentur bona, sed multa mihi dentur, & exquisita supplicia, animant verò publicani, meretrices, & latrones, qui à faucibus hostis momentaneæ cruci finibus suscipiuntur pastoris. Tu enim omnium Deus factor, licet in cunctis tuis sis operibus mirabilis, mirabilior tamen

mihî in visceribus crederis pietatis, vnde per remetipsum per quemdam dixisti feruum tuum: Miserationes eius, sunt omnia opera eius. Et quasi de singulo loquens, de vniuerso populo tuo dixisti: Considerent misericordiam meam, non dispergam ab eo. Nullum enim spernis, nullum abiicis, neminem perhorrescis, nisi qui fortè amens te exhorruit. Ergo non modò iratus non percutis, sed te irritantibus dona si quæsiuerint tribuis.

2 Deus meus, Deus meus, cornu salutis meæ, & sulceptor meus, ego infoelix peccaui, & te irritaui, ego malum coram te feci, furorem tuum prouocaui, iram merui, peccaui, & passus es, deliqui & adhuc sustines, si peniteo, parcis, si reuertor, suscipis; Insuper dum differo præstolaris, reuocas errantem, inuitas repugnantes, excitas torpentem, amplecteris redeuntem, ignorantem doces, moerentem mulces, à ruina suscitans, post lapsum reparas, petenti largiris, quærenti inueniris, pulsanti aperis. Ecce Domine Deus salutis meæ, quid opponam nescio, quidue respondeam ignoro, nullum confugium, nullum à te patet latibulum. Ostendisti bene viuendi viam, dedisti gratæ scientiam; minatus es mihi gehennam, pollicitus es Paradisi gloriam. Nunc pater misericordiarum & Deus totius consolationis confige timore tuo carnes meas, quatenus, quæ minaris, metuendo euadam, & redde mihi propitius lætitiâ salutaris tui, vt quæ spondes, diligendo participem. Fortitudo

mea Domine, Domine, firmamentum meum
Deus, & refugium meum, & liberator meus:
suggere Domine, quæ de te cogitè, doce qui-
bus omnibus te sermonibus inuocem, da qui-
bus operibus placeam, scio namque vnum,
quo placaris, & adde, quod non spernis. Est
vbique tibi spiritus contribulatus sacrificiũ,
& acceptas cor contritum, & humiliatum.
His me Deus meus, adiutor meus, dita mune-
ribus, his contra inimicum muni perfectio-
nibus. Hoc de flammis vitiorum præsta re-
frigerium; hoc desidium pande passionibus,
pius refugiũ. Fac Domine virtus salutis meæ,
ne sim de eorum cœtu qui credunt prosperi-
tatũ tempore, & tentationis recedunt tẽpore:
obumbra caput meum in die belli ergo spes
mea in die afflictionis, & salus in tempore
tribulationis. An Domine illuminatio mea,
& salus mea rogavi quibus egeo, intimãui
quæ timeo, sed remordet conscientia, repre-
hendunt me cordis secreta. Et quod amor
ministrat, timor dissipat, zelus incitat, metus
increpat, adducit vita mala formidinem, sed
ingerit pietas fiduciam, tua hortatur beni-
gnitas, mea dehortatur malignitas, & vt ve-
rius fatear occurrunt memoriæ phantasmata
vitiorum, quæ verberat audaciam præsumen-
tium animorum. Cum enim odio quis di-
gnus sit nescit, qua fronte gratiam requirit? Et
cum poena debetur, qua temeritate gloria
poscitur? lacescit iudicem, qui postposita satis-
factione delicti; quærit præmiis honorari re-

gum ; subeat obnoxius supplicio, qui flagitat donari indebitè brauium. Et dulcem patris affectum stultus exacerbatur filius, qui post illatas contumelias ante pœnitentiam hæreditatis vsurpat celsitudinem. Quid mi Pater egisse me recolo, merui mortem, & peto vitam ; commouui Regem meum, cuius impudens nunc inuoco præsidium ; contempsi iudicem, quem temerè postulo adiutorem. Insolens renui audire patrem, quem demum præsumo tutorem. Heu quam serò venio, heu quam tardè festino ! heu me quia curro post vulnera, dedignatus incolumis præcauere iacula, neglexi prospicere tela, modò sollicitor de morte vicina, vulneribus vulnera infixi, quia scelera addere sceleribus non timui ; recenti cicatrices tabe resperfi, quia prisca flagitia modernis iniquationibus reciprocaui, & quæ diuina solidauerat medicina, mea redoluit prurigo frenetica. Cutis, quæ superducta vulneribus morbum reliquerat sanie irrupente putruit, quia iterata iniquitas concessam misericordiam exinaniuit. Noui quippe scriptum, in quacumque die iustus peccauerit, omnes iustitiæ eius obliuiscuntur. Si iustitia aboletur iusti ruentis, quanto magis peccatoris pœnitentia in id ipsum reuertentis ? Quoties velut canis redij ad vomitum, & quasi sus repetij volutabrum. Fateri mihi itaque & recordari impossibile est, quot mortalium peccare ignorantes docui, nolentibus delinquere persuasi, resistentes coëgi,

volentibus consensi, quot sanè gradientes in laqueum induxi; viam quærentibus, foueam retexi, mala patrare non horruï, obliuisci non metui? Sed tu iuste Iudex, signasti quasi in sacculo pecuniam, peccata mea, & obseruasti omnes semitas meas, & cunctos gressus meos dinumerasti. Tacuisti, semper siluisti, patiens fuisti. Væ mihi, demum loqueris quasi parturiens, Deus Deorum Domine præstabilis super malitia; noui quia manifestè venies, noui quia non supersilebis, cum in conspectu tuo ignis exardescet, & in circuitu tuo ingruerit valida. Cum aduocaris Cœlum deorsum, & terram tuam discernere populum. Ecce tot millibus populorum nudabuntur omnes iniquitates meæ, tot agminibus patebunt vniuersa scelera meæ, non solùm actuum sed etiam cogitationum, simulque locutionum. Tot iudicibus inops astabo, quotquot me præcesserunt in opere bono; tot arguentibus confundar, quotquot mihi sancta præbuerunt viuendi exempla; tot conuincar testibus, quot me monuerunt proficuis sermonibus, seque imitandos iustis dederunt actionibus. Domine mi, non suppetit quid dicam, non occurrit quid respondeam; ecce iam illi interfunt discrimini, torquet me conscientia, cruciant cordis arcana, coarctat auaritia, aculat superbia, consumit inuidia, inflammat concupiscentia, incæstat luxuria, dehonestat gula, confutat ebrietas, detractio lacerat, ambitio supplantat, rapacitas obiurgat, discordia

dissipat, ira perturbat, leuitas deiecit, torpor opprimit, hypocrisis fallit, adulatio fingit, fauor tollit, calumnia pungit. Ecce liberator meus de gentibus iracundis. Ecce cum quibus vixi à diebus iuuentutis meæ, quibus studui, quibus fidem seruauit, ipsa me, quæ dilexeram studia, damnant, quæ laudaueram, vituperant. Hi sunt quibus acquieui amici, quibus parui Magistri, quibus seruiui Dominis, consules, quibus credidi, ciues quibus coheri-
taui.

3 Heu mihi Rex meus, & Deus meus, quia incolatus meus prolongatus est. Væ mihi illuminatio mea, quia hæreditaui cum hæreditantibus Cedar, multum incola fuit anima mea, & cum Sanctus dixerit multum, quanto magis infoelix dicere possum, nimis incola fuit anima mea firmamentum meum, non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens, spes mea non est in filiis hominum, quem si remota pietate iudicaueris iustum inuenias, & nisi præueneris miserando impium, non erit quod glorifices pium. Credo namque salus mea quod audiui, quoniam benignitas tua me ad pœnitentiam adducet. Turris fortitudinis, sonuerunt mihi nectarea labia tua, nemo potest venire ad me, nisi pater qui misit me traxerit illum. Enimuerò quia instruxisti, tantaque propitius institutione formasti, totis medullis cordis, toto annisu mentis, te omnipotens pater, cum dilectissimo puero, æque dulcissima proles cum serenissimo Paracrito

raclito deprecor, trahere me post te, currere in
odorem tuorum delector unguentorum.

4 Quam magna Domine Deus meus mul-
titudine dulcedinis tuæ, quam abscondisti ti-
mentibus te, abscondisti quia conseruasti, non
quia abscondisti abstulisti, cum ea magis mul-
tiplicasti. Solet aliquando quod absconditur
diligentius inuestigari, & inuentum ardentius
amari, delata in te non minuuntur, sed magis
crescunt desideria; non est ergo tuus amor
transitorius, sed æternus; qui te diligunt, non
tepefcunt, sed feruescunt. Non est amor tuus
ociosus, memoria tua super mel dulcis, medi-
tatio de te plus quam cibus suauis, de te lo-
qui plena est refectio, te nosse perfecta con-
solatio, tibi adherere vita æterna, à te separari
mors perpetua. Fons viuus ijs qui te sitiunt;
eisca indeficiens ijs qui te efuriunt, gloria te
quærentibus, gaudium inuenientibus, odor
tuus iuscitat mortuos, respectus curat ægro-
tos, lux tua omnem fugat caliginem, visitatio
cunctam repellit tristitiam. Nullus apud te
mœror, procul à te omnis dolor, nulla tecum
mœstitia, nulla indigentia, nulla ubi tu neces-
sitas, nulli boni inest difficultas, nunquam
ibi tenebræ nec terror nominatur gehennæ,
nullius noctis terra cæcitas, nec tumultus im-
probitas, nunquam famis, sitisque inopia, fri-
goris, nec æstus circa te moratur penuria,
non inualitudo corporis, prorsus nec corru-
ptio mentis, nec zelus, nec contemptio, om-
nino nec ambitio. Abest illinc sollicitudo fa-

mis & cura mortis, labor senectutis, languor
 ægritudinis, ibi nescitur passio aëris, & varie-
 ras temporis. Hæc est enim magna multitu-
 do tua Domine, quam abscondisti timentibus
 te, sed perfecisti sperantibus in te: O quàm
 bona abscondio, quæ officitur perfectio; non
 hæc abscondio æstimatur perditio, sed magis
 conseruatio quæ fit perfectio. O gloriose
 Rex, quàm vera iudicia tuæ; iustificata in se-
 metipsa. Verè desiderabilia super aurum, &
 lapidem pretiosum multum, vtique & dul-
 ciora super mel & fauum. O vita mea Deus
 meus, rogo te per nomen Redemptoris mei
 dilecti filij tui, largire propitius, vt custodiam
 ea, cognoui namque, quia in custodiendis il-
 lis est retributio multa. O vita mea Deus
 meus, rogo te per nomen Redemptoris mei di-
 lecti filij tui, gloria mea, Deus meus, abscondis
 thesaurum tuum, vt incites cupidum; recon-
 dis margaritam, vt augeas quærentis amorem;
 differs dare, vt doceas petere; dissimulas audi-
 re petentem, vt facias perseverantem: Po-
 stremò incipientibus quærere permittis, &
 non nisi verè perseverantibus salutem tribuis.
 Quod planè indicat illa flebilis, quæ tuum in
 sepulchro Christum inter mortuos quærebat
 viuum, durantibus adhuc tenebris, quasi ac-
 cenderas vt quæreret, sed quærenti dispare-
 bas vt perseveraret, perseveravit sperans, &
 speravit perseverans, & quia in spe persevera-
 uit, videre te meruit. O beata visio, & plena
 exultatio! ô summum gaudium, & consumma-
 tum.

tum desiderium, ô desiderabilis vultus, & iocundus aspectus, ô beata spes, & fœlix perseverantia ! Nisi enim sperarem, non perseverarem, & nisi perseverarem spei fructum non perciperem. Sic enim Deus meus, & misericordia mea absconderis timentibus te, ut inveniari sperantibus in te; sic elongas te à quærentibus, ut appropinques perseverantibus. Qui elongant se à te prohibentur, qui autem expectant te, non confundentur, qui timent te, sperant in te, quoniam adiutor, & protector eorum es, per timorem pervenitur ad amorem. Timendus es, ut Dominus, amandus ut Pater, timor tuus sanctus permabet, quia sanctos permanere facit, quos possidet. Nihil deest timentibus te, quia oculi tui super eos, & aures tuæ ad preces eorum. Misericordia mea, & refugium meum, susceptor meus, & liberator meus, sic timorem mihi adhibe, ut amorem subinferas, sic ingeras metum, ut tui augeas desiderium. Sicque me participem timentium te constituas, ut & custodientium mandata tua facias, quod per timoris servitutem, ad amoris merear pertingere gratiam.

5 Inuoco te Deus meus, inuoco te, quia prope es omnibus inuocantibus te, sed inuocantibus in veritate. Tu enim veritas es. Doce me quæso clementiam tuam sancta veritas te inuocare: quia hoc timore quomodo oporteat nescio, sed à te doceri beata veritas humiliter imploro, absque te sapere dissipere est,

est, teque noscere perfectum est scire. Erudi me ô diuina sapientia, & doce me in legem tuam. Credo sanè, quod quem tu erudiueris beatus, & de lege tua docueris eum. Desidero inuocare te, quod quæro, vt in veritate fiat. Quid est in virtute inuocare virtutem, nisi in filio patrem? Ergo sancte Pater sermo tuus veritas est, principium verborum tuorum veritas. Hoc quippe est verborum tuorum principium, quod in principio erat verbum; In ipso principio te summum adoro principium, in ipso veritatis verbo perfecta, quod ipsa tandem dirigas me in veritate & doceas. Quid enim dulcius quàm genitorem in nomine vnigeniti exorare, patrem recordatione filij ad pietatem flectere, Regem carissimæ sobolis denominatione mitigare. Sic rei solent carceribus eripi, sic mancipati vinculis liberari, sic tristem capitis excipiens sententiam, non solum vitam, sed miser nancisci solitam gratiam, dummodo iratus precibus dilectæ prolis intimauerit caritatem; sic delinquentes seruuli euadunt supplicium Dominorum, dum pro eis interuenit dulcedo filiorum. Sic te omnipotens pater per filij omnipotentis postulo caritatem, educ de carcere animam meam ad confitendum nomini tuo, libera me à vinculis peccatorum, per eo æternum flagito vnicum tibi natum, meque cui propria merita lethalem minantur sententiam, preciosissime ad dexteram tuam confidentis prolis interpellatione restaura ad vitam.

tam. Quem enim alium dirigam intercessorem tibi nescio, nisi hunc, qui est pro peccatis nostris propitiatio, qui sedet ad dexteram tuam, qui communi sibi gloria pietatem tuam interpellat pro nobis. Ecce Aduocatus meus apud te Dominum, & Patrem. Ecce Pontifex summus, qui non alieno indiget expiari sanguine, quia proprio fulget profusus cruore. Ecce hostia sancta, & beneplacens, & perfectæ in odore suauitatis & oblata, & accepta. Ecce Agnus sine macula, qui se coram tondentibus obmutuit, qui a lapis cæsus, sputis illitus, opprobriis affectus os suum non aperuit. En qui peccatum non fecit, peccata mea pertulit, & languores meos suo liuore lanauit. Aspice pater piissimum filium pro me tam impia passum, respice clementissime Rex eum qui patitur. Nonne hic est Domine mi innocens ille, quem ut seruum redimeres filium tradidisti. Nunquid non auctor vitæ hic est? qui ut ovis ad occidendum ductus, ibique obediens vsque ad mortem factus, atrocis non timuit mortis subire genus. Recole totius salutis dispositior, quia hic ipse est, quæ tua virtute genuisti, & meæ tamen infirmitatis fieri participem voluisti. Verè hic est tua deitas, quæ meam induta naturam crucis ascendit patibulum quæ in assumpta carne triste tulit supplicium.

6 Reduc Deus meus oculos maiestatis, super opus ineffabilis pietatis intuere dulcem natum toto corpore extensum, cerne ma-

nus innocuas, pio manantes sanguine. Re-
 mitte placatus scelera, quæ patrauerunt ma-
 nus meæ. Considera inerme latus crudeli
 fossum cuspide, & renoua me sacrosancto
 fonte illo, in quem multum fluxisse credo.
 Vide immaculata vestigia, quæ non steterunt
 in via peccatorum, sed superambulauerunt
 in lege tua, diris confixa clauis, & perfice gres-
 sus meos in semitis tuis, fac me odio habere
 omnem viam iniquitatis, viam iniquitatis mi-
 sericors amoue à me, facque me viam virtutis
 eligere. Oro te Rex sæculorum per hunc
 Redemptorem meum, fac me currere viam
 mandatorum tuorum, vt ei valeam spiritu
 vniri, qui mea non horruit carne vestiri. Nun-
 quid non attendis pie pater adolescentis filij
 sanctissimum caput niuea ceruice desflexa pre-
 ciosa resolutum in morte. Aspice mitissime
 dilectæ sobolis humanitatem, & miserere su-
 per infirmi plasmatis debilitatem. Caudet
 nudatum pectus, rubet cruentum latus, tensa
 arent viscera, decora languent lumina, regia
 pallent ora, protensa rigent brachia, pendent
 crura marmorea, rigat tenebratos pedes vni-
 geniti sanguinis vnda; specta gloriose genitor
 gratissimæ prolis lacerata mēbra, & mœrore
 benignius quæ mea est substantia. Conspica-
 re Dei hominis poenitentiam, releua conditi
 hominis miseriam, vide redemptoris sup-
 plicium, & remittere redempti delictum. Hic
 est Domine mi, quem propter peccata populi
 percussisti, licet ipse sit dilectus, in quo bene
 tibi

tibi conplacuisti. Hic est ille innocens, in quo dolus inuentus non est, & tamen cum iniquis deputatus est.

6 Quid commisisti dulcissime puer, vt sic iudicareris? Quid commisisti amantissime iuuenis, vt adeò male tractareris. Quòd seculus tuum, quæ noxia tua, quæ causa mortis, quæ occasio tuæ damnationis? Ego enim sum tui plaga doloris, tuæ culpæ occasio, ego tuæ mortis meritum, tuæ vindictæ flagitium, ego tuæ passionis liuor, tui cruciatus labor.

7 O mirabilis censuræ conditio, & ineffabilis mysterij dispositio! peccat iniquus, & punitur iustus; delinquit reus, & vapulatur innocens; offendit impius, damnatur pius; quòd meretur malus, patitur bonus; quòd perpetrat seruus, exsoluit Dominus; quòd committit homo, sustinet Deus.

8 Quò nate Dei, quò tua descendit humilitas, quò tua fragrauit caritas, quò præcessit pietas, quò excreuit benignitas, quò tuus attingit amor? quò peruenit compassio? ego enim iniquè egi, tu poena mulctaris, ego facinus admisi, tu ultione plecteris, ego crimen edidi, tu torturæ subiiceris, ego superbiui, tu humiliaris, ego tumui, tu attenuaris, ego inobediens extiti, tu obediens scelus inobedientiae luis, ego gulæ parui, tu inedia afficeris; me ad illicitum rapuit concupiscentia ardorem, te perfecta caritas duxit ad Crucem, ego præsumpsi vetitum, tu subisti equuleum, ego de-

lector

514 *Meditatio S. Anselmi,*
lector cibo, tu laboras patibulo, ego fruor de-
licijs, tu laniaris clavis, ego pomi dulcedi-
nem, tu fellis gustas amaritudinem, mihi rea-
ridens congaudet Eua, tibi pie plorans com-
patitur Maria. Ecce Rex gloriose; ecce mea
impietas, & tua claret pietas. En mea in-
iustitia? & tua liquet iustitia.

Diuisio.

Quid Rex meus, & Deus meus, quid retribuam tibi pro omnibus quæ retribuisti mihi, non enim inueniri in corde potest hominis, quod indignè talibus referatur præmiis? Numquid sagacitas machinari valet humana, cui comparetur miseratio diuina? Nec est creaturæ moliri officium, quo iustè Creatoris recompenset præsidium.

Alia diuisio.

Est autem, Nate Dei, in hac tua materiali dispositione, est cui mea fragilitas in aliquo suppeditet, si tua visione compuncta mens carnem suam crucifigat cum vitijs, & concupiscentiis, tot si à te conceditur, quasi iam tibi incipit iuuare, quia & tu pro peccatis eius dignatus es mori. Sicque per interiorem victoriam te duce arbitror ad exteriorum palmam, quam deuicta persecutione spiritualis non vereatur pro amore tuo subiici gladio materiali. Ita exiguitas conditionis, si tua
pla

placeat pietati, magnitudini valebit respon-
dere conditoris, & hoc cœlestis medicinæ
bone Iesu, hoc tui antidotum amoris. Oro
te per antiquas misericordias tuas infundere
vulneribus meis, vt reiecta vipereæ contagio-
nis labe, reintegret me incolumitati pristinæ,
quo gustato tuę nectar suauitatis, faciat ille-
cebrosa mundi prospera toto affectu despice-
re, & nostra eius pro te aduersa formidare, me-
mórque perpetuæ nobilitatis, semper fasti-
diam venena huius transitorij tumoris. Ni-
hil quæso sine te mihi dulcescat, nihil com-
placeat, nil preciosum, nil præter te mihi arri-
deat speciosum. Vilescant obsecro abs te mi-
hi omnia, sordeant vniuersa. Quod tibi ad-
uersum est, mihi molestum sit, & beneplaci-
tum indeficiens desiderium. Tedeat me gau-
dere sine te, & delecter tristari pro te. Sit
nomen tuum mihi refocillatio, & memoria
tua mea consolatio: fiant mihi lacrymæ meæ
panes die ac nocte, tuas inuestigando iustifi-
cationes. Sit bonum mihi lex oris tui super
mille auri, & argenti, sit obedire tibi amabile,
sit resistere execrabile. Rogo te spes mea
per omnes pietates tuas, vt propitieris omni-
bus iniquitatibus meis. Adaperi aures meas
mandatis tuis, & ne declines flagito per no-
men tuum sanctum in vitium malitiæ cor-
meum, ad excusandas excusationes in pecca-
tis. Peto etiam per admirabilem humilitatem
tuam ne veniat in me pes superbiæ, & manus
peccatoris non moueat me.

Diuisio.

ECce omnipotens pater Domini nostri Iesu Christi, dispone benignus quomodo mihi miserearis, quoniam quidquid carius reperi dupliciter presen tui. Nihil mihi reliqui, quin tuæ exposuerim maiestati. Nil iam superest quod adiciam, quia totam tibi delegaui spem meam; direxi tibi aduocatum meum tuum dilectum filium, misi gloriosam progeniem inter te, & me mediatorem, misi inquam intercessorem per quem confido veniam, misi verbis, quia pro meis dixi missum factis.

Diuisio.

ENumeravi sanctissime tibi sobolis mortem, quam pro me credo fuisse perpeffam, credo à te missam deitatem meam suscepisse humanitatem, in qua dignum duxit vincula, alapas, sputa, irrisionesque perferre, nec non crucem, clauos cœlûmque suscipere. Hanc olim infantiaë vagitibus demolitam, pueritiaë pannis astrictam, iuuentutis sudoribus vexatam, ieiunijs maceratam, vigilijs afflictam, itineribus fessam. Post afflictam flagellis, laceratam supplicijs, damnatam cum mortuis, ditatam verò gloriaë resurrectionis ad cœlorum gaudia induxit, & in dextera tuæ celsitudinis collocauit. Tu mea placatio & propitiatio mea; hic intende pius quem genueris filium,

&

& quem redemeris seruum, hic aspice factorem, ne despicias facturam, amplectere serenus pastorem, & recipe misericors allatam propriis humeris ouem. Hic ipse est fidelissimus pastor, ille qui dudum errabundam per abrupta montium, per præcipitia vallium, multis variisque languoribus quæsierat; qui que iam morienti, iam per longa exilia deficienti, tandem inuento congaudens se supposuit, & miro sibi adnifu caritatis innixam, de confusionis abyſſo leuauit, piisque coactricâ complexibus ad nonaginta nouem, vnam quæ perierat, deportauit ouem.

Diuisio.

ECce Domine mi Rex, Deus omnipotens; ecce Pastor bonus refert tibi quod commisisti ei. Suscepit te disponente ad saluandum hominem, quem tibi restituit omni labi immunem. Ecce tuum tibi carissimus natus plasma conciliat, quod à te procul deuiauerat. En gregi tuo mitis Pastor reformat, quod prædo violentus abegerat; reddit tuis conspectibus seruum, quem propria conscientia fecerat fugitiuum, vt qui per se meruit poenam per factorem mundi mereat veniam, qui que pro culpis suis sperabat gehennam, tanto duce iam confidat reuocari ad patriam. Potui per me te sancte pater offendere, sed non valui per me placare; factus est adiutor meus Deus meus, tuus dilectus filius meam

meam participatus humanitatem, vt curaret
infirmi-
tatem, quatenus vnde culpa emiserat
offensionis multum, tibi immolaret sacrificiũ
laudis, meque per hoc tuæ redderet pietati
placabilem, quomodo sedens ad dexteram
tuam semper meæ substantiæ ostenderet se
esse consortem. Ecce spes, ecce tota fiducia
mea, si me pro mea vt dignum est despicias ini-
quitate, respice saltem miseratus pro dilectæ
sobolis caritate, intende in filio, quo propi-
tius seruo, vide carnis sacramentum, & re-
mitte carnis reatum. Recole quod bonus
perpeffus est filius, & obliuiscere quod malus
est operatus seruus. Quoties tibi beatæ pro-
lis patent vulnera sacra, dilatescant obsecro
vulnera mea. Quoties rubet pretiosus pio de-
latere sanguis diluatur supplico tabes meæ
pollutionis. Et quia te caro laceffiuit ad iram,
caro te flectat imploro ad misericordiam, vt
sicut caro me seduxit ad culpam, ita caro re-
ducat ad veniam. Multum quippe est, quod
mea meretur impietas, longè autem maius
quod Redemptoris mundi iure deposcit pie-
tas. Magna enim est mea iniustitia, satis verò
maior Redemptoris mei iustitia, quantò nam-
que superior Deus homine, tantò mea malitia
eius inferior est bonitate, vt & qualitate, etiã
& quantitate. Quid enim delinquere posset
homo, quod non Dei redimeret filius factus
homo. Quæ tantum superbia tumeret, quæ
non humilitas tanta sterneret? Quodnam
esset mortis Imperium, quod nati Dei non
destrueret

destrueret crucis supplicium. Nimirum Deus, si æqua lance iniquitas peccantis hominis, & redimentis gratia librentur auctoris, non tantum, quantum occidentis distat ab oriente, seu inferior superatur à summo Cœli cardine, quantum pietas Redemptoris superat malitiam peccatoris.

2. Iam lucis optime creator, iam culpis ignosce meis pro dilecti filij tui laboribus immensis. Iam eius quæso pietati mea impietas, eius modestiæ, mea peruersitas, & mansuetudini donetur ferocitas. Iam meam superbiam sua humilitas, patientia eius meam impatientiam, benignitas duritiam, obedientia inobedientiam, tranquillitas nigretudinem, dulcedo amaritudinem, suauitas iram, caritas lucrifaciat crudelitatem. Iam ô diuini amor numinis patris omnipotentis, prolifque beatissimæ sancta communicatio paraclite sancte Spiritus, moerentium clementissime consolator, iam iam cordis mei penetralibus potenti illabere virtute, & tenebrosa quæq; laris neglecti latibula corusci luminis fulgore pius habitator lætifica, tuique roris abundantia longo ariditatis marcentia squalore visitando fœcunda; faucia interioris hominis arcana tui amoris iaculo, & tepentis medullas iecoris flammis salutaribus penetrando succurre, sanctique feruoris igne illustrando mentis, ac corporis vniuersas depasce. Pota me de tuo voluptatis torrête, vt nil iam degustare mundanorum liceat venenatę dulcedinis. Iudica me, & discerne causam meam de gente nõ sancta, doce me facere voluntatem tuam, adiuua me, quia Deus meus es tu. Credo ergo in quo-

cumque habitaueris, in eo Patris, ac pariter Filij domicilium condis. Beatus qui te merebitur hospitem habere, quoniam Pater, & Filius per te apud eum facient mansionem.

3 Veni, veni iam benignissime dolentis animæ consolator, prompte in oportunitatibus, & in tribulatione adiutor; Veni mundator scelerum, curator vulnerum; Veni fortitudo fragilium, relenator labentium, veni humiliū doctor, superborum destructor; Veni orphanorum pius Pater, consolator miserorum, viduarum dulcis iudex, veni spes pauperum, refocillator deficientium; Veni nauigantium sydus, naufragantium portus, veni omnium viuentium singulare decus, morientium vnica salus; Veni sanctissime Spiritus, veni & miserere mei, apta me tibi, condescende propitius mihi, vt tuæ magnitudini mea exiguitas, roborique tuo mea imbecillitas, secundum multitudinem tuarum complaceat miserationum, per Iesum Christum Saluatorem meum: Qui cum Patre, tecumque viuit, & regnat Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

LIX. De veritate saluationis Capitulum.

Anima Christiana, anima de graui morte suscitata, anima de misera seruitute sanguine Dei redempta & liberata, excita mentem tuam, memento resurrectionis tuæ, recogita redemptionem tuam, & liberationem tuam. Retracta vbi, & quæ sit virtus saluationis tuæ; versare in meditatione eius, delectare in contemplatione eius; excute fastidium tuum, fac vim cordi tuo,

intende in hoc mentem tuam, gusta bonitatem Redemptoris tui, accende in amorem Saluatoris tui. Mande fauum verborum, fuge plusquam mel-
litum saporem, gluti salubrem dulcorem. Mande cogitando, fuge intelligendo, gluti amando, & gaudendo. Latere mandendo, congratulare sugendo, iocundare glutiendo. Vbi ergo, & quo est virtus, & fortitudo tuæ saluationis. Certè Christus te resuscitauit, ille bonus Samaritanus te sanauit, ille bonus amicus animam suam te redemit, & liberauit Christus inquam. Ergo virtus saluationis tuæ, virtus est Christi. Vbi est hæc virtus Christi? Vtique cornua in manibus eius, ibi abscondita est fortitudo eius. Cornua quidem in manibus eius, quia brachijs Crucis affixæ sunt manus eius, quæ autem fortitudo in tanta infirmitate? Quæ altitudo in tanta humilitate? Quid venerabile in tanto contemptu? Sed certè adeo absconditum quia in infirmitate, ideo celatum quia in humilitate, ideo occultum quia in contemptu. O fortitudo abscondita hominem in Cruce pendentem suspendere mortem æternam, genus humanum prementem hominem ligno confixum, diffigere mundum perpetuæ morti affixum. O celata potestas! hominem damnatum cum latronibus saluare homines damnatos cum dæmonibus, hominem in patibulo extensum, omnia trahere ad se ipsum! O virtus oculata vnam animam emissam in tormento, innumerabiles extrahere de inferno! Hominem mortem corporis suscipere, & animarum mortem perimere.

2 Cur bone Domine, pie Redemptor, potens

Saluator, cur tantam virtutem operuisti tantæ humilitatis, an vt falleres diabolum, qui fallendo hominem eiecit de Paradiso? sed vtique veritas nullum fallit. Qui vidit veritatem, & odit, & contemnit ipse se fallit. Qui ignorat, qui non credit veritatem, ipse se fallit. Veritas itaque nullum fallit; an ideo, vt ipse diabolus se falleret. Sed vtique sicut veritas nullum fallit, ita non intendit, vt aliquis se fallat; quamuis hoc dicatur non permittit. Non enim assumpsisti hominem, vt notum te opus, sed vt ignotum aperires. Verum Deum, & verum hominem te dixisti, & operibus ostendisti. Res per se fuit occultata, non studio occultata. Non sic est facta, vt absconderetur, sed vt ordine suo perficeretur, nec vt aliquem deciperet, sed vt quemadmodum oportebat, fieret. Et si dicitur occultata non est aliud, quam non est omnibus reuelata. Nam etiam veritas non omnibus se manifestat, nulli tamen se negat. Ergo Domine, nec vt falleres, nec vt aliquis se falleret, sic fecisti; sed vt faceres quid, & quomodo faciendi erat per omnia in veritate perfecisti. Qui ergo se sefellit in tua veritate non de te, sed propria queratur falsitate. An diabolus habeat aliquid iuste aduersus Deum, vel aduersus hominẽ, propter quod Deus prius deberet aduersus eum pro homine modo agere, quoniam aperta fortitudine, vt dicit ille, iustum hominem iniustè occideret, iustè potestatem, quam supra iustos habebat perderet. Sed certe diabolo nec Deus debebat aliquid nisi pœnam, nec homo nisi vicem, vt quemadmodum ab illo se facile permisit peccando occidere, ita il-

lum

lum vinceret vsque ad difficultatem mortis iustitiam integram seruando. Sed vt hoc non nisi Deo debebat homo. Nam non peccauit aduersus diabolum, sed aduersus Deum. Sed homo nec diaboli erat; sed & homo, & diabolus Dei erant. Sed, & hoc quod diabolus vexabat hominem, non hoc faciebat zelo iustitiæ, sed nequitix, nec iubente Deo, sed permittente, non diaboli potestate, sed iustitia exigente.

3 Nihil ergo erat in diabolo, cur Deus aduersus eum ad saluandum hominem fortitudinem suam celare, aut distrahere deberet. An aliqua necessitas coëgit, vt altissimus sic se humiliaret, & omnipotens ad faciendum aliquid tantum laboraret? sed omnis necessitas, & possibilitas, eius subiacet voluntati. Quippe quod vult, necesse est esse, & quod non vult, impossibile est esse. Sola igitur voluntate. Et quoniam voluntas eius semper bona est, sola hæc fecit bonitate.

4 Non enim Deus egebat, vt hoc modo hominem saluum faceret, sed humana natura indigebat, vt hoc modo Deo satisfaceret. Non egebat Deus, vt tam laboriosa pateretur, sed indigebat homo, vt ita conciliaretur. Non indigebat Deus, vt sic humiliaretur, sed indigebat homo, vt sic de profundo inferni erueretur. Diuina natura humiliari, aut laborare, nec eguit, nec potuit.

5 Hæc omnia vt ad hoc restitueretur, quod facta erat humanam naturam necesse erat facere. Sed nec illa, nec quidquid Deus non est ad hoc poterat sufficere. Nam homo ad quod institutus est, restituitur, si non ad similitudinem Angelorum

rum in quibus nullum est peccatum, prouehitur. Quod est impossibile fieri nisi omnium percepta peccatorum remissione, quæ non fit, nisi procedente integra satisfactione, quam satisfactionem celerem oportet esse, ut peccator, aut aliquis det aliquid de suo, quod debitum non sit, quod superet omne, quod Deus non est. Si enim peccare est Deum exhonorare, & hoc facere non debet homo, etiamsi necesse esset, quidquid est quod Deus non est. Vtique veritas immutabilis, & ratio aperta exigit, ut qui peccat reddat Deo aliquid pro honore ablato, maius quam sit hoc pro quo illum exhonorare non debuit.

6 Et quoniam humana natura sola non habebat, nec sine debita satisfactione reconciliari poterat, ne iustitia Dei peccatum inordinatum in Regno suo relinqueret, subuenit bonitas Dei, & eam in suam personam assumpsit filius Dei, ut in ea persona esset homo Deus, qui haberet, quod superaret, non solum omnem essentiã, quæ Deus non est, sed etiam omne debitum, quod peccatores soluere debent, & hoc cum nullus pro se deberet, solueret pro aliis, qui quod debebant reddere non habebant.

7 Pretiosior namque est vita hominis illius, quã omne, quod Deo nõ est, & superat omne debitum quod debent peccatores pro satisfactione.

8 Si enim interfectio illius superat omnem multitudinem peccatorum, quæ cogitari possunt extra personam Dei, palam est, quia vita eius magis est bona, quàm sint omnia peccata mala, quæ sunt extra personam Dei.

9 Hanc vitam homo ille, cum ex debito mori non deberet, quoniam peccator non erat, sponte dedit de suo ad honorem Patris, cum eam sibi auferri permiserit propter iustitiam, ut exemplū omnibus aliis daret, iustitiam Dei ab illis non esse deferendam per mortem, quoniam pro necessitate aliquando soluere deberet, cum ille qui eam nō debebat, & seruata iustitia vitare posset, eam sibi illatam propter iustitiam sponte sustineret.

10 Dedit itaque humana natura Deo in illo homine sponte, & non ex debito quod suū erat, ut redimeret se in aliis; in quibus, quod exigebatur ex debito reddere non habebat.

11 In omnibus his est diuina natura humiliata, sed humana est exaltata. Nec illa est immutata, sed ista misericorditer adiuta. Nec humana natura in homine illo passa est aliquid ex necessitate vlla, sed sola libera voluntate. Nec alicui violentiæ succubuit, sed spontanea bonitate ad honorem Dei, & utilitatem aliorum hominum, quæ illi mala voluntate sunt illata, laudabiliter & misericorditer sustinuit, nec vlla cogente obedientia, sed potenti disponente sapientia.

12 Non enim illi homini pater, ut moreretur cogendo præcepit, sed ille, quod patri placiturum, & hominibus profuturum esse intellexit, hoc fecit sponte. Non enim ad hoc eum potuit pater cogere, quod ab eo exigere non debuit, nec patri tantus honor potuit non placere, quem tam bona voluntate filius sponte obtulit. Sic itaque patri obedientiam liberam exhibuit, cum

hoc, quod patri placitum fuerit sponte facere voluit.

13 Denique quoniam pater illi hanc voluntatem, quamuis liberam dedit, non immerito dicitur; quia eam ille velut præceptum patris accepit, hoc itaque modo obediens fuit patri usque ad mortem, & sicut mandatum dedit illi pater, sic fecit, & calicem, quem dedit illi pater, bibit.

14 Hæc est enim perfecta & libera humanæ naturæ obedientia, cum voluntatem suam liberam sponte Dei voluntati subiecit, & cum acceptam bonam voluntatem sine omni exactione spontanea liberalitati opere perfecit. Sic homo ille redemit omnes alios, cum hoc quod sponte dedit, Deo computat pro debito quod illi debebant. Quoniam quali pretio non solum à culpis tantum homo redimitur, sed etiam quoties cum digna poenitentia redierit, recipitur, quæ tamen poenitentia non promittitur. Quod quantum in cruce factum est per crucem noster Christus nos redemit.

15 Qui ergo ad hanc gratiam volunt cum digno affectu accedere saluantur, qui verò illam contempnunt, quia debitum, quod debent non reddunt iustè damnantur.

Item de eodem Capitulo.

ECce anima Christiana, hæc est virtus saluationis tuæ, hæc est causa liberationis tuæ, hæc est pretium redemptionis tuæ. Captiua eras, sed hoc modo es redempta, ancilla eras, & sic es liberata

berata, sic es exul reducta, perdita, restituta, & mortua resuscitata. Hoc mandat homo, hoc ruminet, hoc sugat, hoc glutiat cor tuum, cum eiusdem Redemptoris tui carnem, & sanguinem accipit os tuum. Hoc fac in hac vita quotidianum panem, victum, & viaticum tuum, & quia per hoc, & non nisi per hoc, & tu manebis in Christo, & Christus in te, & in futura vita erit plenum gaudium tuum. Sed ô Domine, tu qui vt ego viuerem, mortem suscepisti, quomodo lætabor de libertate mea, quæ non est nisi de vinculis tuis? qualiter gratulabor de salute mea, cum non sit nisi de doloribus tuis? quomodo gaudebo de vita mea, quæ non est nisi de morte tua? An gaudebo de iis, quæ passus es, & de crudelitate illorum, quæ ea tibi fecerunt; quoniam nisi illi fecissent, tu passus non esses, & si tu passus non esses, hæc mea bona non essent; aut si de illis dolebo, quomodo de istis propter quæ illa fuerint, & quæ non essent, nisi illa fuissent, gaudebo? sed certè illorum tibi nihil accedere potuit, nisi quia tu sponte permisisti, nec tu passus, nisi quia pie voluisti. Illorum itaque crudelitatem execrari, mortem, & labores tuos compatiendo imitari, piam voluntatem tuam gratias agendo amare, ac sic securè de bonis mihi collatis exultare. Ergo illorum crudelitatem dimitte diuino iudicio, & tracta de iis, quæ debes salutari tuo. Considera quid tibi erat, & quid tibi factum sit, & pensa qui hæc tibi fecit, quo amore dignus sit, intuere necessitatem tuam, & bonitatem eius, & vide quas gratias reddas, & quantum debeas amori eius in

tene

tenebris, in lubrico, in descensu super irre-
meabile chaos inferni eras. Immensum, & quasi
plombeum pondus pendebat in collo tuo, &
deorsum te trahebat, onus insupportabile desu-
per te premebat, hostes inuisibiles ex toto cona-
tu te impellebant. Sic eras, sine auxilio Dei, &
nesciebas, quia sic conceptus, & natus eras. O
quid tunc tibi erat, & quò te ista rapiebant? Ex-
pauesce memorando, contremisce cogitando. O
Domine, ò bone Iesu Christe sic posito, nec pe-
tenti, nec opinanti, vt sol mihi illuxisti, & mihi
quomodo eram ostendisti. Abiecisti plumbum,
quod deorsum me trahebat, remouisti onus quod
desuper me premebat. Impellentes me repulisti,
ac illis te pro me opposuisti. Vocasti me nomine
nouo, quod mihi de nomine tuo dedisti, & me
ad aspectum tuum erexisti dicens: Confide, ego
redemi te, animam meam pro te dedi, si mihi ad-
hæres, & mala in quibus eras, euades, & in pro-
fundum, quo properabas, non cades. Sed per-
ducam te ad Regnum meum, & faciam te hære-
dem Dei, & cohæredem meum. Exinde accepisti
me in tuitionem tuam, vt nihil noceret animæ
meæ contra voluntatem tuam; Et ecce cum
nondum adhæserim tibi, sicut consuluisti, non-
dum tamen in infernum me cadere permisisti;
sed adhuc expectas, vt adhæream, & faciam
quod promissisti. Certè Domine sic eram, & hæc
fecisti mihi. In tenebris eram, quia nihil nec
meipsum sciebam. In lubrico, quia imbecillis,
& fragilis ad lapsum peccati eram; in descensu
super Chaos Inferni, quia in primis parenti-
bus

bus descenderam de iustitia Dei ad iniustitiam, per quam descenderam in infernum, & de beatitudine, ad temporalem miseriam, de qua traditur in æternum. Pondus originalis peccati me deorsum trahebat, & onus importabile iudicij Dei me premebat; & inimici mei dæmones, vt aliis peccatis me damnabiliorem facerent, quantum in ipsis erat, vehementer insistebant. Sic destituito omni auxilio illuxisti mihi, & quomodo eram ostendisti, quia & cum ego nondum hoc nosse poteram, alios qui pro me essent, vt postea me ipsum, antequam postularem, hæc omnia docuisti, plumbum trahens, & onus grauens, etiam hostes impellentes reiecisti, quia peccatum, in quo natus, & conceptus eram, & dominationem eius amouisti, & malignos spiritus, ne vim animæ meæ facerent, prohibuisti; Christianum me fecisti; Vocari de nomine tuo, per quod & ego confiteor, & tu cognoscis me inter Redemptos tuos, & erexisti, & leuasti me ad notitiam, & amorem tuum. Fecisti me confidere de salute animæ meæ, pro qua dedisti animam tuam, & mihi si te sequerer, promisisti gloriam tuam. Et ecce, cum nondum sequar, sicut consuluisti, sed insuper multa peccata feci, quæ prohibuisti, adhuc expectas, vt te sequar, & dones, quod promisisti. Considera anima mea, intende omnia intima mea quantū illi debeat tota substantia meæ. Certè Domine, quia me fecisti, debeo amori tuo me ipsum totum, quia me redemisti, debeo me ipsum totum, quia casta promittis. Debeo me ipsum totum in vno tantum, debeo amori tuo
plur

plusquam, quantum tu es maior me, pro quo dedisti teipsum, & cui promittis teipsum. Fac precor Domine me gustare per amorem, quod guslo per cogitationem; sentiam per affectum, quod sentio per intellectum, plus debeo, quàm meipsum totum, sed nec plus habeo, nec hoc ipsum possum reddere per me totum. Trahe me tu Domine in amorem tuum, vel hoc ipsum totum. Totum quod sum, tuum est conditione, fac totum tuum dilectione. Ecce Domine coram te est cor meum, conatur, sed per se non potest, fac tu, quod ipsum non potest, admitte me intra cubiculum amoris tui. Te peto, quæro, pulso. Qui me facis petere, fac accipere, da quærere, da inuenire. Doces pulsare, aperi pulsanti, cui das, si negas petenti. Quis inuenit, si quærens frustratur? Cui aperis, si pulsanti claudis? Quid das non oranti, si amorem tuum negas oranti? A te desiderare, à te habeam impetrare. Adhære illi, adhære importunè anima mea. Bone, bone Domine, ne reiicias eam. Fame amoris tui langueat, refoue eam. Satiety eam dilectio tua, impinguet eam affectus tuus, impleat eam amor tuus. Occupet me totum, & possideat me totum, quia tu es cum Patre, & Spiritu sancto Deus solus benedictus in secula seculorum. Amen.



